

**II. Rákóczi Ferenc Magyar-Angol
Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola,
Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2025

Tartalomjegyzék

Bevezető	5
Preambulum.....	6
Küldetésnyilatkozat	7
Az intézmény bemutatása.....	7
AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	9
A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	9
Az iskolában folyó alapfokú művészeti nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	13
Az egyes művészeti ágak oktatásának cél-és feladatrendszere	17
A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	19
A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	25
A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	28
Művészeti iskolában a közösségfejlesztéssel, az intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	32
A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	33
A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje.....	38
A beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység	41
A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek.....	43
A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló	45
Tartós gyógykezelés alatt álló tanulók	47
A gyermek és ifjúságvédelemi feladatok ellátása.....	48
A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	51
Művészetoktatásban a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok, a szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységeink	54
A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje	54
A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	56
A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti , évfolyamonkénti követelményei, valamint középfokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményei	60
Az érdemjegyek a tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje	62
Az iskolaváltás, a tanuló átvételének szabályai (különbözeti vizsgával, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával vagy évfolyamismétléssel)	62
A felvételi és átvételi eljárás különös szabályai	63
Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	63
HELYI TANTERV	67
A választott kerettanterv megnevezése.....	67

Felmenő rendszerben bevezetett kerettantervek a 2020/2021. tanévtől	68
A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választott tanórai foglalkozások megnevezése	74
Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét.....	74
A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	75
A mindennapos testnevelés, testmozgás megszervezése.....	79
A választható foglalkozások , továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	80
A választható érettségi tantárgyak megnevezése, amelyekből az iskola közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését az iskola kötelezően vállalja	83
Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei.....	84
Az érettségi vizsga részei és tantárgyai	84
A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív , fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei	106
A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelési elvei.....	112
A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	117
A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei	118
Az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket, programokat, tevékenységeket	118
A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	132
A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése és oktatása esetén a fogyatékos típusához és fokához igazodó fejlesztő program	140
Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók	141
A beszéd fogyatékos tanulók.....	142
Egyéb pszichés fejlődés zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése.....	142
A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásával összefüggő , a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez ,minősítéséhez kapcsolódó elvek	155
Az iskolai írásbeli, szóbeli ,gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje	156
Az otthoni, napközi, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	157
A sajátos pedagógiai módszerek , projektoktatás alkalmazása	158
Biztonságos közlekedésre nevelés.....	159
A társadalmi bűnmegelőzés, és az áldozattá válás megelőzésének intézményi programja	159
ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS	161
HELYI TANTERV	161

ZENEMŰVÉSZETI ÁG	161
A zeneoktatás általános követelményei	162
A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei	162
KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG.....	165
A képző- és iparművészet műfaj oktatás fejlesztési követelményei.....	166
A művészeti alap- és záróvizsga tantárgyai.....	168
TÁNCMŰVÉSZETI ÁG.....	168
NÉPTÁNC TANSZAK	168
A művészeti alapvizsga követelményei.....	169
Általános fejlesztési követelmények	170
A művészeti záróvizsga követelményei	171
SZÍNMŰVÉSZETI – BÁBMŰVÉSZETI ÁG	172
Dráma és színjáték.....	173
A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei	202
Záró rendelkezések	204
Tanulmányok alatti vizsga szabályzat	206
Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek.....	214
Szöveges értékelés 1-2. évfolyamon	227
Fogyasztóvédelemmel összefüggő iskolai feladatok szabályozása.....	236

Bevezető

Az iskolában a nevelő-oktató munka a pedagógiai program alapján folyik. A pedagógiai program az iskola pedagógiai stratégiai terve, amely hosszú illetve középtávra – az intézményben működő évfolyamok számához kapcsolódva legalább egy képzési ciklusra – határozza meg az iskolában folyó nevelés-oktatás rendszerét: céljait, feladatait és tevékenységeit.

A pedagógiai program ebből következően az iskola szakmai önmeghatározásának dokumentuma, egyben szakmai autonómiájának biztosítója is.

A pedagógiai program jogszabályi háttere

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendlete a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 110/2012. (VI. 4.) kormányrendelet a nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról és a hozzá kapcsolódó kerettantervek, programok
- A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei
- Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja
- Két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelve
- 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról

Preambulum

“...a ti hitetek mellé ragasszatok jó cselekedetet, a jó cselekedet mellé tudományt, tudomány mellé pedig mértékletességet, a mértékletesség mellé pedig tűrést, a tűrés mellé pedig kegyességet, a kegyesség mellé pedig atyafiakhoz való hajlandóságot, az atyafiakhoz való hajlandóság mellé pedig szeretetet.”
(Péter második levele, 1: 5-7)

A Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy elhívása az oktatásban:

Az ősi bibliai igazság – „*A bölcs tanítás az élet forrása.*” (Pb.13:14.) – ma is érvényes. A baptista iskola célja, hogy tanulói a lehető legjobb alapokat kapják egy boldog, kiteljesedett, sikeres jövőhöz.

A baptista iskola keresztyény értékekre és gondolkodásra épül, így a Teremtő és a teremtmény tisztelete, a gyermekszerepet alapozza meg a színvonalas nevelési-oktatási munkát, és a tanulók személyiségének optimális fejlesztését.

Az Európában 450 éves, Magyarországon több mint 160 éves Baptista Egyházra a kezdetektől jellemző, hogy a társadalom felé nyitott, bibliai értékeket közvetítő, családközpontú közösség. Felnőtt-keresztséget gyakorló, több generációs gyülekezetekből álló protestáns felekezet, amely az egyén döntésére, szabad akaratának tiszteletben tartására épít. A Magyarországi Baptista Egyház több mint száz éve működtet egyházi oktatási intézményt és a rendszerváltás óta tart fenn általános iskolát, óvodát és alapfokú művészeti iskolát.

Keresztyén szellemű nevelésünk feladata, hogy a személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztése által gyermekeink önálló, felelősségteljes cselekvésre, őszinteségre, szabadságra törekvő, saját magukra a mértékletesség, másokra a türelem keresztyéni erényeit alkalmazó, helyes erkölcsi érzékkel rendelkező, problémamegoldó személyiséggé váljanak.

Hisszük, hogy a szeretet a leghatékonyabb pedagógiai módszer, és ezzel támogatjuk, hogy a gyermekek e segítséggel találjanak rá az útra, az evangéliumi hitre, mely az Úr Jézuson keresztül Istenhez vezet. A baptista iskola: Több, mint iskola. Magyarország egyik legnagyobb segélyszervezete, a Baptista Szeretetszolgálat megalakulása óta arra törekszik, hogy minden erejével és lehetősége szerint segítsen a szükségben lévőeknek. A Baptista Szeretetszolgálat – alaptevékenységébe jól illeszkedően – iskoláiban sokat tesz a hátrányos helyzetű, sajátos nevelésű igényű és a roma tanulók felzárkóztatásáért, valamint a tehetséges diákok kibontakoztatásáért. Küldetése, hogy az általa fenntartott intézmény több legyen, mint iskola: az a hely, ahol a tanuló teljes körű támogatást kap személyisége és képességei kibontakoztatásához.

Ha a fenntartó egyházi jogi személy, beépítheti a vallási, világnézeti elkötelezettségnek megfelelő ismereteket, helyi tantervébe a vallási közösség tanításának megfelelő tartalmú hitoktatást – Nkt. 32. § (1) bek. d) pont.

Küldetésnyilatkozat

Küldetésünk a ránk bízott gyermek fejlődésének minél teljesebb körű elősegítése.

A keresztyén elmének kell a legjobb elmének lennie, amelyet Krisztus értelme világosít meg, és amely integrálja Isten alapelveit az akadémikus ismerettel. **Küldetésünk személyes életpéldánkkal mintát adni.**

Törekvésünk, hogy a baptista iskola olyan irányító testülettel, főigazgatókkal, pedagógusi karral és munkatársi gárdával rendelkezzen, akik a Biblia alapelveinek megfelelő nézőpontot alkalmaznak a tanítás és az intézmény vezetése során.

Küldetésünk a gyermekek képességeinek kibontakoztatása

Minden tanulási tapasztalat célja, hogy hozzásegítse a gyermekeket Istentől kapott képességeik teljes kibontakoztatásához.

A tanítás a következőkre összpontosít:

- ☐ A gyermek számára megfelelő tevékenységek és szolgáltatások biztosítása
- ☐ A gyermek ráébresztése a társadalommal való kapcsolatára és az iránta való felelősségére
- ☐ Minden tantervbe, nevelési programba tartozó és ahhoz kapcsolódó iskolai tevékenység segítse a gyermekek intellektuális, lelki, társadalmi, érzelmi és fizikai fejlődését.
- ☐ Felkészítés a szolgálatra

Küldetésünk működés szempontjából hitelesnek lenni.

Törekvésünk, hogy az iskola mindennapos működési gyakorlata az integritás (feddhetetlenség, tisztesség, becsület), hatékonyság és számonkérhetőség következetes mintaképe legyen.

A bibliai értékek következetes alkalmazása intézményünkben:

- Példamutató igényességet mutatunk az intézmény működési szabályzatának fejlesztésében és a számonkérhetőség terén az igazgatótanács működésében.
- Az emberi erőforrásokat etikusán és igazságosan kezeljük.
- A pénzügyeket feddhetetlenül és nyíltan kezeljük, ill. ellenőrizzük.
- A kormányal és a hatóságokkal egyenes és krisztusi kapcsolatot tartunk fenn.
- Etikus, világos és nyílt fejlesztési stratégiákat dolgozunk ki.
- Igazságos és következetes irányítási rendszert alkalmazunk.
- A szülői kapcsolatok terén őszinteséget, nyíltságot és igazságosságot képviselünk.

Az intézmény bemutatása

A II. Rákóczi Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola városunk egyetlen általános iskolája, melynek története 1657-ig vezethető vissza. Intézményünk hagyományos nyolc évfolyamos általános iskolai osztályt és 2014. szeptemberétől, felmenő rendszerben, évfolyamonként egy osztályban, két tanítási nyelvű programmal működő osztályt is indít. Iskolánk 2002 óta önálló alapfokú művészetoktatási intézményként is működik.

Székhelyünk: 4243 Téglás, Úttörő u. 15. szám alatt található, abban a 2007. szeptember 1-jén átadott új épületegységben, ahol a felső tagozat oktatása-nevelése folyik.

A Téglás Fényes u. 2-8. szám alatti telephelyünkön található felújított épületben pedig az alsó tagozatos diákok tanulnak.

Fenntartónk: Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy

Alaptevékenységeink körébe tartoznak: általános iskola nevelés-oktatás, a többi tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése, oktatása és az alapfokú művészetoktatás.

Kiegészítő tevékenységként két tanítási nyelvű oktatás, az egyéb oktatást kiegészítő tevékenység keretében napközi otthonos és tanulószobás csoportokat szervezünk. Gazdag sportlehetőséget kínálunk tanulóink számára, iskolai és diáksport-tevékenység körében, akik elsősorban, a labdarúgás, a kézilabda területén jeleskednek. Változatos kulturális és szabadidős tevékenységet kínálunk tanulóink számára; műsorokat, rendezvényeket, kiállításokat szervezünk.

A Református EGYMI-vel kötött együttműködési szerződés keretében logopédiai foglalkozásokon fejlesztjük a beszédhibás gyerekeket, ellátjuk a gyógytestnevelést valamint a pszichológiai tanácsadást és ellátást igénylő tanulókat.

Minden elsős gyerek képességszűrését és szükség esetén 1 évig tartó fejlesztését végzi két iskolánkban dolgozó fejlesztőpedagógus.

Intézményünk elnyerte az Örökös Öko-iskola címet, valamint 2016-ban az Európai Tehetségpont címet is. A Tehetségsegítő Tanács az intézményben folyó közlekedéskultúra, matematika és idegen nyelvi tehetséggondozó műhelyek munkáját három alkalommal is kiválóra akkreditálta.

Iskolánk többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény.

Maximális tanulólétszámunk 800 fő általános iskolai képzés, 100 fő gimnáziumi képzés esetén.

Az alapfokú művészetoktatási intézménybe felvehető 400 tanuló.

AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

„Az iskola dolga, hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni,
 hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat, hogy megtanítsa
 bennünket a jól végzett munka örömére és az alkotás
 izgalmára,
 hogy megtanítsa szeretni, amit csinálunk,
 és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”
 /Szent-Györgyi Albert/
 Az általános iskola nevelési programja

A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Alapelv: A gyermek minden előtt

Cél	Feladat	Tevékenység	Eljárás/ Eszköz	Indikátor
1. Identitástudatos gyermek	SNI tanulók beilleszkedésének segítése	Egyéni fejlesztési tervek alapján		Hagyományörző magyarságot ápoló programok száma
	Integráció (HHH)	Egyéni fejlesztés	Kötelező tanórai keretben, tanórán kívüli tevékenységben	
	Hagyományörzés	Színes programok szervezése	Tánc, zene	
			Rákóczi -hét	
			Projektnapok, Szüreti rendezvény, Tökfesztivál, Húsvéti Hagyományörzés	
	Magyarság ápolása	Helyi tantervben a magyar, a hon-és népismeret és a történelem	Kiscsillag születik, Nemzeti ünnepeken az aktív tanulói részvétel	

		tantárgyakban hangsúlyos szerepet kapjon. Nemzeti Összetartozás Napjának megünneplése.		
2. Továbbtanulásra alkalmas fiatal	Képességfejlesztés/ kompetenciafejlesztés	Tanórákon, tanórán kívüli foglalkozásokon és a szakrendszerű oktatás tanóráin is legyen jelen a kompetenciafejlesztés.	Módszertani rendszerváltás: új oktatásszervezési eljárások és módszerek rendszeres alkalmazása.	Tanulási képességek birtokában lévő tanulók aránya
	Tehetségek gondozása	Tehetségek felismerése és rendszeres fejlesztő foglalkoztatása.	Differenciálás keretében és külön tehetséggondozó foglalkozásokon. (választós angol, grafika, Pindur Pandúr, Bábkuckó, középiskolai előkészítő, két tanítási nyelvű oktatás)	
	Felzárkóztatás	A lemaradás feltérképezése, ennek alapján a tanulók rendszeres fejlesztése.	Differenciálás keretében és külön felzárkóztató foglalkozásokon.	
	Önálló tanulásra való felkészítés	Tanulásirányítás a tanórákon tanítás helyett.	A tanulók munkáltatása, cselekvéses tanulás megszervezése, irányítása a tanórán; a más forrásból származó tudás felhasználása	
	Pályaorientálás	Osztályfőnöki órákon és tantárgyi tananyaghoz kötötten minden pedagógus feladata,	Pályaválasztási tanácsadás, pályaorientációs nap mindkét tagozaton.	
3. Testileg és lelkileg egészséges tanuló	Rendszeres testmozgás megszervezése	Mindennapos testmozgás lehetőségének biztosítása. Szabadidős tevékenységek körében kiemelt szerephez jut a testmozgás.	Mindennapos testnevelés megvalósítása	Egészséges tanulók aránya
			Testnevelés órák	
			DSE	
			Tanulmányi kirándulások, séták	

8

	Személyi és környezeti higiénia biztosítása	Személyi és környezeti higiénias szokások kialakítása	Túrák, kirándulások	Iskolai házirendi szabályok alkotása, betartatása, értékelése.
			Sportversenyeken való részvétel	

	Mentálhigiéné fejlesztése	Bizalmi kapcsolat a gyermekkel, tanulóval. Konfliktuskezelés	Közös problémamegoldás. Konfliktuskezelési technikák gyakorlati alkalmazása, az alkalmazás megkövetelése, egészségnap	
		Önismeret fejlesztése	Iskolapszichológus, szociális munkás bevonásával csoportos és egyéni konfliktuskezelés	
		Kommunikációs képesség fejlesztése	Lásd személyiségfejlesztés	
4. társadalomba beilleszkedni tudó tanuló	Mások jogának tiszteletben tartására nevelés	A teljes iskolai élet történései során megkövetelni a jogkövető magatartást.	Rendszeres értékelés a formális közösségekben	
	Alapvető erkölcsi normák elsajátíttatása	Tanulói erkölcsi kódex tanulókkal való közös megalkotása, elfogadtatása, a tanulók iskolai életének megszervezése a Házirend és az Ebédlöi házirend alapján	Rendszeres értékelés a formális közösségekben Szokások alakítása.	
	A munka és a tanulás becsületének érvényt szerezni	A tanulók tevékenységének rendszeres, következetes értékelése	Érvényesül a jutalmazási rendszer Példaállítás	
	A kooperációs készség fejlesztése	Tanórákon és tanórán kívüli tevékenységekben.	Kooperatív munkaforma alkalmazása.	
	A tolerancia fejlesztése a tanulók egymás közti viszonyaiban, felnőttekhez fűződő viszonyukban.		Lásd személyiségfejlesztés	
	Az empátia a tanulók egymás közti viszonyaiban, felnőttekhez fűződő viszonyukban		Lásd személyiségfejlesztés	
	Kitartó tanulásra készítetés			

Célok, feladatok, eszközök és eljárások a 9-12.évfolyamon

Célok a középfokú nevelés-oktatás szakaszán (9 – 12. évfolyam):

- vegye figyelembe, hogy 12 – 14 éves kortól (serdülőkor kezdete) a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás;
- alapozza meg a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására;
- magas színvonalú és sokrétű ismeretátadással fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó **képességét, készségét és a kreativitását**;
- tudatosítsa a gyermekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket, erősítse meg a humánus magatartásmintákat, pozitív szokásokat, és a gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiség kiteljesedését;
- segítse diákjait abban a folyamatban, amelyben művelt emberré, szabad és gazdag személyiséggé, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberekké válhassanak;
- elégedett, magabiztos, optimista és felelősséget vállaló embereket akarunk nevelni;
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlessze a **tanulók önismeretét, együttműködési készségét**, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját;
- a személyiségfejlesztés céljait szolgálja a tevékenységre nevelés (tanulás, munka, közéleti- és szabadidős tevékenységek), a képességek fejlesztése (értelmi, érzelmi, akarat és testi, a nyelvi-kommunikációs, a matematikai, a természettudományos; a történeti, társadalmi, politikai, az esztétikai, a szomatikus és a technikai nevelés területei) és a szükségletek alakítása képezze;
- fejlessze a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek;
- a nevelési folyamat gyakorlati módon igazolja a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség értékét;
- jellemezze munkánkat egyfelől a **következetes követelés és igényesség**, másrészt a tanulók jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem, igazságosság;
- a pedagógiai munka középpontjában tehát a személyre szóló fejlesztés álljon;

Feladatok a középfokú nevelés-oktatás szakaszán (9- 12. évfolyam):

- az aktív tanulási tevékenységek (kooperatív tanulási technikák) közben fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját, toleranciáját;
- olyan helyzeteket teremteni, amelyekben a tanuló gyakorlati módon igazolhatja megbízhatóságának, becsületességének, szavahihetőségének értékét;
- tudatosítani a tanulóknál a közösség demokratikus működésének értékét és jellemzőit;
- tisztázni az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban;
- a demokratikus normarendszer kiterjesztése a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra;
- vállalja identitását, a nemzeti, a nemzetiségi azonosságtudatot, képviselje az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt;
- erősítse Európához való tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is késztesse más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére;

- fordítson figyelmet az emberiség közös problémáinak bemutatására, tudjon „globálisan gondolkodni és lokálisan cselekedni”;
- felelősen alakítsa saját természeti, társadalmi és emberi környezetét;
- a test és a lélek harmonikus fejlesztése;
- a szocializáció folyamatainak elősegítése;
- adaptív tanulásszervezéssel hasznosítsuk a számítógépet, s az infokommunikációs technikákat;

Eszközök, eljárások (9-12. évfolyam)

- **az önismeret alakításával**, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- **a kreativitás fejlesztése**; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; **helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával**;
- **a kortárs kapcsolatok megerősítésével**; elemi állampolgári és a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus ismeretek nyújtásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az **önművelés alapozásával**;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő **kooperatív-interaktív tanulási** technikákat és a tanulásszervezési módokat;
- növeljük a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok arányát, **az iskola épít** a tanulók kíváncsiságára és a rendszerezett ismeretek iránti igényük-re;
- **az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosításával**; az erkölcsi meggyőződés és az erkölcsi cselekvés kíváncsatos összhangjának felismertetésével; az állampolgári ismeretek gyakorlati értelmezésével, a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus tudás nyújtásával a szocializációs folyamatokat segíti elő;
- a tanulók megszerzett tudásukat valóságos feladatok, problémák megoldásában, **konfliktusok kezelésében** is alkalmazzák, döntésképeségüket szervezett gyakorlatokban és spontán élethelyzetekben is érvényesítik;
- alkalmazzuk a tanuló-megismerési technikákat, módszereket és eszközöket;
- minden gyermek számára biztosítsunk képességeinek, érdeklődésének illetve távolabbi céljainak megfelelő **programokat, tevékenységi formákat**;
- a tanulási stratégiák megválasztásában és a taneszközök használatában kitüntetett szempont az **életkori jellemzők, lehetőségek** figyelembe vétele;
- **személyes példamutatással** neveljük gyermekeinket toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása;
- megismerjük és alkalmazzuk a **szociális, életviteli és környezeti kompetencia** fejlesztésére kidolgozott tanulói és tanári eszközrendszert;
- a nevelési-oktatási eljárások pedagógiai eszközeit a **kooperatív technikákkal** ötvözzük.

Az iskolában folyó alpfokú művészeti nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

a, Pedagógia alapelvek:

Alkotó pedagógiai légkör megvalósítására törekszünk, amelyben humanizált viszonyok között tág szellemi autonómiát biztosítva pedagógus, diák közösen munkálkodik céljaik, feladataik megvalósítása érdekében.

Minden tanulónak biztosítjuk az egyéni adottságai, képessége és tehetsége szerint az önmegvalósítás, valamint a személyiségének komplex fejlesztésének lehetőségeit.

A harmonikus személyiségfejlődés érdekében a gondolkodási képességeket, az érzelmi-akaratit jellemzőket egyaránt gondozzuk.

Pozitív környezeti hatások biztosításával motiváljuk tanulóinkat, hogy ne passzív befogadói, hanem aktív alkotói legyenek a művészeteknek.

A kreatív képességek fejlesztésével, a reális önismeret és életszemlélet kialakításával, tehetséggondozással segítjük a megfelelő továbbtanulást, a pályaválasztást.

A kommunikáció és viselkedéskultúra elsajátítása érdekében törekszünk a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására, a személyiség tiszteletére, a közösen kialakított rend és fegyelem betartására. Alapvető értéknek tekintjük a közösséghez (csoport, iskolaközösség, szűkebb és tágabb haza) való kötődést, környezetünk megismerésének és megóvásának igényét, valamint más kultúrák és szokások megismerését.

A nevelőtestület alkotó légkörének, demokratikus gyakorlatának megőrzése, továbbfejlesztése, a pedagógusok szakmai ismeretének folyamatos megújítása biztosítja az intézményünkben folyó oktatás-nevelés magas színvonalát.

b, Célkitűzéseink

Célunk, hogy a különböző érdeklődésű, érzelmi és értelmi fejlettségű, motivációjú és szocializáltságú tanulók személyiségét képességüknek és tehetségüknek megfelelően komplex módon fejlesszük a művészeti tevékenységek művelése által (kreativitás, értelmi és érzelmi, akarat, esztétikai stb. képességek, készségek). Az intellektuális fejlesztés mellett a közösségi életre való nevelés során fejlesztjük a tanulók önismeretét, együttműködési készségét és kommunikációs képességét. Célunk, hogy olyan fiatalokat neveljünk, akiket esztétikai ízlésük, igényességük, műveltségük, nyitott személyiségük, kommunikációs képességük és szociális érzékenységük képessé tesz arra, hogy művészeteket értő és művelő felnőttekké váljanak. Célunk az alapfokú művészetoktatás-nevelés során, hogy elősegítsük a teljes emberré válást (az értelmi és érzelmi nevelés közötti összhangot), a közösségformálást, a szociokulturális hátrányok csökkentését, a kulcskompetenciák fejlesztését, a világ komplex befogadását, az önkifejezést és örömet jelentő alkotás lehetőségét, a tehetséggondozást.

c, Feladataink

Nevelő-oktató munkánk középpontjában a személyre szabott fejlesztés, az egyéni képességek kibontakoztatása, a tehetséggondozás áll. Fejlesztjük tanulóink felelősségtudatát és a kitartás képességét. Tudatosítjuk tanulóinkban a közösség demokratikus működésének szabályait. Fogékonnyá tesszük a diákokat saját környezetük, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Erősítjük az Európához való tartozás tudatát és bevezetjük a tanulókat más népek kultúrájába. Megismertetjük és ápoljuk népművészeti hagyományainkat, értékeinket.

d, Nevelő-oktató munkánk pedagógiai eljárásai

Tanítványainkat fokozatosan vezetjük át a játékközpontú cselekvésből a tanulás tevékenységeibe. Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz. Fejlesztjük a diákok kreativitását, gondoskodunk egészséges terhelésükről. Megismertetjük, gyakoroltatjuk a helyes magatartásformákat.

Az egységes Pedagógiai program megfogalmazott nevelő-oktató munkánk pedagógiai eszközei a művészeti iskolára is érvényesek.

Kompetencia alapú nevelés-oktatás

A kompetenciafejlesztés komplex taneszköz-rendszerének alkalmazása:

- tervezés
- tanulói eszközök
- tanári eszközök
- értékelő eszközök
- digitális eszközök, informatikai fejlesztés

A kompetencia fejlesztését támogató rendszer

- külső továbbképzések (tanárok felkészítése)
- belső továbbképzések (önképzés)
- mentorálás
- szaktanácsadás

A tanuló hatékony megismerését szolgáló technikák alkalmazása

- pedagógiai diagnosztika,
- tehetségazonosítás,
- tanulási stratégiák és módszerek alkalmazása,
- tanulási problémák felismerése (nehézségek, zavarok, akadályozottság),
- részképesség-zavarok kiszűrése,
- a személyiség komplex megismerése

Az alkalmazott mérés-értékelés

- az értékelés elveinek kidolgozása
- diagnosztikus (bemeneti) mérések
- formatív (visszajelző, szabályozó) mérések
- a tanulói fejlődés nyomon követése
- szummatív (lezáró – minősítő) mérés-értékelés Módszertani elemek
- tanulásszervezési javaslatok,
- tanórai differenciálás heterogén csoportban, - kooperatív tanulás,
- tevékenységközpontú pedagógiai gyakorlat,
- a drámapedagógia eszközei,
- egyéni és csoportos projektmunka,
- prezentációs technikák elsajátítása és alkalmazása
- tanulói értékelési technikák (önértékelési eljárások) gazdagítása,

A tanulni tanulás kognitív és affektív kompetenciájának fejlesztése

- a tanulásmódszertan beépítése az iskola tevékenységrendszerébe,
- a tanulók tanulási stratégiáinak és módszereinek megismerése,
- a tanuláshoz való viszony (attitűd) feltérképezése, a változások követése,
- a motivációs bázis megismerése és formálása,
- a tanuláshoz szükséges alapkészségek felmérése és fejlesztési eljárásainak alkalmazása
- a tanuláshoz szükséges komplex személyiségelemek megismerése (kíváncsiság, érdeklődés, akarat, kitartás, önfegyelem, becsvágy, teljesítményszorongás, küzdőképesség, sikerorientáció – kudarckerülés)

Az iskola pedagógiai programja a NAT – ban leírt és képviselt értékekre, a fejlesztési területekre valamint a kulcskompetenciák fejlesztésére és a tanulói szükségletekre épül.

Pedagógiai feladataink a NAT – ban rögzített egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint a tanulási esélyegyenlőséget javító, egyénre szabott differenciált pedagógiai bánásmód alkalmazása. Azt a célt szolgálja, hogy tanulóink: a különböző szintű adottságaikkal, az eltérő mértékű fejlődésükkel, az iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb (érdeklődési körüket érintő) tevékenységükkel, szervezett ismeretközvetítéssel, spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A nevelési program és a helyi tanterv szoros egységet alkot. A nevelési programban meghatározott nevelési alapelveket, a kitűzött célokat és feladatokat elsősorban a tanítás – tanulás folyamatában a helyi tanterv megvalósításával és a tanórán kívüli tevékenységgel éri el az iskola.

Oktató-nevelő munkánk értékei:

- tolerancia, türelem, egymás tisztelete, megbecsülése,
- becsületesség, igazságosság, őszinteség, bizalom,
- az emberi szabadság védelme és megtartása,
- a természet tisztelete, védelme, környezetünk megóvása a jövő nemzedék számára,
- önfegyelem, önismeret, empátia
- pontosság, igényesség, és kitartás a munkában
- a tudás, a munka megbecsülése
- egészséges életvitel igénye,
- esélyegyenlőség a tanítás-tanulás folyamatában minden tanuló számára
- esztétikai, művészeti értékek az egyetemes és nemzeti kultúra tisztelete
- derű, jókedv, életszeretet

Iskolánk célja, hogy a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre neveljen az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket.

Ezáltal járul hozzá ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék

- a haza felelős polgárává váljék;
- kifejlődjék benne a hazafiság érzelmvilága;
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert;
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában; — törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására;
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően;
- váljék képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- ismerje meg és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

A két tanítási nyelvű oktatás bevezetésével célunk:

- a) az anyanyelvi és az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia egyidejű és kiegyensúlyozott fejlesztése,
- b) a nyelvtanulás és az idegen nyelven történő tanulás stratégiáinak elsajátítása,
- c) a célnyelvi műveltség intenzív fejlesztése,
- d) a nevelési és tantárgy-integrációs lehetőségek fokozott kihasználása.

A két tanítási nyelvű programban tanulók legalább 60%-a érje el a célnyelvből hatodik évfolyamon a KER szerinti A 2, 8. évfolyamon a KER szerinti B1 szintet. Legfőbb célunk az, hogy tanulóink számára sikert és örömet jelentsen az idegen nyelvi kommunikáció.

Művészeti nevelés helye az iskolában

Az EFOP 3.2.6-16-2016-00001 „A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben” című projekt keretében, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem partnerintézményeként az átvett szakmai programok tananyagát, módszertanát alkalmazzuk a tanórai tevékenységekben, valamint a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában, a helyi tantervi és tantárgyi programoknak megfelelően a szakkörökben, a szabadidős tevékenységek során, nyári táborokban.

Az egyes művészeti ágak oktatásának cél-és feladatrendszere

Az alapfokú zeneoktatás célrendszere, és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, fogékonyság - alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészeti megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

Az alapfokú táncművészeti oktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének és mozgáskultúrájának sokirányú fejlesztésére, fizikai állóképességének, ügyességének, cselekvőbiztonságának, ritmusérzékének, hallásának, tér- és formaérzékének fejlesztésére, gazdagítására. Egészséges életmódra, magabiztosságra, határozottságra, érzelmi nyitottságra neveli. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotói tevékenység és a művészetek iránt. Kibontakoztatja a tanulók kreativitását, improvizációs képességét, készségét.

A program keretében folyó táncművészeti oktatás alkalmat ad a táncművészet különböző műfajai iránt érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. Figyelembe veszi az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tapasztalataira, folyamatos technikai fejlődésére építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon képességeiktől és szorgalmuktól függően fejleszthetik tánctechnikai, előadói műveltségüket és különféle szakirányú területeken szerezhettek jártasságot.

A táncművészeti oktatás célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével és megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra és műveltség megszerzésére.

A néptánc oktatása elősegíti néphagyományunk megismerését, tovább éltetését és újraalkotását, kulturális örökségünk megbecsülését. A tanórai keretek mellett fontos szerepet játszik a tánc színpadi megjelenítése is, amely egyrészt a művészi megtapasztalás élményét teszi lehetővé a tanulók számára, másrészt kulturális szerepvállalása révén a nagyközönség számára is hozzáférhetővé teszi táncos hagyományainkat. A néptáncoktatás célja a tanulók technikai felkészültségének megalapozása, amely során alkalmassá válnak a különböző táncok újraalkotására, szabad és kötött formákban történő megjelenítésére. Lehetővé teszi mindenki számára az önkifejezés és azonosulás esztétikai útjának elérését, segítve ezzel a személyes kreativitás kibontakozását és az egyéniség fejlődését

A táncművészeti ágak közül a legrégebbi hagyományokkal rendelkező társastáncoktatás bevezetésével célunk az, hogy az értékeket megtartva a tantervi programmal további lehetőséget nyújtsunk az alapos, mélyebb tudás megszerzésére, a rendszeres munka igényének kialakítására, a megfelelő munkafegyelmre, az önkontroll alkalmazására. Az alapfokú oktatás

célja a társastánc iránt érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek szakirányú fejlesztése.

Az alapfokú képző- és iparművészeti oktatás célrendszere, és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság – alakítása mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, bővítve a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata nem csak a kézügyességet, technikai érzékenységet fejleszt, hanem kialakítja a képességet, a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének gyakorlatára.

A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző – és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő és vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés széles körben segíti a vizuális kultúra iránt fogékony tanulók fejlődését. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, vizuális tapasztalataira építve gyarapítja ismereteiket, fejlesztí képességeiket, és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon a tanulók képességeiktől és szorgalmuktól függően fejleszthetik vizuális műveltségüket és a különféle szakirányú területeken szerezhethetnek jártasságot.

A képző és iparművészeti oktatás a vizuális kultúra ágait, a műfaj sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és továbbéltesse, segítsen a hagyománytisztelt megteremtésében és a tanulók életkorának megfelelő vizuális műveltség kialakításában.

Az alapfokú színművészeti nevelés célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás keretében folyó színházi nevelés – figyelembe véve a tanulók érdeklődését, életkori sajátosságait, előzetes színházi–dramatikus tapasztalatait – lehetőséget biztosít a színművészet iránt vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére; ismereteik gyarapítására, művészeti kifejező készségeik kialakítására és fejlesztésére, a művészeti szakterületen való jártasság megszerzésére és gyakorlására, illetve felkészít a művészeti alapvizsgára és záróvizsgára.

Az oktatás lehetővé teszi a színművészet területén:

- minél változatosabb dramatikus tevékenységformákban való részvételt,
- a színpadi megjelenítés törvényszerűségeinek megismerését,
- differenciált feladatokon keresztül a dramatikus technikák és a színházi konvenciók megismerését, azok széleskörű alkalmazását
- az alapvető színpadtechnikai eljárások megismerését,
- a színjáték kulturális tradícióinak megismerését
- a tanulók drámával és színházzal kapcsolatos fogalmi készletével, aktív szókinccsének bővítését,
- azt, hogy a tanulók az élet más területein elsajátított ismereteiket, készségeiket a színjátékban is alkalmazni tudják
- minél több élő és felvett színházi előadás – köztük társaik által készített produkciók – megtekintését,
- a színházi – drámai formával való kísérletezést, továbbá a színjátéknak, mint művészi kommunikációs formának megtapasztalását,
- azt, hogy a tanulók egyénileg és csoportosan előadást tervezhessenek, létrehozhasanak, illetve a létrejött előadást bemutathassák; a közös alkotómunka örömteli együttlétét;
- az önkifejezést;
- az önértékelést annak érdekében, hogy a tanulók képessé váljanak saját eredményeik felismerésére, és azokat a színházi tanulmányaik során hasznosítani is tudják.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztés alapelvei: Komplexitás, életkori sajátosságok figyelembe vétele

CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK	Indikátor
A nevelési folyamat eredményessége következtében a személyiségfejlesztés minden területén intézményi szintű fejlődés elérése	A személyiségfejlesztés minden területének fejlesztése. A tanulási motívumrendszer, tanulás módszertana. Az értelmi képességek rendszere kialakításának segítése.	A tanítási-tanulási folyamat, valamint az intézmény teljes tevékenységi rendszerének alárendelése a cél elérésének. A tanítási órák, az intézményi tevékenységrendszer minden elemének tervezésekor, megvalósításakor érvényesíteni kell a személyiségfejlesztés elsődlegességét;	Nevelési tervek	Személyiségfejlődés következett be a tanulók %-nál
Értéorientált ember	Értéorientáció (kiemelt területei: toleranciára-, empátiára-, együttműködésre nevelés) A megismerési és felfedezési vágy felkeltése. Az önfejlesztés igényének kialakítása.	Fogalmak megértetése. Attitűdök befolyásolása, alakítása. Magatartás alakítása. Továbbtanulási szándék kialakítása.	Lásd a következő pontokban	
Toleráns ember	Toleranciára nevelés: előítéleteesség és a diszkrimináció leküzdése Érzelmek kifejezésének megtanítása a közösségben.	Megbeszélés, A fogalmak megértetése; Attitűd alakítása; Kudarctűrő képesség fejlesztése.	Osztályfőnöki, történelem, magyar tanmenet által kijelölt témák. Tanulói megnyilvánulások elemzése; negatív indulatok visszafogása, tettelegesség elítélése, segítségnyújtás. Történelmi események elemzése; Napi hírekből vett példák elemzése; Szerepcsere	Toleráns tanulók aránya (%)

Empátiával bíró ember	Empátiás képesség fejlesztése: Nonverbális jelzések felfogásának és megértésének (az észlelés értelmezése) fejlesztése. Beleélőképesség fejlesztése a másik ember érzelmi állapotába. A másik személyiségének feltétel nélküli elfogadása.	Osztályfőnöki órán a nonverbális jelzések tanítása.	Magyar, történelem órákon, tanórán kívüli foglalkozásokon erre a célra alkalmas szerepekkel (drámapedagógia).	Empátiával bíró tanulók aránya (%)
Együttműködő tanuló	Együttműködésre nevelés. Segítő magatartás kialakítása. A pozitív egyéni értékrend kialakításának segítése.	Fogalmak megértetése. Megbeszélés. Kooperatív technikák alkalmazása a tanórákon, tanórán kívüli foglalkozásokon. Közösségek közötti kooperáció.	Osztályfőnöki tanmenet által kijelölt témák.	Tanulási folyamatban együttműködők aránya (%) közösségi élet szervezésében együttműködők aránya (%)
Aktív ember	Aktivitás. Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. Kreatív, gyakorlatias emberi tulajdonságok fejlesztése.	A gyermek veleszületett aktivitási szükségletének erősítése, fejlesztése és értékes tevékenységi területekre történő irányítása; A tanulók önellátására és környezetünk rendben tartására irányuló tevékenység gyakoroltatása. A tanulók tevékeny részvételének biztosítása az ismeretek elsajátításában és alkalmazásában. A mindennapi élethez, gyakorlathoz közelebb álló technika és tervezés tantárgy oktatása.	A tanulók sokoldalú tevékenységi lehetőségeinek megteremtése. A tevékenység motiválása a gyermek már meglévő szükségletük érvényesítésére a tevékenység folyamatában (mindenekelőtt: a játék szükséglete, a mozgás szükséglete, az eredményesség szükséglete, az új információk iránti igény, a változatosság szükségletének kielégítése tanórákon). Munkáltatás, tanulás-szervezés; tanulási-irányítás; Problémafelvetéssel keltett érdeklődés, kíváncsiság felkeltése A tevékenység céljának és módszerének ismerete;	Önálló feladatmegoldásra képes tanulók aránya A tanulók mérhető tanulási teljesítménye Javul (%) Testnevelés órákat kedvelők aránya (%);

	Fizikai aktivitás biztosítása mellett a sportolás megszerettetése.	Tevékenységre ösztönző motívum rendszer működtetése Fizikai aktivitás lehetőségének biztosítása és megszerettetése. Mozgásigényük szabadban történő játékos formában való kielégítése. Rendszeres testmozgás igényének felkeltése. Aktív Iskola Program	A tanuló közvetlen kapcsolata a tevékenység tárgyával; Testnevelés órák száma; tanórán kívüli sportolási lehetőségek; Tanulói részvétel a környezet rendben tartásában (tanterem egyéb helyiségek rendje az iskolában, udvar rendje) Tisztasági verseny, dekorációs verseny. Feltételrendszer biztosítása, választási lehetőséget biztosító óraszervezés; rekreációs lehetőségek megteremtése, motiválás; (sportudvar mindkét telephelyen)	Szabadidőben sportoló tanulók aránya (%); Iskolán kívüli időben sportoló tanulók aránya (%)
Közösségekbe beilleszkedni tudó ember	Közösségi jelleg erősítése. Beilleszkedés segítése közösségekbe szociális motívumaik fejlesztése. A helyes pozitív értékekkel rendelkező osztályszellem kialakítása.	A „mi élmény” biztosítása a közösségi tudat kialakításában.	A „mi” és „én” élmény egészséges egyensúlya szükséges.	Közösségekbe beilleszkedni tudó tanulók aránya (%)
Önállósággal bíró tanuló	Önállóságra nevelés Önfejlesztésre nevelés. Képes legyen a személyes érdekeket szolgáló döntéseket meghozni. Érdekvényesítés. Egészségvédő és identitásvédő motívumok.	A tanítási-tanulási folyamatban folyamatosan építeni kell a tanuló kreativitására, önálló tevékenységére; Akarati cselekvés gyakorlása. A diákönkormányzásban és közösségi életük megszervezésében is önállóságra nevelni. Házi rend, tanulói jogok és köteleességek megismertetése és gyakoroltatása.	Indirekt tanulásirányítás arányának növelése; Felelősi és ügyeleti rendszer. Évente diákparlament. Tisztségviselők és a szervezésben résztvevő tanulók pedagógusok általi támogatása Önálló döntésre és cselekvésre való lehetőség.	Önállósággal bíró gyermekek, tanulók aránya: (%) A tanulási folyamatban, a diákönkormányzásban és közösségi életük megszervezésében, az önellátásban

		Önellátás megkövetelése életkorhoz igazodóan;		
Fegyelmezett tanuló	Fegyelmezettség kialakítása	A viselkedési normák, alapvető emberi társadalmi együttélési normák betartásának megkövetelése, begyakorlása, beidegzése, tudatosítása az intézmény teljes tevékenységi rendszerében.	Alkalmazandó fegyelmezési intézkedések, eljárások: A helytelen viselkedés megállítása, illetve tiltása. A tanuló fokozott figyelemmel kísérése. A megfelelő tevékenységütemezés és a foglalkozások differenciálása, a csoportfigyelem fenntartása. A helyes viselkedés (szubjektív vagy objektív) akadályainak elhárítása. A szerepelvárások ismételt közlése és értelmezése. A rábeszélés. A normasértés következményeinek közlése. A figyelmeztetés. A metakommunikációs jelzések (odapillantás, mimika, gesztusok, stb.).	A normákat, szabályokat betartó gyermekek, tanulók aránya (%)
Reális énképpel, önismerettel rendelkező ember	Önismeret fejlesztése A gyerekek támogatása a reális önismeret kialakításában, énkép, önértékelés, önismeret kialakítása én funkciók alakítása: önellenőrzés- önértékelés, önnevelés. Identitás/önazonosság kialakulásának segítése Megfelelő belső-külső	A személyiség fejlődés folyamatos elősegítése, követése, a pedagógiai folyamat eredményét mindig a kialakított személyiség tevékenységének, magatartásformáinak minőségén keresztül kell mérni.(a tanulók viselkedése,a tanulók teljesítménye,a tanulók fejlődése) Kritika és önkritika.	Tesztek, tréningek, dramatikus játékok, önmegvalósítási lehetőségek, szereplési alkalmak teremtésével, Életpéldák bemutatásával, beszélgetésekkel. Helyzetgyakorlatokkal kell segíteni a gyermekeket, tanulókat saját személyiségük megismerésében. A személyiségfejlődés rendszeres értékelése, visszajelzése a tanuló számára. Tapasztalatok megosztása a szülőkkel és gyermeket nevelő többi pedagógus számára.	Reális énképpel rendelkezők aránya (%)

	értérendszer kialakítása.		Kapcsolattartás szülői értekezleteken, fogadó órákon, nyílt napokon.	
Igényszinttel bíró gyermek, tanuló	Igényszint (teljesítményvágy) kialakítása Szélsőségmentes, optimális teljesítményvágy felkeltése.	Siker után nő az igényszint, nehezebb feladat adható; kudarc után csökken, könnyebb feladat adása.	Sikerorientált, kudarckerülő magatartás felismerése, figyelembe vétele a nevelésben.	A gyermek, a tanuló, munkájának külalakja, tartalma; megjelenésének esztétikája.
Kreatív ember	Kreativitás Az alkotás örömeinek, meg tapasztalásának biztosítása.	A kreativitást fejlesztő feltételek biztosítása: - elfogadás, bizalom - külső értékeléstől mentes atmoszféra - beleélő megértés - motiváció - segítőkész társak - lehetőség az egyedüllétre - játékos, nem versenyszerű helyzet Általános elvek érvényesítése: - problémamegoldásban az értékelést elhalasztani - sok megoldást keresni - kombináció, keverés	A kreativitás-fejlesztés gátjainak szűk térre korlátozása: - sikerorientáltság - kortársakhoz való igazodás - kérdés és a világ felfedezése - nemi szerepek hangsúlyozása - az eltérés azonosítása az abnormalitással - munka-játék kettősség - túlzott rend, szigor - szűk időkorlátok - nem szeretett munka erőltetése	A kreatív gyermekek, tanulók aránya

Motivált ember	Motivációs bázis (cselekvésre készítő motívumok) kialakítása; Öntevékenységi vágy fejlesztése. Belső motiváció Külső motiváció	Belső indítékok fejlesztése: érdeklődés, kíváncsiság, problémafeszültség, megismerési vágy felkeltése a tanórán és tanórán kívüli foglalkozásokon; A „miért” kérdések jutalmazása a foglalkozásokon; Autonom manipuláció: a pedagógusok a diák munkáját segítik, könnyebbé teszik; Kritériumorientált értékelés, kritériumorientált fejlesztés. Külső motiváció alkalmazása a foglalkozásokon a tevékenység serkentésére, valamint az értékelésben azoknál a tanulóknál, akiknél a belső motiváció gyenge (jutalom, dicséret, versengési törekvés, önérvényesítési vágy, büntetéstől való félelem, mások elismerésének az igénye,) azonosulási igény.	Tanmenetekben megtervezett a motiváció (felvetendő probléma, érdekesség a kíváncsiság az érdeklődés felkeltésére, cél-módszer meghatározott stb;) motiváló módszerek: projekt módszer, SDT-digitális tananyagok használata, szemléletesség biztosítása, Kontrolláló manipuláció: a pedagógusok biztosítsák a diákok minél jobb teljesítményét;	motiválatlanok aránya; (%)
----------------	--	---	---	----------------------------

A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Intézményünk teljes körű egészségfejlesztésének célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden tanulónk részesüljön a teljes testi-lelki jólétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő tevékenységekben. Célunk, hogy tanulóinkat képessé tegyük arra, hogy saját egészségüket felügyeljék, szükség esetén javítsák.

Intézményünk mindennapos működésében kiemelt figyelmet fordítunk a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra:

- az egészséges táplálkozásra nevelés,
- **az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás, iskolai sporttevékenység,**
- **a lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a lemorzsolódás csökkentése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerfogyasztás, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,**
- **az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése**

Legfontosabb feladataink

- Alakítsuk ki tanulóinkban az egészséges életmód iránti igényt.
- Tanulóink ismerjék meg - életkoruknak megfelelően - saját egészségi állapotukat. □ Ismerjék meg az egészséget károsító tényezőket, és azok veszélyeit.
- Legyenek képesek elutasítani a számukra károsat, az egészség képviseljen értéket.
- Alakítsunk ki igényt az egészséges és tiszta környezet iránt – Öko-suli.
- Egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása /Gyümölcs-nap, Egészségnap, Iskolatej program, Gyümölcs program/.

A program megvalósulását intézményünk rendszeresen ellenőrzi az iskola védőnőjének bevonásával. Az osztályfőnökök osztályfőnöki órán kérdőív keretében győződnek meg annak megvalósulásáról. Nem megfelelő eredmények esetén az osztályfőnökök személyes megbeszélés keretében igyekeznek az általuk irányított tanulóknak kialakítani az egészséges életmód iránti igényt.

Egészségfejlesztéssel kapcsolatos helyi és országos programokhoz csatlakozunk. Versenyeken, pályázatokon való részvételre ösztönözzük tanulóinkat. A benevező tanulók munkáját segítjük, nyomon követjük, értékeljük. Egészségnevelő, felvilágosító előadások, projekt napok és tematikus hetek keretében irányítjuk a tanulók figyelmét az egészséges életmódra. Egyre több pozitív hatás éri tanulóinkat, mely beépül a mindennapi életükbe.

Intézményünkben folyamatosan működtetünk egy ellenőrző rendszert, melynek keretében az egészséges és tiszta környezet iránti igény megvalósulását követjük. A szép tiszta osztályokat jutalmazzuk, a nem megfelelő eredményt elérő tanulócsoporthoz esetében az osztályfőnök feladata a hatékony nevelés megvalósítása osztályfőnöki órák keretében.

Egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink:

- Az egészséges életmódra nevelés legyen része az iskolai élet minden területének.
- Biztosítsuk az egészséges fejlődéshez szükséges feltételeket és tevékenységeket.
- Mutassunk be sokoldalú egészségvédő lehetőségeket, nyújtsunk az egészség megvédésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető ismereteket.
- Tudatosítsuk, hogy alapvető értékünk az élet és az egészség. Ajánljunk ezek megővására magatartási alternatívákat, gyakorlással, segítséggel és példamutatással.

Alakítsunk ki egészségvédelmi szokásrendszert, helyes szokások folyamatos gyakoroltatásával és ellenőrzésével.

- Ösztönözzük tanulóinkat az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására.
- Nyújtsunk segítséget az egészségvédő öntevékenységekben és az egészséges életmód kialakításában.
- A délutáni tevékenységek során biztosítsunk lehetőséget arra, hogy a napirendbe beillesztve tudatosan tervezett, fejlesztő mozgással és játékkal levegőn tölthessék szabadidejük nagy részét. Mindezek figyelembevételével alakítsuk helyesen a napi és heti rendet.
- A délutáni csoportfoglalkozások keretében a foglalkozást tartó pedagógus irányításával az
- egészséges életvitel folytatására ösztönző beszélgetéseket kezdeményezünk a tanulókkal.

Egészséges táplálkozásra nevelés feladatai:

- Az egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása. (Napi ötszöri étkezés) □ A kulturált étkezési szokások, az étkezések rendjének kialakítása.
- Iskolánk a napközis és tanulószobás tanulóink számára háromszori étkezést biztosít.
- Az étrend összeállításánál figyelembe kell venni a gyermekélelmezési normákat.
- El kell érünk, hogy tanulóink fogyasztási szokásaiban változás történjen, helyezték előtérbe az egészséges élelmiszereket.
- A tanulók egészséges táplálkozásával kapcsolatos kérdőívek kitöltésével mérjük az eredményeket e területen. Az osztályfőnökök a kiértékelt kérdőívek alapján végzik nevelő munkájukat.

Személyi higiéné kialakításának feladatai:

- Helyes tisztálkodási és fogápolási igények kialakítása, technikák elsajátítása.
- Az időjárásnak, évszaknak megfelelő öltözködési szokások kialakítása.
- Káros élvezeti szerek veszélyeinek és fogyasztásuk következményeinek megismerése.
- Rendszeres fogorvosi szűrés és tájékoztatás, szükség esetén kezelések igénybevétele.
- Egészségügyi szolgáltatások rendszeres biztosítása, szükség szerint igénybevétele. (Iskolaorvos, védőnő, fogorvos)
- Az iskolaorvossal, a helyi fogorvosokkal és a védőnőkkel együttműködve rendszeresen elvégeztetjük a gyerekek egészségügyi szűrését, tisztasági vizsgálatát és az osztályfőnökök segítségével felhívjuk a szülők figyelmét a szakorvosi ellátás fontosságára és az egészséges életmód folytatására.

Mentálhigiéné feladatai:

- Biztonságos, nyugodt, bizalommal teli, elfogadó, szeretetteljes légkör biztosítása tanulóink, dolgozóink számára.
- Ésszerűen tervezett oktató és nevelőmunka, mely biztosítja tanulóinknak az egyenletes terhelést.
- A veszélyeztetett tanulók körének felmérése és folyamatos segítése. A lelkiileg egészséges tanulók mentális épségének megőrzése.
- Lehetőségek biztosítása a szabadidő helyes, egészséges eltöltésére.
- Iskolánk a szabadidő hasznos eltöltéséhez számos programot, szakkört kínál.

Családi életre nevelés feladatai:

- Tegyük képessé tanulóinkat a tartalmas, egyenrangú, harmonikus emberi kapcsolatok kialakítására és fenntartására.

- Tudatosítsuk, hogy a család életünk alapvető, legfontosabb közössége.
- Törekedjünk a kívánatos családmodell iránti igény felkeltésére és kialakítására.
- A családi életre nevelés fontos területe a szexuális nevelés.
- Feladatunk, hogy megismerjék és megérthessék testük működését, a nemiségnek, az emberi életben betöltött szerepét.
- Az egészségnevelés sikerességének legfőbb biztosítéka a pedagógusok példaadása, elkötelezettsége. Az iskola egészségnevelési programjának megvalósításához elengedhetetlen minden dolgozónk részvétele.

BAPTISTA OKTATÁS

A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

CÉL	Feladatok	Tevékenység	Eljárások, eszközök, színterek	Indikátor
Jól működő közösségek Az intézmény kedveltsége, a formális közösségek kedveltsége nő.	A közösségben vagy közösségi tevékenységgel történő nevelés. A tevékenységek során az együttműködési készség és az osztálytársak mi-tudatának erősítése.	Az egyes közösségekben olyan társas tevékenységek tervezése és végzése, melyek lényege, hogy a tanulók együtt oldanak meg egy feladatot. A közös sikerek, esetleges kudarcok átélése, tevékenységek végzése, összetartozás érzésének átélése érdekében. Pl.: versenyek (szaktárgyi, sport, művészeti) Tanulmányi kirándulás.	A formális közösségek éves terveikben rögzítik a társas tevékenységeket, év végén értékelik. Formális közösségek: osztályközösségek, szakköri közösségek, napközi otthonos és tanulószobai csoportok. A közösségek minősítése évenként, jól működő közösségek jutalmazása. Rákóczi kupa odaítélése.	Jól működő közösségek aránya (Jól működő közösségek ismérvei: Jó közösségi tevékenység, együtt-működés a tagok között, mi tudat fejlettsége, kötelességek teljesítése, házirend betartása, erőszakmentes magatartás, Közösségi szerepek szerepelvárásainak teljesülése, iskolatársakkal toleráns, empátiás, együttműködő, elfogadó és segítő magatartás.)
	Jogok gyakorlásának és kötelességek teljesítésének elősegítése	A gyermekek, tanulók intézményi életét szabályozó házirend tanulók bevonásával történő megalkotása. A házirend szerinti joggyakorlás és kötelességteljesítés megvalósulásának biztosítása szükség esetén szankciók következetes alkalmazásával. A házirend teljesülésének DÖK és az intézmény vezetősége általi értékelése.	A tanulóközösségek javaslatait a DÖK segítő tanár és az osztályfőnökök közreműködésével gyűjtik össze, melyeket az osztályközösségekben, majd intézményi fórumon vitatják meg, ezt követően a nevelőtestületnek javaslatként benyújtják. A házirend vétkes és súlyos megsértése fegyelmi eljárást von maga után. Az évenkénti diákparlament	Házirendet betartó tanulók aránya A Diákparlamenten aktívan részt vevő tanulók száma.
	A másság elfogadására (toleranciára) nevelés	Az emberek közötti különbözőségek tudatosítása, a HHH-s tanulók fejlesztése, a különbözőségből fakadó sajátos előnyök beláttatása, a másság elfogadásának megalapozása.	Osztályfőnöki tanmenetekbe beépített foglalkozások Helyzetleírások elemzése, az előítéletből fakadó problémák és konfliktusok felidézése, elemzése, az előítéletes viselkedésnek és	Toleráns tanulók aránya

		Saját „másságunk” vállalása; ráébreszteni a tanulókat arra, hogy mindenki élnek sztereotípiák, felismertetni ezek kialakulásának néhány konkrét okát. A kiközösítés és a diszkrimináció, mint a másság elutasítása következményeinek tudatosítása, káros hatása érzékeltetése, megtapasztaltatása. Más kultúrák elfogadása (többségi, kisebbségi). Vallási tolerancia	hatásának élményszerű megtapasztalása, megtapasztaltatni a stigmatizáltsággal járó kellemetlen, rossz, érzéseket. Multikulturális tartalmak oktatása.	
Együttműködési képesség fejlesztése	Az együttműködést meghatározó szabályok, normák tudatosítása		Kooperatív tanulási tevékenységek szervezése az iskolai élet minél több területén.	Együttműködő tanulók aránya
A kommunikációs kultúra fejlesztése, melynek eredményeként a tanulók képesek lesznek: véleményük kialakítására, érveik kifejtésére, álláspontjuk megvédésére.	A kommunikáció során az alkalmazottak példát adnak, a gyermekektől, tanulóktól megkövetelik az alábbiakat: Én közlések, konkrét állítások általánosítások helyett. Kulturált véleményformálás és kifejezés. Állítások érvekkel történő alátámasztása. Objektivitás.		Tudatosítás az osztályfőnöki órákon. Alkalmazás a tanuló-tanuló és a tanuló-alkalmazott kommunikációjában. Helyes kommunikáció azonnali megerősítése, a helytelen javíttatása.	Kulturált véleményformálásra képes, helyesen kommunikáló tanulók aránya
Erőszakmentes magatartásra nevelés	Konfliktusok megelőzése, kezelése.		Pedagógusi minta. Rivalizálás, másság elutasítása, agresszió kezelése a közösségben. Konfliktuskezelés tanítása. Ügyeletesi tevékenység.	Agresszivitást elítélő tanulók aránya
Empátia, a beleérző képesség fejlesztése.	Drámapedagógiai eszközök alkalmazása: szerepcserés dramatizálás. Az intézményben történtek esetelemzése a tanulókkal a beleérző képesség fejlesztése céljából.		Kiemelten a magyar, történelem órákon, de más tantárgyak tananyagában rejlő lehetőségek kiaknázása. Osztályfőnöki órákon	Empatikus tanulók aránya

Elfogadó, segítőkész magatartás kialakítása az elesett, segítségre szoruló emberek iránt.	Intézményi illemkódex kidolgozása, alkalmazása és teljesülésének értékelése a kisebb/fiatalabb, a gyengébb, az idősebb, a fogyatékos, a beteg, a rászoruló segítségének érvényre juttatására.	Félévenkénti osztályfőnöki osztályértékelés.	
Közösségi szerepek szerepelvárásainak tudatosítása, szerepekkel történő azonosulás elősegítése annak érdekében, hogy a tanulók találják meg saját képességüknek, egyéniségüknek megfelelő szerepüket, helyüket a kisebb-nagyobb közösségekben.	Az osztályfőnökök, formális közösségek vezetői mindenekelőtt a meglévő csoportosulások együttműködésére kell jótékonyan hatnia, illetve a peremhez közelebbi láncok, párok és a peremen álló magányosak beilleszkedését elősegítenie.	A formális csoport vezetője mindenkit megpróbál bevonni a közösségi tevékenységekbe és élményekbe, Olyan feladatok, funkciók magányos diákra bízása, amelyekben megmutathatja értékes tulajdonságait, tehet valamit a többiekért. A szülő és a pedagógusok bevonása a peremhelyzet felszámolásába. Pozitív fejlesztő hatások tervezése, megvalósítása.	
A közösségi érzés és tudat fejlesztése, együttes élmény biztosítása	Rítusok, szertartások rendszerének kialakítása. A társas élmény biztosítása az együttlét öröme, tárgyán alapuló programok szervezésével. Hagyományörző tevékenységek.	Intézményi , (1956. okt. 23., szalagavató, 1848. márc. 15., 1849. okt. 6., karácsony, Kommunizmus áldozatainak emléknapja , Holokauszt, gyermeknap, Nemzeti Összetartozás Napja, a Magyar Nyelv napja, ballagás, felnőtt és gyermek Rákóczi-díj odaítélése.	

			DÖK (iskolagyűlés, Rákóczi-hét, gyermeknap, iskola diszkó, Kiscsillag születik) Osztályközösségi (szüret, betlehemezés, időjóslo népszokások, farsang, húsvét, anyák napja, múzeumok, skanzenek rendszeres látogatása, év végi főzés, klubdélután, színházlátogatás, korcsolyázás, mikulásdélután, bábjátékok) Városi rendezvények: (május 1., augusztus 20., Gulyásfesztivál, Hagyományörző nap)	
--	--	--	---	--

Művészeti iskolában a közösségfejlesztéssel, az intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A művészeti nevelésre elengedhetetlenül szükség van, hiszen ez az egyik legalkalmasabb eszköz arra, hogy fejlessze a kreativitást, a problémaérzékenységet, rugalmasságot és eredetiséget.

A művészet motiváló alapot adhat a motorikus és kognitív fejlesztéshez is azzal, hogy lehetőségeket teremtsen a gyermekeknek sajátos megismerési módjaik, tevékenységeik kiélésére. A versek, mesék és más irodalom, az ének-zene, a tánc vagy dráma, a vizuális környezet és műalkotások, a mozgókép és média közös vonása, hogy érték közvetítők és értékörzők lehetnek. Mindezen művészeti ágak (művészeti kultúra összessége) a gyerekeket aktív befogadásra, alkotásra készítik. A gyerekek ezúton élményszerűen megismerik, átélnek, megértik az emberi kommunikáció azon sajátos formáit, melyek a művészetekben őrződnek meg és teremődnek újjá. Tehát a művészeti tevékenység - mint minden más tevékenység - magában hordozza a személyiségformálás specifikus, ugyanakkor általános és komplex lehetőségét. A művészeti nevelés biztosítja a személyes tapasztalatszerzést, mint tanulási módszert. A tanulók élményszerűen tapasztalják meg a művészeti stílusok és irányzatok tarkaságát, valamint azokat a kifejezési formákat, melyek a különböző művészeti ágazatokban ötvöződnek.

Lehetőséget biztosít arra, hogy minden tanuló élje át, élje meg bármely területen a siker élményét, és ezáltal fejlődjön önismerete, és erősödjön egészséges önbizalma. Az átélt élmények hozzásegítenek azokhoz az emberi tulajdonságokhoz, magatartási szokásokhoz, amelyek az általános műveltség szerves részét képezik.

A művészeti oktatás-nevelés hatását lemérhetjük a közismereti tárgyak mindegyikével, a tanulók magatartásában, értelmi, etikai, esztétikai fejlődésében, tanulótársakra, közösségekre való hatásrendszerében.

A naponkénti gyakorlások, művek, koreográfiák megtanulása során fejlődik a memória, a bevézés, a monotónia- és kudarc-tűrés, a kitartás, a küzdőszellem, a figyelemkoncentráció, a tolerancia képessége.

Az emberiség kultúrtörténetének alkotásai révén tanulóink szóbeli, írásbeli kifejezőkészsége, nyelvi kultúrája fejlődik. A kiművelt hallású növendék nyelvkészsége is hatványozottabban fejlődik, hiszen természetes egységben érzi a nyelv zenéjét. Javul a helyesírása, az idegen nyelvek elsajátításának képessége.

Mozgáskultúrájuk, test - jelbeszéd kommunikációjuk, metakommunikatív képességeik szintén többszörös koncentráltsággal fejlődnek.

A különböző művészeti ágazatok egyetemes kultúrtörténeti emlékei, alkotásai - melyek elméleti, történeti, tartalmi vonatkozásaival is megismerkednek tanítványaink - koncentráltan elmélyítik az általános iskola közismereti és multikulturális tananyagát.

A művészeti iskolába járó gyerekek "szép" iránti elkötelezettsége, igényessége fokozottabban megnyilvánul a munkához való hozzáállásukban, morális - etikai tartozásukban, magatartási - viselkedési kultúráltságukban.

Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A művészetoktatás során az egyéni foglalkozások mellett mindegyik művészeti ágban folynak csoportos órák. Számos alkalommal nyílik lehetőség különböző hangversenyek, bemutatók, előadások, kiállítások szervezésére, amikor növendékeink közös produkciókkal is közönség elé állnak. Ilyenkor a csoport együttműködéséből fakadó, közös erőfeszítéseiből adódó sokszínű élményanyag, az átélt örömök, megpróbáltatások összehozzák és összetartják a csapatot. Nyilvánvalóvá válik a növendékek egymásrautaltsága, hiszen sikerük az egyéni produkciókon is múlik. A közösségben és a közösségért való munkálkodás fejleszti a közösségi érzést.

A közös programok /kirándulások, más településeken való szereplések, vendég művészeti csoportok fogadása, stb. / szintén komoly közösségfejlesztő hatással bírnak. Ezért egyre több fellépési lehetőséget biztosítunk tanítványaink számára.

A szülő, a tanuló, az iskolai pedagógus együttműködésének formái

Az iskolai diákönkormányzat tevékenységében tanulóink aktívan vesznek részt képviselve az alapfokú művészeti iskola érdekeit is.

Iskolánkban Szülői Szervezet működik, melynek tagjai tanulóink szülei is.

A szülőket tájékoztatjuk a tagozat, a tanszakok életéről, az iskolai munkatervről, az időszerű feladatokról s különösen gyermekeik egyéni haladásával kapcsolatos kérdésekről.

Ennek érdekében:

Félévkor és év végén tanszaki hangversenyt, bemutatót vagy nyilvános foglalkozást szervezünk, kiállítást rendezünk, ahol a szülők betekintheznek a tanszakok nevelő - oktató munkájába. A tanév közben felmerülő aktualitások közlésére a zárt Facebook csoportokat és az elektronikus napló üzenőfelületét használjuk.

Tanáraink szoros kapcsolatot tartanak fenn az általános iskolai kollégákkal, különösen tanítványaink osztályfőnökeivel.

Intézményünk kapcsolatot tart a területi-, megyei-, országos-, szakmai-, művészeti szervezetekkel, alap- és középfokú művészeti iskolákkal.

A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógus feladata az iskolai tantárgyak szakszerű és hatékony oktatása a tantárgyfelosztásban meghatározott rendben. Az iskolai pedagógiai program alapértékeinek képviselése a szakmai munkában.

A pedagógus alapvető felelősségei és feladatai:

A pedagógus felelősséggel és önállóan: a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzi munkáját.

Nevelő-oktató munkáját a nevelőtestület által kialakított egységes elvek alapján a módszerek és a taneszközök szabad megválasztásával tervszerűen végzi. Megismeri a szaktárgyában rendelkezésre álló programokat és tankönyveket, s ezek közül az iskola pedagógiai koncepciója alapján, a tanulók adottságaihoz igazítva választja ki a legmegfelelőbbet.

- Év elején a követelményeket és az előző évi mérések eredményét figyelembe vevő, a képességek fejlesztését célzó időtervet/tanmenetet készít.
- Tanítási óráira és a tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, azokat szakszerűen és pontosan megtartja.
- Óráin gondot fordít a tanulók differenciált foglalkoztatására, egyéni fejlesztésüket optimális szintű, személyre szabott feladatokkal szolgálja.
- Rendszeresen ellenőrzi és értékeli a tanulók teljesítményeit, eközben gondot fordít arra, hogy az írásbeli és szóbeli számonkérés egyensúlyban legyen.
- Az írásbeli dolgozatokat, felmérők és témazáró feladatlapokat legkésőbb 2 héten belül kijavítja. A dolgozatírás időpontját a tanulókkal előre közli, ennek segítségével tanártársaival együtt biztosítja, hogy ugyanabban az osztályban egy napon kettőnél több témazáró dolgozatot ne írjanak.
- A félévi és az év végi zárás előtti utolsó témazáró, illetve iskolai dolgozatot legkésőbb egy héttel a jegyek lezárása előtt megírattja.
- A kötelező írásbeli házi feladatokat ellenőrzi, javítja vagy a tanulókkal javíttatja és velük együtt értékeli.

- Az iskolavezetés jóváhagyásával a hátrányos helyzetű, lassúbb tempóban haladó gyerekek számára felzárkóztató foglalkozásokat szervezhet.
- A szaktárgyában kimagasló teljesítményt és kreativitást mutató tanulókat az iskola lehetőségeinek kihasználásával hozzásegíti tehetségük kibontakoztatásához (helyi szakkör, tanulmányi versenyre való felkészítés, tehetséggondozó szakkör).
- Óráin optimálisan felhasználja az iskolában rendelkezésre álló szemléltető eszközöket. Gondoskodik a szaktárgyához tartozó szertári anyag megfelelő tárolásáról, megőrzéséről, a szertár rendjéről és öntevékenyen részt vállal a szemléltető eszköz-állomány fejlesztésében.
- Az iskola pedagógiai programjában meghatározott – szaktárgyával kapcsolatos – szabadidős programok, versenyek megszervezésében aktív szerepet vállal.
- Előzetes megállapodás szerint a kötelező óraszámra beszámíthatók a következő feladatok: (pl. szakköri foglalkozások, énekkar, tehetséggondozás, felzárkóztató foglalkozás, tanulószobai foglalkozás).
- Az iskolavezetés megbízása alapján elláthat pótlékkal 2024. január 1-jétől különböző megbízási díjjal feladatokat (osztályfőnök, szakmai munkaközösség vezetője) és felelősi tevékenységeket (pl. gyermekvédelmi felelős, tankönyvfelelős, stb.).
- Az éves munkatervben rögzített időpontban óráközi ügyeletet vállal, beosztható a menzai érkeztetés felügyeletére, szükség szerint – az iskolavezetés utasítására – helyettesítést végez.
- Elvégzi a pedagógus beosztásával kapcsolatos adminisztrációs munkát: pontosan vezeti az elektronikus osztálynaplót, a tanulók érdemjegyeit beírja, megírja a javító- és az osztályozóvizsga jegyzőkönyveit.
- A pedagógus részt vesz az iskola szülői értekezletein, a fogadóórákon. A szülőkkel való találkozási alkalmakkor tájékoztat a tantárgyi követelményekről, a tanulók előmeneteléről, megbeszéli velük a gyerekek fejlődésében felmerülő problémákat.
- A szaktanár, mint a nevelőtestület tagja köteles részt venni a testületi értekezleteken, megbeszélésének, joga van véleményével a közös döntésekhez hozzájárulni.
- Jelen kell lennie minden iskolai szintű rendezvényen, ünnepségen.
- A szaktanár kötelessége szakmai és pedagógiai tudásának állandó gyarapítása, a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények megismerése és a szakmódszertani fejlesztések körében való tájékozódás.
- Megbízás alapján részt vesz a tanulók tanszerellátásában (tankönyvosztás), meghatározza és közli a szülőkkel a szaktárgyában használatos írószer és egyéb taneszköz-szükségletet, tapasztalatai alapján javaslatot tesz a rászoruló tanulók tanszer-segélyben való részesítésére.
- Munkájának megkezdése előtt 15 perccel köteles megjelenni az iskolában, illetőleg a foglalkozás helyén. Akadályoztatása esetén a lehető legrövidebb időn belül értesíti feletteseit és a tanítási anyag, valamint a taneszközök átadásával hozzájárul a helyettesítés szakszerűségéhez.
- Aktívan részt vesz szakmai munkaközössége foglalkozásain, ahol megosztja kollégáival önképzésben szerzett ismereteit, egyeztet velük a szaktárgyi értékelés helyi elveit. Részt vesz a helyi tantervek kidolgozásában, a munkaközösség-vezető felkérésére továbbképzési célú előadást tart.
- Szaktárgya tanításával egy időben minden pedagógus kötelessége a tanulók személyiségének a nevelőtestülettel közösen kialakított pedagógiai koncepció mentén való fejlesztése, a pedagógiai programban rögzített iskolai értékrend következetes képviselése. Figyelemmel kíséri a tanulók egyéni fejlődését, ennek előmozdítása érdekében együttműködik az osztályfőnökökkel és a vele egy osztályban tanító kollégákkal.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – a főigazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök hatásköre

Az osztályfőnök hatáskörébe tartozik az osztályt és annak tanulóit érő iskolai fejlesztő hatások koordinálása, a nevelési tényezők összefogása a tanulók személyiségének az iskolai értékrend szerint való fejlesztése érdekében. További feladata az osztály közösségi életének szervezése.

Legfontosabb felelősségek és feladatok:

- Az osztályfőnököt a főigazgató bízta meg egy évre. Munkáját a NAT, az iskola Pedagógiai Programja és az éves Munkaterv alapján végzi. Az osztályfőnök felelős vezetője a rábízott tanulócsoportnak. Feladata a tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, differenciált fejlesztése, közösségi tevékenységük irányítása, önállóságuk, öntevékenységük és önkormányzó képességük fejlesztése.
- Nevelőmunkáját folyamatosan tervezi, ennek írásos dokumentuma a nevelési terv és az osztályfőnöki órák tématerve.
Személyiség- és közösségfejlesztő munkája, az iskola pedagógiai programjában preferált alapértékek osztályban való elfogadtatása érdekében:
- Törekszik tanulói személyiségének, család és szociális körülményeinek alapos megismerésére, a szülők iskolával szembeni elvárásainak, a gyerekekkel kapcsolatos ambícióinak megismerésére.
- Együttműködik az osztályában tanító szaktanárokkal, napközis, tanulószobás nevelőkkel.
- Látogatja osztálya tanítási óráit, a tanítási órán kívüli foglalkozásait, tapasztalatait, észrevételeit, az esetleges konfliktusokat az érintett nevelőkkel megbeszéli.
- Szükség esetén – a főigazgató hozzájárulásával – az osztályban tanító tanárokat és az érintett más pedagógusokat tanácskozássra hívja össze.
- Vezeti osztálya osztályozó értekezleteit. Az osztályban tanító pedagógusokkal megvitatja a tanulók magatartás és szorgalom jegyeit.
- Gondot fordít arra, hogy osztálya tanulói ériék el a képességüknek megfelelő szintet a tanulásban. Havonta az osztállyal együtt értékeli a tanulók tanulmányi előmenetelét, magatartását és szorgalmát.
- Segíti a tanulásban lemaradók felzárkóztatását.
- Gondot fordít a helyes tanulási módszerek elsajátíttatására.
- Tiszteletben tartja a gyerekek emberi méltóságát, gondoskodik arról, hogy az osztály közösségi tevékenysége során alkalmat teremtsen minden tanulónak a demokratikus közéleti szereplésre való felkészülésre.
- A helyi tantervben meghatározott órakeretben osztályfőnöki órát tart. Ezeket használja fel az osztályban adódó szervezési és pedagógiai problémák megoldására. Az osztályfőnöki órák témáit a munkaközösség által meghatározott formában, tanmenetben rögzíti.
Felkészíti osztályát az iskola hagyományos rendezvényeire, ünnepségeire, szervezi osztálya szabadidős foglalkozásait oly módon, hogy így megismertesse tanítványaival a kulturált szórakozás és művelődés változatos formáit, kifejlessze bennük a szabadidő tartalmas kialakításának igényét.
- Segíti az iskolai diákönkormányzat munkáját, felkelti a tanulóknak az iskolai közéleti tevékenység iránti érdeklődést, az osztály életének demokratikus szervezésével kifejleszti bennük az ehhez szükséges képességeket
- A gyerekek életkorának megfelelően szakmai ismertetésekkel, önismereti gyakorlatokkal készíti fel tanulóit a pályaválasztásra.
- Felelős megbízásával és munkájának ellenőrzésével biztosítja az osztályterem rendjének, tisztaságának, berendezési tárgyainak megőrzését.
- Törekszik a család és az iskola nevelő munkájának összehangolására, együttműködik a szülőkkel.
- Évente legalább 3 alkalommal szülői értekezletet, hetente fogadóórát tart.

- Megismerteti a szülőkkel az iskola pedagógiai programját, házirendjét, megbeszéli velük a gyerekeket érintő nevelési elképzeléseit az osztály, illetve az egyes tanulók fejlesztésére vonatkozóan.
- Gondoskodik osztályában a szülői munkaközösség megalakulásáról, képviselik az osztály érdekeit a nevelőtestület előtt. Kapcsolatot tart a szülői szervezet képviselőivel.
- Szükség szerint végez családlátogatásokat – szülők előzetes értesítésével és beleegyezésével.
- Folyamatosan tájékoztatja a szülőket a gyerekek magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről, alkalmazza az iskolai szabályzatokban rögzített dicséret és elmarasztalás formáit.
- Elvégzi az osztályfőnök adminisztrációs teendőit, felel a KRÉTA elektronikus napló rendszerben lévő elektronikus osztálynapló szabályszerű, naprakész vezetéséért, a törzslapok pontos felfektetéséért.
- A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók segítése érdekében együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, gondoskodik számukra szociális és tanulmányi segítség nyújtásáról.
- Regisztráltatja és összesíti a tanulók hiányzásait, adatokat szolgáltat osztályáról az iskolai statisztika elkészítéséhez.
- Elvégzi a tanulók továbbtanulásával kapcsolatos adminisztratív teendőket, továbbtanulási lapjaikat szabályszerűen és pontosan továbbítja, vezeti az intézmény továbbtanulással összefüggő nyilvántartásait (írásbeli felvételi eredménye, középiskolákba felvételt nyert tanulók listája).
- Aktívan részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában.

Az alapfokú művészeti iskola önálló csoportvezető hatásköre

Egy csoportot és annak tanulóit érő fejlesztő hatások koordinálása, a nevelési tényezők összefogása a tanulók személyiségének az iskolai értékrend szerint való fejlesztése érdekében. Az osztály közösségi életének szervezése.

Legfontosabb felelősségek és feladatok:

- A művészeti osztályfőnöki feladatokat ellátó pedagógust az alapfokú művészeti iskola Helyi Tanterve az iskola Pedagógiai Programja és az éves Munkaterv alapján végzi. Az osztályfőnök felelős vezetője a rábízott tanulócsoporthoz. Feladata a tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, differenciált fejlesztése, közösségi tevékenységük irányítása, önállóságuk, öntevékenységük és önkormányzó képességük fejlesztése.
- Nevelőmunkáját folyamatosan tervezi, ennek írásos dokumentuma a tanmenet, óraterv. Személyiség- és közösségfejlesztő munkája, az iskola pedagógiai programjában preferált alapértékek elfogadtatása érdekében:
- Törekszik tanulói személyiségének, család és szociális körülményeinek alapos megismerésére, a szülők iskolával szembeni elvárásainak, a gyerekekkel kapcsolatos ambícióinak megismerésére.
- Feltérképezi a csoportján belül uralkodó értékrendet.
- Együttműködik az alapfokú művészeti iskola és az általános iskola pedagógusaival, szaktanáraival, napközis és tanulószobás nevelőivel.
- Tapasztalatait, észrevételeit, a csoportjában lévő esetleges konfliktusokat az érintett nevelőkkel megbeszéli.
- Gondot fordít arra, hogy csoportja tanulói éri el a képességüknek megfelelő szintet a tanulásban. Havonta a tanulókkal együtt értékeli a tanulók tanulmányi előmenetelét és szorgalmát.
- Segíti a tanulásban lemaradók felzárkóztatását.
- Gondot fordít a helyes tanulási módszerek elsajátíttatására.

- Tiszteletben tartja a gyerekek emberi méltóságát, gondoskodik arról, hogy a csoport közösségi tevékenysége során alkalmat teremtsen minden tanulónak a demokratikus közéleti szereplésre való felkészülésre.
- A helyi tantervben meghatározott órakeretben tartott óráit felhasználja a csoportban adódó szervezési és pedagógiai problémák megoldására.
- Felkészíti csoportját a művészeti iskola hagyományos rendezvényeire, ünnepségeire, tanszaki bemutatóira.
- Megismerteti tanítványaival a kulturált szórakozás és művelődés változatos formáit, kifejleszti bennük a szabadidő tartalmas kialakításának igényét.
- Segíti az iskolai diákönkormányzat munkáját, felkelti a tanulóknak az iskolai közéleti tevékenység iránti érdeklődést, a csoport életének demokratikus szervezésével kifejleszti bennük az ehhez szükséges képességeket
- A gyerekek életkorának megfelelően szakmai ismertetésekkel, önismereti gyakorlatokkal készíti fel tanulóit a pályaválasztásra.
- Felelős megbízásával és munkájának ellenőrzésével biztosítja a csoport rendjének, tisztaságának, berendezési tárgyainak megőrzését.
- Törekszik a család és az iskola nevelő munkájának összehangolására, együttműködik a szülőkkel.
- Megbeszéli a szülőkkel a gyerekeket érintő nevelési elképzeléseit a csoport, illetve az egyes tanulók fejlesztésére vonatkozóan.
- Kapcsolatot tart a szülői szervezet képviselőivel.
- Szükség szerint végez családlátogatásokat – szülők előzetes értesítésével és beleegyezésével.
- Folyamatosan tájékoztatja a szülőket a gyerekek tanulmányi előmeneteléről, alkalmazza az iskolai szabályzatokban rögzített dicséret és elmarasztalás formáit.
- Elvégzi az osztályfőnök adminisztrációs teendőit, felel az elektronikus osztálynapló szabályszerű, naprakész vezetéséért, a törzslapok pontos felfektetéséért.
- A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók segítése érdekében együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, gondoskodik számukra szociális és tanulmányi segítség nyújtásáról.
- Regisztráltatja és összesíti a tanulók hiányzásait, adatokat szolgáltat osztályáról az iskolai statisztika elkészítéséhez.
- Aktívan részt vesz a művészeti munkaközösség munkájában.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

*„Isten minden kis tücskének akad hely a kórusban.
Némelyik hangja mély, a másiké magas.
Megint másik hangosan ciripel a telefondróton,
és aki csak tapsolni tud, olyan is akad.”*
/Margaret Martle/

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 4. § 12. pontja: kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.
- c) tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről értelmében:

„sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló:

az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,”

A Nemzeti alaptanterv és a választott kerettanterv alkalmazása a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásában a Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapidokumentuma, az abban meghatározott fejlesztési területek – nevelési célok, kulcskompetenciák, illetve a műveltségi területeken megfogalmazott célok, feladatok a sajátos nevelési igényű tanulóknak is érvényesek.

A sajátos nevelési igényű tanulókat nevelő-oktató iskolák pedagógiai programjuk, helyi tantervük elkészítésénél figyelembe veszik:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: köznevelési törvény), a Nat ide vonatkozó előírásait,
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- a szülők elvárásait
- az általunk nevelt tanulók sajátosságait.

Az integrált képzésben résztvevő tanulók az általános iskola tanítási rendjéhez alkalmazkodnak. Egyéni gyógypedagógiai fejlesztésük órarendjükhöz és napirendjükhöz igazodik.

Célok és feladatok

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a. a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,

- b. az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.
- A sajátos nevelési igényű tanuló fejlődési zavarából fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.
 - Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
 - A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
 - Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
 - Az egyes területeken kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása
 - a sajátos nevelési igény típusának megfelelő gyógypedagógus foglalkoztatását,
 - a kiegészítő pedagógiai szolgáltatásokat: fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs és terápiás célú gyógypedagógiai ellátást,

Integrált nevelés, oktatás

Iskolánk oktató-nevelő munkájának legfontosabb feladata a másság elfogadása, egymás iránti empátia, tolerancia. Folyamatos kapcsolattartás a szülők közösségével, hogy fogadják el ezeket a gyerekeket. Nevelőink a tananyag feldolgozásánál figyelembe veszik az SNI-s tanulásra jellemző módosításokat, együttműködnek a különböző szakemberekkel, javaslataikat, iránymutatásait elfogadják, beépítik a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk).

Sikerkritériumok:

- a tanulók beilleszkedése,
- önmagához mért fejlődése,
- a többi tanulóval való együtt haladása.

Ezeknek az eléréséhez szükséges:

- a pedagógusok részvétele az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.
- a pedagógusok, egyéb dolgozók, gyermekek és szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- a habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- az egyes gyermek vagy csoport igényeihez igazodó pedagógiai – egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazása

Pedagógusok elvárható kompetenciái:

Iskolánk kompetencia alapú oktatást folytat, ami minden tanuló számára biztosítja a tanulási képességek és kulcskompetenciák fejlesztését.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus:

- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait,
- egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus – konduktív nevelés esetén konduktor

- együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából,
- individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a szakértői véleményben meghatározott, a tanuló fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus, gyógypedagógiai tanár, segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- javaslatot tesz a fogyatékoság, a pszichés fejlődési zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
- segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
- segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől. Azonban indokolt lehet az első évfolyamon az évfolyam tananyagának elsajátítására egy tanévnél hosszabb időtartamra történő széthúzása.

Ebben az esetben az első tanév az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és feladattudat kialakításának az időszaka a megfelelő gyógypedagógiai korrekciós-kompenzáló-terápiás módszerek alkalmazásával.

SNI-s tanulók rehabilitációs, rehabilitációs ellátása:

1. Ezek a gyerekek különleges gondozást igényelnek és iskolánkban ezt meg is kell kapniuk.
2. Olyan tanítási-tanulási folyamatot kell számukra biztosítani, ami problémájuk megoldásában nyújt segítséget, /pl.: eszközök, időkeret stb./ úgy, hogy a tanuló egyéni sikereket érjen el.

3. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésére követelményeket kell meghatározni, *egyéni fejlesztési tervet kell készíteni*. A törvényben előírt szakember meghatározott időkeretben foglalkozik ezekkel a gyerekekkel iskolánkban.
4. A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, *nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé*.
5. A köznevelési törvény a sajátos nevelési igényű tanulókhoz igazodva az általánosan kötelező feltételeket több területen módosítja, illetve kiegészíti olyan többlétszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára:
 - speciális tanterv, tankönyvek,
 - tanulási segédletek,
 - valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök.

A beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Az Nkt. 4. § (3) **beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló**: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján:

- az életkorához viszonyítottnan jelentősen alulteljesít,
- társas kapcsolati problémákkal,
- tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való,
- továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de **nem minősül sajátos nevelési igényűnek**.

Az iskolában egyre több a beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanuló. A probléma nem megkerülhető és nem intézhető el méltatlankodással, a magatartás és tanulás pusztá szankcionálásával.

A pedagógia és az orvostudomány, a szülészet, a gyermekpszichiátria sok olyan tényezőt tárt fel, amelyek a „problémás gyerekek” helyzetét magyarázzák (pl. a gyermek születésével kapcsolatos rendellenességek, oxigénhiányos állapot, az anya depressziós magatartása, elhanyagoltság, kevés idő eltöltése a családi környezetben, stb.).

Sokszor a magatartási és beilleszkedési zavar másodlagosan keletkezik, a részképesség-gyengeségek talaján létrejövő tanulási zavarokra épülve. Gyakran tapasztalni, hogy a gyermek problémáinak gyökerét nem ismerik fel időben. Sorozatos kudarcok érik az iskolában s emiatt gyakran otthon is, s végül valóban nem képes sehová sem beilleszkedni, ami súlyos esetben devianciához vezethet.

Kiemelkedően fontos a szerepe a korai felismerésnek és segítségnyújtásnak, hogy ez az előbb felvázolt rossz kör, ez az önbeteljesítő jóslat ne lépjen működésbe. Iskolánk pedagógusai ezért a magatartászavaros gyermek korai felfedezését és szakemberhez irányítását is fontos feladatuknak tartják.

A tanulási-, magatartási- és beilleszkedési nehézséggel (BTM) küzdő gyermekek fejlesztése egyénre szabottan történik a Szakértői Bizottság szakvéleményében foglaltaknak megfelelően, melyhez egyéni fejlesztési tervet készítenek a fejlesztésben részt vevő szakemberek - fejlesztő pedagógus - gyermekenként, tanulónként. A fejlesztést a Nkt. 27.§ (5) bekezdésben meghatározott időkeretben végzi.

A pedagógussal szembeni elvárások:

- ismerje a részképesség-zavar tünet együttesét;

- tudjon differenciáltan oktatni;
- semmiféle hátrányos megkülönböztetés, degradáció nem érheti részéről a tanulót
- értékelésnél vegye figyelembe a tanuló eltérő képességeit; a szakértői véleményt
- erősítse a tanuló kiemelkedési lehetőségeit ott, ahol nem érvényesül a hátrány;
- a teljesítmény mérésénél önmagához képest is nézze a fejlődést;
- nevelje az osztályközösséget a különböző képesség-zavarok tolerálására.

Az osztályfőnökkel szembeni elvárások:

- a szülővel szemben kiemelten figyelmesen és tapintatosan fogalmazzon;
- a tanuló problémáit értesse meg a szaktanárokkal;
- szükség esetén forduljon szakemberhez a gyermek ügyében;
- kísérje figyelemmel a tanuló szakellátásának folyamatát, eredményességét;
- gondoskodjon a tanuló pályaválasztásáról;
- szükség esetén a tanuló magatartásáról, teljesítményéről adjon írásban véleményt;

Amennyiben SNI – s, ill. a BTM-es problémára a beiratkozásnál nem derül fény, úgy az osztálytanító, szaktanár kötelessége, hogy a probléma észlelésekor a megfelelő intézkedést megtegye:

- konzultáljon nevelőtársaival az adott eset kapcsán, valóban a jelzett probléma áll-e fenn;
- beszélje meg az észlelt problémát tapintatosan a szülővel, gyermekvédelmi felelőssel;
- kérje a tanuló nevelési tanácsadói vizsgálatát, véleményezése legyen korrekt, szakmailag megalapozott, küllemében igényes;
- kísérje figyelemmel a gyermek sorsát, ha szükséges, erősítse meg a szülőt a további vizsgálatokat illetően, legyen támasza a nehéz döntések meghozatalában;
- tájékoztatassa az iskolavezetést a vizsgálatokról, kérjen intézkedést, ha szükséges;
- munkáját szakmai hozzáértéssel, empátiakusan, segítőkész módon, tapintatosan végezze.

Iskolánk a gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban résztvevő intézmények körébe tartozik. A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem SNI tanulókkal együtt történő integrált oktatásuk.

A fejlesztő pedagógus és gyógypedagógus segít a fejlesztésben a Nkt. 27.§ (8) bekezdésben, 6. mellékletében, valamint a Nkt. 27. § (5) bekezdésében meghatározott időkeretben.

A tanulási-, magatartási- és beilleszkedési nehézséggel (BTM) küzdő gyermekek értékelését a Szakértői Bizottság szakvéleményében leírtak alapján végezzük.

- Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedését, a többi tanulóval való együtt haladását tekintjük.
- Személyre szabott pedagógiai eljárásokat, eszközöket, módszereket alkalmazunk.
- A tananyag feldolgozásánál figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak egyes SNI tanulók csoportjaira jellemző módosulásait.
- Egyéni fejlesztési tervet készítünk.
- A fejlődés figyelemmel kísérése folyamatos. A fejlesztési terv szükség szerint módosítható.
- Együttműködünk a szakszolgálat szakembereivel.

A 20/2012.EMMI 95.§ (6) bekezdése szerint az iskola az (5) bekezdésben meghatározott minden év június 30-áig megküldi az illetékes szakértői bizottsági feladatot ellátó intézmény részére azon tanulók nevét – a szakvéleményt kiállító intézmény és a szakvélemény számával együtt –, akiknek a felülvizsgálata a következő tanévben esedékes.

Művészetoktatás

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő, vagy tanulási kudarcnak kitett tanulók megítélésével kapcsolatos pedagógiai tevékenységek:

A művészeti tagozatra jelentkező növendékek között elenyésző a beilleszkedési, magatartási vagy tanulási képességzavarral küzdő. Törekszünk az SNI-s és BTM-es gyerekek művészeti oktatásba való bevonására, hogy ezáltal személyiségük fejlődjön.

A gondos, körültekintő odafigyelés és az ennek megfelelő nevelő-oktató munka, akár terápiás, gyógyító hatású is lehet. Közismert, ugyanakkor tudományosan is igazolt, hogy a csoportos munka, az alkotó tevékenység sok esetben milyen személyiségfejlesztő hatású. Lényeges e tanulók esetében a nevelő és a gyermek személyes pozitív kapcsolatrendszere, melynek a kölcsönös bizalmon kell alapulnia. Elengedhetetlen a szülőkkel, családokkal (családlátogatás) való személyes együttműködés.

A teljes körű odafigyelés feltételezheti az osztályfőnökkel, az iskolai szociális segítővel, a Téglási Családsegítő-, és Gyermekjóléti Szolgálattal és a Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Hajdúhadházi Tagintézményének szakembereivel való kölcsönös együttműködést a gyermek érdekében.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről értelmében:

„kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.”

Kiemelt feladatnak tartjuk az átlagosnál jobb adottságokkal, képességekkel rendelkező gyermekek fejlesztését. A tehetséget **tágabban értelmezzük**: nemcsak az intellektuális, hanem más területen (sport, képzőművészet, zene, kommunikáció, stb.) megmutatkozó adottságok fejlesztését, kibontakoztatását is segíteni kívánjuk.

Valljuk, hogy minden gyermek tehetséges valamiben. Közös feladatunk, hogy felfedezzük egy-egy tanuló erősségeit, s ennek megfelelően gyarapítsuk ismereteit, fejlesszük képességeit, készségeit, kreativitását. Az eredményes tehetséggondozás jótékony hatással van a gyermek személyiségének fejlődésére, a sikerélmény kihat azon területekre is, amelyekben kevésbé lenne eredményes, azaz motiváló eszközként is használható.

A tehetséggondozás a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységrendszerben valósul meg (különböző szakkörök, versenyekre való felkészítés).

- Iskolánk az alapkészségek biztos elsajátíttatása az általános és középiskolai tanulók alap és általános műveltségének biztosítása, a képzési profiljának és szerkezetében meglévő speciális programok színvonalas oktatása mellett fontos feladatának tartja a tehetséggondozást és a különböző szintű (iskolai, városi, megyei, regionális, országos és nemzetközi) tanulmányi, kulturális és sportversenyekre való felkészítést, a versenyeztetést.

A kiemelten tehetséges tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység célja, hogy minden tehetség kerüljön felismerésre és gondozásra. Nevelő-oktató munkánk középpontjában a személyre szabott fejlesztés, az egyéni képességek kibontakoztatása, a tehetséggondozás áll.

Tárgyi feltételek:

- iskolakönyvtár,
- digitális tananyag gyűjtemény,
- számítógépek, interaktív táblák,

- variálható tantermi berendezés a csoportfoglalkozásokhoz,
- megfelelő tankönyvek

Személyi feltételek:

- szakképzett pedagógusok, akik lehetőség szerint tehetséggondozás témában továbbképzik magukat,
- folyamatos önképzés,
- a tanulás tanítása című kihelyezett továbbképzésen elsajátított ismeretek alkalmazása,
- a tehetséggondozás témakörében szervezett továbbképzéseken elsajátított ismeretek alkalmazása
- IKT eszközök folyamatos használata, Web alapú tanulás irányítás,
- RWCT technikák alkalmazása tanórákon,
- jó kapcsolat a családokkal,
- két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelveiben meghatározott végzettségű pedagógusok alkalmazása,
- idegen nyelvi lektor.

Kiválóra akkreditált tehetségpontként az intézményi tehetségprogramban megfogalmazott célok és feladatok folyamatos végrehajtása, kapcsolattartás tehetséggondozás terén partnerintézményekkel.

2012-ben és 2015-ben és 2019-ben kiválóra akkreditált tehetségfejlesztő programmal rendelkező műhelyek:

- közlekedéskultúra,
- grafika (2012-ben, 2015-ben)
- idegen nyelvi tehetséggondozó műhely
- matematika (2019-ben).

Tehetséggondozás tanórákon:

- két tanítási nyelvű oktatás évfolyamonként egy osztályban, felmenő rendszerben 2014. szeptemberétől,
- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulásszervezés,
- kooperatív technikák alkalmazása
- CLIL módszer
- projektmódszer.

Tanórán kívüli foglalkozások:

- választós nyelvi órák
- felvételi előkészítő matematikából, magyarból,
- tanulmányi versenyek, ezekre felkészítő foglalkozások,
- levelezős versenyeken való részvétel,
- napközis foglalkozások,
- tanulószoba
- kulturális rendezvények látogatása,
- Babszem Jankó népmesemondó verseny,
- sportversenyek, bajnokságok,
- alapfokú művészeti iskola tanszakai által kínált képzés,
- könyvtár foglalkozásai,
- egyéb szabadidős tevékenységek (színház, Múzeumlátogatás, kirándulások),
- nyári táborok, erdei iskola,

- Kiscsillag Születik Tehetségkutató Verseny,
- Rákóczi-hét
- Témahét

Intézményünkben a tehetséggondozás a 2012-ben kidolgozott és akkreditáltatott Tehetséggondozó Program alapján történik.

Művészetoktatás

A művészeti iskolák kiemelt feladata a tehetséggondozás, a veleszületett, vagy szerzett képességek - értelmi, kombinációs és asszociatív képesség, kreativitás, érzelmi reakció, fantázia, temperamentum, akaraterő, kitartás, memória, aktivitás, ritmus- és metrumérzék, hallás pontosság-differenciáltság, mozgás-, beszédképesség, muzikalitás, stb./- továbbfejlesztése. Minden tanszakon igen fontos a tehetséges gyerekek minél előbbi kiszűrése annak érdekében, hogy a fejlődésükhöz szükséges módszereket megválasszuk.

Ezek a következők lehetnek:

- zenei tanszakokon „B” tagozaton való továbbhaladás,
- a tanulmányi idő megrövidítése: amikor egy tanévben két év anyagát képes elsajátítani a tanuló,
- gazdagítás, dúsítás: ebben az esetben a tantervi tananyag rövidebb idő alatti elsajátításából adódóan egyéni fejlesztésre nyílik lehetőség.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló

Az, hogy a tanuló hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül-e az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 67/A.§-a alapján a gyámhatóság állapítja meg.

A jogszabály értelmében: Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

A halmozottan hátrányos helyzetű a tanuló, aki esetében a fenti szabályozásban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A veszélyeztetett és hátrányos helyzet kialakulásának többféle formája jelenik meg. Családok szétesése, alacsony kereset, munkanélkülivé válás, a nagycsaládról való gondoskodás terhe, érzelmi, erkölcsi elhagyatottság, egészségügyi problémák, tanulási nehézségek és magatartászavarok.

A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek esetén szükséges a külön odafigyelés, egyéni bánásmód, szükség esetén kapcsolatfelvétel külső intézményekkel, melynek iskolai koordinátora a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős (pszichopedagógus). Az anyagi gondokkal küzdő családok segítésére a következő juttatásokra van lehetőség:

- étkezési hozzájárulás (törvényi előírás szerint)
- tankönyvtámogatás (törvényi előírás szerint)
- alkalmi segélyek alapítványi forrásokból (osztálykirándulás, nagyobb kiadások esetén)

A szociálisan hátrányos helyzetben lévő családokból érkezett gyermekek fokozottan veszélyeztetettek, így rájuk külön figyelmet kell fordítani, mely megvalósulhat:

- fokozott odafigyelés, egyéni beszélgetés formájában (ifjúságvédelmi felelőssel - iskolai pszichopedagógussal),
- kapcsolattartás a szülőkkel családlátogatás formájában (osztályfőnök és ifjúságvédelmi felelőssel – pszichopedagógussal közösen),
- felzárkóztató, korrepetáló foglalkozások keretében,
- gyermekvédelmi felelős (pszichopedagógus) rendszeres kapcsolattartása külső intézményekkel (Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési Tanácsadó, Gyermekpszichiátriai Gondozó, Rendőrség)
- logopédiai foglalkozás, gyógytestnevelés, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás az iskolai keretek között oldható meg.
- A gyermeket veszélyeztető helyzetben minden pedagógusnak gyors és hatékony intézkedést kell tennie! Meg kell vizsgálnunk:
- hogy a családi minta, törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a tanuló erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését;
- hogy mennyire ellenőrzött a tevékenysége, szabad mozgása;
- hogy használ-e a tanuló egészségére káros anyagokat, szereket, folytat-e fejlődésére káros életmódot;
- hogy a tanuló szociális helyzete szükségessé teszi-e egyéb támogatások igénybevételét (alapítványi forrásokból);
- hogy folyamatos ellenőrzést igényel-e a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett környezetben nevelkedő gyermekek otthoni életformája, ellátása, pihenése;
- hogy szükséges-e rendszeres segítségnyújtás tanulmányai befejezéséhez, pályaválasztásához és eredményes beiskolázásához;
- hogy tudunk-e olyan érzelmi kötődést biztosítani, amelyben a gyermek őszintén feltárhatja problémáit.

A fent felsorolt tények kialakulásának vizsgálata az osztályfőnök és a gyermekvédelmi felelős (pszichopedagógus) közös feladata, majd a vizsgálat eredményeként a szükséges intézkedések megtétele, folyamatos monitorozása a feladatuk, illetve szükség esetén a gyermekvédelmi felelős (pszichopedagógus) kapcsolatfelvétele külső intézménnyel.

Alapfokú művészetoktatás

Az iskola a nehéz anyagi körülmények között élő gyermekeket speciális támogatásokkal segíti. Kereseti igazolás és kérelem alapján a térítési vagy tandíj csökkentésére, illetve elengedésére kerülhet sor. A nagycsaládosok és a tartósan betegek is részesülhetnek ilyen kedvezményben. Azok a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, akiket a jegyző védelmébe vett, és az erről szóló határozatot benyújtják, nem fizetnek térítési díjat.

Tartós gyógykezelés alatt álló tanulók

Tartós gyógykezelés alatt álló tanuló, az a tanuló, akinek egészségügyi ellátása az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 89. §-a szerinti **általános járóbetegszakellátásban** vagy az Eütv. 91. §-a szerinti **általános fekvőbetegszakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, tanévben a harminchat nevelési napot, tanítási napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben a 8. § (2) bekezdése szerinti formában nem tud részt venni, illetve tankötelezettségét iskolába járással nem tudja teljesíteni.**

Az iskolának heti 10 órában biztosítani kell ezeknek a tanulóknak az ellátását, ha a szakértői bizottság előírja, akkor a rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat is biztosítani kell. A pedagógusok a tanulót a tanuló saját otthonában látják el.

A gyermek és ifjúságvédelemi feladatok ellátása

Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása

Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Alapelv „Gyermekek központúság”

Cél	Feladatok	Tevékenység	Eljárások/ eszközök	Indikátor
Jól működő intézményi gyermekvédelmi rendszer	Szabályozott intézmény gyermekvédelmi rendszerének kialakítása, működtetése	Gyermekvédelmi felelős megbízása, működése;	főigazgatói megbízás	
		Osztályfőnöki gyermekvédelmi feladatok meghatározása, teljesítése;	SZMSZ-ben és munkaköri leírásban	
		Minden pedagógus gyermekvédelmi feladatának meghatározása, teljesítése	Munkaköri leírásban	
		A tanulókkal való személyes kapcsolattartás rendszerének kialakítása.	Olyan légkör kialakítása, melyben a legbizalmasabb információ is átadásra kerül.	
			Minden osztályfőnök figyel a rábízott tanulókra, a bekövetkezett változás esetén jelez a gyermekvédelmi felelősnek.	
A veszélyeztetettség kialakulásának sikeres megelőzése pedagógiai eszközökkel; A gyermeket veszélyeztető tényezők	A veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése	A tanuló és családjának minél jobb megismerése	Kapcsolat tartása a szülőkkel. Osztályfőnökök feladata: kapcsolatfelvétel, családlátogatás. Ha szükséges értesítik a gyermekjóléti szolgálatot.	Veszélyeztetett tanulók aránya
			Osztályfőnökök, pedagógusok – kapcsolatfelvétel, családlátogatás Év elején szükség esetén családlátogatás, kapcsolatfelvétel a szülőkkel, a gyermek környezetének megismerése. Nyílt nap, iskolai ünnepélyek (anyák napja, tanévzáró, farsang), szülői értekezlet.	Sikeres megelőzési arány, Megszüntetési arány (az összes veszélyeztetett %-ban)
		Rendszeres iskolába járás biztosítása	A rendszeresen hiányzó gyermekek után érdeklődés, információk gyűjtése a családtól, kapcsolat a tanulókkal.	
			Kapcsolattartás a Gyermekjóléti Szolgálattal	

felismerésre kerülnek; A veszélyeztetettség megszüntetésének pedagógiai eszközökkel történő sikeres segítése;		Biztosítani a gyermeki jogok érvényesülését A tanulók egyéni és kollektív jogainak érvényesítése a gyakorlatban	Az intézmény alkalmazottai felelősek a tanulók jogainak érvényre juttatásáért az intézményben tartózkodása időtartamában.	
			Intézményi házirend szabályozza a jogok érvényesítésének eljárásrendjét.	
			A tanulói és szülői jogok bemutatása, érvényesítési módjának ismertetése (házirend) Osztályfőnökök, pedagógusok	
			A házirend érvényesülésének figyelemmel kísérése.	
			Évente egyszer az iskolavezetés beszámol a Diákközségi ülésen a gyermeki, tanulói jogok érvényesüléséről;	
			Minden pedagógus és vezető tevékenységében, hozott intézkedéseiben az egyéni gyermek-, tanulói jogok érvényre juttatását tartja szem előtt. Különös tekintettel a gyermek mindenek felett álló érdeke és az egyenlő bánásmód követelményeinek megtartására	
			A kollektív jogok: a véleményezési, az egyetértési, a döntési jogosítványaik érvényesítésének segítése a diákönkormányzat részéről;	
			A kollektív jogok gyakorlásának igénylése az intézményvezetés részéről;	
		A gyermekek, tanulók erkölcsi védelmének biztosítása	Etikai kódex betartatása	Sikeres megelőzési arány, Megszüntetési arány (az összes veszélyeztetett %-ban)
		A gyermekek, tanulók megóvása a különböző veszélyektől.	Balesetmegelőzés, balesetvédelem; a házirendben, SZMSZ-ben leírtak szerint.	
		Káros szenvedélyek elleni küzdelem	Prevenációs foglalkozások szervezése, melyen a kábítószer- és alkoholfogyasztás veszélyeinek bemutatása megtörténik; A drog és alkoholfogyasztó életmód alternatívájaként megjelenő elfoglaltság szervezése;	
		Az elmagányosodás megelőzése	Kapcsolatteremtési nehézségek csökkentése; Bizalmi kapcsolat kialakítása a tanulóval;	

		Intézménybe kerülő gyermekek, tanulók beilleszkedését segíteni	Az újonnan érkező gyermekek fokozott figyelemmel történő fogadása, „szeretetteljes légkör” biztosítása minden gyermek számára Osztályfőnökök, pedagógusok	
A veszélyeztetettség feltárása		A tanuló környezetének tanulmányozása a gyermekvédelmi felelős által.	Családlátogatás; Beszélgetés a gyermekkel, szülőkkel, iskolatársakkal.	
		Együttműködés kialakítása a gyermekjóléti szolgálattal, családsegítőkkel, gyámüggyel.	Esetmegbeszélés. Közös cselekvési terv kidolgozása és megvalósítása. Iskolapszichológus, szociális munkás	
		A veszélyeztetettség nyilvántartásba vétele	Gyermekvédelmi felelős vezeti.	
A veszélyeztetettség megszüntetése pedagógiai eszközökkel		Cselekvési terv kidolgozása és megvalósítása, értékelése a gyermekkel, tanulóval foglalkozó alkalmazottak által.	Az iskolában egyénre szóló tervezés. Különös gonddal, figyelemmel kísérés, a tanuló segítése a tanulásban, a közösségbe való beilleszkedésben, egyéni problémái megoldásában vagy annak segítségével.	
A pedagógiai eszközzel nem megszüntethető hátrányok kezelésére segítség kérése		A gyermekbántalmazás vélelme esetén a Gyermekjóléti Szolgálat értesítése.	Intézkedések kezdeményezése a gyermekjóléti, családsegítő, gyámügyi szerveknél	
		A családok nehéz anyagi helyzete enyhítésének intézményi segítése	Az illetékes önkormányzatnak a rászorultság jelzése Jelzés a Gyermekjóléti Szolgálatnak, jelzés a Baptista Szeretetszolgálat felé	
	Kapcsolattartás a hivatalos gyermekvédelmi szervekkel (helyi önkormányzat, nevelési tanácsadó, jegyző, gyermekjóléti szolgálat)	A gyermekvédelmi felelős tartja a kapcsolatot. Minden ügyben konzultál az illetékes vezetővel.	A gyermekvédelmi felelős: intézkedéseiről és azok eredményéről, a hivatalos gyermekvédelmi szervekkel történő kapcsolattartásáról, az ügyekről érkező hivatalos iratokat iktatjuk és az irattárban megőrizzük.	Eredményesen intézett ügyek száma és aránya

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Cél	Feladatok	Tevékenység	Eljárás	Indikátor
Mérséklődjön a gyermekek, tanulók anyagi hátránya az intézmény lehetőségeinek maximális kihasználásával	Az anyagi hátrányok kezelése	Tankönyvellátás	Minden gyerek új tankönyvet kap. Ingyenes tankönyvellátás.	Az intézmény által biztosított szint változása
		A tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi az illetékes település önkormányzatánál a gyermek-védelmi kedvezmény, vagy egyszeri segély megállapítását.	Az illetékes önkormányzatnak, illetve a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személynek a rászorultság jelzése. Jelzés a Gyermekjóléti Szolgálatnak.	
		Az intézményi higiénés körülmények biztosítása (mindig tiszta és gondozott környezet)	Intézményi költségvetésből.	
		Az iskolai tornaterem, könyvtár, számítógépterem tanórán kívüli használatának lehetősége.	Szabadidő hasznos, eltöltésének segítése.	
Mérséklődjön a gyermekek, tanulók kulturális hátránya	A kulturális hátrányok csökkentése	A tanulók indulási hátrányainak csökkentése	(szintfelmérés, a fejlesztés tervezése)	Kulturális hátrányt csökkentő lépések megvalósulnak
		Szabadidő tartalmas eltöltésének megszervezése korosztályonként (1-4 évfolyam, 5-8. évfolyam, 9-12. évfolyam) „Lázár Ervin program”	Felzárkóztató foglalkozások a HHH tanulók részére. Tehetséggondozó foglalkozások, Differenciált oktatás és képesség-fejlesztés, egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése. Egészségügyi szűrővizsgálatok, Tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, Napközis és tanulószobai foglalkozások, Sportolási lehetőség; Kirándulások;	

			A „Lázár Ervin program” keretében az 1–8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen lehetővé tesszük a színházi, tánc-és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét	
		A kulturális hátrányt mérséklő jutalmazás	Jusson el színházi előadásra, moziba, jelentősebb kulturális eseményre)	
		Iskolai pályafutás sikerességének növelése, sikertelenségek csökkentése	Tevékenységek központú, a tanulók alkotó, és cselekvő részvételét feltételező pedagógiai környezet létrehozása, amelyben az élményszerű nevelési-tanulási folyamat fejleszti a diákok és tanáraik együttműködését.	
Fokozottan figyelünk a szociális hátrányokkal küzdő tanulók környezettudatos nevelésére.			A nyelvi hátrány csökkentése: a kommunikációs képességek alacsony színvonalának emelésével; A közhasznú információkat tartalmazó dokumentumszövegek szövegértési eredményeinek javításával; az olvasási teljesítményszint emelésével; a könyvtári ellátás minőségének javításával;	
			A környezet ingergazdagságának megteremtésével,	
			A nyugodt tanulás feltételeinek biztosításával;	
			A tanulási motiváció (attitűd) növelésével:	
Mérséklődjön a tanulók egészségügyi okokra visszavezethető hátránya, kirekesztettsége	A családtagok, különösen a szülők, illetve a gyermek, a tanuló egészségügyi problémáiból eredő hátrányok mérséklése	Mozgássérült gyermekek, tanulók intézményben történő közlekedési feltételeinek biztosítása; (lift, mozgássérült WC, akadálymentesített épületek)	Az épületek e feltételnek való megfelelőségének biztosítása és a tanuló közlekedését segítő eszközök folyamatos karbantartása.	Egészségügyi okokra visszavezethető hátrány, kirekesztettség alapját képező összetevőkkel
		Ápolt test, ruházat és hajviselet kritériumainak való megfelelés elérése.	Felvilágosítás, higiénés szokások alakítása, rendszeres ellenőrzés.	

				rendelkező tanulók aránya.
SNI-vé minősített gyermek és tanulók hátrányainak mérés-klése	Különleges ellátáshoz való jog érvényre juttatása a jogosultság megállapításának időpontjától	Integrált nevelés a teljes iskolai élet alatt. Iskolában a kötelező tanórákon; a tanórán kívüli foglalkozásokon és a szabadidőben.	Megfelelő képzettségű szakember; megfelelő fejlesztő program, megfelelő eszközök biztosításával.	A különleges ellátáshoz való jog sérülésének esetszáma.
		Egyéni fejlesztési terv alapján történő fejlesztés.	A szakértői véleményben foglaltaknak megfelelő fejlesztési tervvel.	
		Rendszeres felülvizsgálat.	Jogszámban előírtak alapján.	
Mérés-klődjön a gyermek, tanuló a család erkölcsi helyzetéből és életviteléből eredő hátránya	Normatartó magatartás kialakítása.	A magatartás rendszeres értékelése.	Értékelő megbeszélés az osztályfőnökök és a tanuló megállapodásban rögzíti a következő időszakra vonatkozókat. A normaszegés következtetéses kontrolálása, büntetése és a megállapodásban foglaltak teljesítése belső motivációt erősítő jutalmazása megvalósul.	A helytelen életvitelt követő tanulók aránya.
	Az erkölcsi nevelés kiemelt feladat.	Az iskola, teljes tevékenységi rendszerében valósuljon meg	A tanmenetekben tervezettek a tevékenységek, évvégén értékelik a teljesítést a tanítók, tanárok.	
	A szülők és a családi környezet helytelen életviteléből eredő hátrányok mérés-klése.	Takarékosságra nevelés – szükségletek kielégítésének elhalasztására nevelés	Takarékoskodás ösztönzése, példaadás.	
		Káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése, kialakult káros szenvedélyek leküzdésére nevelés (alkohol, dohányzás, drog, szerencsejáték, játékautomata).	Felvilágosítás. Unatkozás lehetőségének csökkentése vonzó programokkal. Szabadidős programok felkínálása, példaadás.	
		Jogi normák betartatása az intézményi közösségben.	Házirend megalkotása, betartatása a tanuló közösség bevonásával.	
		Bűnmegelőzés.	Bűnmegelőzési programok.	

Művészetoktatásban a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok, a szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységeink

Gyermek -és ifjúságvédelem

A tanuló önhibáján kívül is kerülhet olyan helyzetbe, amikor a fejlődését biológiai - fiziológiai, szociális, pszichés sérülés fenyegeti. Magatartása jelzi a változást, a gondot.

Lényeges, hogy a tanszakok pedagógusai érzékenyen figyeljenek tanítványaikra, hogy az őket veszélyeztető vagy hátrányokat okozó körülményeket megelőzzük, feltárjuk, megszüntessük. E területen is alapvető fontosságú a bensőséges, bizalmas, jó gyermek - nevelő kapcsolat, a szülőkkal, a családdal való őszinte együttműködés. Igen fontos az osztályfőnökkel, az intézményi ifjúságvédelmi felelőssel való partneri együttműködés. Az ok, problémafeltárás mellett, segítséget kell nyújtani a megoldáshoz, jelzéssel kell élni illetékes szakemberek, szakszolgálatok, szervezetek irányában. / Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Hajdúhadházi Tagintézmény, Téglási Családsegítő-, és Gyermekjóléti Szolgálat, Polgármesteri Hivatal, gyermekorvos, stb. /

A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységeink

Minden esetben mentesül a térítési- és tandíjfizetési kötelezettség alól a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, a testi, érzékszervi (látási, hallási), a középsúlyos és enyhe értelmi fogyatékos tanuló.

A térítési- és tandíj vonatkozásában 50% díjkedvezményre jogosultak a gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulók.

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

Az iskola biztosítja a lehetőséget a diákok számára az intézményi döntési folyamatban való részvételre azon esetekben, amelyekben a jogszabályok erről rendelkeznek:

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt:

- a) saját működéséről,
- b) a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- c) hatáskörei gyakorlásáról,
- d) egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- e) az iskolai diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint
- f) amennyiben az intézményben működik, a nevelési-oktatási intézményen belül működő tájékoztatási rendszer szerkesztősége tanulói vezetőjének, felelős szerkesztőjének, munkatársainak megbízásáról.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- a.) a fakultatív hit és vallásoktatás idejének és helyének meghatározásához,
- b.) a választható tantárgyakról,
- c.) amennyiben az első tanítási órát reggel 8 óra előtt kívánja az intézmény megszervezni,
- d.) az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- e.) a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- f.) az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- g.) a házirend elfogadása előtt,
- h.) az adatkezelési szabályzat elkészítésénél,

- i.) a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- j.) a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- k.) a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- l.) a DSE működési rendjének megállapításához,
- m.) az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- n.) a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához, valamint
- a) a köznevelési intézmény megszüntetésével,
- b) átszervezésével,
- c) feladatának megváltoztatásával,
- d) nevének megállapításával,
- e) vezetőjének megbízásával és megbízásának visszavonásával összefüggő döntések előtt szintén beszerezzük a diákönkormányzat véleményét.

A vélemények írásos beszerzéséért a főigazgató felelős, aki írásban tájékoztatja a diákönkormányzatot segítő tanárt és a diákönkormányzat elnökét, az adott ügyről.

A diákönkormányzatot segítő tanár és a diákönkormányzat elnöke 15 napon belül véleményt nyilvánít, vagy kifejezi egyetértését.

A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

A szülő, a tanuló, az iskolai pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

CÉL	Feladatok	Tevékenység	Együttműködési formák, és továbbfejlesztésük	Indikátor
1. Valósuljon meg a tanulók rendszeres iskolába járása. A szülő gyermekét rendszeresen járassa iskolába.	Együttműködés a szülővel, a gyermeket és családját segítő szervezetekkel	Rendszeres kapcsolattartás a szülővel;	Családlátogatás. Telefonon történő kapcsolattartás. Honlap, médiák, fogadóórák KRÉTA elektronikus napló, iskola Facebook-oldala	Igazolatlan hiányzás aránya az intézménybe járó tanulók %-ában.
		Rendszeres kapcsolattartás az önkormányzattal, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatokkal. A Téglási Iskolás Gyermekekért Alapítvány működését irányító kuratórium tagjaival.	Telefonon történő kapcsolattartás, elektronikusan, levelezés útján, személyesen	
	Vonzóvá és érdekessé tenni az iskolát;	Törődés, odafigyelés a gyermekre, tanulóra	Gyermekközpontúság a pedagógus munkájában	
		Színes programok	A formális közösségek programjai, iskolai programok, helyi tanterv, és éves munkaterv alapján	
		Tankötelezettség teljesítésének könnyítése		
2. Legyen képes a szülő az intézmény közreműködésével a tanuló, érdekeinek érvényesítésére	A tanuló, a szülő érdekvégyesítésének segítése Iskolánkban a szülők érdekeinek képviselését, a szülői munkaközösségek, a	Meggyőzni a szülőt, hogy a hivatalos iratokat megőrizze, és ha kell azokat a gyermeke érdekében a pedagógus rendelkezésére bocsássa.	Családlátogatás. Szülői értekezlet Telefonos kapcsolattartás, kapcsolattartás a KRÉTA elektronikus napló üzenetküldő felületén	Kedvezményes étkeztetésben részesülők aránya
		A tanulók és családjukkal kapcsolatos, a gyermek számára fontos információk, személyére vonatkozó adatok, határozatok kérésre történő bemutatása.	Családlátogatás. Szülői értekezlet;	

	Szülői Szervezet látja el.	(HHH-s tanulók gyermekvédelmi határozata, szülői nyilatkozata)	Telefonos kapcsolattartás, kapcsolattartás a KRÉTA elektronikus napló üzenetküldő felületén	
		Jogosultságaik érvényre jutásának segítése	Felvilágosítás, intézkedés vagy intézkedés kezdeményezése. A Szülői Szervezet évi rendszeres ülései, munkaterve. Folyamatos kapcsolattartás a Szülői szervezet vezetőjével.	
3. Valósuljon meg a szülő tájékoztatása a tanuló tanulmányi munkájáról. Betekintés az iskola belső világába.	A szülő rendszeres tájékoztatása gyermeke tanulmányi előmeneteléről. Nyílt napok szervezése Egészségnap	A szülő meglátogatása, otthonában történő tájékoztatása. interneten történő rendszeres tájékoztatás / elektronikus napló/ A Szülői értekezleten való részvétel lehetőségének könnyítése. Az iskolai programok, események az iskola honlapján és a városi képűségban a „Téglási Krónikában” rendszeresen nyomon követhetőek.	Beszélgetés a családdal; Tájékoztatás az intézményi életéről, a gyermek, a tanuló ebben való részvételéről, pozitívumokról és negatívumokról.	Családlátogatások aránya a gyermekek, tanulók %-ában;
		Iskolánk nagy gondot fordít arra, hogy a szülők időben, alaposan informálódjanak intézményünk életéről, működéséről. Iskolánk tájékoztatást ad az idegen nyelv tanításáról, a jövő első osztályosok tevékenységéről, a kulturális, szabadidős és sporttevékenységekről, művészeti iskolánk nyújtotta lehetőségekről, a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók fejlesztéséről	A szülők tájékoztatása az iskolai életéről, programokról, a nevelési feladatokról, az oktatás eredményességéről. Személyes beszélgetés a gyermekeikről, kiemelve jó tulajdonságaikat, eredményeiket, de nem elhallgatva a problémákat sem.	Részvételi arány a szülői értekezleteken, foglalkozásokon gyermekek, tanulók %-ában
		Kapcsolattartás telefonon, levélben, a KRÉTA elektronikus napló üzenetküldő felületén	Az osztályfőnökök, a gyermekvédelmi felelős közreműködésével	Az elzárkózó szülők aránya a gyermekek, tanulók %-ában
		A szülő érdeklődésének felkeltése az intézmény látogatása és gyermeke intézményi élete iránt Nyílt napok látogatása, a szülők tájékoztatása a továbbtanulási lehetőségekről.	Közös programok, ünnepek Iskolai rendezvényekre történő meghívás, gyermekek műsorával történő szórakoztatás; Kiscsillag születik, I, Jótékonyági Bál.	Gyermeke intézményi élete, tanulmányi munkája iránt önkéntesen

			Művészeti iskola koncertjei, kiállításai.	érdeklődő szülők aránya a gyermekek, tanulók %-ában
A szülő és a pedagógus a gyermek, tanuló közösségbe való beilleszkedését együttműködve segíti	A mindennapi higiénia igényének elsajátításában való közreműködés	Fejtetvesség otthoni megszüntetése, intézményi felügyelete	Szükség lehet arra, hogy megpróbálja a szülők nevelési szemléletét befolyásolni – tapintatos módon. Az a szülő is érezze, aki elhanyagolja gyermekét, hogy a pedagógus segítő szándékkal közeledik felé, s a gyermek nevelésében társ.	Fejtetvesség előfordulási aránya a gyermekek, tanulók %-ában
	A szülői, tanulói, pedagógusi jogok érvényesülésének, köteleességek teljesülésének segítése. A házirend megismertetése. Feladat lehet, hogy a fenntartó képviselői is előben szembesüljenek az iskola, mint alap köznevelési-közművelődési intézmény gondjaival, problémáival, eredményeivel.	A házirendben foglaltak betartására nevelés a szülők és a pedagógusok részéről;	A köteleességek teljesítését mindkét fél számon kéri a tanulón.	Köteleességek teljesítésének megszegése a gyermekek, a tanulók viszonylatában gyermekek, tanulók %-ában
	Együttműködés közvetett partnereinkkel	Folytatni kell az egyházakkal kialakított jó együttműködést! Különösen a különböző nevelési területeken lehetséges az együttműködés fejlesztése. Folytatni kell az óvoda-iskola együttműködés már kialakult tartalmas fejlesztési folyamatát! Továbbra is igényeljük a Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Intézet, s egyéb pedagógiai szakmai szolgáltatók szakmai támogatását.	Részvétel a városi rendezvényeken, színházlátogatásokon, könyvtári programokon. Kapcsolattartás a Polgárőrséggel, a Városi Könyvtár és Közművelődési Intézménnyel	Közös programok száma, elégedettségi mérések, Óvoda-iskola átmenet.

Kapcsolattartás az iskola partnereivel

- **Diákönkormányzataink** hagyományainkra alapozva rendkívül intenzíven részt vesznek az iskolai rend és fegyelem biztosításában, változatos, sokszínű kulturált szabadidős tevékenységrendszerrel működtetnek, segítik tanulóinkat a tanulói jogok érvényesítésének helyes gyakorlatát kialakítani.
- **Fenntartónkkal a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személlyel**, aki szakmai irányítással segíti oktató-nevelő munkánkat, karitatív mozgalmak megismertetésével gazdagítja nevelő munkánkat. A baptista fenntartású intézményekkel közös programok rendezésével támogatja intézményünk kapcsolatépítését, adományokkal segíti intézményünk hátrányos helyzetű tanulóit.
- **Korábbi fenntartónkkal**, a helyi önkormányzattal, korrekt, jó a munkakapcsolat. Figyelemmel kísérik oktató- nevelő munkánkat. Pályázati lehetőségeket nyomon követve igyekeznek tovább javítani tárgyi feltételeinken.
- A BTM-es és az SNI_b tanulók fejlesztő foglalkozásainak, illetve az SNI_a tanulók rehabilitációs-rehabilitációs óráinak megszervezéséhez segítséget nyújtó és a fent nevezett tanulók kontroll vizsgálatát végző **Hajdú-Bihar Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Hajdúhadházi Tagintézményének Tankerületi Szakértői Bizottságával, valamint a Szakértői Bizottsággal szakmai kapcsolatot ápolunk.**
- Pedagógiai Oktatási Központ,
- **A helyi egyházak** vezetőivel, hitoktatóival továbbra is jó kapcsolat kialakítására törekszünk. Intézményünk részt vállal a hittanoktatás megszervezésében, igény szerint helyiséget biztosít a foglalkozásokhoz.
- **A település társintézményeivel** rendkívül szoros szakmai kapcsolatot ápolunk:
 - **Az óvodával** együttműködési szerződést kötöttünk, s az abban foglaltak alapján a tanév során folyamatos az együttműködés a két intézmény között az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése érdekében.
 - **A Városi Könyvtár és Közművelődési Intézmény** vezetőjével és munkatársaival folyamatos, tervszerű együttműködés alakult ki. A városi könyvtár segíti az iskolakönyvtár feladatait is, kiállításokat, vetélkedőket, filmvetítéseket szerveznek, színes és érdekes könyvtári órákat tartanak, mesejátékok megrendezését teszik lehetővé, stb.
 - **A Családsegítő és Gyermekvédelmi Szolgálattal** az együttműködési szerződésünk alapján folyamatos jelzések, illetve visszajelzések érkeznek a HHH-s tanulókkal, illetve a BTM-es tanulókkal kapcsolatban.
 - **A Református EGYMI**-vel kötött együttműködési szerződés keretében logopédiai foglalkozásokon fejlesztjük a beszédhibás gyerekeket, ellátjuk a gyógytestnevelést valamint a pszichológiai tanácsadást és ellátást igénylő tanulókat.
- **A település civil szervezeteivel**, azon belül a Városi Polgárőr Szervezettel, a Bek Pál Kertbarátkörrel, valamint a Nyugattól Keletre Egyesülettel tartunk fenn szoros kapcsolatot, melynek formáit együttműködési szerződésben rögzítettük.
- **A Téglás Városi Sportegyesülettel** folyamatos kapcsolatot tartunk fenn a sport iránt érdeklődő tanulóink szakszerű foglalkoztatása, tehetséges labdarúgóink képzése, versenyeztetése érdekében.
- **Tagja vagyunk a Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetségének.** Lehetőség szerint részt veszünk a szövetség által szervezett programokon.
- A Kétnyelvű Iskolák Egyesületével, illetve az egyesület közeli tagintézményeivel szakmai kapcsolatot ápolunk.
- A Cambridge Nyelviskola Vizsga- és Oktatási Központtal van szoros szakmai kapcsolat, akik közreműködnek a nyelvvizsgák lebonyolításában.
- Az Újfehértói Honvédelmi és Sportközponttal kialakított együttműködés keretében ismerkednek meg a 7. és 8. évfolyam tanulói a küzdősportokkal és a lövészzettel.

- A Magyar Diáksport Szövetség partnereként bekapcsolódtunk az **Aktív Iskola Programba**, melynek célja, hogy valamennyi gyermek számára megteremtse a rendszeres fizikai aktivitás lehetőségét, és azt, hogy a mozgás a mindennapok természetes része legyen.
- **A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló egészségügyi ellátását biztosító egészségügyi szolgáltatóval:** - A kapcsolatot az intézmény vezetője tartja tanuló egészségügyi ellátását biztosító egészségügyi szolgáltatóval telefonon, ha szükséges, akkor személyesen.

A kapcsolattartás formái:

- különböző közös programok, melyek az intézmény munkatervében rögzítve vannak,
- az iskolavezetés által kialakított informális megbeszélések.

A partnerekkel való kapcsolattartásért az intézmény vezetője a felelős, aki az együttműködés feladatainak elvégzésével a nevelőtestület egyes tagjait bízta meg.

Alapfokú művészetoktatás:

Az együttműködés alapja a folyamatos kapcsolattartás, a rendszeres információáramlás, a segítőkész, pozitív megnyilvánulások, a nyitottság. Nagyon fontos a szülők folyamatos tájékoztatása a művészeti iskola működéséről és a szülői véleményének folyamatos megismerése az igényekhez igazodó oktatás megteremtésének érdekében. Minden olyan szülői kezdeményezés iránt nyitottak vagyunk, amely az oktatási – nevelési feladataink sikerességét támogatja.

Feladatunk továbbá kialakítani a szülőknél is a rendszeres kommunikáció igényét, a kétirányú információáramlás jelentőségét a nevelés hatékonysága érdekében.

A szülők tájékoztatásának formái

- személyes beszélgetések, telefon
- fogadó órák
- nyílt órák
- e-mail levelezőrendszer, levél
- tájékoztató szórólap
- online felületek, honlapok
- KRÉTA elektronikus napló

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti , évfolyamonkénti követelményei, valamint középfokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményei

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelménye megegyezik a tantárgyak tantervi követelményeivel, amelyet a melléklet tartalmaz. Középfokú iskola esetében szóbeli felvételi vizsgát nem szervezünk. Az érdeklődő tanulók kommunikációs képességeit szóbeli elbeszélgetés keretében mérjük fel. Előnyben részesítjük a téglási iskola tanulóit.

A javító, osztályozó és különbözeti vizsgák anyaga lefedi az egész tanév tananyagát. A követelmények írásbeli, szóbeli, esetleg gyakorlati részből állnak.

A vizsgatárgyak részei osztályozó- és javítóvizsgán

<u>Alsó tagozat</u>	Szóbeli	Írásbeli	Gyakorlati
Magyar nyelv és irodalom	+	+	
Matematika		+	

Testnevelés			+
Ének–zene			+
Digitális kultúra	+		+
Környezetismeret	+	+	
Technika és tervezés	+		+
Rajz és műalkotások elemzése/Vizuális kultúra			+
Idegen nyelv/Élő idegennyelv	+	+	
Bibliaismeret/etika	+	+	

<i>Felső tagozat</i>	Szóbeli	Írásbeli	Gyakorlati
Magyar nyelv és irodalom	+	+	
Történelem	+	+	
Állampolgári ismeretek	+	+	
Idegen nyelv/Élő idegennyelv	+	+	
Matematika	+	+	
Fizika	+	+	
Biológia	+	+	
Kémia	+	+	
Földrajz	+	+	
Természettudomány	+	+	
Testnevelés			+
Ének–zene	+		
Digitális kultúra		+	+
Vizuális kultúra			+
Célnyelvi civilizáció	+	+	
Technika és tervezés	+		+
Hon- és népismeret	+	+	
Bibliaismeret/etika	+	+	
Etika	+		
Technika és tervezés	+		+

Mellékletben szerepel a tanulmányok alatti vizsgák rendje is amely a 20/2012. (VIII: 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint készült.

Művészetoktatás tantárgyi követelményeit a helyi tanterv tartalmazza.

<i>Gimnázium</i>	Szóbeli	ÍRÁSBELI	GYAKORLATI
magyar nyelv és irodalom	+	+	
matematika	+	+	
történelem	+	+	
állampolgári ismeretek	+	+	
kémia	+	+	
fizika	+	+	
biológia	+	+	
földrajz	+	+	
természettudomány	+	+	
első élő idegen nyelv	+	+	
második idegen nyelv	+	+	
ének-zene	+		

vizuális kultúra			+
művészetek	+		
mozgóképkultúra és médiaismeret*	+		
digitális kultúra		+	+
testnevelés			+
Bibliaismeret/etika	+	+	

Az érdemjegyek a tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje

Az írásos tanulói teljesítmények, dolgozatok érdemjegyét kötelező a tanulóval ismertetni, nem kerülhet olyan érdemjegy az osztályozó naplóba (KRÉTA), amiről a tanuló nem tud. Szóbeli felelet bejegyzése a KRÉTA naplóba, aznap amikor a tanuló felelt.

Az írásos tanulói munkák javításának, értékelésének határideje:

- témazáró dolgozat (2 héten belül);
- írásbeli feladat, röpdolgozat (következő órán vagy 1 héten belül)

Az iskolaváltás, a tanuló átvételének szabályai (különbözeti vizsgával, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával vagy évfolyamismétléssel)

Az átvétel feltételei

A szülő írásban kéri a tanuló átvételét.

Az intézmény főigazgatója vagy iskolatitkárja tájékoztatja őt a tanuló átvételének szabályairól és átadja részére a bemutatandó dokumentumok listáját.

A szükséges dokumentumok bemutatása után a főigazgató dönt az átvételről, az iskolatitkár pedig befogadó nyilatkozat megküldésével értesíti az előző iskola főigazgatóját és felveszi a tanuló adatait a KIR-be.

A szülőt az iskola tankönyvfelelőse tájékoztatja az intézményben alkalmazott taneszközökről és az ingyenes tankönyvellátás lehetőségeiről.

Az átvett tanuló osztályba sorolásánál figyelembe veszik az évfolyamon lévő osztályok létszámát és az osztályok összetételét.

Külföldről érkezett tanuló esetén a tanuló tudásszintjének megállapítása céljából a tanuló különbözeti vizsga keretén belül ad számot tudásáról.

A különbözeti vizsgát a tagozat főigazgató helyettese irányításával a szaktanárok szervezik.

A vizsga eredményének ismeretében a szaktanárok javaslata alapján a főigazgató dönt a tanuló osztályba sorolásáról.

Ha a körzeten kívüli tanuló az első-negyedik, vagy ha ötödik-tizenkettedik évfolyamra jelentkezik, vagy ha az ötödik-nyolcadik évfolyamon tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag, változó minőségű, a főigazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri a főigazgató helyettesek és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét.

A két tanítási nyelvű osztályba való átvétel rendje:

A II. Rákóczi Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola a két tanítási nyelvű oktatás első évfolyamon indul, és nyolcadik évfolyamig tart. A két tanítási nyelvű oktatás programjába első évfolyamon lehet jelentkezni.

Magasabb évfolyamokon a „b” és „c” osztályok tanulói sikeres különbözeti vizsgát követően kerülhetnek be a programba. A sikeres vizsga érdekében intézményünk igény esetén tehetségfejlesztő foglalkozást indít.

A főigazgató minden év március 31-ig tájékoztatót tart a szülőknek a két tanítási nyelvű oktatásról.

A felvételi és átvételi eljárás különös szabályai

A második-tizenkettedik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:

- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot,
- a tanuló lakcímét igazoló iratot,
- a tanuló anyakönyvi kivonatának másolatát,
- a Szakértői Bizottság vagy gyógypedagógiai szakértői vélemény. (Amennyiben van ilyen.)

Az iskola főigazgatója

- a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy elutasító döntést hoz,
- értesíti a szülőt a döntést megalapozó indokolással,
- értesítésben felhívja a figyelmet a fellebbezés lehetőségére,

Az iskola főigazgatója értesíti a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha a gyermeket az iskolába nem íratják be.

Az iskolába felvett tanulót, az egyéni munkarendben részesülő tanulót is az iskola tartja nyilván.

További felvételi, átvételi kérelmek esetén az intézmény köteles először a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kérelmét teljesíteni.

Az intézménybe történő felvételi eljárás során előnyt élvez a baptista felekezetű családból érkező vagy a Magyarországi Baptista Egyház belső egyházi jogi személyei által fenntartott intézményből érkező tanuló.

Amennyiben olyan tanuló kéri átvételét az intézménybe, aki előző iskolájában valamely tantárgyat nem tanult, úgy különbözeti vizsga keretében ad számot tudásáról.

A különbözeti vizsgát a szaktanárokkal közösen megállapított türelmi idő letelte után szervezi meg az intézmény. A szülők és a szaktanárok egyéni segítségnyújtással segítik a tanulót a felkészülésben.

Az alapfokú művészeti iskola átvételi szabályai

Az alapfokú művészeti iskolába külön jelentkezési lap benyújtásával kell jelentkezni. A felvételi eljárás rendjét az iskola főigazgatója határozza meg.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Általános iskolás kortól kezdve lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a tanulók az elsősegélynyújtás alapismereteivel megismerkedhessenek.

Az oktatási intézmény maga is lehet baleset forrása, hiszen a mozgásos órák, foglalkozások (testnevelés, DSE, stb.), a szünetekben történő önfeledt játék, a legprecízebb tanári felügyelet mellett is tartogathatnak, eredményezhetnek kisebb-nagyobb baleseteket. A tanulóknak meg kell tanulniuk, el kell sajátítaniuk azokat az ismereteket, amelyekkel gyors segítséget nyújthatnak társaiknak (a baleset során keletkezett helyzet felismerése, stb.) addig, míg a szakszerű segítség meg nem érkezik.

Az általános iskolában kezdődő ismeretelsajátítás segítséget nyújthat abban, hogy a későbbiekben tanulóink stabil ismeretekkel bármilyen baleseti szituációban hatékonyan tudjanak segítségre lenni a balesetet szenvedett társának.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

Az iskolai elsősegélynyújtásnak azt kell biztosítania, hogy a bajba jutott tanuló orvosi ellátást kapjon, és addig is, amíg az orvosi segítség megérkezik, megakadályozza a bajba jutott állapotának romlását.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

a.) Osztályfőnöki óra:

Elsősegély-nyújtási ismeretek minden tanév első óráján a balesetvédelmi oktatás keretében.

b.) Biológia óra:

7-8. évfolyam

Az ember megismerése és egészsége

- Szűrővizsgálat, önvizsgálat, védőoltás.
- Az orvosi ellátással kapcsolatos alapismeretek.
- Alapfokú elsősegély-nyújtási ismeretek

c.) Fizika óra:

7-8. évfolyam

Az ember megismerése és egészsége

- Az elektromos áram hatása az élő szervezetre. Veszélyek, érintésvédelmi ismeretek.

d.) Kémia óra:

7-8. évfolyam

Az ember megismerése és egészsége

- Veszélyes anyagok és kezelésük a háztartásban.

e.) Testnevelés óra:

Elsősegély-nyújtási ismeretek minden tanév első óráján a balesetvédelmi oktatás keretében.

f.) Környezetismeret óra:

3-4. évfolyam

Közlekedési ismeretek.

Balesetek megelőzése.

Az ételmérgezés tüneteinek felismerése, veszélyeinek megértése.

Miért betegedhetünk meg?

A betegség megelőzésének fontossága.

Kit hívjunk, ha baj van?

Az egészségünket károsító és védő szokások.

g.) Technika és tervezés óra

1-4. évfolyam

Otthoni balesetek megelőzése.

Veszélyforrások a háztartásban: sérülést okozó tárgyak, tűzgyújtó eszközök, gáz, elektromosság, gyúlékony, maró, illetve mérgező vegyszerek, romlott ételek.

A gyermekbalesetek okai, forrásai, megelőzésük.

A veszélyhelyzetek elemzése, megbeszélése, megelőzési stratégiák kialakítása.

Helyes magatartás a baleseti helyszínen.

h.) Technika és tervezés óra

5-8. évfolyam

Balesetveszélyes munkaműveletek, mozzanatok, munkavédelmi eszközök felismerése.

Tűzveszélyes tevékenységek, helyzetek felismerése, tűzvédelmi szabályok ismerete.

Veszélyes anyagok a háztartásban.

A veszéllyel járó helyzetek és veszélyek felismerése. Teendők, károsodás, elhárítása érdekében, illetve károsodás esetén.

Segítségnyújtás lehetőségeinek megismerése.

Közlekedési helyzetek, veszélyek, balesetek elemzése, megelőzése.

i.) *Természettudomány óra*

5-6. évfolyam

Az elsősegélynyújtás alapismeretei

Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai munkánk eredményességének mérése a következő módokon történik:

- osztályfőnöki órán kérdőív keretében
- tisztasági verseny eredménye
- egészségfejlesztéssel kapcsolatos versenyeken, pályázatokon részt vett tanulók száma
- egészségnevelő, felvilágosító előadásokon, projekt napokon, tematikus heteken részt vett tanulók száma
- tanórákon érdemjegy (*Biológia, fizika, kémia, testnevelés, környezetismeret, technika és tervezés, természettudomány tantárgyak egészségfejlesztéssel kapcsolatos témakörei*)

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának megvalósítása:

Az elsősegély-nyújtási ismeretek elsajátításához az intézmény szakemberek segítségét is igénybe veszi. A feladat megvalósításába bevonja az iskolaorvost és az iskola védőnőit. Az ismeretek elsajátítása már alsóban a tanulók életkorához igazodva elkezdődnek, felső tagozton tanórai keretben, vagy egyéb foglalkozások során történhet.

Cím	Téma
Az elsősegélynyújtás alapjai	Az elsősegélynyújtás fogalma Az elsősegélynyújtás jogi háttere Helyszínbiztosítás
Általános betegvizsgálat	Általános betegvizsgálat A keringés és a légzés vizsgálata Diagnózis felállítása Ellátás pszichológia
Vérzések és ellátásuk	A keringési rendszer felépítése Vérzések típusai Sokk, Kötözések
Végtagsérülések	Csont- és izomrendszer felépítése Végtagsérülések Rögzítési módok
Fej- és gerincsérülések	Koponyatörések és sérülések Gerincsérülés Mellkas-sérülés
Kötözések és rögzítések gyakorlata	Fedőkötés Nyomókötés Sapka-, parittyakötés Rögzítés háromszögletű kendővel Gerinchordágy, Kramer-sín, Stif-neck gallér használata
Légút-biztosítás	A légző szervrendszer felépítése Légút biztosítási lehetőségek Légúti idegentest eltávolítása
Mérgeзések	Ételmérgeзések Gázmérgeзések

	Gyógyszer-, alkohol- és egyéb vegyszerek okozta mérgezések
Égési sérülések	A kültakaró felépítése Égési sérülések típusai Égési sérülések ellátása Általános tűzvédelmi ismeretek Füstmérgezés
Komplex újraélesztés gyakorlata	Komplex újraélesztés
Cukorbetegség, allergia	Cukorbetegség ellátása Allergia biológiai alapjai Allergiás tünetek kezelése
Idegrendszeri kórfolyamatok	Epilepszia Stroke Hisztéria
Hő ártalmak	Hideg okozta sérülések Hőkimerülés, Hőguta
Áramütések	Áramütés Villámlás
Tömegbalesetek	Mentésszervezés tömegbalesetek esetén Sérülések rangsorolása
Tömegbalesetek	Sérülések ellátása Baleseti helyszín felszámolása
Gyermekbalesetek	Tipikus gyermekbalesetek Különbségek a gyermek és a felnőtt ellátásban
Hazai mentőszervezetek	Hazánk mentéstörténete Hazai mentőszervezetek Az OMSZ szervezeti felépítése

HELYI TANTERV

A választott kerettanterv megnevezése

A miniszter által 2020-ban kiadott kerettantervek közül intézményünk a „Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára” c. kerettantervet alkalmazza alsó tagozaton, valamint a „Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára” c. kerettantervet alkalmazza a felső tagozaton. A 9-12. évfolyamon a „Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára” c. kerettantervet alkalmazza.

A két tanítási nyelvű oktatást az „A két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelve ” című dokumentum , az alapfokú művészetoktatást „ Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja ” dokumentum , a sajátos nevelési igényű tanulók vonatkozásában a „A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve” alapján, ezen belül az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében a „Kerettantervek az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 1-8.évfolyam” alapján szervezzük meg az oktatást.

A tanulók napi és heti terhelése a módosított Nat alapján

A tanuló napi terhelése nem lehet több:

- 1-4-évfolyamon: napi 6 tanítási óránál
- 5-8.évfolyamon és nyelvi előkészítő évfolyamon napi 7 tanítási óránál
- 9-13. évfolyamon: napi 8 tanítási óránál

A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege egy tanítási héten:

- 1-3.évfolyamon: 24 óra
- 4. évfolyamon: 25 óra
- 5-6. évfolyamon: 28 óra
- 7-8. évfolyamon: 30 óra
- 9-13.évfolyamon: 34 óra lehet.

A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest legfeljebb kettő tanítási órával emelkedhet:

- 1-3.évfolyamon: 24 + legfeljebb 2 óra = **26 óra**
- 4. évfolyamon: 25 + legfeljebb 2 óra = **27 óra**
- 5-6. évfolyamon: 28 + legfeljebb 2 óra = **30 óra**
- 7-8. évfolyamon: 30 óra +legfeljebb 2 óra = **32 óra**

A napi és a heti terhelésbe nem kell figyelembe venni:

- az egyházi köznevelési intézményben szervezett hitéleti oktatásra vonatkozó tantárgy,
- a tanuló heti kötelező tanóráinak száma és az osztályok engedélyezett heti időkerete különbözete terhére megszervezett egyéb foglalkozások,
- a nemzeti köznevelésről szóló törvény 27. § (5)–(8) bekezdése alapján szervezett foglalkozások a nemzeti köznevelésről szóló törvény 6. melléklet E oszlopában foglaltak alapján szervezett egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozás óraszámait.

Felmenő rendszerben bevezetett kerettantervek a 2020/2021.tanévtől

A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Óraszámok az általános iskolák 1-8. évfolyama számára								
Heti óraszám/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7 + 1	7+1	5+1	5+1	4	4	3+1	3+1
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4	4	3+1	3+1
Történelem					2	2+1	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Etika/hit és erkölcsan	1	1	1	1	1	1	1	1
Első élő idegen nyelv				2	3	3	3	3
Fizika							1	2
Kémia							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Természettudomány					2	2		
Környezetismeret			1	1				
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Hon-és népismeret					1			
Dráma és színház						1		
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Kötelező óraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30

Szabadon tervezhető órakeret felhasználása

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	1	1	1	1			1	1
Matematika	1	1	1	1			1	1
Történelem						1		
Hon- és népismeret					1			
Dráma és színház						1		

Szabadon választható tanórai foglalkozások a felső tagozaton:

- választós angol, 4 óra
- matematika előkészítő 2 óra
- magyar előkészítő 2 óra

Óraszámok a kéttannyelvű osztályok számára 1-8.								
<i>Heti óraszám/évfolyam</i>	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
<i>Magyar nyelv és irodalom</i>	7	7	5	5	4	4	3	3
<i>Matematika</i>	4	4	4	4	4	4	3	3+1
<i>Történelem</i>					2	2	2	2
<i>Állampolgári ismeretek</i>								1
<i>Etika/hit és erkölcsstan</i>	1	1	1	1	1	1	1	1
<i>Első élő idegen nyelv</i>	2+2	2+2	2+2	2+2+1	3+2	3+2	3+2	3+2
<i>Célnyelvi civilizáció</i>					1	1	1	1
<i>Fizika</i>							1	2
<i>Kémia</i>							1	2
<i>Biológia</i>							2	1
<i>Földrajz</i>							2	1
<i>Természettudomány</i>					2	2		
<i>Környezetismeret</i>			1	1+1				
<i>Ének-zene</i>	2	2	2	2	2	1	1	1
<i>Vizuális kultúra</i>	2	2	2	1	1	1	1	1
<i>Technika és tervezés</i>	1	1	1	1	1	1	1	
<i>Digitális kultúra</i>			1	1	1	1	1	1
<i>Testnevelés</i>	5	5	5	5	5	5	5	5
<i>Hon-és népismeret</i>						1		
<i>Dráma és színház</i>							1	
<i>Osztályfőnöki</i>					1	1	1	1
<i>Kötelező óraszám</i>	22	22	22	23	27	26	28	28
<i>Szabadon tervezhető óra</i>	2	2	2	2	1	2	2	2
<i>Két tanny.angol óra</i>	2	2	2	2	2	2	2	2
<i>Maximális órakeret</i>	26	26	26	27	30	30	32	32

Szabadon tervezhető órakeret felhasználása a két tanítási nyelvű osztályokban

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Első élő idegen nyelv	2	2	2	1				
Matematika								1
Célnyelvi civilizáció					1	1	1	1
Környezetismeret				1				
Hon- és népismeret						1		
Dráma és színház							1	

Angol nyelven tanítjuk

- első és második évfolyamon: ének-zene, technika és tervezés, valamint a testnevelés tantárgyakat.
- harmadik és negyedik évfolyamon a környezetismeret, ének-zene és testnevelés tantárgyakat.
- a 2022/2023-as tanévtől felmenő rendszerben a digitális kultúra tantárgyat.

Testnevelés tantárgy esetén heti két órát tartunk angolul, hármat magyarul.

1-3. évfolyamokon a heti négy angol órát, 4-8. évfolyamokon a heti öt angol órát csoportbontásban tanítjuk. Minden évfolyamon mindkét csoportban egy angol órát intézményünk idegen nyelvi lektora oktatja.

Angol nyelven oktatott tantárgyak 5-8. évfolyamokon:

célnyelvi civilizáció, történelem, természettudomány, digitális kultúra, 5.évfolyamon,

Digitális kultúra, természettudomány, célnyelvi civilizáció 6.évfolyamon

Digitális kultúra, kémia, célnyelvi civilizáció 7-8.évfolyamon .

Lehetőség szerint a bibliaismeret tantárgyat is angol nyelven tanítjuk.

A sajátos nevelési igényű tanulók kötelező tantárgyait és kötelező minimális óraszámait az alábbi táblázatok tartalmazzák.

Enyhe értelmi fogyatékos tanulók óraterve

1-4. évfolyam

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	7+1
Matematika	4+1	4+1	3+1	4+1
Etika/hit és erkölcs	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

A szabadon tervezhető óraszámok felhasználása táblázatban + jelzéssel vannak feltüntetve.

5-8. évfolyam:

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	2 tanéves óraszám	7. évfolyam	8. évfolyam	2 tanéves óraszám
	Heti óraszám			Heti óraszám		
Magyar nyelv és irodalom	4	4	288	4	4	288
Idegen nyelv	-	-	-	2	2	144
Matematika	4	4	288	4	4	288
Etika	1	1	72	1	1	72
Történelem	2	2	144	2	1	108
Hon- és népismeret	1	-	36	-	-	-
Természettudomány	2	3	180	5	5	360
Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	1	36
Ének-zene	2	2	144	1	1	72

Vizuális kultúra	2	2	144	1	1	72
Digitális kultúra	1	1	72	1	1	72
Technika és tervezés	1	1	72	1	1	72
Testnevelés	5	5	360	5	5	360
Osztályfőnöki óra (közösségi nevelés)	1	1	72	1	1	72
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	144	2	2	144
Heti órakeret	28	28		30	30	

A szabadon tervezhető óraszámok felhasználása táblázatban + jelzéssel vannak feltüntetve.

Kerettanterv a gimnázium 9-12. évfolyamára

Óraterv a kerettantervekhez – 9-12. évfolyam																
Tantárgyak	9. évf.				10. évf.				11. évf.				12. évf.			
	K.	Sz.t		Ö	K.	Sz.t		Ö.	K.	Sz.t		Ö.	K.	Sz.t		Ö.
Magyar nyelv és irodalom	3	1		4	4	1		5	4			4	4	1		5
I. Idegen nyelvek	3			3	3			3	4			4	4			4
II. Idegen nyelv	3			3	3			3	3			3	3	1		4
Matematika	3	1		4	3	1		4	3	1		4	3	1		4
Történelem	2			2	2			2	3			3	3	1		4
Állampolgári ismeretek													1			1
Biológia	3			3	2			2	2			2				
Fizika	2			2	3			3								
Kémia	1			1	2			2								
Földrajz	2			2	1			1								
Ének-zene	1			1	1			1								
Vizuális kultúra	1			1	1			1								
Dráma és színház									1			1	1			1
Digitális kultúra	2			2	1			1	2			2				
Közösségi nevelés (Osztályfőnöki)	1			1	1			1	1			1	1			1
Testnevelés és sport	5			5	5			5	5			5	5			5
Kötött célú órakeret									2	2		2	4			4
Választott tárgyból érettségi felkészítő										1		1		1		1
Össz.óraszám	32	2		34	32	2		34	30	4		34	29	5		34

K.:kötelező óra , Sz.t.: szabadon tervezhető óra , Ö.: összesen

	matematika	1 óra
11.évfolyam	matematika	1 óra
12.évfolyam	matematika	1 óra
	magyar nyelv és irodalom	1 óra

Alsó tagozaton:

3. osztály: digitális kultúra
4. osztály: környezetismeret, magyar nyelv és irodalom

Felső tagozaton:

5. osztály: idegen nyelv óráról:
2 óra magyar nyelv és irodalom,
1 óra matematika
(1 óra magyar nyelv és irodalom az ének-zene tantárgy többségi tanulók kerettantervi óraszámához való igazításból adódik.)
6. osztály: idegen nyelv óráról: 2 óra magyar nyelv és irodalom, 1 óra matematika
(1 óra magyar nyelv és irodalom az ének-zene tantárgy többségi tanulók kerettantervi óraszámához való igazításból adódik.)
természettudományi gyakorlatok (2020/2021-es tanévben) óráról: A számukra kötelező földrajz tantárgy oktatása történik.
- 7-8. osztály: idegen nyelv óráról: 1 óra magyar nyelv és irodalom, 1 óra matematika

**A kötelező óra és az osztály heti időkeret különbözete terhére tartható egyéb foglalkozások
részletes megtervezése, óraszámai**

9. évfolyam:

FOGLALKOZÁS MEGNEVEZÉSE	HETI ÓRASZÁM
HH/HHH tanulók felzárkóztatása (magyar, matematika, I. idegen nyelv, II. idegen nyelv történelem, földrajz, kémia, fizika)	9
Tehetséggondozás (versenyfelkészítés, magyar, matematika, I. idegen nyelv, II. idegen nyelv történelem, földrajz, kémia, fizika)	8
Énekkar	1
Összesen:	18 óra

10. évfolyam:

FOGLALKOZÁS MEGNEVEZÉSE	HETI ÓRASZÁM
HH/HHH tanulók felzárkóztatása (magyar, matematika, I. idegen nyelv, II. idegen nyelv történelem, földrajz, kémia, fizika)	10
Tehetséggondozás (versenyfelkészítés, magyar, matematika, I. idegen nyelv, II. idegen nyelv történelem, földrajz, kémia, fizika)	8
Énekkar	1
Összesen:	19 óra

11. évfolyam:

FOGLALKOZÁS MEGNEVEZÉSE	HETI ÓRASZÁM
Fakultációk, középszintű érettségire felkészítés (magyar, matematika, I. idegen nyelv, II. idegen nyelv történelem, földrajz, biológia, informatika)	9
Tehetséggondozás (versenyfelkészítés, magyar, matematika, I. idegen nyelv, II. idegen nyelv történelem, fizika, biológia, informatika)	8
Énekkar	1
Összesen:	18 óra

12. évfolyam:

FOGLALKOZÁS MEGNEVEZÉSE	HETI ÓRASZÁM
Fakultációk, középszintű érettségire felkészítés (magyar, matematika, I. idegen nyelv, II. idegen nyelv történelem, földrajz, biológia, informatika)	9
Tehetséggondozás (versenyfelkészítés, magyar, matematika, I. idegen nyelv, II. idegen nyelv történelem, fizika, biológia, informatika)	8

idegen nyelv történelem, fizika, biológia, informatika)	
Énekkar	1
Összesen:	18 óra

A könyvtári órák számát a magyar nyelv -és irodalom tantárgyak kerettanterve tartalmazza.

A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választott tanórai foglalkozások megnevezése

***Választós angol
heti óraszám: 1 óra***

Az „angol nyelvű választós” tehetséggondozó program célja a tanulók idegen nyelvi kompetenciáinak, nyelvi bátorságának, általános kommunikációs és szociális készségeinek fejlesztése, a nyelvvizsgálóhoz szükséges tudás megalapozása, emelt szintű nyelvi képzésű középiskolákba való továbbjutás segítése.

A több, mint 20 éve futó programban, amelyet az iskola idegen nyelvi munkaközössége dolgozott ki, 7. és 8. osztályos tanulók vesznek részt. A programba való bekerülés normál tantervű tanulók esetében függ a szaktanári véleményétől, a szintfelmérő eredményétől, tanórai és pályázatokban való aktivitástól, a szülői hozzájárulástól és a gyermek motivációjától.

A nyelvi tehetséggondozás a heti 5 órás emelt szintű két tanítási nyelvi képzésű, vagy a heti 3 órás normál tantervű osztályok igénye esetén valósul meg, igazodva a tanulók képességeihez, egyéb elfoglaltságaihoz.

A két tanítási nyelvű osztályokban a kimeneti szint a B1, ezért a tehetséggondozó program ennél magasabb, vagyis B2-es középfokú szintet, míg a normál osztályok kimeneti szintje az A1, ezért ott a B1-es alapfokú szintet határozza meg céljául.

A differenciálás a kiscsoportos foglalkozásokon belül az egyéni eredmények, teljesítménynek figyelembevételével valósul meg. A két tanítási nyelvű képzésben ez nivócsoportos bontást jelent. A résztvevő gyermekek beszéd- és íráskészsége, szókincse, kommunikációs képessége javul, képessé válnak idegen nyelvű irodalom olvasására, külföldi kapcsolatok ápolására. A program eredményességét a versenyeken elért eredmények, továbbtanulási statisztikák mutatják.

A programban fontos szerepe van a szülők részére nyújtott, jól szervezett tanácsadásnak, ezért pályázati lehetőségek esetén éves szinten tehetségnapot szervezünk a számukra. Tananyagát a melléklet tartalmazza.

Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elveit, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét

A tankönyvek, taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- a tankönyv az oktatási miniszter által jóváhagyott (tankönyvek, munkafüzetek, térképek, albumok stb.) tankönyvjegyzékén szerepeljen,
- alkalmasak legyenek a tantervi követelmények és az alkalmazott tanulásszervezési eljárások, módszerek megvalósítására,
- tartalmazza a helyi tanterv minimumkövetelményeinek eléréséhez szükséges tartalmakat,
- feleljen meg a didaktikai alapelveknek,

- szövege, ábrái az életkornak megfelelő megfogalmazású legyen,
- szakmai, valamint anyagi, költségvetési szempontok,
- megjelenési formájuk esztétikus, motiváló, képanyaga, szövege, ábrái egyértelműek, érthetőek és könnyen feldolgozhatóak,
- annak mérlegelése, hogy adott tankönyv egy tanéven belül nem változtatható meg

Előnyben kell részesíteni azokat a taneszközöket:

- amelyek egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai;
- amelyekhez megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök állnak rendelkezésre (pl. munkafüzet, tudásszintmérő, feladatgyűjtemény, gyakorló);
- amelyekhez rendelkezésre áll olyan digitális tananyag, amely interaktív táblán segíti az órai munkát

Az összeállított tankönyvlista után a tankönyvfelelős osztályonként, csoportonként állítja össze a tankönyvcsomag tartalmát, melyet jóváhagyat a fenntartóval és tájékoztatja a Tankönyvellátót minden tanév április 30-ig. Az összeállított csomagban – előzetes tájékozódás alapján – kijelöli a tartós könyveket. A rendelés módosítására minden év június 15-ig van lehetőség.

A tankönyvek érkezését a KELLO jelzi, melynek átvételéről, a tanulókhoz eljuttatásáról szintén a tankönyvfelelős gondoskodik.

Tartós tankönyvek kiválasztásának elvei

Tartós tankönyv alatt elsősorban az olvasókönyv jellegű tankönyveket, szöveggyűjteményeket, atlaszokat, albumokat értjük, amelyekben a tanórai foglalkozások során nem kerülnek írásos jelölések. A munkafüzeteket, munkatankönyveket nem tekintjük tartós tankönyvnek, vagyis ezeket mindig újonnan vásárolják meg tanulóink.

A tanév végén a tankönyvfelelős begyűjti az előző év tartós könyveit, amelyek újra megkaphatnak a gyerekek kölcsön.

A nyomtatott taneszközökön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés, szerkeszthető eszközök. Ezen eszközök beszerzése és dologi költsége a szülőket terheli.

Tankönyvválasztás elvei a művészeti iskolában

A felhasznált tankönyveket, kottákat *Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának* figyelembe vételével határozzuk meg minden tanszakon.

Szakmai szempontjaink a kotta és tankönyvválasztáshoz:

- az intézmény fejlesztési céljainak való megfelelés
- megfelelés a tanulók fejlettségének
- pedagógusváltás esetén is folytatható legyen a tanulás
- elfogadható minőség mellett, mérsékelt ár
- megfeleljen a kompetenciafejlesztésnek
- differenciált fejlesztést biztosítson
- ismeretekbe ágyazott képességfejlesztés

A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- fejlesztjük a tanulók mozgáskultúráját, a mozgáskoordinációjukat, melynek során kielégítjük a mozgásigényüket is;

- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat,
- a tanulási stratégiák megválasztásában fontos szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele;
- fontos az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjainak bemutatása;
- elengedhetetlen a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelése;
- fokozatosan fejleszteni kell a tanulók kreativitását;
- a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával mélyítjük, gazdagítjuk a gyerekek értelmi és érzelmi intelligenciáját;
- a célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is;
- az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez;
- célunk és feladatunk, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, és a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára;
- a képességek megismerése és fejlesztése, a készségek, ismeretek, tudástartalmak megalapozása, az attitűdök alakítása;
- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a tudás bővítése, megszilárdítása;
- az eredményes szocializáció akadályainak korai felismerése és kezelése pedagógiai eszközökkel;
- a tanuló tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és annak valamennyi területén;
- a tanulást érintő lemaradás, illetve a tanulói leszakadás megakadályozásának érdekében a tanuló személyiségének, szociokulturális háttérének megismerése, a tanulás eredményességét növelő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanuló önmagához és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon, és e tevékenység támogatása az iskolán kívül is;
- motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazása, akár játékok segítségével;
- egységes alapokon nyugvó tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása;
- a sajátos nevelési igényű, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdők elfogadása, beilleszkedésük feltételeinek kölcsönös alkalmazkodáson alapuló megteremtése, a képességprofilhoz viszonyított haladás elismerése,
- a tanulásban meghatározó képességeik feltárása és fejlesztése.
- a képességeket kibontakoztató felkészítés a személyiséget fejlesztő pedagógiai munkával és a közösségfejlesztés segítségével járul hozzá a tanulási kudarcból, a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentéséhez, a tanuló egyéni képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához,
- halmozottan hátrányos helyzetű és az e körbe nem tartozó tanulók közös felkészítése keretében valósul meg, kiegészülve a társadalmi kirekesztés minden formáját elutasító, és a bármely oknál fogva hátrányos helyzetben lévők társadalmi beilleszkedését elfogadó és segítő magatartásformák és készségek kialakításával, az ezek alapjául szolgáló képességek kibontakoztatásával.
- a tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre építve fejlesztjük a gyermekekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét.
- megalapozzuk tanulási szokásaikat.
- elősegítjük a tanulási nehézségek leküzdését.

- figyelembe vesszük a gyermekek szociokulturális környezetét, és eltérő ütemű érési szakaszait.
- támogatjuk az egyéni képességek kibontakozását.
- tudatosítjuk a humánus magatartásmintákat, szokásokat.

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

A kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.

Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és tanulásszervezési módokat; különös tekintettel az RWCT technikák alkalmazását a tanítási órákon.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. Az ötödik évfolyamon bevezetett új tantárgyak esetén mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz és megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait. Helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával törekszünk a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozására.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra. A hetedik évfolyamon bevezetett tantárgyak esetében is mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz és megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait. Az egészséges életvitel kialakításához a biológia gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni.

A 9-12. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A cél elsősorban az ismeretek megerősítése, szintetizálása, a tudáselemek rendszerbe illesztése, alkalmazása, a pályaaorientáció, az önálló életvezetési technikák tudatos gyakorlása, a szociális képességek fejlesztése. A tanulók eltérő képességprofilja, iskolai életének különbözősége, egyéni fejleszthetőségi prognózisa esetén is kiemelt cél, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket és készségeket, amelyek az önálló életvitelhez, a munkaerőpiacra történő belépéshez, helytálláshoz és az egész életen át tartó tanulás megalapozásához elengedhetetlenül szükségesek. A nyelvi kommunikáció fejlesztése hangsúlyos feladat, de nem várható el minden enyhe értelmi fogyatékos tanulótól az elvont fogalmi hálókat érintő értelmezési és alkalmazási képességek kialakulása.

A mentális képességek célirányos fejlesztésével törekszünk az önálló tanulás és az önművelés megalapozására.

A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat kialakítását magyar, matematika és idegen nyelvi vizsgák szervezésével segítjük.

A NAT-ban meghatározott egyéb pedagógiai feladatok intézményi megvalósítása

Természettudományos nevelés

Célunk, hogy a természettudomány ismeretei és módszerei úgy épüljenek be a diákok gondolkodásába és tevékenységébe, hogy előhívhatók legyenek a mindennapi problémák értelmezése és megoldása során. Az átlagosnál elmélyültebb természettudományos érdeklődés felkeltése érdekében 6. évfolyamon heti 1 órában természettudományi gyakorlatok tantárgyat vezetünk be, melyet utoljára a 2020/2021-es tanévben tanítunk.

Intézményünkben a kísérletezés, a megfigyelés, a természettudományos gondolkodás differenciált fejlesztése érdekében a természettudományos nevelés modern, jól felszerelt szaktanteremben zajlik.

Iskolánk Öko-suli, ahol a természetre, a környezetre való odafigyelés rendkívül hangsúlyos.

A mindennapos művészeti nevelés

Iskolánkban a mindennapos művészeti nevelés

- az alapfokú művészeti iskola tanszakai által kínált képzés
- az iskola délutáni foglalkozási keretében szervezett művészeti foglalkozások (bábkuckó)

Idegennyelv-oktatás

Intézményünk idegen nyelvi tehetséggondozó műhelye kiválóra akkreditált tehetségpont, ahol a tehetséges tanulók fejlesztése kidolgozott Intézményi Tehetségprogram alapján történik.

A két tanítási nyelvű osztályokban a célnyelv és a célnyelven tanított tantárgyak tanítása egyidejűleg kezdődik és a tanulók legalább 60%-ánál a KER szerinti B1 célnyelvi tudásszinten fejeződik be.

Az informális és nemformális tanulás módszertani megalapozás

A nemformális tanulás minden olyan rendszerezett kompetencia- és készségfejlesztő hosszabb vagy rövidebb idejű oktatási-tanulási forma, mely a formális nevelést-oktatást végző intézményeken kívül valósul meg (akár az egyén igényei és kezdeményezése alapján).

Az informális tanulás a mindennapi élet természetes velejárója, olyan folyamat, melynek következtében pozitívan változik a személyiség, kialakulnak (átalakulnak) egyéni attitűdök, értékek, képességek (például a részvétel kulturális fesztiválon, kiállítás vagy színházi előadás megtekintése, kreatív technikák megismerése). A nevelési-oktatási intézmény falain belüli és azon kívüli, nem tanórai tudásgyarapító foglalkozások is e körbe tartoznak.

Az informális és nemformális tanulási módszertanok megalapozásának legfőbb célkitűzése a felnövekvő nemzedékek fizikai, érzelmi és társas fejlődésének előmozdítása, az élményalapú tanulás módszertani megalapozása, a tanulás közösségi élménnyé formálása, a tanórán kívüli differenciált, személyiségközpontú, informális és nemformális módszertani kultúra megerősítése, a nyitott tanulási környezet, tevékenységközpontú pedagógiai és módszertani eszköztár fejlesztése, valamint az ezt támogató szakmai környezet kialakítása.

Feladatok:

- A tanórán kívüli programok a közösségi tevékenység élményekre alapozó megtervezése,
- Élményt adó tanítási-tanulási módszerek alkalmazása,

- Közösségi együttélés magatartási és viselkedési szabályainak megismerése,
- Helyes szokások kialakítása, a közösség nevelő hatásának érvényesülése,
- Az életkori sajátosságoknak megfelelően kialakított tartalmak és tevékenységek integrálása és kiterjesztése az informális és nem formális tanulás erősségének, szemléletének,
- A felnövekvő nemzedékek fizikai, érzelmi és társas fejlődésének, nemzeti identitásának erősítése,
- Élményalapú tanulás módszertani megalapozása, a tanulás közösségi élménnyé formálása.

A mindennapos testnevelés, testmozgás megszervezése

A mindennapos testnevelést valamennyi osztályban az órarend szerinti tanórákon biztosítja intézményünk. Amennyiben több tanulócsoportnak is van testnevelés óra, az osztályok beosztás szerint használják a csarnokot, a tükrös tornatermet, az Úttörő utcai tornatermet, a műfüves pályát és a kinti sportpályákat. Minden félév elején az órarend alapján elkészül a mindennapos testmozgás rendje, melyben minden osztály számára biztosított a mindennapos testmozgás. Nyilvánosságra hozása az órarenddel együtt történik.

A mindennapos testnevelés óraszámába 1-4. évfolyamon beépítésre került a kölyökatlétika és a szivacskezilabda tananyaga.

Az alsó tagozatban 2020 óta – felmenő rendszerben – a heti öt testnevelés órából heti egy tanórán néptánc oktatás folyik.

Az újfehértói Honvédelmi és Sportközponttal kötött Együttműködési szerződés alapján biztosítjuk tanulóink számára a kerettantervben előírt küzdősportokkal való megismerkedést. Heti egy alkalommal a 7., 8. évfolyam tanulói beosztás szerint sportolhatnak.

A két tanítási nyelvű osztályokban három testnevelés óra anyanyelven, melyből egy tanórán néptánc oktatás folyik, két testnevelés óra célnyelven van megtartva.

A DSE munkáját az iskola főigazgatója által megbízott testnevelés szakos tanár irányítja.

A tanórán kívül szervezett tömegsport foglalkozásokon való részvételhez az iskola biztosítja

- az őszi és a tavaszi időszakban a sportudvarok, a játékuvarok és a tornatermek,
- a téli időszakban a tornatermek
- műfüves pálya

tanár felügyelete melletti használatának lehetőségét.

Az iskolai sportfoglalkozások óraszámát a tantárgyfelosztásban kell meghatározni a következő módon:

A DSE foglalkozásokat a testnevelő tanárok vezetik. Munkájukat a munkaköri leírásuk alapján végzik.

Iskolánk a DSE-vel együttműködve biztosítja a legnagyobb tömegeket megmozgató leány kézilabda és fiú labdarúgás sportágakban a tehetségek diákolimpiai versenyeztetését. A Magyar Gyermek Labdarúgó Szövetséggel és a Téglás Városi Sportegyesülettel együttműködve a tehetséges labdarúgóink rendszeres sportolását, versenyeztetését biztosítjuk (évenkénti együttműködési szerződés megújítással).

A könnyített testnevelésben résztvevő tanulók a többi tanulóval egy időben, tanórai foglalkozások, illetve a délutáni sportfoglalkozások keretében, de egyéni, differenciált bánásmódot alkalmazva részesülnek a mindennapos testedzésben.

A könnyített testnevelés és a gyógytestnevelés szervezése

A tanulót az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés órára kell beosztani.

- A könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés órát, lehetőség szerint, amennyiben megoldható, a többi tanulóval együtt, azonos csoportban kell szervezni.
- Az orvosi szűrővizsgálatot május 15-éig kell elvégezni, kivétel, ha a vizsgálat oka később következik be.
- Az orvos által vizsgált tanulókról az iskola védőnője nyilvántartást vezet, amelyben feltünteti a felvételi állapotot és az ellenőrző vizsgálatok eredményét, majd átadja a nyilvántartást az intézmény vezetőjének.
- A könnyített testnevelés órát az iskolaorvosi, szakorvosi vélemény alapján a testnevelés óra vagy az iskola által megszervezett külön foglalkozás keretében úgy kell biztosítani, hogy a mindennapos testnevelés ezekben az esetekben is megvalósuljon.
- A gyógytestnevelés órákat a pedagógiai szakszolgálat feladatainak ellátására kijelölt nevelési-oktatási intézményben kell megszervezni legkevesebb heti három, de legfeljebb heti öt tanóra keretében.
- Ha a tanuló a szakorvosi javaslat alapján a testnevelés órán is részt vehet, akkor számára is biztosítani kell a mindennapos testnevelésen való részvételt. Ebben az esetben a gyógytestnevelés- és a testnevelés órákon való részvételnek együttesen kell elérnie a heti öt órát, ezek arányára a szakorvos tesz javaslatot.
- Fel kell menteni a tanulót a testnevelés órán való részvétel alól, ha mozgásszervi, belgyógyászati vagy egyéb, szakorvos által megállapított egészségkárosodása nem teszi lehetővé a gyógytestnevelés órán való részvételét sem.
- Amennyiben a tanuló csak gyógytestnevelés órán vesz részt, értékelését a gyógytestnevelő végzi el. Amennyiben a tanuló gyógytestnevelés és testnevelés órán is részt vesz, értékelését a testnevelő és a gyógytestnevelő együtt végzi.

A választható foglalkozások , továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Magyar és matematika előkészítő szakkör

heti óraszám: 1-1 óra

Intézményünkben nyolcadik évfolyamon matematika és magyar nyelv tantárgyakból felvételi előkészítő szakkört szervezünk a gimnáziumokban és szakközépiskolákban továbbtanulni kívánó gyerekek számára.

Iskolánkban több évtizede folyik ez a típusú felvételire előkészítő foglalkozás. Kezdetben azzal a céllal jött létre, hogy azok a tehetséges gyerekek, akik nevesebb középiskolába, illetve valamilyen tagozatra jelentkeztek, és ott szóbeli és írásbeli felvételin is részt kellett venniük, kapjanak ismétlő jelleggel, de rendszerezett képet a tananyagról.

2002-ben, mikor bevezették a középiskolák a közös írásbelit magyarból, akkor már kitágult a résztvevő tanulók köre.

Minden tanévben már szeptemberben elkezdődnek a foglalkozások heti egy alkalommal 2 x 45 percben. A felkészítés január végéig tart, amikor is sor kerül a közös írásbelire.

Az előkészítő tematikáját úgy állapítjuk meg, hogy az a négy éves magyar irodalom és nyelvtan tananyagát felölelje, valamint a már eddigi közös írásbeli feladatok gyakorlását is tartalmazza. A közös írásbeli feladatok a már megszerzett tudás alkalmazását kérik, építenek a tanulók gondolkodására, problémamegoldó képességére, azaz a gyakorlati tudásra.

Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a gyerekek rálátással legyenek a megtanult ismeretekre. Tudják a fogalmakat, meghatározásokat, és azt az adott feladatokon tudják alkalmazni. Tehát

átismételjük mind irodalomból, mind nyelvtanból a négy év anyagát – ami az első 45 percet jelenti -, majd a második 45 percben az elmúlt évek központi írásbelijének újbóli megoldása folyik.

Fontosnak tartjuk, hogy a tizedik feladatot – ami a központi felvételikben fogalmazás –, a legnagyobb alapossggal kezeljük. Itt ugyanis rövid fogalmazás írása a feladat, aminek értékelik a stílusát, szerkezeti arányait, a mondatok kapcsolódását, a szöveg ötletességét, stb. Ilyen fogalmazások írása minden előkészítő foglalkozáson megtörténik.

A tanulók a tematikai egység végére már egészen jól megbirkóznak ezzel a feladattal is. Rengeteg kiadvány is segíti a felkészítő tanár munkáját, hiszen az évek során igen sok kiadó jelentetett meg a felvételi feladatsorokat igazodva a központi írásbelikhez. Az előkészítő foglalkozásoknak van létjogosultsága, hiszen a több éves tapasztalat azt mutatja, hogy azok a tanulók, akik részt vesznek ezen a felkínált lehetőségen, jó eredménnyel, biztosabban írják meg a közös írásbelit.

Énekkar

heti óraszám: 1 óra

Az énekkar legfőbb céljai megismertetni a gyermekeket az éneklés örömeivel, valamint kulcsokat adni számukra a zene élményt nyújtó megismeréséhez, megértéséhez és élvezetéhez. Az iskolai énekkar során a tanulók széles körű élményeket szereznek, amely segíti őket eligazodni a körülöttük lévő sokszínű zenei világban. A foglalkozások heti rendszerességgel (1x45 perc) valósulnak meg. A kórusba 3. és 4. évfolyamos gyerekek járnak. A kórustagsághoz zenei előképzettség nem szükséges, egyetlen „elvárás” az éneklés szeretete.

Az iskolai zenepedagógiai munka Kodály Zoltán alapelveire épül, az aktív éneklést szorgalmazza, tradicionális népzene és igényes műzene alapul. A művészeti tevékenységformákkal való személyes találkozás elősegíti a művészeti ágak jellemzőinek megismerését, és mindezek eredményeként kialakul bennük a művészetek megismerésének igénye.

Az iskola alsó tagozatán működő énekkar elsődleges feladata, hogy a gyerekek megismerkedjenek az alapvető zenei műfajokkal, zenei (népzenei és műzenei) szemelvényekkel, dalokkal. A zene és az éneklés jellegénél fogva nagy szerepet játszik több fejlesztési területen meghatározott ismeretek megszerzésében, készségek kialakításában és képességek fejlesztésében. A közös éneklés élményének megteremtése nagyon fontos, melynek révén megvalósul a befogadás és az önkifejezés, valamint az egymásra figyelem harmóniája.

A kórus közösségformáló erőt képvisel. A zenei nevelés általános és legfőbb célja az érzelmi, értelmi és jellemnevelés, a teljes személyiség sokoldalú fejlesztése. Ennek megalapozása az alsó tagozatban kezdődik.

Az énekkar több iskolai és városi rendezvényen is szerepelt már, rendszeres fellépői az iskolai karácsonyi műsornak és az azt megelőző adventi gyertyagyújtásnak. Nagy öröm számomra, hogy sok esetben a felső tagozatos gyerekek is visszajárnak az alsós kórusba.

A fejleszteni kívánt kompetenciák a következők:

Éneklés:

- Az elsődleges cél a közös éneklés és a közösségformálás. A gyerekek a közös foglalkozások alkalmával megismerkednek a kifejező, élményszerű előadás élményével és annak szabályaival.
- A különböző előadásmódú dalok pontos és széleskörű ismerete.
- Cél, hogy a kóruséneklés öröme a tanulók a hétköznapi számos területén megoszthassák másokkal.
- Az énekes anyag egy része mindvégig a magyar népdal beépítve klasszikus zenei szemelvényekkel illetve kiegészül az igényes populáris zene válogatott szemelvényeivel is.

- Az alsó tagozatos ének-zene tantárgy dalanyagát kiegészítve évszakok és a néphagyománynak megfelelő dalokkal való megismerkedés.
- Az éneklés helyes szokásainak kialakítása.
- Helyes testtartás.
- Helyes légzés.
- Életkornak megfelelő hangerő.
- Helyes hangképzés (diszfóniás gyermekek szűrése).
- Érthető szövegejtés.
- Kifejező artikuláció.
- Helyes frazeálás.
- Az éneklés örömeinek felkeltése.
- Légzés, hangerő, egyenletes mérő, gyors, lassú, halk, hangos, magas, mély fogalmak elmélyítése.

Zenei befogadás:

- A befogadói kompetenciák fejlesztésével megalapozható a tanulók zenehallgatói magatartása, akik a zenehallgatás során olyan élményeket szereznek a hallgatott zenéről, amelyek hatására egyre inkább különbséget tudnak tenni a zene befogadása és a háttérzene fogyasztása között.
- Adekvát befogadói attitűd kialakítása.

1. Intézményünkben a 4. évfolyamon indítjuk az idegen nyelv oktatását. Iskolánk a rendelkezésre álló személyi és tárgyi feltételek alapján angol és német nyelv oktatását biztosítja.

A nyelvoktatás indítását megelőző tanév második félévében az intézmény főigazgatója és a nyelvi munkaközösség tagjai az osztály szülői értekezletén tájékoztatják a szülőket a nyelv választás lehetőségeiről és korlátairól. Ezt követően a szülő írásban nyilatkozik a választott idegen nyelvről.

Az igényeket összevetve, a fenntartó csoportbontással kapcsolatos elvárásait figyelembe véve az intézmény személyi és tárgyi lehetőségeinek tükrében a főigazgató a harmadikos osztályfőnökök és a nyelvtanárok véleményének ismeretében dönt a tanulók csoportba sorolásáról.

2. Intézményünkben a tehetségsegítő tanács által kiválóra akkreditált nyelvi tehetségfejlesztő műhely működik, melynek célja, hogy tehetséges tanulóink nyolcadik évfolyam végére sikeres alap- vagy középfokú nyelvvizsgát tegyenek. Ennek érdekében hetedik és nyolcadik évfolyamon a nem kötelező tanórai foglalkozások keretében választható angol nyelvvizsgára felkészítő órán vehetnek részt tanulóink. A szülő írásban kéri a tanuló felvételét a hetedik évfolyamon induló foglalkozásokra. A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne. A foglalkozásokról tanév közben kijelentkezni csak rendkívül indokolt esetben lehet.

3. Intézményünkben a különböző felekezeti vallású tanulók választhatnak, hogy heti egy órában melyik felekezet hittan órájára járnak. A felekezeti hittant nem igénylő tanulók Bibliaismeret vagy etika tantárgyak közül választhatnak.

4.

- Az emelt szintű felkészülést biztosító foglalkozások közül legfeljebb kettő szabadon választható tanóra intézményen belüli órakeretéssel:
 - → Magyar nyelv és irodalom,
 - → Történelem,
 - → Matematika,

- → valamint az intézményünkben tanított tantárgyakból legalább öt fő jelentkezése esetén.
- A középszintű érettségi vizsgára történő felkészülést helyi tantervünk a szabadon választott tanórák keretében biztosítja. A kötelező érettségi tantárgyakból, valamint a választható érettségi vizsgatantárgyakból biztosítjuk az érettségi felkészítő foglalkozást a 11-12. évfolyam számára heti 1-1 órában.

A pedagógusválasztás szabályai:

- Az iskola a pedagógiai munka tervezéséhez tantárgyfelosztást készít. A tantárgyfelosztást a főigazgató utasítása alapján a tagozatok főigazgató helyettesei készítik el, ügyelve a pedagógusok egyenlő terhelésére, és figyelembe véve a személyi és tárgyi feltételeket.
- Beiratkozásnál a normál tantervű osztályokat a Házirendben megfogalmazott osztályszervezési szempontok alapján alakítjuk ki. A tanulók osztályba sorolásáról a főigazgató – a tagozat vezetőjének, a leendő osztályfőnököknek és az óvónők véleményének kikérése után – dönt.
- Amennyiben azonos szakkört adott tanévben több pedagógus is megszervez úgy a tanulók élhetnek a pedagógusválasztás jogával intézményünkben.

A pedagógusválasztás szabályai a művészetoktatásban :

Művészeti iskola választható intézmény – fontos célunk és feladatunk a növendékek megtartása, a tanszakok stabilitásának biztosítása. A csoportok kialakításánál főbb szempontjaink:

- Alapító okiratban a szabad férőhelyek száma
- Tanszakok létszám lehetőségeinek továbbá a pedagógusok egyenlő terhelésének figyelembevételével történik a növendékek elosztása

Az iskola a pedagógiai munka tervezéséhez tantárgyfelosztást készít. A tantárgyfelosztást a főigazgató utasítása alapján az alapfokú művészeti iskola intézményegység-vezetője készíti el, figyelembe véve a személyi és tárgyi feltételeket.

Beiratkozást követően a tanulócsoportokat az Nkt. 4§ 24. pontja alapján alakítjuk ki. A tanulók csoportba sorolásáról a főigazgató az alapfokú művészeti iskola intézményegység vezetője véleményének kikérése után dönt.

A választható érettségi tantárgyak megnevezése, amelyekből az iskola közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését az iskola kötelezően vállalja

A két utolsó évfolyamon a tanulók körében végzett előzetes felmérés alapján hirdetünk meg középszintű és emeltszintű érettségire felkészítő képzéseket. A felkészítés meghirdetésénél a tantárgyakhoz tanárokat és időpontokat rendelünk.

Ha a tanulók részéről érdeklődés mutatkozik középszintű felkészítés a tantervi hálóban megjelölt valamennyi tantárgyból lehetséges.

Tanulói jelentkezés esetén az alábbi tárgyakból indul emelt szintű képzés:

- matematika,
- magyar nyelv és irodalom,
- történelem,
- angol,
- német,
- biológia,
- kémia,
- fizika,

- földrajz,
- testnevelés,
- informatika.

Amennyiben a felsorolt képzések számára nem biztosított elegendő létszám, az iskola törekszik arra, hogy szakkörök és tehetséggondozó foglalkozások indításával segítse a fenti tárgyakból történő felkészülést: élő idegen nyelv, fizika, kémia, biológia, földrajz, ének-zene, rajz és vizuális kultúra, informatika, testnevelés.

Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei Az érettségi vizsga részei és tantárgyai

Az érettségi vizsga kötelező és választható vizsgatárgyakból áll. Az egyes tantárgyakból középszinten és emeltszinten tehető vizsga.

A vizsgázónak négy kötelező (magyar, történelem, matematika, egy idegen nyelv) és egy kötelezően választott vizsgatárgyból kell legalább középszintű vizsgát tennie.

A vizsgázó a kötelezően választott vizsgatantárgy mellett további vizsgatantárgyakat választhat (szabadon választott vizsgatantárgyak).

A vizsgázó a kötelezően és szabadon választható vizsgatárgyakat azokból a tantárgyakból választhatja, amelyekből az érettségi vizsgaszabályzat alapján vizsgát tehet.

Az érettségi vizsga lebonyolítását (jelentkezést, a vizsga menetét, a jelöltek értékelését stb.) a hatályos érettségi vizsgaszabályzatnak megfelelően szervezzük.

1. Magyar nyelv:

1.1 Kommunikáció

1.2 A nyelv mint kommunikáció

1.2.1. A nyelvhasználat, mint kommunikáció

1.2.2. Kommunikációs funkciók és közlésmódok

1.2.3. Személyközi kommunikáció

1.2.4. Tömegkommunikáció

1.3 A magyar nyelv története

1.3.1. A magyar nyelv rokonsága

1.3.2. Nyelvtörténeti korszakok

1.3.3. Az írott nyelvi norma kialakulása

1.3.4. Nyelvművelés

1.4 Nyelv és társadalom

1.4.1. Nyelvváltozatok

1.4.2. Kisebbségi nyelvhasználat

1.4.3. A határon túli magyar nyelvűség

1.4.4. Tömegkommunikáció és a nyelvhasználat

1.5 A nyelvi szintek

1.5.1. Hangtan

1.5.2. Alaktan és szótan

1.5.3. Mondattan

1.5.4. A mondat szintagmatikus szerkezete

1.5.5. A mondat a szövegben

1.5.6. Logikai és grammatikai viszonyok az összetett mondatban

1.5.7. Szókincs és frazeológia

1.6 A szöveg

1.6.1. A szöveg és a kommunikáció

1.6.2. A szöveg szerkezete és jelentése

1.6.3. Szövegértelmezés

1.6.4. Szöveg szóban és írásban

1.6.5. Az intertextualitás

1.6.6. A szöveg típusok

1.6.7. Szöveg a médiában

1.7 A retorika alapjai

1.7.1. A nyilvános beszéd

1.7.2. Érvelés, megvitatás, vita

1.7.3. A szövegszerkesztés eljárásai

1.8 Stílus és jelentés

1.8.1. Szóhasználat és stílus

1.8.2. A szójelentés

1.8.3. Állandósult nyelvi formák

1.8.4. Nyelvi stilisztikai változatok

1.8.5. Stílusesszók

1.8.6. Stílusréteg, stílusváltozat

2. Magyar irodalom:

2.1 Szerzők, művek

2.1.1. Életművek

2.1.2. Portrék

2.1.3. Látásmódok

2.1.4. A kortárs irodalomból

2.1.5. Világirodalom

2.1.6. Színház- és drámatörténet

2.1.7. Az irodalom határterületei

2.1.8. Interkulturális megközelítések és regionális kultúra

2.2 Értelmezési szintek, megközelítések

2.2.1. Témák, motívumok

2.2.2. Műfajok, poétika

2.2.3. Korszakok, stílustörténetek

2.2.3.1. Irodalomtörténet

3. Matematika:

3.1 Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok

3.1.1. Halmazok

- 3.1.1.1. Halmazműveletek
- 3.1.1.2. Számosság, részhalmazok
- 3.1.2. Matematikai logika
 - 3.1.2.1. Fogalmak, tételek
- 3.1.3. kombinatorika
- 3.1.4. Gráfok
- 3.2 Számelmélet, algebra
 - 3.2.1. Alapműveletek
 - 3.2.2. A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek
 - 3.2.2.1. Oszthatóság
 - 3.2.2.2. számrendszerek
 - 3.2.3. Racionális és irracionális számok
 - 3.2.4. Valós számok
 - 3.2.5. Hatvány, gyök, logaritmus
 - 3.2.6. Betűkifejezések
 - 3.2.6.1. Nevezetes azonosságok
 - 3.2.7. Arányosság
 - 3.2.7.1. Százalékszámítás
 - 3.2.8. Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenségrendszerek
 - 3.2.8.1. Algebrai egyenletek, egyenletrendszerek.
 - 3.2.8.1.1. Elsőfokú egyenletek, egyenletrendszerek
 - 3.2.8.1.2. Másodfokú egyenletek, egyenletrendszerek
 - 3.2.8.1.3. Magasabb fokú egyenletek
 - 3.2.8.1.4. Négyzetgyökös egyenletek
 - 3.2.8.2. Nem algebrai egyenletek
 - 3.2.8.2.1. Abszolútértékes egyenletek
 - 3.2.8.2.2. Exponenciális és logaritmikus egyenletek
 - 3.2.8.2.3. Trigonometrikus egyenletek
 - 3.2.8.3. Egyenlőtlenségek, egyenlőtlenségrendszerek
 - 3.2.9. Középértékek, egyenlőtlenségek
- 3.3 Függvények, az analízis elemei
 - 3.3.1. A függvény

3.3.2. Egyváltozós valós függvények

3.3.2.1. A függvények grafikonja, függvénytranszformációk

3.3.2.2. A függvények jellemzése

3.3.3. A sorozatok

3.3.3.1. Számtani és mértani sorozatok

3.3.3.2. Kamatos kamat, járadékszámítás

3.4 Geometria, koordináta geometria, trigonometria

3.4.1. Elemi geometria

3.4.1.1. Tételek

3.4.1.2. A távolságfogalom segítségével definiált ponthalmazok

3.4.2. Geometriai transzformációk

3.4.2.1. Egybevágósági transzformációk síkban

3.4.2.2. Hasonlósági transzformációk

3.4.3. Síkbeli és térbeli alakzatok

3.4.3.1. Síkbeli alakzatok

3.4.3.1.1. Háromszögek

3.4.3.1.2. Négyszögek

3.4.3.1.3. Sokszögek

3.4.3.1.4. Kör

3.4.3.2. Térbeli alakzatok

3.4.4. Vektorok síkban és térben

3.4.5. Trigonometria

3.4.6. Koordináta geometria

3.4.6.1. Pontok vektorok

3.4.6.2. Egyenes

3.4.6.3. Kör

3.4.6.4. Parabola

3.4.7. Kerület, terület

3.4.8. Felszín, térfogat

3.5 Valószínűség számítás, statisztika

3.5.1. Leíró statisztika

3.5.1.1. Statisztikai adatok gyűjtése, rendszerezése, különböző ábrázolásai

3.5.1.2. Nagy adathalmazok jellemzői, statisztikai mutatók

3.5.2. A valószínűség számítás elemei

4. Történelem:

4.1. Az ókor és kultúrája

4.1.1. Vallás és kultúra az ókori Keleten

4.1.2. A demokrácia kialakulása Athénban

4.1.3. A római köztársaság virágkora és válsága, az egyeduralkodó kialakulása

4.1.4. Az antik hitvilág, művészet, tudomány

4.1.5. A kereszténység kialakulása és elterjedése

4.1.6. A népvándorlás, az antik civilizáció felbomlása

4.2. A középkor

4.2.1. A feudális társadalmi és gazdasági rend jellemzői

4.2.2. A nyugati és keleti kereszténység

4.2.3. Az iszlámvallás és az arab világ; a világvallások elterjedése

4.2.4. A középkori városok

4.2.5. Egyházi és világ kultúra a középkorban

4.2.6. A humanizmus és a reneszánsz Itáliában

4.2.7. Az Oszmán birodalom terjeszkedése

4.3. A középkori magyar állam megteremtése és virágkora

4.3.1. A magyar nép őstörténete és vándorlása

4.3.2. A honfoglalástól az államalapításig

4.3.3. Az Árpád-kor

4.3.4. Társadalmi és gazdasági változások Károly Róbert, Nagy Lajos, Luxemburgi Zsigmond idején

4.3.5. A Hunyadiak

4.3.6. Kultúra és művelődés

4.4. Szellemi, társadalmi és politikai változások az újkorban

4.4.1. A nagy földrajzi felfedezések és következményei

4.4.2. Reformáció és katolikus megújulás

4.4.3. A kontinentális abszolutizmus és a parlamentáris monarchia megszületése Angliában

4.4.4. A tudományos világkép átalakulása, a felvilágosodás

4.5. Magyarország a Habsburg Birodalomban

4.5.1. A mohácsi csata és az ország három részre szakadása

4.5.2. Az Erdélyi Fejedelemség virágkora

4.5.3. A török kiűzése és a Rákóczi szabadságharc

4.5.4. Magyarország a XVIII. századi Habsburg Birodalomban

4.5.5. Művelődés, egyházak, iskolák

4.6. A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora

4.6.1. A francia polgári forradalom politikai irányzatai, az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata

4.6.2. A XIX. század eszméi

4.6.3. Az ipari forradalom és következményei

4.6.4. Nagyhatlak és katonai-politikai szövetségek a század fordulón

4.6.5. Tudományos, technikai felfedezések, újítások és következményeik

4.7. A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon

4.7.1. A reformmozgalom kibontakozása, a polgárosodás fő kérdései

4.7.2. A reformkori művelődés, kultúra

4.7.3. A polgári forradalom

4.7.4. A szabadságharc

4.7.5. A kiegyezés előzményei és megszületése

4.7.6. Gazdasági eredmények és társadalmi változások a dualizmus korában

4.7.7. Az életmód, a tudományos és művészeti élet fejlődése

4.8. Az első világháborútól a kétpólusú világ felbomlásáig

4.8.1. Az első világháború jellege, jellemzői; a Párizs környéki békék

4.8.2. A gazdaság és a társadalom új jelenségei a fejlett világban

4.8.3. Az USA és az 1929-33-as gazdasági válság

4.8.4. A nemzetiszocializmus hatalomra jutása és működési mechanizmusa

4.8.5. A bolsevik ideológia és a sztálini diktatúra az 1920-30-as években

4.8.6. A második világháború előzményei jelentős fordulatai

4.8.7. A hidegháború és a kétpólusú világ jellemzői

4.8.8. A szocialista rendszerek bukása

4.9. Magyarország története az első világháborútól a második világháborús összeomlásig

4.9.1. Az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása és következményei

4.9.2. A Horthy-rendszer jellege és jellemzői

4.9.3. Művelődési viszonyok és az életmód

4.9.4. A magyar külpolitika mozgástere, alternatívái

4.9.5. Magyarország részvétele a világháborúban

4.9.6. A német megszállás és a holokauszt Magyarországon

4.10. Magyarország 1945-től a rendszerváltásig

4.10.1. A szovjet felszabadítás és megszállás

4.10.2. A határon túli magyarság sorsa

4.10.3. A kommunista diktatúra kiépítése és működése

4.10.4. Az 1956-os forradalom és szabadságharc

4.10.5. A Kádár-rendszer jellege, jellemzői

4.10.6. A rendszerváltás

4.11. A jelenkor

4.11.1. A közép-európai régió jellemzői, távlatai, a posztszovjet rendszerek problémái

4.11.2. Az európai integráció története

4.11.3. A „harmadik” világháború

4.11.4. Fogyasztói társadalom; ökológiai problémák, a fenntartható fejlődés

4.11.5. A globális világ kihívásai és ellentmondásai

4.12. A mai magyar társadalom és életmód

4.12.1. Alapvető állampolgári ismeretek

4.12.2. Etnikumok és nemzetiségek a magyar társadalomban

- 4.12.3. A magyarországi romák
- 4.12.4. A parlamenti demokrácia működése és az önkormányzatiság
- 4.12.5. Társadalmi, gazdasági és demográfiai változások

5. Idegen nyelvek:

- 5.1. Személyes vonatkozások, a család
- 5.2. Ember és társadalom
- 5.3. Környezetünk
- 5.4. Az iskola
- 5.5. A munka világa
- 5.6. Életmód
- 5.7. Szabadidő, művelődés, szórakozás
- 5.8. Utazás, turizmus
- 5.9. Tudomány és technika

6. Biológia:

- 6.1. Bevezetés a biológiába
 - 6.1.1. A biológia tudománya
 - 6.1.1.1. Vizsgálati szempontok
 - 6.1.1.2. Vizsgáló módszerek
 - 6.1.2. Az élet jellemzői
 - 6.1.2.1. Az élő rendszerek
 - 6.1.2.2. Szerveződési szintek
 - 6.1.3. Fizikai, kémiai alapismeretek
- 6.2. Egyed alatti szerveződési szint
 - 6.2.1. Szervetlen és szerves alkotóelemek
 - 6.2.1.1. Elemek, ionok
 - 6.2.1.2. Szervetlen molekulák
 - 6.2.1.3. Lipidek
 - 6.2.1.4. Szénhidrátok
 - 6.2.1.5. Fehérjék
 - 6.2.1.6. Nukleinsavak, nukleotidok
 - 6.2.2. Az anyagcsere folyamatai
 - 6.2.2.1. Felépítés és lebontás kapcsolata
 - 6.2.2.2. Felépítő folyamatok
 - 6.2.2.3. Lebontó folyamatok
 - 6.2.3. Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)
 - 6.2.3.1. Elhatárolás
 - 6.2.3.2. Mozgás
 - 6.2.3.3. Anyagcsere
 - 6.2.3.4. Osztódás
 - 6.2.3.5. A sejtműködések vezérlése

6.3. Az egyed szerveződési szintjei

- 6.3.1. Nem sejtes rendszerek
 - 6.3.1.1. Vírusok
- 6.3.2. Önálló sejtek
 - 6.3.2.1. baktériumok
 - 6.3.2.2. Egysejtű eukarióták
- 6.3.3. Többsejtűség
 - 6.3.3.1. A gombák, növények, állatok elkülönítése
 - 6.3.3.2. Sejtfonalak
 - 6.3.3.3. A teleptest és álszövet
- 6.3.4. Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak
 - 6.3.4.1. A növényvilág főbb csoportjai a szervi differenciálódás szempontjából
 - 6.3.4.2. Az állatvilág főbb csoportjai a szervi differenciálódás szempontjából
 - 6.3.4.3. A növények szövetei, szervei
 - szövetek
 - gyökér, szár, levél
 - virág, termés
 - 6.3.4.4. Az állatok szövetei, szaporodása, viselkedése
 - szövetek
 - szaporodás-egyedfejlődés
 - viselkedés
- 6.4. Az emberi szervezet
 - 6.4.1. Homeosztázis
 - 6.4.2. Kültakaró
 - 6.4.2.1. Bőr
 - 6.4.2.2. Szabályozás
 - 6.4.2.3. A bőr gondozása, védelme
 - 6.4.3. A mozgás
 - 6.4.3.1. Vázrendszer
 - 6.4.3.2. Izomrendszer
 - 6.4.3.3. Szabályozás
 - 6.4.3.4. A mozgás és mozgási rendszer egészségtana
 - 6.4.4. A táplálkozás
 - 6.4.4.1. Táplálkozás
 - 6.4.4.2. Emésztés
 - 6.4.4.3. Felszívódás
 - 6.4.4.4. Szabályozás
 - 6.4.4.5. Táplálkozás egészségtana
 - 6.4.5. A légzés
 - 6.4.5.1. Légcsere
 - 6.4.5.2. Gázcsere
 - 6.4.5.3. Hangképzés
 - 6.4.5.4. Szabályozás
 - 6.4.5.5. A légzés és a légzőrendszer egészségtana (elsősegélynyújtás)
 - 6.4.6. Az anyagszállítás
 - 6.4.6.1. A testfolyadékok
 - 6.4.6.2. A szöveti keringés

- 6.4.6.3. A szív és az erek
- 6.4.6.4. Szabályozás
- 6.4.6.5. A keringési rendszer egészségtana, elsősegélynyújtás
- 6.4.7. A kiválasztás
 - 6.4.7.1. A vizelet kiválasztó rendszer működése
 - 6.4.7.2. Szabályozás
 - 6.4.7.3. A kiválasztó rendszer egészségtana
- 6.4.8. A szabályozás
 - 6.4.8.1. Idegrendszer
 - Információelméleti vonatkozások
 - Sejtszintű folyamatok
 - Szinapszis
 - Az idegrendszer általános jellemzése
 - Gerincvelő
 - Agy
 - Testérző rendszerek
 - Érzékelés
 - Látás
 - Hallás és egyensúlyérzés
 - Kémiai érzékelés
 - Testmozgató rendszerek
 - Vegetatív érző és mozgató rendszerek
 - 6.4.8.2. Az emberi magatartás biológiai-pszichológiai alapjai
 - A magatartás elemei
 - Öröklött elemek
 - Tanult elemek
 - A társas viselkedés alapjai
 - Pszichés fejlődés
 - 6.4.8.3. Az idegrendszer egészségtana
 - Drogok
 - 6.4.8.4. A hormonrendszer
 - Hormonális működések
 - Belső elválasztású mirigyek
 - A hormonrendszer egészségtana
 - 6.4.8.5. Az immunrendszer
 - Immunitás
 - Vércsoportok
 - Az immunrendszer egészségtana
- 6.4.9. A szaporodás és egyedfejlődés
 - 6.4.9.1. Szaporítószervek
 - 6.4.9.2. Egyedfejlődés
 - A szaporodás, fejlődés egészségtana
- 6.5. Egyed feletti szerveződési szintek
 - 6.5.1. Populáció
 - 6.5.1.1. Környezeti kölcsönhatások
 - 6.5.1.2. Kölcsönhatások
 - Viselkedésbeli kölcsönhatások
 - Ökológiai kölcsönhatások

6.5.2. Életközösségek (élőhelytípusok)

6.5.2.1. Az életközösségek jellemzői

6.5.2.2. Hazai életközösségek

6.5.3. Bioszféra

- Globális folyamatok

6.5.4. Ökoszisztéma

6.5.4.1. Anyagforgalom

6.5.4.2. Energiaáramlás

6.5.4.3. Biológiai sokféleség

6.5.5. Környezet- és természetvédelem

- Levegő
- Víz
- Energia, sugárzás
- Talaj
- Hulladék

6.6. Öröklődés, változékonyság, evolúció

6.6.1. Molekuláris genetika

6.6.1.1. Alapfogalmak

6.6.1.2. Mutáció

6.6.1.3. A génműködés szabályozása

6.6.2. Mendeli-genetika

6.6.2.1. Minőségi jellegek

6.6.2.2. Mennyiségi jellegek

6.6.3. Populáció genetika és evolúciós folyamatok

6.6.3.1. Ideális és reális populáció

6.6.3.2. Adaptív és nem adaptív evolúciós folyamatok

6.6.3.3. Biotechnológia

6.6.3.4. Bioetika

6.6.4. A bioszféra evolúciója

6.6.4.1. Prebiológiai evolúció

6.6.4.2. Az ember evolúciója

7. Fizika:

7.1. Mechanika

7.1.1. Newton törvényei

7.1.1.1. Newton I. törvénye

7.1.1.2. Newton II. törvénye

7.1.1.3. Newton III. törvénye

7.1.2. Pontszerű és merev test egyensúlya

7.1.3. Mozcásfajták

7.1.3.1. Egyenes vonalú egyenletes mozgás

7.1.3.2. Egyenes vonalú egyenletesen változó mozgás

7.1.3.3. Összetett mozgások

7.1.3.4. Periodikus mozgások

7.1.3.4.1. Az egyenletes körmozgás

- 7.1.3.4.2. Mechanikai rezgések
- 7.1.3.4.3. Mechanikai hullámok
- 7.1.4. Munka, energia

Termikus kölcsönhatások

- 7.1.5. Állapotjelzők, termodinamikai egyensúly
- 7.1.6. Hőtágulás
- 7.1.7. Állapotegyenletek (Összefüggés a gázok állapotjelzői között)
- 7.1.8. Az ideális gáz kinetikai modellje
- 7.1.9. Energiamegmaradás hőtani folyamatokban
 - 7.1.9.1. Termikus, mechanikai kölcsönhatás
 - 7.1.9.2. A termodinamika I. főtétele zárt rendszerben
- 7.1.10. Kalorimetria
- 7.1.11. Halmazállapot-változások
 - 7.1.11.1. Olvadás, fagyás
 - 7.1.11.2. Párolgás, lecsapódás
 - 7.1.11.3. Jég, víz, gőz
- 7.1.12. A termodinamika II. főtétele
 - 7.1.12.1. Hőfolyamatok iránya
 - 7.1.12.2. Hőerőgépek

7.2. Elektromos és mágneses kölcsönhatás

- 7.2.1. Elektromos mező
 - 7.2.1.1. Elektrosztatikai alapjelenségek
 - 7.2.1.2. Az elektromos mező jellemzése
 - 7.2.1.3. Töltések mozgása elektromos mezőben
 - 7.2.1.4. Töltés, térerősség
 - 7.2.1.5. Kondenzátorok
- 7.2.2. Az egyenáram
 - 7.2.2.1. Az elektromos áramerősség
 - 7.2.2.2. Ohm törvénye
 - 7.2.2.3. Félvezetők
 - 7.2.2.4. Az egyenáram hatásai, munkája és teljesítménye
- 7.2.3. Az időben állandó mágneses mező
 - 7.2.3.1. Mágneses alapjelenségek
 - 7.2.3.2. A mágneses mező jellemzése
 - 7.2.3.3. Az áram mágneses mezője
 - 7.2.3.4. Mágneses erőhatások
- 7.2.4. Az időben változó mágneses mező
 - 7.2.4.1. Az indukció alapjelensége
 - 7.2.4.2. A váltakozó áram
 - 7.2.4.3. A váltakozó áram teljesítménye és munkája
- 7.2.5. Elektromágneses hullámok
 - 7.2.5.1. Az elektromágneses hullám fogalma
- 7.2.6. A fény, mint elektromágneses hullám
 - 7.2.6.1. Terjedési tulajdonságok

- 7.2.6.2. Hullámjelenségek
- 7.2.6.3. A geometriai fénytani leképezések
- 7.2.6.4. A szem és a látás

7.3. Atomfizika, magfizika, nukleáris kölcsönhatás

- 7.3.1. Az anyag szerkezete
- 7.3.2. Az atom szerkezete
 - 7.3.2.1. A kvantumfizika elemei
 - 7.3.2.2. Részecske- és hullámtermészet
 - 7.3.2.3. Az elektronburok szerkezete
- 7.3.3. Az atommagban lejátszódó jelenségek
 - 7.3.3.1. Az atommag összetétele
 - 7.3.3.2. Radioaktivitás
 - 7.3.3.3. Maghasadás
 - 7.3.3.4. Magfúzió
- 7.3.4. Sugárvédelem

7.4. Gravitáció, csillagászat

- 7.4.1. Gravitációs mező
- 7.4.2. Csillagászat

7.5. Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek

- 7.5.1. A fizikatörténet fontosabb személyiségei
- 7.5.2. Felfedezések, találmányok, elméletek

8. Földrajz:

8.1. Térképi ismeretek

- 8.1.1. A térképi ábrázolás
- 8.1.2. Térképi gyakorlatok
- 8.1.3. Az ürtérképezés

8.2. Kozmikus környezetünk

- 8.2.1. A Naprendszer kialakulása, felépítése, helye a világegyetemben
- 8.2.2. A Nap és kísérői
- 8.2.3. A Föld és mozgásai
- 8.2.4. Az űrkutatás az emberiség szolgálatában

8.3. A geoszférák földrajza

- 8.3.1. A kőzetburok
 - 8.3.1.1. Földtörténet
 - 8.3.1.2. A Föld szerkezete és fizikai jellemzői
 - 8.3.1.3. A kőzetburok szerkezete
 - 8.3.1.4. A kőzetlemez-mozgások okai és következményei
 - 8.3.1.5. A hegységképződés
 - 8.3.1.6. A kőzetburok (litoszféra) építőkövei
 - 8.3.1.7. A Föld nagyszerkezeti egységei

- 8.3.1.8. A földfelszín formálódása
- 8.3.2. A levegőburok
 - 8.3.2.1. A légkör kialakulása, anyaga és szerkezete
 - 8.3.2.2. A levegő felmelegedése
 - 8.3.2.3. A légnyomás és a szél
 - 8.3.2.4. Az általános légkörzés
 - 8.3.2.5. Víz a légkörben
 - 8.3.2.6. Az időjárás és az éghajlat
- 8.3.3. A vízburok földrajza
 - 8.3.3.1. A vízburok kialakulása és tagozódása
 - 8.3.3.2. A világtenger
 - 8.3.3.3. A felszíni vizek és felszínalakító hatásuk
 - 8.3.3.4. A felszín alatti vizek
 - 8.3.3.5. A komplex vízgazdálkodás elemei
 - 8.3.3.6. A jég és felszínformáló munkája
- 8.3.4. A talaj
- 8.3.5. A geoszférák kölcsönhatásai
- 8.4. A földrajzi övezetesség
 - 8.4.1. A szoláris és a valódi éghajlati övezetek
 - 8.4.2. A vízszintes földrajzi övezetesség
 - 8.4.3. A forró övezet
 - 8.4.4. Mérsékelt övezet
 - 8.4.4.1. Meleg-mérsékelt öv
 - 8.4.4.2. Valódi mérsékelt öv
 - 8.4.4.3. Hideg mérsékelt öv
 - 8.4.5. A hideg övezet
 - 8.4.6. A függőleges földrajzi övezetesség
- 8.5. A népesség- és településföldrajz
 - 8.5.1. A népesség földrajzi jellemzői
 - 8.5.2. A települések földrajzi jellemzői
- 8.6. A világ változó társadalmi-gazdasági képe
 - 8.6.1. A világgazdaság általános jellemzése, szerkezetének átalakulása és jellemző folyamatai
 - 8.6.2. A termelés, a fogyasztás és a kereskedelem kapcsolata
 - 8.6.3. A világ étel-miszer-gazdaságának jellemzői és folyamatai
 - 8.6.4. A világ energiagazdaságának és iparának átalakulása
 - 8.6.5. A harmadik és negyedik szektor növekedésének jelentősége
- 8.7. A világgazdaságban különböző szerepet betöltő régiók, országcsoporthok és országok
 - 8.7.1. A világgazdasági pólusok
 - 8.7.2. A világgazdaság peremterületei
 - 8.7.3. Egyedi szerepkörű országcsoporthok és országok
- 8.8. Magyarország földrajza
 - 8.8.1. A Kárpát-medence természet- és társadalom-földrajzi sajátosságai

- 8.8.2. Magyarország természeti adottságai
- 8.8.3. Magyarország társadalmi-gazdasági jellemzői
- 8.8.4. Hazánk nagy tájainak eltérő természeti és társadalmi-gazdasági képe
- 8.8.5. Hazánk nagy régióinak (tervezési-statisztikai régióinak) természet- és társadalom-földrajzi képe
- 8.8.6. Magyarország környezeti állapota

8.9. Európa regionális földrajza

- 8.9.1. Európa általános természet-földrajzi képe
- 8.9.2. Európa általános társadalom-földrajzi képe
- 8.9.3. Európai Unió földrajzi vonatkozásai
- 8.9.4. Észak-Európa
- 8.9.5. Nyugat-Európa
- 8.9.6. Dél-Európa
- 8.9.7. Közép-Európa tájainak és országainak természet- és társadalom-földrajzi képe
- 8.9.8. Kelet-Európa természet- és társadalom-földrajzi vonásai

8.10. Európán kívüli földrészek földrajza

- 8.10.1. A kontinensek általános természet- és társadalom-földrajzi képe
- 8.10.2. Ázsia
 - 8.10.2.1. Általános földrajzi kép
 - 8.10.2.2. Országai
 - 8.10.2.3. Délkelet-Ázsia iparosodott és iparosodó országai
 - 8.10.2.4. Nyugat-Ázsia, arab világ
- 8.10.3. Ausztrália és Óceánia
- 8.10.4. Afrika általános földrajzi képe
- 8.10.5. Amerika
 - 8.10.5.1. Általános földrajzi képe
 - 8.10.5.2. Országai

8.11. A globális válságproblémák földrajzi vonatkozásai

- 8.11.1. A geoszférák környezeti problémáinak kapcsolatai
- 8.11.2. A népesség, a termelés és a fogyasztás növekedésének földrajzi következményei
- 8.11.3. A környezeti válság kialakulása és ellene folytatott küzdelem

9. Kémia:

9.1. Általános kémia:

- 9.1.1. Atomszerkezet
- 9.1.2. Kémiai kötések
- 9.1.3. Molekulák, összetett ionok
- 9.1.4. Anyagi halmazok
 - 9.1.4.1. Egykomponensű anyagi rendszerek
 - Kristályrácsok
 - Átmenet a kötés- és rácstípusok között
 - 9.1.4.2. Többkomponensű rendszerek
 - Csoportosítás
 - Diszperz rendszerek

- Kolloid rendszerek
- Homogén rendszerek
- 9.1.5. Kémiai átalakulások
 - 9.1.5.1. Termokémia
 - A folyamatok energiaviszonyai
 - Reakcióhő
 - 9.1.5.2. Reakciókinetika
 - Reakciósebesség
 - Katalízis
 - 9.1.5.3. Egyensúly
 - Megfordítható reakciók
 - Egyensúly
 - 9.1.5.4. A kémiai reakciók típusai
 - sav-bázis reakciók
 - Elektron-átmenettel járó reakciók
 - Egyéb vizes oldatban végbemenő kémiai reakciók
 - Egyéb reakciók
 - 9.1.5.5. Elektrokémia
 - Galvánelem
 - Elektrolízis
 - Az elektrolízis mennyiségi viszonyai
 - Egyéb

9.2. Szervetlen kémia

9.2.1. A hidrogén

9.2.2. Nemesgázok

9.2.3. Halogénelemek és vegyületeik

9.2.3.1. Halogénelemek

9.2.3.2. Halogénvegyületek

- Hidrogénhalogenidek (HF, HCl, HBr, HI)
- Kősó (NaCl)
- Hypo (NaOCl-oldat)
- Egyéb

9.2.4. Az oxigéncsoport elemeik és vegyületeik

9.2.4.1. Oxigén

9.2.4.2. Oxigénvegyületek

- Dihidrogén-peroxid (H_2O_2)
- Oxidok
- Hidroxidok

9.2.4.3. Kén

9.2.4.4. A kén vegyületei

- Dihidrogén-szulfid, kén-hidrogén (H_2S)
- Kén-dioxid (SO_2)
- Kén-trioxid (SO_3)
- Kénessav (H_2SO_3)
- Kénsav (H_2SO_4)
- Nátrium-tioszulfát (fixírsó, $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$)
- Egyéb

9.2.5. A nitrogéncsoport elemeik és vegyületeik

9.2.5.1. A nitrogén

- 9.2.5.2. Nitrogénvegyületek
- Ammónia (NH_3)
 - Nitrogén-oxidok (NO , NO_2)
 - Salétromossav (HNO_2)
 - Salétromsav (HNO_3)
- 9.2.5.3. A foszfor
- 9.2.5.4. Foszforvegyületek
- Difoszfor-pentaoxid (P_2O_5)
 - Foszforsav H_3PO_4)
 - A foszforsav fontosabb sói
- 9.2.6. A szénsoport elemeik és vegyületeik
- 9.2.6.1. A szén
- 9.2.6.2. A szén vegyületei
- Szén-monoxid (CO)
 - Szén-dioxid (CO_2)
 - Szénsav (H_2CO_3)
- 9.2.6.3. A szilícium
- 9.2.6.4. Szilícium vegyületek
- Szilícium-dioxid (SiO_2)
 - Szilikonok
- 9.2.7. Fémek
- 9.2.7.1. Az s-mező fémek
- 9.2.7.2. A p-mező fémek
- Alumínium
 - Ón és ólom
- 9.2.7.3. A d-mező fémek
- Vascsoport
 - Rézcssoport
 - Cink
 - Higany
 - Egyéb átmeneti fém-vegyületek
- 9.3. Szerves kémia
- 9.3.1. A szerves vegyületek általános jellemzői
- 9.3.2. Szénhidrogének
- 9.3.2.1. Alkánok, cikloalkánok
- 9.3.2.2. Alkének
- 9.3.2.3. Több kettős kötést tartalmazó szénhidrogének
- 9.3.2.4. Alkinok
- Etin (acetilén)
- 9.3.2.5. Aromás szénhidrogének
- Benzol
 - Toluol, sztirol
 - Naftalin
- 9.3.3. Halogéntartalmú szénhidrogének
- 9.3.4. Oxigéntartalmú szerves vegyületek
- 9.3.4.1. Hidroxivegyületek
- Alkoholok
 - Fenolok

- 9.3.4.2. Éterek
- 9.3.4.3. Oxovegyületek
- 9.3.4.4. Karbonsavak
 - Egyéb funkciós csoportot tartalmazó karbonsavak
 - A karbonsavak sói
- 9.3.4.5. Észterek
 - Karbonsav-észterek
 - Szervetlensav-észterek
- 9.3.5. Nitrogéntartalmú szerves vegyületek
- 9.3.5.1. Aminok
- 9.3.5.2. Aminosavak
- 9.3.5.3. Savamidok
- 9.3.5.4. Nitrogéntartalmú heterociklusos vegyületek
 - piridin
 - pirimidin
 - pirrol
 - imidazol
 - purin
- 9.3.5.5. Gyógyszerek, drogok, hatóanyagok
- 9.3.6. Szénhidrátok
- 9.3.6.1. Monoszacharidok
 - glicerín-aldehid
 - 1,3-dihidroxi-aceton
 - Ribóz és 2-dezoxi-ribóz
 - Glükóz
 - Fruktóz
- 9.3.6.2. Diszacharidok
 - maltóz
 - cellobióz
 - szacharóz
- 9.3.6.3. Poliszacharidok
 - cellulóz
 - keményítő
- 9.3.7. Fehérjék
- 9.3.8. Nukleinsavak
- 9.3.9. Műanyagok
- 9.3.9.1. Természetes alapanyagú műanyagok
- 9.3.9.2. Szintetikus előállított műanyagok
- 9.3.9.3. Polimerizációs műanyagok
- 9.3.9.4. Polikondenzációs műanyagok
- 9.3.9.5. Környezetvédelmi szempontok
- 9.3.10. Energiagazdálkodás

- 9.4. Kémiai számítások
- 9.4.1. Az anyagmennyiség
- 9.4.2. Gázok
- 9.4.3. Oldatok, elegyek, keverékek
- 9.4.4. Számítások a képlettel és a kémiai egyenlettel kapcsolatban

- 9.4.5. Termokémia
- 9.4.6. Kémiai egyensúly
- 9.4.7. Kémhatás
- 9.4.8. Elektrokémia

10. Informatika:

10.1. Információs társadalom

- 10.1.1. A kommunikáció
 - 10.1.1.1. A kommunikáció általános modellje
 - 10.1.1.2. Információs és kommunikációs technológiák és rendszerek
 - 10.1.1.3. Számítógépes információs rendszerek az iskolában és a gazdaságban
 - 10.1.1.4. Közhasznú információs források
- 10.1.2. Információ és társadalom
 - 10.1.2.1. Az informatika fejlődéstörténete
 - 10.1.2.2. A modern információs társadalom jellemzői
 - 10.1.2.3. Informatika és etika
 - 10.1.2.4. Jogi ismeretek

10.2. Informatikai alapismeretek

- 10.2.1. Jelátalakítás és kódolás
 - 10.2.1.1. Analóg és digitális jelek
 - 10.2.1.2. Az adat és az adatmennyiség
 - 10.2.1.3. Bináris számábrázolás
 - 10.2.1.4. Bináris karakterábrázolás
 - 10.2.1.5. Bináris kép- és színkódolás
 - 10.2.1.6. Bináris hangkódolás
- 10.2.2. Számítógép felépítése
 - 10.2.2.1. A Neumann-elvű számítógépek
 - 10.2.2.2. A (személyi) számítógép részei és jellemzőik: Központi feldolgozó egység, memória, buszrendszer, interfészek (illesztő), ház, tápegység, alaplap
 - 10.2.2.3. A perifériák típusai és főbb jellemzőik: bemeneti eszközök, kimeneti eszközök, bemeneti/kimeneti eszközök, háttértárak
 - 10.2.2.4. A (személyi) számítógép részeinek összekapcsolása és üzembe helyezése
 - 10.2.2.5. Hálózatok

10.3. Informatikai alapismeretek-szoftver

- 10.3.1. Operációs rendszer és főbb feladatai
 - 10.3.1.1. Az operációs rendszerek (fajtái) részei és funkciói, az operációs rendszer felhasználói felülete
 - 10.3.1.2. Könyvtárszerkezet, könyvtárak létrehozása, másolása, mozgatása, törlése, átnevezése
 - 10.3.1.3. Állományok típusai, keresés a háttértárakon
 - 10.3.1.4. Állománykezelés: létrehozás, törlés, visszaállítás, másolás, mozgatás, átnevezés, nyomtatás, megnyitás
 - 10.3.1.5. Az adatkezelés eszközei: Tömörítés, kicsomagolás, archiválás, adatvédelem

- 10.3.1.6. A szoftver és a hardverkarbantartó (segéd)programjai: víruskeresés és -irtás, víruspajzs, lemezkarbantartás,
- 10.3.1.7. A hálózatok működésének alapelvei, hálózati be- és kijelentkezés, hozzáférési jogok, adatvédelem

10.4. Szövegszerkesztés

- 10.4.1. Szövegszerkesztő használata
 - 10.4.1.1. A program indítása
 - 10.4.1.2. A munkakörnyezet beállítása
 - 10.4.1.3. A szövegszerkesztő menürendszere
 - 10.4.1.4. Dokumentum megnyitása, mentése, nyomtatása
- 10.4.2. Szövegszerkesztési alapok
 - 10.4.2.1. Szövegbevitel, szövegjavítás
 - 10.4.2.2. Karakterformázás
 - 10.4.2.3. Bekezdésformázás
 - 10.4.2.4. Felsorolás, számozás
 - 10.4.2.5. Tabulátorok használata
 - 10.4.2.6. Oldalformázás
- 10.4.3. Szövegjavítási funkciók
 - 10.4.3.1. Keresés és csere Kijelölés, másolás, mozgatás, törlés
 - 10.4.3.2. Helyesírás ellenőrzés, szinonima szótár, elválasztás
- 10.4.4. Táblázatok és grafikák a szövegben
 - 10.4.4.1. Táblázatkészítés a szövegszerkesztővel, sorba rendezés
 - 10.4.4.2. Körlevélkészítés
 - 10.4.4.3. Táblázatok, grafikák, szimbólumok és más objektumok beillesztése a szövegbe, valamint formázásuk

10.5. Táblázatkezelés

- 10.5.1. A táblázatkezelő használata
 - 10.5.1.1. A program indítása
 - 10.5.1.2. A munkakörnyezet beállítása
 - 10.5.1.3. A táblázatkezelő menürendszere
 - 10.5.1.4. A táblázat megnyitása, mentése, nyomtatása
- 10.5.2. A táblázatok felépítése
 - 10.5.2.1. Cella, oszlop, sor, aktív cella, tartomány, munkalap
- 10.5.3. Adatok a táblázatokban
 - 10.5.3.1. Adattípusok
 - 10.5.3.2. Adatbevitel, javítás, másolás, mozgatás
 - 10.5.3.3. A cellahivatkozások használata
 - 10.5.3.4. Képletek szerkesztése: konstans, hivatkozás, függvény
- 10.5.4. Táblázatformázás
 - 10.5.4.1. Sorok, oszlopok, tartományok kijelölése
 - 10.5.4.2. Karakter-, cella- és tartományformázások
 - 10.5.4.3. Cellák és tartományok másolása
- 10.5.5. Táblázatok, szövegek, diagramok
 - 10.5.5.1. Egyszerű táblázat készítése
 - 10.5.5.2. Formázási lehetőségek

- 10.5.5.3. Diagramtípus kiválasztása, diagramok szerkesztése
- 10.5.6. Problémamegoldás táblázatkezelővel
- 10.5.6.1. Tantárgyi feladatok megoldása
- 10.5.6.2. A mindennapi életben előforduló problémák

10.6. Adatbázis-kezelés

- 10.6.1. Adatbázis-kezelés alapfogalmai
 - 10.6.1.1. Az adatbázis fogalma, típusai, adattábla, rekord, mező, kulcs
- 10.6.2. Az adatbázis-kezelő program interaktív használata
 - 10.6.2.1. Adattípusok
 - 10.6.2.2. Adatbevitel, adatok módosítása, törlése
 - 10.6.2.3. Adatbázisok létrehozása, karbantartása
- 10.6.3. Alapvető adatbázis-kezelési műveletek
 - 10.6.3.1. Lekérdezések, függvények használata
 - 10.6.3.2. Keresés, válogatás, szűrés, rendezés
 - 10.6.3.3. Összesítés
- 10.6.4. Képernyő és nyomtatási formátumok
 - 10.6.4.1. Űrlapok használata
 - 10.6.4.2. Jelentések használata

10.7. Információs hálózati szolgáltatások

- 10.7.1. Kommunikáció az interneten
 - 10.7.1.1. Elektronikus levelezési rendszer használata
 - 10.7.1.2. Állományok átvitele
 - 10.7.1.3. WWW
 - 10.7.1.4. keresőrendszerek
 - 10.7.1.5. Távoli adatbázisok használata
- 10.7.2. Web-lap készítés
 - 10.7.2.1. Hálózati dokumentumok szerkezete
 - 10.7.2.2. Web-lap készítése Web-szerkesztővel
 - 10.7.2.3. Formázási lehetőségek

10.8. Prezentáció és grafika

- 10.8.1. Prezentáció (bemutató)
 - 10.8.1.1. A program indítása
 - 10.8.1.2. A munkakörnyezet beállítása
 - 10.8.1.3. A program menürendszere
 - 10.8.1.4. Prezentációs anyag elkészítése (szöveg, táblázat, rajz, diagram, grafika, fotó, hang, animáció, diaminta,) és formázása
- 10.8.2. Grafika
 - 10.8.2.1. A program indítása
 - 10.8.2.2. A munkakörnyezet beállítása
 - 10.8.2.3. A program menürendszere
 - 10.8.2.4. Elemi alakzatok megrajzolása, módosítása
 - 10.8.2.5. Képek beillesztése, formázása

10.9. Könyvtárhasználat

- 10.9.1. Könyvtárak
- 10.9.1.1. A könyvtár fogalma, típusai
- 10.9.1.2. Eligazodás a könyvtárban: olvasóterem, szabadpolcos rendszer, multimédia övezet
- 10.9.1.3. A helyben használható és a kölcsönözhető könyvtári állomány
- 10.9.1.4. A könyvtári szolgáltatások
- 10.9.2. Dokumentumok
- 10.9.2.1. Nyomtatott dokumentumok
- 10.9.2.2. Nem nyomtatott dokumentumok, illetve adathordozók (kazetta, diakép, film, CD, mágneslemez, DVD)
- 10.9.3. Tájékoztató eszközök
- 10.9.3.1. Katalógusok
- 10.9.3.2. Adatbázisok
- 10.9.3.3. Közhasznú információs források (pl. telefonkönyv, menetrend, térkép)

11. Testnevelés:

11.1. Elméleti témakörök:

- 11.1.1. A magyar sportsikerek
- 11.1.2. A harmonikus testi fejlődés
- 11.1.3. Az egészséges életmód
- 11.1.4. Testi képességek
- 11.1.5. Gimnasztika
- 11.1.6. Atlétika
- 11.1.7. Torna
- 11.1.8. Ritmikus gimnasztika
- 11.1.9. Küzdősportok, önvédelem
- 11.1.10. Úszás
- 11.1.11. Testnevelési és sportjátékok
- 11.1.12. Természetben üzhető sportok

11.2. Gyakorlati témakörök:

- 11.2.1. Gimnasztika
- 11.2.2. Atlétika
 - Futások
 - Ugrások
 - Dobások
- 11.2.3. Torna
 - Talajtorna
 - Szekrényugrás
 - Felemáskorlát
 - Gerenda
 - Ritmikus gimnasztika
 - Gyűrű
 - Nyújtó
 - Korlát
- 11.2.4. Küzdősportok, önvédelem
- 11.2.5. Úszás

11.2.6. Testnevelési és sportjátékok

- Kézilabda
- Kosárlabda
- Labdarúgás
- Röplabda

12. Ének-zene:

12.1. Reprodukálás

12.1.1. Éneklés

12.1.1.1. Népzene

12.1.1.2. Műzene

- Középkor
- Reneszánsz
- Barokk
- Bécsi klasszika
- Romantika
- Századforduló
- XX. századi és kortárs zene

12.1.2. Műelemzés

12.1.2.1. Népzene

12.2. Reprodukálás

12.2.1. Zenetörténet

12.2.1.1. Népzene

12.2.1.2. Műzene

- Középkor
- Reneszánsz
- Barokk
- Bécsi klasszika
- Romantika
- Századforduló
- XX. századi és kortárs zene

12.2.2. Zenefelismerés

12.2.2.1. Népzene

12.2.2.2. Műzene

- Reneszánsz
- Barokk
- Bécsi klasszika
- Romantika
- Századforduló
- XX. századi és kortárs zene

12.2.3. Zeneelmélet

12.2.4. Dallamírás

- stíluskörön kívül

13. Rajz és vizuális kultúra:

A.) Alkotás

13.1. Vizuális eszközök

- 13.1.1. A vizuális nyelv alapelemei
- 13.1.1.1. A vizuális nyelvi elemek viszonyai
- 13.1.1.2. Vizuális nyelv és kontextus
- 13.1.2. Technikák

13.2. Tevékenységszintek

- 13.2.1. Ábrázolás látványtervezés
- 13.2.1.1. Formaértelmezés
- 13.2.1.2. Térértelmezés
- 13.2.1.3. Színértelmezés
- 13.2.1.4. Mozgásértelmezés
- 13.2.2. Megjelenítés, közlés, kifejezés, alkotás

B.) Befogadás

13.3. Vizuális eszközök

- 13.3.1. Megjelenítés sajátosságai
- 13.3.2. Technikák

13.4. Tevékenységterületek

- 13.4.1. Vizuális kommunikáció
- 13.4.2. Tárgy- és környezetkultúra
- 13.4.3. Kifejezés és képzőművészet

A vizsgaszabályzat 3. mellékleteként bevezetett új általános követelmények, és az ezekhez kapcsolódó, új részletes követelmények szerint lehet érettségi vizsgát tenni.

A 11–12. évfolyamon az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatokat és követelményeket a Nat alapján

A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív , fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

A tanulók folyamatos beszámoltatása, az ismeretek és azok alkalmazásának számonkérése biztosítja a pedagógus, a diák és a szülők számára azt, hogy

- figyelemmel kísérhessék a tanuló egyéni előrehaladását,
- a felmerülő problémákat időben észrevegyék,
- a jól teljesítők megerősítést nyerjenek,
- a lemaradó tanulók segítséget kaphassanak.

A beszámoltatás, a számonkérések értékelésének fajtái:

Diagnosztikus értékelés:

- Alapvető funkciója, hogy a tanárt informálja a tanuló felkészültségéről.
- Alkalmazzuk tanítási év elején vagy egy új témakör felvétele előtt a tanulók előzetes ismereteinek felmérésére.

Formatív értékelés:

- Feladata az, hogy visszajelzést kapjon a tanuló arról, hol tart, mit tud és mit nem tud vagyis segítse a tanuló önértékelését.

Szummatív értékelés:

- Feladata, hogy összegezze, lezárja a tanulási ciklust, tehát a folyamat végén alkalmazzuk.

Elvei:

- Az értékelés, minősítés mindig előremutató legyen, soha ne megbélyegző.
- Lényeges feladatnak kell tekinteni a tanulói önértékelés rendszerének kialakítását.
- A tantárgyi tudás értékelésébe a viselkedési problémák nem számíthatók be.

Feladatai:

- a tanulócsoporthoz eredményeinek viszonyítása általános (standard) értékekhez, illetve országos eredményekhez,
- a következtetés, a tanítás-tanulás hatékonyságára,
- a követelmény teljesítésének szintjei alapján a korrekció és további gyakorlás témáinak kijelölése,
- a tanuló egyéni eredményeinek viszonyítása a korábbi teljesítményéhez,
- a tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményének minősítése érdemjeggyel.

A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

Az értékelés alapelvei:

- személyre szóló legyen
- fejlesztő, ösztönző jellegű legyen
- ne legyen megtorló, fegyelmező jellegű
- folyamatosságot biztosítson
- a Helyi Tanterv követelményrendszerére épüljön
- biztosítsa a szóbeli és írásbeli értékelés egészséges arányát
- legyen tárgyyszerű (mik az erős pontok, melyek a gyengeségek, hogyan lehetséges a javítás)
- félelemmentes légkörben történjen
- Ahhoz, hogy **alapelveink megvalósulhassanak**, a tanév elején az egyes tantárgyak követelményeit világosan meg kell fogalmaznunk és a tanulók tudomására hoznunk. Az egyes tantárgyak egységes iskolai követelményrendszerét minden tanár köteles betartani
- az integráltan oktatott, tanulásban akadályozott tanuló a saját tanterve, annak követelménye szerint értékelendő.

Az értékelés formái:

Személyes, szóbeli értékelés történik

- a tanítási órákon, ahol a tanár folyamatosan megerősít, korrigál, segít, tanácsot ad
- a tanár megragadja a tanórán kívüli lehetőségeket is
- a szaktanárok által az évközi érdemjegyek és az osztályzatok megállapításakor
- a fogadóórákon
- a szülői értekezleteken az osztályfőnök által
- az osztályfőnök az osztályban tanító tanárok, napközis, tanulószobás nevelők véleményét is közvetíti a magatartás- és szorgalomjegyek kapcsán
- az iskola által szervezett programok értékelésekor (kirándulás, színházlátogatás, iskolai műsorok, vetélkedők, stb. kapcsán)
- a tantestület előtt (szélsőséges esetekben)
- a főigazgató vagy főigazgató helyettesek által (kiemelkedő eredmények, ill. fegyelmi vétségek kapcsán)

Szöveges értékelés írásban

- a szaktanár vagy az osztályfőnök által szükség esetén (kiemelkedő teljesítmények, illetve problémás tanulók)
- dicsérek, ill. elmarasztalások beírása az elektronikus naplóba.
- a szaktanárok dolgozatokra írott véleményei
- külső felkérésre készített minősítések, vélemények (gyermekvédelem, rendőrség, bíróság, pályázatok, stb.)

Értékelés és minősítés

- A **szaktanárok** minden tanév első óráján a tantárgy követelményrendszere mellett ismertetik saját értékelési rendszerüket, a hiányzások és mulasztások következményeit, a pótlási és javítási lehetőségeket.
(Az ismertetésnek írásbeli dokumentuma legyen, pl.: lediktálás a füzetbe, kifüggesztés az osztályteremben).
- A szaktanárok a tanulók teljesítményét tanév közben érdemjegyekkel értékelik (1-5), félévkor és a tanév végén osztályzatokkal minősítik (jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen)
- a tanév végén az egész tanévben nyújtott teljesítményt értékeljük
- 7-8. évfolyamon a választható idegen nyelvi órákon kapott érdemjegyek beszámítanak a tanulók félévi, illetve év végi idegen nyelvi osztályzatába
- a 8. évfolyam félévi, illetve a 6. évfolyam év végi vizsgák eredménye a témazáró felmérésekkel azonos súlyú
- az érdemjegyekhez és az osztályzatokhoz szóbeli értékelés is társuljon
- a félévi osztályzat és értékelés az elektronikus naplóba, az év végi a bizonyítványba, a illetve a törzslapba kerül
- a szóbeli feleletek értékelésénél a nyelvi kifejezőképesség is legyen szempont
- a tanórai aktivitást és a plusz munkákat is értékeljük

Az értékelés nyilvános fórumai

- házi versenyek, vetélkedők
- bemutatóórák
- az iskola belső vizsgái
- speciális tantárgyi felmérések lehetősége külső, ill. belső szervezésben
- értékelés az egész diákközösség előtt (tanévzáró, tanévnyitó ünnepélyek, iskolai rendezvények)
- értékelés a nevelőtestület előtt (tantestületi értekezlet, iskolai események)
- értékelés iskolakapcsolatok szintjén
- iskolai szervezésű nyelvvizsgák, vetélkedők
- szakköri, osztálytermi kiállítások, projektbemutatók

Az ellenőrzés, értékelés további elvei

- Az előírt követelmények teljesítését az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrizzük.

Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

Az ellenőrzés, értékelés rendszere:

- **Az elméleti jellegű tantárgyak** ellenőrzésénél:
- az **1.-4. évfolyamon** a félév és az év végén a tanulók a követelmények teljesítéséről **átfogó írásbeli felmérésben** (központi) is tanúbizonyságot tesznek,
- a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizzük,

- az **egyes témakörök végén** a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak,
- **6. és 8. évfolyamon** magyar nyelv és irodalomból, matematikából a jól bevált belső **vizsgáztatást** folytatjuk, kivételt képeznek a tanulásban akadályozott tanulók. Az adott osztályzat **egységesen** olyan súllyal szerepeljen, mint egy témazáró felmérés.
- **a két tanítási nyelvű osztályokban 6.évfolyamon év végén, 8. évfolyamon félévkor angol nyelvből vizsgáznak a tanulók.**

Kiemelten fontos, hogy a tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében minél többször ellenőrizzük a követelmények elsajátítását **szóbeli felelet** formájában. Ennek érdekében minden tanuló legalább **egyszer felel szóban:**

- a heti egy órás tantárgyak esetében évente egyszer,
- az elméleti tantárgyak esetében félévenként egyszer,
- az ének-zene, a vizuális kultúra, digitális kultúra, technika és tervezés tantárgyból évente egyszer szóban.
- **A testnevelés tantárgy** követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.
- **A tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését** elsősorban az alapján végezzük, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola **helyi tantervében előírt követelményekhez**, emellett azonban figyelembe vesszük azt is, hogy a tanuló képességei, eredményei hogyan változtak - fejlődtek-e vagy hanyatlottak - az előző értékelés óta.
- **A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:**

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

- a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1),
- a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2),
- a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, **hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített vagy felzárkóztatásra szorul.**

A szöveges értékelés kidolgozott értékelő lapjai a Pedagógiai Program mellékleteiben találhatóak meg.

- **A szöveges értékelés rendszerének** kidolgozása során a tanulók fejlődésének követésében figyelembe vettük azokat a **kulcskompetenciákat**, amelyeknek fejlesztése az alsó tagozat kiemelt feladatai: kommunikáció, szabálykövetés, gondolkodás, a tanuláshoz való viszony.
- Gondosan mérlegeltük, hogy kisiskolás korban a tanulás eredményességét erősen befolyásolhatja:
 1. A megfigyelés, észlelés fejlettsége, a síkbeli, térbeli, időbeli tájékozódás, a mozgás fejlettsége.
 2. A tantárgyak tanulásában nyújtott teljesítményt.
 3. Az elsajátított ismeretek mennyiségének, felhasználhatóságának alkalmazhatóságának szintjét.
 4. A tanulás közben begyűjtött információk szűrését, csoportosítását, mozgósítását, új problémahelyzetekben.
 5. Az alapképességek, képességek működő képességét.

6. Az erőfeszítéseket, a fejlődés mértékét, stb.

Lényeges: Mihez mérem az értékelni kívánt területet:

- fejlesztési – tantervi követelményekhez, (kritériumra orientált értékelés)
- a tanulócsoporthoz kialakult teljesítmény normákhoz,
- a tanuló saját, megelőző teljesítményeihez.

Munkaközösségi feladat a komplexitás, az egységesség megteremtése!

A szöveges értékelés módja, gyakorisága

a.) **Szóbeli:** A tanuló magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi teljesítményéről a tanítási órákon és más iskolai foglalkozásokon. Megfogalmazódhat:

- a tanító részéről,
- a tanulócsoporthoz részéről,
- önértékelés formájában.

b.) **Írásbeli:**

- a tanulói produktumokra írt rövid, lényegre utaló észrevételek megfogalmazásával,
- témazáró felmérések megoldásának értékelése %-os teljesítménysávok megadásával és ezek minősítő jelzőjével, vagy a különböző nehézségű feladattípusok szintjének megadásával,
- félévkor és tanév végén részletes szöveges értékelés a tanuló magatartásáról, szorgalmáról és a tanulási eredményeiről,
- **tantárgyi teljesítmények:** a helyi tanterv követelményeinek való megfelelés (a jó teljesítmények és lemaradások), a fejlődés, illetve fejlettség az alapvető készségekben (beszéd, olvasás, íráshasználat, szövegalkotás, mozgás, eszközhasználat, önkiszolgálás, stb.) képességekben (szövegértés, megismerés, problémamegoldás, gondolkodás, döntés, együttműködés, konfliktuskezelés).
- A rendszeres egyéb értékelés formájáról a tanító szabadon dönthet (piros, fekete pont, csillag, egyéb értékelő kártyák, stb.).
- Félévkor és év végén a szöveges értékelés az első évfolyamon, illetve a 2. osztály félévkor a bizonyítványokban kerül beírásra.
- Egyes BTMN-es tanulóknál a szakvéleményben leírt javaslat alapján magasabb évfolyamokon is szöveges értékeléssel minősítünk.

Értékelés az 1-2. évfolyam félévéig

	Az értékelés módja, Formája	Az értékelés rögzítése	Ki értékeli?
Év közben	- piros, fekete, zöld pont, piros, zöld csillag, stb. - dicséret, - szöveges értékelés: szükség szerint	- tanulói munkafüzet, füzet - elektronikus napló	- a tanítók - a napközis nevelő - a szaktanárok
Félévkor	- szöveges értékelés kidolgozott szempontok alapján	- elektronikus napló	- az osztályfőnök - a napközis nevelő - a készségtárgyat tanító - a szaktanárok
Év végén	- Lásd.: félévkor - tanévi munkája előkészítő jellegű volt Tanulmányait az ált. iskola első osztályában folytathatja. Lásd: záradékok (A törvényi előírásoknak megfelelően:	- bizonyítvány - elektronikus napló - törzslap - iskolalátogatási bizonyítvány	- az osztályfőnök - a napközis nevelő - a szaktanárok - az osztályfőnök

	lásd.: az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei		
--	--	--	--

Értékelés a 2. évfolyam második félévétől a 12. évfolyam végéig

	Az értékelés módja, Formája	Az értékelés rögzítése	Ki értékeli?
Év közben	- érdemjegy (5,4,3,2,1) legalább 3 jegy tantárgyanként - dicséret, elmarasztalás - piros, fekete, zöld pont - havonkénti magatartás és szorgalom értékelése	- elektronikus osztálynapló - munkafüzetek, füzetek - magatartási füzet	- a szaktanárok - az oszt. főnök, a napközis, tanulószobai nevelő és a szaktanárok véleménye alapján
Félévkor	- osztályzat (jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen) - a magatartás, szorgalom betűvel, a minősítés fokozatai: példás, jó, változó, rossz, illetve hanyag	- elektronikus napló - elektronikus osztálynapló (számmal)	- a szaktanárok, a diákok és az osztályban tanító pedagógusok véleményét figyelembe véve az oszt. főnök javaslata alapján az osztályozó konferencia
Év végén	- osztályzat (betűvel) (jeles és szaktanári dicséret) az ált. isk. biz.-nál, jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen - magatartás, szorgalom, mint félévkor - szaktárgyi dicséret - nevelőtestületi dicséret (legalább 5 tantárgyi dicséret esetén)	- bizonyítvány - elektronikus osztálynapló - törzslap	- a szaktanárok - mint félévkor - az osztályozó konferencia

- A tantárgyi követelmények értékelése 2. évfolyam végén és 3-12. évfolyamon félévkor és év végén 1-5 érdemjegyekkel történik. A következő évfolyamba lépés feltétele a legalább elégséges osztályzat a tanév végén. Elégtelen tanév végi minősítés esetén a tanuló javítóvizsgát tehet.
- A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból minden tanuló munkáját **két havonta legalább egy érdemjeggyel** kell értékelni.
- A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt a tárgyat tanító nevelő értesíti az elektronikus naplón keresztül.
- A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük:

Alsó tagozat:

Teljesítmény (optimum)	0-40 %	41-60 %	61-80 %	81-90 %	91-100 %
Érdemjegy	elégtelen	elégséges*	közepes	jó	jeles

*Legalább a minimumkövetelmény 80%-át várjuk el

Felső tagozat és gimnázium:

Teljesítmény (optimum)	0-29 %	30-49 %	50-79 %	80-90 %	91-100 %
---------------------------	--------	---------	---------	---------	----------

Érdemjegy	elégtelen	elégséges*	közepes	jó	jeles
-----------	-----------	------------	---------	----	-------

*Legalább a minimumkövetelmény 80%-át várjuk el

A feladatsorban szereplő minimum és optimum szintű feladatok arányának figyelembe vételével ez változhat. A pedagógus megjegyzést tehet az adott osztállyal kapcsolatban. (pl. ponthatáros)

Sajátos nevelési igényű tanuló esetében a szakértő véleményben foglaltak alapján kell eljárni a szülővel egyeztetve.

Az írásbeli és szóbeli ellenőrzése és értékelése során figyelembe kell venni a tanuló sérülését, társaitól való elmaradását, vizsga esetében a jogszabályban meghatározott kedvezményeket biztosítani kell.

Mentesítés az értékelés alól

A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi a szakértői bizottság véleménye alapján a főigazgató mentesíti:

- az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és ehelyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő
- egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól.

A szóbeli feleletek értékelése

Tartalma

Az adott tananyag/lecke, házi feladat/összefüggő, esetleg kérdések alapján történő elmondása.

Jeles

Összefüggő, kérdésekre adott önálló felelet (ismétlő és legfeljebb egy segítő tanári vagy tanulói kérdéssel).

Jó

Több segítő kérdéssel elmondott önálló felelet

Közepes

Kérdések alapján a tananyag elmondása

Elégséges

A pedagógus által meghatározott minimum szint teljesítése az adott tananyagból kérdésekre.

Elégtelen

A tantervi követelmény 30 % alatti teljesítése.

A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

Magatartás: magatartási norma- és szabályismeret, szabálykövetés a tanórákon, foglalkozásokon, óráközi szünetekben, szabadidőben, a tanuló helyzete a közösségben, viszonya a társakhoz, felnőttekhez, beszédstílusa, hangneme;

Szorgalom: motiváltság és részvétel a tanulási tevékenységekben, a feladattudat fejlettsége, türelem, kitartás a feladatvégzésben, megbízhatóság és a teljesítés igényessége.

Az általános alapelvekkel összhangban áll a tanulói magatartás és szorgalom értékelése, melynek fontos alapja a viselkedéskultúra normáinak elsajátítása. A jól átgondolt értékelési rendszer a pedagógiai folyamat fontos alappillére, ezért minden értékelőnek nagy körültekintéssel kell eljárnia. Az alsó tagozat osztályaiban továbbra is működjenek a folyamatos hetenkénti értékelések, s azok lezárása szöveges értékeléssel, illetve havi

minősítéssel. Ennek követhető, írásbeli nyoma legyen az osztályokban elhelyezett fali értékelő táblákon, valamint az elektronikus naplóban.

Magatartásból adott szöveges értékelés feltételei 1. osztályban és 2. osztályban félévkor

Példás minősítést kap az a tanuló, aki

- A tanítási órákon példamutató magatartást mutat. (órán figyel, a munkát nem zavarja);
- A közösség alakítását, fejlődését, munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményének megfelelő nyilvánításával, valamint példás viselkedésével elősegíti és társait is erre ösztönzi;
- A Házi rendet betartja, társait is erre ösztönzi;
- Nevelőivel, társaival, szüleivel, az iskola dolgozóival szemben tisztelettudó, udvarias;
- Szereti a közösségi életet, szívesen és önként tevékenykedik érte és benne;
- Ügyel a rendre, tisztaságra, óvja az iskola vagyonát, az iskolán kívül is példamutató a viselkedése;

Jó minősítést kap az a tanuló aki:

- A tanítási órákon jól viselkedik (órán figyel, a munkát nem zavarja);
- Részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi, az iskolai és iskolán kívüli viselkedése ellen általában nincs kifogás;
- A Házi rendet és az iskolai együttélés szabályait betartja;
- Nevelőivel, társaival, szüleivel, iskola dolgozóival szemben tisztelettudó, udvarias;
- Szereti a közösségi életet, de abban csak kérésre vállal munkát;
- Ügyel a rendre, tisztaságra, óvja az iskola vagyonát, az iskolán kívül is jól viselkedik.

Változó minősítést kap az a tanuló, aki:

- Az órai munkát több esetben zavarja;
- A közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, alakítására nincs befolyással, viselkedésével szemben kifogás merül fel, de igyekszik javulni;
- A Házi rendet és egyéb szabályzatokat csak ismételt, állandó figyelmeztetéssel tartja be;
- Nevelőivel, társaival, szüleivel, az iskola dolgozóival szemben gyakran nem udvarias és nem tisztelettudó; *(ennek nyoma van az elektronikus naplóban is)*
- Társai viselkedését közömbösen nézi, nem segít, fegyelme ingadozó, munkája pontatlan;

Rossz minősítést kap az a tanuló, aki:

- A tanórai munkát rendszeresen zavarja;
- Munkájával a közösség fejlődését hátráltatja, iskolai és iskolán kívüli viselkedésével rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be;
- A Házi rendet nem tartja be, az ismételt figyelmeztetések ellenére sem;
- Közöségi munkát nem végez, másokat is visszatart, szándékosan árt a közösségnek;
- Nevelőivel, társaival, szüleivel, az iskola dolgozóival szemben tiszteletlen, udvariatlan, nyegle, durván beszél, verekszik;
- rendszeresen beírásokat kap az elektronikus naplóba;
- rendszeresen késik.

A szorgalom értékelésénél mindenképpen vegyük figyelembe **a tanulók képességének szintjét.**

A szorgalmat minősítő értékelés tartalma, 1. osztályban, és 2. osztályban félévkor:

Példás értékelést kap az a tanuló, aki:

- Igényli tudása bővítését: céltudatosan és ésszerűen szervezi meg munkáját, munkavégzése pontos, megbízható, külalakja szép, minden tantárgyban elvégzi feladatait;
- Önálló a munkában, önellenőrzése rendes;
- Kötelesség tudata magas fokú, munkatempója állandó, kiegyensúlyozott, mindig felkészül az órákra, figyel, érdeklődik;
- Érdeklődése az iskolán kívüli ismeretanyagra is kiterjed;

Jó értékelést kap az a tanuló, aki:

- Figyel az órákon, házi feladatait lelkiismeretesen elvégzi, az órákra felkészül, rendszeresen és megbízhatóan, tisztán, szép külalakkal dolgozik;
- Ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik és ellenőrzi önmagát, tudja, hogy mihez kell segítséget nyújtania;
- Általában felkészül, de különösebb érdeklődést nem árul el, keveset jelentkezik;
- Érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül;

Változó minősítést kap az a tanuló, aki:

- Időszakonként dolgozik, munkája ingadozó, figyelmetlen, pontatlan;
- Önállótlan, csak utasításra kezd munkához, nem ellenőrzi önmagát;
- Munkája változékony jellegű, nem mindig készíti házi feladatot;
- Szétszórtság jellemzi, írásbeli munkája rendetlen;

Hanyag minősítést kap az a tanuló, aki:

- Figyelmetlenül dolgozik, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el;
- Nem hajlandó a munkavégzésre;
- Nem törődik kötelességeivel, felszerelését otthon hagyja;
- Érdetelenség, teljes közöny jellemzi, munkájának külalakja csúnya, rendetlen
- bukik 1 tantárgyból – mérlegelve képességeit.

Az elektronikus naplóba a következő értékelő táblázatot javasoljuk: pl.:

Szempontok		Szöveges értékelés
	Magatartás	Példás
1.	Aktivitás, példamutatás	Példamutató
2.	Közösségi célok érdekeinek figyelembe vétele	Élen jár
3.	Házirend betartása	Betartja, arra ösztönöz
4.	Társas viselkedés	Kifogástalan
5.	Hatása a közösségre	Pozitív
6.	Általános fegyelmezettség (órai, órák közötti, napközi otthoni)	Nagyfokú

Szempontok		Szöveges értékelés
	Szorgalom	Jó
1.	Tanulmányi munka, órai aktivitás	Figyelmes, de nem jelentkezik
2.	Általános tantárgyi munkavégzés, önálló munkavégzés	Ösztönzésre dolgozik
3.	Kötelességtudata	Általában felkészül
4.	Érdeklődése	Csak néha érdeklődik

Néhány kifejezés a szöveges értékeléshez:

Tanulás: Önálló, segítséget igényel, segítséggel is nehezen halad, önállótlan, intenzív segítségre szorul, motiválható, rendszeresen választ önművelő tevékenységet, segítség nélkül dolgozik, munkatempója lassú, kitartó, aktív, hullámszó teljesítmény nyújt, kiegyensúlyozott, kissé pontatlan, mindent elvégez, ösztönzésre dolgozik, stb.

Foglalkozás: Aktív részt vevő, rendelkezik megfelelő felszereléssel, felszerelése hiányos, érdeklődő, igényes, kreatív alkotó, sokat jelentkezik, figyel, zavarja az órát, igénytelen, ingadozó, közömbös, stb.

Udvari viselkedés: Fegyelmezett, fegyelmezetlen, szertelen, durva, verekedős, agilis, barátkozó, aktív, visszahúzó, mozgékony, közösségi ember, gúnyolódó, provokatív, stb.

Tantermi viselkedés: Fegyelmezett, fegyelmezetlen, környezetét rendben tartja, kötelességét teljesítő, óvja a közös tárgyakat, ügyel társai dolgaira, stb.

Társas viselkedés, beszéd: Segíti társait a tanulásban, betartja a játékszabályokat, jó közösségi ember, nem köt bele másokba, alkalmazkodó, gyakran kerül összetűzésbe társaival, érzélgős,

túlérzékeny, szépen beszél, csúnya kifejezéseket használ, hangoskodó, durván beszél, tisztelen, stb.

Általános érdeklődés: Tájékozott, tájékozatlan, sokirányú az érdeklődése, kezdeményező, témafelvető, érdektelen, csak néha érdeklődik, stb.

A magatartás értékelésének gyakorlata a 2. évfolyam év végétől a 4. évfolyam év végéig
Az osztályfőnök összegzi az osztály és a kollegák javaslatait. **Végleges döntést** az osztályfőnök hoz. Ha nem sikerül közös minősítést kialakítani, az osztályfőnök az **osztályozó konferencia** segítségét kérheti.

A tanulók magatartását és szorgalmát félévkor és év végén osztályzattal minősítjük. Az év végi minősítés az egész tanévre szól.

- **A tanulók magatartásának** értékelésénél és minősítésénél a 2 évfolyam második félévétől alsó tagozaton és az 5-12. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat alkalmazzák.
- **A 2. évfolyam második félévtől alsó tagozaton és az 5.-12. évfolyamon** a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg.
- Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja,
- tanórán és tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik,
- kötelességtudó, feladatait teljesíti,
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti,
- tisztelettudó,
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvarias, előzékenyen, segítőkészen viselkedik,
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz,
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet,
- nincs írásbeli figyelmeztetése.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja,
- tanórán vagy tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik,
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti,
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti,
- az osztály vagy az iskolai közösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt,
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be,
- a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül,
- feladatait nem teljesíti minden esetben,
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva,
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik,
- igazolatlanul mulasztott,
- osztályfőnöki intője van,

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti,
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti,

- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen,
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik,
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza,
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt,
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, ill. van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokú büntetése

A **tanulók szorgalom értékelésének** és minősítésének gyakorlata a 2. évfolyam második félévétől az alsó tagozaton, az 5-8. évfolyamon és a 9-12. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyeket, ill. osztályzatokat alkalmazzuk.

A **2. évfolyam második félévétől az alsó tagozaton és az 5.-8. évfolyamon** a tanuló szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli. A szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi,
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi,
- munkavégzése pontos, megbízható,
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz,
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik,
- a tanórákon többnyire aktív,
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt
- önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti,
- taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3/) az a tanuló, akinek:

- tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől,
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti,
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik,
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja,
- önálló munkájában figyelmetlen,
- a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg,
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen,
- feladatait folyamatosan nem végzi el,
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek,
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, vagy annak ellenszegül.
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

Művészetoktatás

A művészeti iskolában havonta egy érdemjeggyel értékeljük a tanuló munkáját és szorgalmát. Az év végi osztályzatba beleszámít a tanszaki vizsgák eredménye.

A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

- A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.
- Az iskola főigazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló.
- Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja. Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére a nevelőtestületől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.
- Az évfolyam megismétlése nem tagadható meg abban az iskolában, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.
- A tanuló kérésére az iskola főigazgatója köteles segítséget nyújtani ahhoz, hogy a tanuló a megkezdett tanulmányait másik iskolában folytathassa.
- A tanuló az iskola főigazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.
- Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszáz-ötven tanítási órát, egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.
- A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett a szülő felé az értesítési kötelezettségének.
- Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.
- Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyam ismétléssel folytathatja.
- Osztályozóvizsga letétele után folytathatja tanulmányait az egyéni munkarend szerint tanuló és az a tanuló, akinek engedélyezték, az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

Egyéni munkarend szerint tanuló:

- Amennyiben a tanulónak az Oktatási Hivatal engedélyezte, hogy egyéni munkarend szerint folytassa tanulmányait, és az iskola felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, félévkor és év végén tudásáról osztályozó vizsgán kell, hogy számot adjon.
- A tanuló, ha a szülő/törvényes képviselő kérelme alapján az egyéni munkarend szerint tanul, az osztályozó vizsgára történő felkészülésről a szülőnek kell gondoskodnia.
- A főigazgató előzetes engedélyével részt vehet a tanórai és egyéb foglalkozásokon.
- Ha a tanuló a szakértői bizottság véleménye vagy szakorvosi vélemény alapján egyéni munkarend szerint tanul, az osztályozó vizsgára történő felkészítésről az iskolának kell gondoskodnia.
- Ha az év végi osztályozó vizsgán a tanuló számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül távozik javító vizsgát tehet. Javító vizsga letételére augusztus 15. és augusztus 31-e közötti időszakban kerülhet sor.
- A tanuló bizonyítványának kiadását az iskola semmilyen indokkal nem tagadhatja meg.

A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánkban amennyiben az osztálylétszám indokolja csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, a digitális kultúrát, és a matematikát 6-12.évfolyamokon. A két tanítási nyelvű osztályokban a készségtantárgyak kivételével a célnyelven oktatott tantárgyakat csoportbontásban tanítjuk. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és a tanulók tudásának megalapozására.

A csoportok szervezésénél az osztályokból indulunk ki. Amennyiben egy osztályból két nyelvi csoportot szervezünk, azt a tanulók abc-be szedett névsora alapján tesszük. Célunk ezzel az esélyegyenlőség maximális biztosítása.

A matematikai, a digitális kultúra csoportok kialakításának elve megegyezik a 3-6. évfolyamon az idegen nyelvi csoportok kialakításának módjával. Harmadik évfolyamon a plusz 1 matematika órán a csoportok kialakításának alapja a tanulók képessége, mivel ezt az órát felzárkóztatásra és tehetséggondozásra fordítjuk.

A két tanítási nyelvű osztályokban első évfolyamon a tanulók csoportba sorolása véletlenszerű (nemek arányára ügyelünk). Negyedik évfolyamon belső vizsga után képesség alapján kerülnek besorolásra a tanulók a célnyelvi órákon. Ezt a felosztást követi a többi csoportbontásban megvalósuló tantárgy is.

Célunk homogén csoportok kialakítása, ezzel kívánjuk segíteni a felzárkóztatást, a tehetséggondozást és az egyéni előrehaladás esélyeit. A kialakított nyelvi csoportok között biztosított az átjárhatóság.

Az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket, programokat, tevékenységeket

Helyzetértékelés

Iskolánk szép, esztétikus környezetet biztosít tanulóinknak. Az épületek újak, ill. felújítottak. Az udvarokat és előkerteket – figyelve a pályázatokat is- fokozatosan fejlesztjük, alakítjuk. Minden dolgozó elkötelezett híve az egészségnevelésnek és a környezeti nevelésnek. Jó a kapcsolatunk az iskola-egészségügyi szolgálattal és a többi ilyen irányú nevelést segítő partnerünkkel valamint a szülői munkaközösséggel. 2018-ban elnyertük az Örökös Öko - iskola címet.

Az iskola egészségnevelési elvei

Jövőkép-hosszútávú cél:

- Tudatosuljon a tanulóknak, hogy az egészség érték, tenni kell érte.
- Értsék meg az egészségnevelés és az egészségvédelem fontosságát.
- Alakuljon ki egészségtudatos életszemlélet és életmód.

Rövidtávú célok:

1. A tanulók - életkoruknak megfelelő szinten - rendelkezzenek korszerű ismeretekkel egészségük védelme érdekében:
 - aktív életmódról
 - személyes higiéniről
 - egészséges táplálkozásról
 - dohányzás, alkohol, kábítószer fogyasztás káros hatásairól
 - családi és kortárs kapcsolatokról
 - szexuális fejlődésről
 - beteg, sérült embertársakkal való együttműködésről
 - veszélyes helyzetek megelőzéséről, kezeléséről
 - baleset megelőzésről és elsősegélynyújtásról
2. A tanulók ismerjék meg saját egészségi állapotukat.
3. Ismerjék az egészséges életmódot szolgáló tevékenységi és viselkedési formákat, hogy az életvezetéshez szükséges képességek, készségek kialakuljanak.

4. Az egészséges és tiszta környezet iránti igény felkeltése. Egészségbarát környezet biztosítása. (világítás, fűtés, padok, székek, padlózat, ebédlő, öltöző)
5. A tanítás-tanulás szervezése feleljen meg a gyerekek egészséges testi fejlődésének. (ültetés, pihentető mozgások, változatos munkaformák, órarend))

A célok az iskola egész tevékenységébe beépülnek.

Jogsabályi háttér:

- 20/2012. EMMI rendelet 7. § (1) bm pontja rendelkezik arról, hogy a Pedagógiai Program része az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek
- 2011. CX. törvény a nemzeti köznevelésről
- Nemzeti Alaptanterv 2020.
- Egészségügyi törvény 2011. júliusi módosítása 42. § 1. a. A teljes körű egészségfejlesztésről.

Az egészségnevelés alapelvei:

1. A tanulónak joga van az egészséghez és a biztonsághoz.
2. A testi a szellemi és a lelki nevelést egyformán fontosnak kell tekinteni.
3. A tanulók egészségi állapotának kedvező változását idézze elő.
4. Kiterjed minden tanulóra.
5. Résztvevője az iskola minden dolgozója, az iskolai-egészségügyi szolgálat, a gyermekvédelmi- és gyermekjóléti szolgálat, a szülők.
6. Cselekvésorientált tevékenység, az egészséges életmód tudatos választás eredménye.
7. Fejleszti a személyiséget, csökkenti az agressziót.
8. A csoportfelelősség területét kiszélesíti.

Az iskola egészségnevelésének szinterei:

1. Tanórai keretek:

Minden tantárgy tananyagában fellelhetők a lehetőségek, amelyek segítik az egészségnevelés célkitűzéseinek megvalósítását. Ezeket a helyi tanterv ismeretében jelölni kell a tanmenetekben. A tartalmi elemek leginkább a következő tantárgyaknál jelennek meg:

- természettudomány
- környezetismeret
- biológia
- testnevelés
- technika és tervezés
- ember és társadalomismeret (etika)
- osztályfőnöki óra.

A tanórán alkalmazott módszerek:

Figyelemfelkeltés, meggyőzés, beszélgetés, példagyűjtés irodalmi és képzőművészeti alkotásokból, önértékelés, szituációs játékok (drámapedagógia), projektek napok, plakátkészítés, rajz pályázatok, cikkek írása az iskolaújságba, kérdőív, vita, filmvetítés, meghívott előadók meghallgatása.

2. Tanórán kívüli lehetőségek:

- Rendszeres séta az 1-4. évfolyamokon.
- Napközis foglalkozások témái.
- Játékos vetélkedők. (Fogászati hónap stb.)
- Diák-önkormányzati programok.
- Tanulmányi kirándulások.
- Szülői értekezletek. (A szülők bevonása a prevenciós munkába.)

- Az iskolai büfé kínálatában jelenjenek meg egészséges élelmiszerek.
- Esztétikus ebédlőink legyenek színterei a kulturált étkezés gyakorlásának.
- Egészségnap tartása.

Az egészségnevelési program segítői:

Iskolaorvos: Szakorvosi beutalót ad, beadja a védőoltásokat.

Fogorvos: Minden évben végzi a tanulók fogászati szűrését és ellátását.

Védőnő: Segíti az iskolaorvos munkáját, szűréseket végez, vezeti a dokumentációt, a tanulók egészségügyi törzskönyvét, előre egyeztetett témában előadásokat tart.

Családsegítő Szolgálat: Segíti a rászoruló családokat.

Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős: Kapcsolatot tart a gyerek a család és a családsegítő szolgálatok között.

Rendőrség, polgárőrség: Felvilágosító előadásokat tartanak, előre egyeztetett alkalmakkor az iskola környékét személyes jelenlétükkel biztonságosabbá teszik. Segítik a biztonságos közlekedést.

Egyházak: Segít a tanulóknak a helyes életvitel, a társas kapcsolatok, a család jelentőségének megértésében, gondozza lelki egészségüket.

Iskolalelkész: igény szerint segíti a tanulók mentális egészségének helyreállítását, erősíti, szilárdítja jellemüket.

Iskolai szociális munkás: Egyéni tevékenység során információnyújtás, tanácsadás, konzultáció, krízisintervenció, hivatalos ügyintézésben történő segítségnyújtás, delegálás más szolgáltatásba stb. valósul meg. Csoportos és közösségi tevékenységek során prevenciók csoportok, érzékenyítő foglalkozások, társasjátékok, közösségépítő játékok, pályaaorientáció és egyéb foglalkozások valósulnak meg.

Az egészségnevelés területei:

1. Testi egészség fejlesztési:

a. Nagy figyelmet fordítunk:

- sportolási lehetőségek biztosítására, hogy a sportolás életszükségletté váljon
- a mozgás esztétikumára, örömszerző funkcióira
- erőnlét, állóképesség, edzettség egyéni fejlesztésére
- tartásjavító tornára (gyógytestnevelés)

b. A tornatermek ésszerű kihasználása annak érdekében, hogy minél több tanuló vehessen részt szervezett mozgásban.(tömegsport)

c. Sportudvarok, játszó udvarok biztosítása a szabadtéri sportoláshoz, mozgásos játékokhoz, a napközis tanulószobás szabadidő minél teljesebb kihasználásához.

d. Az alapfokú művészeti iskola táncművészeti kínálatát az igények figyelembe vételével alakítjuk (néptánc, társastánc)

2. A személyi higiéné kialakításának feladata

a. A helyes tisztálkodási, öltözködési szokások, technikák kialakítása.

b. A hagyományos fogászati szűrés és kezelés biztosítása.

c. Az iskola-egészségügyi szolgálat rendszeres ellenőrző vizsgálatokkal összekötött felvilágosító tevékenysége.

3. Egészséges táplálkozásra nevelés:

a. Ismerjék a tanulók az egészséges tápanyagokat, élelmiszereket.

- b. Helyes fogyasztási szokásokat sajátítsanak el a tanulók. A gyermekétkeztetési normák betartása, a menza, a büfé kínálata, gyümölcs- és iskolatej programokban való részvétel segíti a szokások kialakulását.
- c. Kulturált étkezési szokások kialakítása.

4. A lelki egészség nevelése (mentálhigiéné feladatai)

- a. Gyermekbarát iskolai környezetet alakítsunk ki.
- b. Törekedni kell a tanulók egyenletes iskolai terhelésére.
- c. Fel kell készíteni a tanulókat a környezet egészséget veszélyeztető hatásainak kivédésére. (stressz, konfliktus helyzetek, káros szenvedélyek elutasítása)
- d. Lehetőséget kell biztosítani a szabadidő kulturált eltöltésére.
- e. Segíteni a tanulókat abban, hogy képesek legyenek harmonikus baráti kapcsolatokat kialakítani.
- f. A veszélyeztetett tanulóknak folyamatos segítséget kell nyújtani.
- g. Tanítsuk meg a gyerekeknek, hogy a médiában tapasztalt tartalmakat hogyan kezeljék.
- h. Internethasználat veszélyire felhívjuk a tanulók figyelmét

5. Családi életre nevelés:

Tudatosuljon a tanulóknak, hogy a család életünk legfontosabb közössége.

- a. Beszéljük meg a tanulókkal a kíváncsi családmodell ismeretét.
- b. Életkoruknak megfelelő szexuális felvilágosítás. Legyenek tisztában azzal, hogy mi a nemiség szerepe az ember életében.

A kommunikáció színterei:

faliújság
iskolarádió
felelősi rendszer
iskolánk Facebook oldala
az osztályok zárt Facebook és messenger csoportjai
iskolai közgyűlés
iskolai honlap
KRÉTA elektronikus napló

Az egészséges életmód fejlesztési programja

Program	Feladat	Siker kritériumok
Egészséges táplálkozásra nevelés	A tanulók számára elméleti és gyakorlati ismeretek nyújtása az egészséges táplálkozás és kulturált étkezés terén Az iskola büfé kínálatának befolyásolása	Az iskolai élet egészét átfogó egészségnevelés valósul meg: Átdolgozott tanmenetek Több egészségnevelési tartalom a tanórákon és a napközis foglalkozásokon
Az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás, iskolai sporttevékenység	Tartás-javítás, gyógytestnevelés Erő-, állóképesség, gyorsaság és ügyesség fejlesztése Mozgásos játékok bővítése Szabadban való tartózkodás mozgáskultúrája Játékos egészségfejlesztő testmozgás Sportkör foglalkozások	Képzett szakemberek Szűrés, iskolaorvossal, szakszolgálattal való együttműködés Felmérések ősszel, tavasszal Iskolai sportkörök Diáksport egyesület
A lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazása.	Magatartászavarok, beilleszkedési nehézségek kezelése (egyéni bánásmód, egyénre szabott tanulási technikák alkalmazása, szakemberek bevonása, szoros kapcsolattartás a szülőkkel) Önismereti, konfliktuskezelő, szociális készségeket fejlesztő ismeretek, játékok tanítási órákon és tanórán kívüli foglalkozásokon. A szociális készségek fejlesztése, a verbális és nonverbális kommunikáció, az együttműködés, a tolerancia, a kapcsolatteremtés, a pozitív énkép Technikák – modellnyújtás, problémamegoldás, szerepjáték – esetleg a zeneterápia . Az ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok, kézművesség, stb lelki egészséget fejtő hatásai.	Csökken a magatartászavaros és a beilleszkedési problémák száma Kialakul a tanulók reális énképe, Csökkenek az tanulók közötti vagy a tanórai konfliktusok A tanulók toleránsabbá válnak társaikkal szemben, az együttműködési készség kialakul

		A hagyományostól eltérő programok sikerélményhez juttatják a tanulókat
A tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a lemorzsolódás csökkentése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerfogyasztás, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése, az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése	Páros és csoportos tanulásszervezési eljárások alkalmazása a kapcsolati készségek fejlesztésére (pl. vitakultúra fejlesztése) Időben felismerni a tanulóknál kialakuló viselkedési függőségeket, amelyre a szülő figyelmét is fel kell hívni és segíteni kell a tanulót a megfelelő szakemberhez történő eljutáshoz. A pedagógusnak figyelni kell azokat a jeleket, amely a tanulók esetében valamilyen szerfogyasztásra utalhat. A tanulók közötti verbális vagy tettleges bántalmazások észrevétele, ezek ellen történő határozott fellépés pedagógiai és nevelési eszközökkel (pl osztályfőnöki órán, a problémás tanulóval való rendszeres elbeszélgetéssel, a családdal való szorosabb kapcsolattartással, sulirendőr, a gyermekvédelmi szakemberek bevonása, szociális munkás, iskolalelkész, mentálhigiénés szakember) Az egészséget támogató programok szervezése,	A tanuló-tanuló, a tanuló és pedagógus között kiegyensúlyozott, problémáktól mentes kapcsolattartás alakul ki. A szokásostól eltérő viselkedésű gyermekek problémáit az iskola időben észreveszi és a szülő és szakemberek bevonásával megindul a tanulói viselkedés javulása. Az iskolában megszűnik a gyermekek közötti erőszak.
Az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése.	A tanulók egészséget támogató ismereteinek , az egészséget támogató készségek feltárása, majd azok bővítése elsősorban a tanítási órákon belül, illetve egyéb tanórán kívüli foglalkozásokon.	A tanulók megfelelő ismeretekkel rendelkeznek ahhoz, hogy egészségtudatos életformát alakítsanak ki.
Személyi higiénés testápolási programok	• Személyes tisztálkodás képességének fejlesztése • Fogápolási és szájhigiénés problémák • A fertőző betegségek elkerülését célzó szokásalakítás	Iskolavédőnő rendszeres ellenőrzései Órai szituációs játékok Iskolafogászat védőoltások

Egészséges öltözködési program	• Megfelelő öltözködési szokások kialakítása • Ruhaviselés, ruhaváltás gyakorlata	Ízlésformálás Az egészség előnyben részesítése a divattal szemben
Az egészséget támogató ismeretek és készségek, baleset-megelőzéssel és elsősegélynyújtással kapcsolatos ismeretek és a személyi higiéné kialakításának fejlesztése területére terjednek ki.	• Iskolai és otthoni balesetforrások • Veszélyhelyzetek felismerése, balesetek elkerülése • Közlekedési szabályok gyakorlása	Tűz- és balesetvédelmi oktatás A közlekedési ismeretek oktatása, kapcsolattartás a rendőrséggel Úszásoktatás
Drogprevenció	• Életvezetési ismeretek átadása	Drogprevenciós foglalkozások osztályfőnöki órákon,

A fent megnevezett témákhoz kapcsolódóan megfogalmazott iskolai célokat, feladatokat megvalósítása az alábbi táblázatban található.

Egészséges táplálkozás

Korosztály	Feladatok	Határidő	Felelős
Alsó tagozat	- napi étkezések és azok időpontja - táplálékpiramis készítése - a helyes táplálkozás szabályainak kialakítása - kulturált tízóraizás a tanteremben - a kulturált ebédlői étkezés szokásainak kialakítása	folyamatos	osztályfőnökök napközis csoportok vezetői Öko munkacsoport
Felső tagozat és gimnázium	- menyiségi, minőségi éhezés, élelmiszerválogatási ismeretek nyújtása tápérték alapján - fenntartható fogyasztás – az étkezés környezeti hatásai - alultápláltság, - kampányok, akciók	folyamatos	osztályfőnökök tanulósobás csoportok vezetői szaktanárok Öko munkacsoport
Iskolai szint	- iskolai büfé kínálatának vizsgálata „Egészség nap” szervezése - iskolagyümölcs	folyamatos	iskolavezetés védőnő iskolavezetés Öko-munkacsoport

Mindennapos testnevelés, testmozgás

Korosztály	Feladatok	Határidő	Felelős
Alsó tagozat	napközis csoportvezetők irányításával zajló szervezett játékos sportfoglalkozás		
Felső tagozat és gimnázium	NET-FIT program	órarend kialakításakor	főigazgató helyettes
Iskolai szint	- a külső szakosztályokban igazolt, versenyszerűen sportoló tanulók számára a szakosztályban történő sportolással – a köznevelési törvényben meghatározott tartalommal - heti 5 óra az órarendbe iktatva osztálykeretben	reszortfelelős munkatervének kialakításakor – tanév elején	főigazgató helyettes

A testi és lelki egészség fejlesztése

Viselkedési függőségek, a szenvedélybetegséghez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

Korosztály	Feladatok	Határidő	Felelős
Alsó tagozat	tematikus környezetismeret órák/napközis foglalkozások	osztálytanítói /napközis munkaterv elkészítésekor	osztálytanító, napköziben feladatot ellátó pedagógus
Felső tagozat és gimnázium	tematikus osztályfőnöki és biológia órák	• osztályfőnöki munkaterv elkészítésekor • éves munkaterv megalkotásakor	• osztályfőnök • védőnő • iskolavezetés • Öko-team
Iskolai szint	szűrővizsgálatok	folyamatos	iskolaorvos

A bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése

Korosztály	Feladatok	Határidő	Felelős
Alsó tagozat	a helyes viselkedési normák kialakítása	osztályfőnöki munkaterv elkészítésekor	• osztályfőnökök • napközis csoportok vezetői
Felső tagozat és gimnázium	gyermekbántalmazás, családon belüli erőszak – tematikus osztályfőnöki órák	osztályfőnöki munkaterv elkészítésekor	• osztályfőnökök • iskolavezetés • gyermek- és ifjúságvédelmi felelős
Iskolai szint	az iskolai agresszió megnyilvánulási formái esetén fegyelmező intézkedések, fegyelmi eljárás indítása		• iskolavezetés • gyermek- és ifjúságvédelmi felelős • osztályfőnökök • napközis csoportvezetők

A baleset-megelőzés és az elsősegélynyújtás

Korosztály	Feladatok	Határidő	Felelős
Alsó tagozat	alapvető közlekedésbiztonsági szabályok megismerése	osztályfőnöki munkaterv megalkotásakor	osztályfőnökök, napközis csoportok vezetői
Felső tagozat és gimnázium	az elsősegélynyújtási program alapján	folyamatos	védőnő
Iskolai szint	iskolarendőr	folyamatos	iskolavezetés

A személyi higiéné

Korosztály	Feladatok	Határidő	Felelős
Alsó tagozat	- helyes napi higiéniai szokások kialakítása - fogápolási szokások - helyes testtartás - időjárásnak megfelelő öltözködés	osztályfőnöki munkaterv kialakításakor	- osztályfőnökök - napközis csoportok vezetői
Felső tagozat és gimnázium	- a serdülőkori testi változások és testi higiéné – tematikus tanórák - biológia tematikus tanórái	osztályfőnöki munkaterv megalkotásakor	- osztályfőnökök - szaktanárok
Iskolai szint	tematikus foglalkozások	folyamatos	védőnő

Az iskola környezeti nevelési elvei

A környezeti nevelés hosszú távú céljai:

1. Segítsük elő a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulását annak érdekében, hogy a tanulóink képesek legyenek a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására.
2. Ki kell alakítanunk a környezetkímélő magatartást egyéni és közösségi szinten.
3. Érzékenyvé kell tennünk tanulóinkat a környezet állapota iránt.
4. Be kell kapcsolódnunk a közvetlen környezet értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
5. Tanítványainkat meg kell tanítani a természeti erőforrások előrelátó és ésszerű felhasználásának lehetőségeire.
6. Foglalkoznunk kell a globális jövő kérdéskörével: pl.: a helyi közösség jövőképe, fejlesztési tervek: milyen közösségben szeretnénk élni?, stb.

Feladataink:

- környezetbarát attitűdök, szokások kialakítása tanulóinkban,
- a természeti- társadalmi környezetről, tények, ismeretek közvetítése és az ezzel kapcsolatos problémamegoldó gondolkodás kialakítása,
- segítenünk kell a környezeti folyamatok megértését,
- tevékenységi folyamatba lényeges a szülők bevonása, fontos, hogy partnerek legyenek az új viselkedési minták kialakításában.

Kiemelt feladataink:

- a tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése, a természet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása,
- be kell mutatnunk és gyakoroltatni tanulóinkkal és ezáltal kialakítani a környezet megóvásához szükséges készségeket és képességeket, melyek a természeti- társadalmi környezet zavartalan működését elősegíti,
- tanulóinknak életkoruknak megfelelő szinten tanórán s órán kívül (Helyi Tanterv, szabadidős tevékenységrendszer) találkozniuk kell a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - környezet fogalmával,
 - a földi rendszer egységével,
 - a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
 - a környezetvédelem lehetőségeivel,
 - lakóhelyük természeti értékeivel,
 - lakóhelyük környezetvédelmi feladataival.
 - magatartásminták, értékek, életviteli szokások megtanítása.

Környezeti nevelés tanórán kívül:

A környezeti nevelés igazi helyszíne a természet. Ezért amikor csak lehet, jobb a szabadban megszerettetni, megismertetni a természetet, a környezetünket. Mindeközben nem kis mértékben hozzájárulva a gyerekek egészségének megőrzéséhez.

Lehetőségek:

- a.) Séta konkrét megfigyelési szempontok alapján (ősszel, tavasszal erdei kirándulások, állat les).
- b.) Kirándulások (délutáni, egynapos, állatkert, Vadaspark, kocsikázás, múzeumlátogatások, kiállítások megtekintése).
- c.) Osztálykirándulások (a többnapos kirándulások jól megtervezett programja nemcsak a természettudományokat támogatja, hanem a humán tárgyakat is. A szerzett élményekre, ismeretekre egész évben építhetünk, pl.: a NP oktató központjai is sokféle programot és szakemberek segítségét kínálják

Ezekon a foglalkozásokon a tanulók több oldalról ismerik meg a helyszín környezetében lévő táj emberi, történelmi, kulturális és természetvédelmi értékeit, hagyományait. A szerzett tapasztalatok közelebb viszik a valósághoz, s tanulva a pozitív vagy negatív változásokból, mintát nyújthatnak a jövőhöz.

Programjavaslatok

- Környezetvédelmi jeles napok megünneplése.
- Bekapcsolódás a megyei, országos természetvédelmi vetélkedőkbe, versenyekbe.
- Környezetvédelmi akciók szervezése: pl.: szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása, iskolaudvarok tisztaságának karbantartása, szemétszedési akciók, stb.
- Nyári táborok, kirándulások: pl.: tanösvény túrák, egy-egy tájegység, Nemzeti Parkok, vadaskertek, Természetvédelmi területek, botanikus kertek megismerése, látogatás múzeumokba, stb.
- Bekapcsolódás közvetlen környezetünk szépítésébe.
- Kiállítások rendezése (természeti értéket, helyi problémát bemutató), azaz minden olyan újszerű forma, módszer, mely célkitűzéseink, feladataink megvalósítását hatékonyan szolgálhatja.
- Környezetvédelmi, jeles napokhoz köthető természettudatos témájú plakátok, védett növényeket, állatokat ábrázoló gyerekrajzok (faliújság).
- Természetvédelmi akadályverseny szervezése (Madarak, fák napja).
- Egy-egy gyalog, vagy kerékpártúra a környékre.
- Télen (decemberben) madáreleség elhelyezése a környező erdőben, iskolaudvaron. (Madárkarácsony)
- Fenntarthatósági témahét.

A tanórán megvalósítható környezeti nevelés felelőse: a pedagógus.

Környezetvédelmi jeles napok:

- március 22: A Víz világnapja, (pl.: Hajdúhadház, Geszteréd víztisztító üzemének meglátogatása).
- Április 22: A Föld Világnapja, (pl.: közös séta, vetélkedő, stb.).
- Május 10: Madarak, fák napja, (pl.: játékos akadályversenyek, stb.).
- Június 5: Környezetvédelmi Világnap (pl.: osztálykirándulások, stb.).
- Szeptember harmadik szombatja: Takarítási Világnap (pl.: tisztasági versenyek indítása, stb.).
- Október 5: Állatok Világnapja (pl.: állatkert látogatás, vetélkedők, stb.).
- December: Madárkarácsony.

A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

- **Tanórai differenciálás heterogén csoportban:** Ez a terület - a sikeres integráció egyik feltételeként az egyéni fejlődési különbségeknek, szükségleteknek megfelelő fejlesztési módszereit tartalmazza.
- **Kooperatív tanulás:** A kooperatív tanulás alapelvei az együttnevelés szempontjából lehetőséget adnak a legfontosabb kompetenciák fejlesztésére.
- **Tevékenységek központú pedagógiák:** A cél olyan módszertani és tanulásszervezési eljárások megismertetése, amelyek a hatékony együttnevelést szolgálják.
- **Multikulturális tartalmak, interkulturális nevelés:** Ez a fejlesztés a pedagógusok saját önismeretének, önreflexiók készségeinek megerősítésére irányul – a tanulók egyenlő lehetőségeinek és aktív részvételének biztosítása érdekében.

- **Hatékony tanuló megismerési technikák és patronáló rendszerek:** pedagógiai megfigyelés, dokumentumelemzés, interjútechnikák és kérdőíves eljárások.
Ezáltal lehetővé válik, hogy a pedagógusok mélyebben, és egyúttal előítélet mentesen ismerjék meg a fiatalok viselkedését meghatározó tényezőket, valamint a tanulókra ható közvetlen környezeti jellemzőket.
- **Projektpedagógia:** A cél a projektpedagógia elméletének és gyakorlatának felhasználása, a kulcskompetenciák és személyiségjellemzők fejlesztése, valamint a projektmunkáknak heterogén csoportban történő megszervezése és lebonyolítása érdekében.

Hátrányos helyzetet előidéző okok /A hátrányok típusai/

- környezeti/családi hátrányok
- anyagi hátrányok
- egészségügyi hátrányok
- a gyermek személyiségében rejlő okok (erkölcsi helyzete és életvitele)
- tanulási hátrányok

Környezeti/családi okok:

1. Csonka család

- válás v. haláleset
- állami gondozottság, gyámság
- tartósan távol levő szülő (munkavállalás vagy más ok miatt)

2. Sokgyermekes család

- 3 vagy több gyermek

3. Szűkös lakásviszonyok

- a család magas létszáma
- több generáció együttélése

4. Szülők iskolázatlansága

5. Nevelési hiányosságok

- kettős nevelés
- felügyelet és gondozás hiánya
- helytelen bánásmód (brutalitás)
- érzelmi sivárság, közömbösség
- könnyelmű, felelőtlen életvitel
- bűnöző családi háttér

6. Negatív hatású baráti kör

Anyagi hátrányok:

- munkanélküliség,
- létminimum alatti 1 főre jutó jövedelem,
- a szülő csökkent munkaképességű vagy munkaképtelen,
- deviancia,
- a kereset nem a család szükségleteinek kielégítésére fordítódik.

Egészségügyi hátrányok:

- születési rendellenesség vagy szerzett fogyatékosság,

- mozgáskorlátozottság,
- érzékszervi károsodás (látás, hallás...),
- szervi rendellenesség,
- tartós betegség,
- idegrendszeri, pszichés problémák (szülő és/vagy gyerek),
- higiénés hiányosságok.

A gyermek személyiségében rejlő okok:

- Értelmileg, érzelmileg visszamaradt.
- Viselkedése: szökő, csavargó, italozó, drogozó, dohányzó.
- Bandázó.

Tanulási hátrányok:

A gyermek nem rendelkezik olyan felkészültséggel, amelyre a továbbhaladásához szükség lenne,

- mert gyenge képességű,
- beteges /cukor- szívbeteg stb./, fogyatékos,
- beilleszkedési zavarai, esetleg pszichés problémái miatt nem képes rendszeres tanulásra,
- nincs kellőképpen motiválva.

Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek intézményünkben:

- Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy:

A rendkívüli élethelyzetbe került tanulók szülei az intézményvezetéshez benyújtott írásbeli kérelem alapján nyújthatnak be igényt támogatásra a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy felé.

- Gyermekétkeztetés:

Az iskola tanulóinak étkezése a törvényi szabályozás keretein belül.

Iskolagyümölcs program, iskolatej program, mindenki ebédel program.

- Mentálhigiénés ellátás:

Gyermekvédelmi feladatokra képzett szakember tartja a kapcsolatot a gyermek-és ifjúságvédelemmel foglalkozó külső szervezetekkel, felhívja a figyelmet a veszélyeztetett helyzetben levő fiatalokra, és elkezdik gondozásukat. Szociális munkás, iskolalelkész, mentálhigiénés szakember.

- Egészségügyi ellátás:

Iskolánknek szerződése van iskolaorvossal, aki rendszeres szűrővizsgálatot végez, szakrendelésre szükség esetén beutal. Munkáját iskolai védőnők segítik. Az iskolaorvos és a védőnők egészségügyi tanácsadást végeznek, és segítséget adnak a felmerülő problémák szakorvosi megoldásához. A diákok, ha gondjuk van, bátran fordulnak hozzájuk.

- Tankönyv kiegészítő támogatás: tanszertámogatás.

- Napközis ellátás - tanulószoba – (különösen a hátrányos helyzetű gyerekek számára fontos)

- Kapcsolattartás a szülőkkel

A szülők tájékoztatása a különféle igénybe vehető kedvezményekről- szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon. Szükség szerint a gyermekvédelmi felelős, osztályfőnökök segítséget nyújtanak az igénylések kivitelezésében.

- Diáksport támogatása (a törvényi szabályozás keretein belül).

- Kapcsolattartás a nevelési tanácsadókkal, szakszolgálatokkal, szakértői bizottságokkal

- Sulirendőr: folyamatos a kapcsolattartás szükség esetén előadás, tájékoztatás a diákok részére.

Képességkibontakoztató, integrációs felkészítés keretébe tartozó pedagógiai feladatok

„A hátrányos helyzet és a társadalmi leszakadás elsősorban nem nevelési-oktatási probléma. A gazdasági válságtünetek felerősödése azonban nyilvánvalóvá tette, hogy a társadalmi kirekesztettség elleni fellépésnek az oktatás az egyik legfontosabb terepe: a nem megfelelően méltányos oktatás már az indulásnál megalapozza az egyenlőtlenségeket, illetőleg képtelen ellensúlyozni a tanulók szocio-kulturális helyzetéből eredő hátrányokat. A hátrányos helyzetű gyermekek nevelését segítő kezdeményezéseknek ezért nemcsak az esélykülönbségek csökkentését, hanem az előítélet-mentes, befogadó, és szolidáris társadalom kialakítását is célul kell, hogy tűzzék. A gyermekek között nem szelektáló, gyermekközpontú, korszerű, differenciált, pedagógiai formákat alkalmazó iskola teremthet esélyt a társadalmi integráció eléréséhez.”
(Fülöp Istvánné, 2011)

A program a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak a többi tanulóval egy csoportban történő nevelését, oktatását célozza meg, a tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának csökkentése érdekében. Az iskolai integrációs program kinyilvánítja az egyéni különbségekre alapozott nevelés kialakításának szükségességét. A nevelés, az oktatás igazodik a tanulóhoz, s ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek a gyermek részese.

Programunk az intézményi keretei között és azon túl zajló nevelés és oktatás valamennyi színterét, tevékenységi formáját, nevelési-, tanulási- és oktatásszervezési eljárását áthatja, egy rendszert alkotva, egymást erősítve, bevonva valamennyi érintett felet a teljes körű személyiségfejlesztés érdekében.

Alapelvek a programmal kapcsolatban

- ☐ ☐ Be- és elfogadó szemlélet.
- ☐ ☐ Tanulóbarát környezet.
- ☐ ☐ Az integrációt támogató új tanulásszervezési eljárások, módszerek alkalmazása a nevelés, oktatás folyamatában.
- ☐ ☐ Az egyéni bánásmód, optimális fejlesztés.
- ☐ ☐ A kapcsolatfejlesztés, a párbeszéd.

Célok, feladatok

a) Szegregációmentesség

feladat: a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók azonosítása, heterogén tanulócsoportok szervezése

b) Az együttnevelés feltételeinek megteremtése

feladat: integrációs stratégia kialakítása, az iskolába való bekerülés előkészítése, pedagógiai kompetencia megteremtése, eszközrendszer biztosítása, elfogadó társadalmi környezet kialakítása

c) A multikulturális értékek megismertetése, elfogadtatása, megbecsülése

feladat: a nemzetiségi kultúra beépítése a tantárgyak tantervi rendszerébe

d) A szülői részvétel a háromhavonkénti értékelésen, iskolai rendezvényeken

feladat: kommunikációs alkalmak bővítése, a szülők megnyerése, motiválása az együttműködésre

e) Tanári együttműködés megvalósítása a pedagógiai munkában

feladat: értékelő eszmegbeszélések vagy problémamegoldó fórumok, hospitáláson alapuló együttműködési alkalmak szervezése

f) *A HH, HHH tanulók sikeressége*

feladat: a tanulást-tanítást segítő eszközszerének beépítése a pedagógiai gyakorlatba, releváns mérőeszközök alkalmazása, folyamatos mérés, értékelés, az értékelés eredményeinek beépítése a fejlesztésbe, az egyéni fejlesztés megvalósítása, értékelése, szoros együttműködés a partnerekkel, az integrációt segítő módszertani elemek jelenléte, befogadó légkör biztosítása

g) *Hatékony beiskolázás a középfokú intézményekben*

feladat: továbbtanulási lehetőségek ismertetése, segítségadás a döntéshozatalban, differenciált tanulásszervezés, tehetséggondozás, egyéni fejlesztés, tanórán kívüli programok

A teljesítés kritériumai

- ☐ ☐ heterogén összetételű tanulócsoportok működnek,
- ☐ ☐ a pedagógusok módszertanilag felkészültek,
- ☐ ☐ együttműködési megállapodások szerinti kapcsolattartás sikeresen működik a partnerekkel,
- ☐ ☐ csökken az előítéletes magatartás,
- ☐ ☐ a szülők és pedagógusok között erősödik a kölcsönös bizalom,
- ☐ ☐ közös gondolkodás, összehangolt műhelymunka alakul ki a HH, HHH tanulók mérése, fejlesztése, értékelése érdekében,
- ☐ ☐ az évfolyamismétlés minimális legyen,
- ☐ ☐ csökkenjen a mulasztások száma,

A képességbontakoztató, integrációs felkészítés keretébe tartozó pedagógiai feladataink:

Intézményi szinten

- A hatékony integrált neveléshez szükséges pedagógiai módszerek, iskolai tanulásszervezési eljárások alkalmazásában a tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon (Pl. differenciált tanulásszervezés, tevékenységközpontú ismeretközvetítés, kooperatív tanulás, projektoktatás, drámapedagógia, stb.);
- Az info-kommunikációs eszközök intenzívebb tantermi használatában (a tanulók a napi tanulási gyakorlatban használják a számítógépet, tudnak ismereteket szerezni, elmélyíteni az internetről, fokozatosan felhasználói szinten kezeljék a számítógépet);
- A gyermek- és tanulóbarát intézményi környezet kialakításában (hagyományos helyett csoportmunkára alkalmas csoportszobai, osztálytermi be- és elrendezés);
- A széleskörű tanórán kívüli foglalkozások és szabadidős programok biztosításában, szervezésében;
- A pedagógus szerep megváltozásában (ismeretközvetítő szerep helyett facilitátor szerep);
- A szülők és az óvoda, iskola partneri kapcsolatának javításában az intézmény mindennapi életébe történő hangsúlyosabb bevonással;
- A társadalmi és szakmai környezettel való együttműködés erősítésében (pl. roma önkormányzat, gyermekjóléti szolgálat, óvodák, alap- és középfokú oktatási intézmények, szakmai szolgáltatók, szakszolgálatok, civil szervezetek, stb);
- Az intézményfokok közötti átmenet pedagógiai segítségével: óvoda-iskola, illetve általános iskola-középiskola között (közös programok szervezése, egymás munkájának megismerése, tanítási tartalmak összehangolása, tanulók átvétele intézményváltáskor, nyomon követés, esetmegbeszélések, közös programfejlesztések);
- Az inkluzív intézményi pedagógiai attitűd kialakításában (befogadó szemlélet kialakítása a pedagógusokban, a gyermekekben, tanulóknak és a szülőkben az eltérő szociális háttérű, a sajátos nevelési igényű és a roma gyermekek, tanulók iránt).

Egyén szintjén

- Valamennyi halmozottan hátrányos helyzetű gyermek és tanuló bevonásával a programba, megnyerve a szülőket is partnerként.

Ehhez az iskolában a pedagógiai munka kiemelt területévé válik: az érintett tanulók hátrányainak feltérképezése az alapvető képesség és készségterületeken, az egészséges személyiségfejlődés, a szociális fejlettség, a közösségi kapcsolatok és tanulási nehézségek területe;

- A feltérképezett hátrányok enyhítésére kidolgozott egyéni fejlesztési tervek készítésében: megjelölve benne a hátrányokat, azok fokát, a kompenzációs feladatokat, a tevékenységeket, a módszereket és a szervezeti kereteket, szintereket, gyakoriságot – ennek megfelelő folyamatos egyéni fejlesztés;
- A differenciált tanórai tanulásszervezés, valamint a fejlesztő, felzárkóztató, tehetséggondozó és az érdeklődési körnek megfelelő szakköri tanórán kívüli foglalkozások biztosításában: ennek eredményeként a lemorzsolódási, továbbtanulási, kompetenciamérési eredmények az érintett tanulók körében folyamatosan javuló mutatókat érnek el.
- Az iskolán kívüli, továbbtanulást segítő programokban (pl.: Útravaló Ösztöndíjprogram, Arany János Tehetséggondozó Program stb.).
- További fontos követelmény: fokozott figyelem irányítása az érintett gyermekekre, tanulóira, pozitív befogadó intézményi attitűddel, folyamatos pozitív mintaadással.
- A háromhavonkénti értékelő megbeszélés, amelybe minél több érintett fél bevonása indokolt.

A képességkibontakoztató felkészítés keretében intézményünk a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletben foglaltak szerint biztosítja:

- a személyiségfejlesztéssel,
- közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztését segítő programot,
- a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet.

SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Fejlesztési feladatok a tanuló személyiségfejlesztésére:

1. A reális önismeret, önkép kialakítása. A megfelelő önértékelés kialakítása (önkifejezés, önjellemzés, önabrázolás, önmegfigyelés fejlesztése). A testi-lelki egészség gondozása, a gyermek belső, személyes harmóniájának megerősítése. Az átélés élményének gyakorlása.
2. A gyermek erősségeinek feltárása és ismerete a személyiségében és a tanulásában. Pozitív személyiségjegyek erősítése (megbízhatóság, becsületesség, őszinteség, alkalmazkodás, engedelmesség, engedékenység, előzékenység, kedvesség, bizalom, lelkiismeret, lelkifurdalás, a rossz cselekedet jóvá tétele, hazugság elítélése, kitartás, pozitív akarati vonások, időáldozat, teljesítményfigyelés, bátorság, ...).
3. A gyermek gyengeségeinek feltárása és ismerete a személyiségében és tanulásában. Az emberi negatív személyiségjegyek feltárása és azok megítélése.
4. A gyermek érdeklődési irányainak feltárása, megsegítése.
5. A gyermek egészséges önbizalmának erősítése. Az egészséges önbizalom kialakítása. (Mivel adok okot társaimnak arra, hogy büszkék lehessenek rám?)
6. A gyermek küzdőképességének növelése, akarati vonások erősítés. Akarati

- vonások erősítése az önirányítása, önalakítása területén.
7. Az egészséges önbecsülés segítése.
 8. A gyors helyzetfelismerés és a jó döntéshozatal megsegítése.
 9. A jó összhang megteremtésének segítése gyermek és pedagógus között.
 10. A szorongások feloldásának segítése.
 11. Önmagáért és környezetéért is felelős magatartás kialakítása.
 12. Az őszinte kommunikáció kialakítása.
 13. A korcsoportbeli, a családi, a felnőtt példakép fontossága a gyermek személyiségének fejlődésében.
 14. A gyermek személyes igényeinek, törekvéseinek feltárása; egyéni céljainak, feladatainak tudatosítása.

KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Fejlesztési feladatok a tanuló közösségi beilleszkedésének segítésére:

15. Csoportszabályok kialakítása, kiegészítése, rögzítése, betartásának fontossága. A közösségi normák elfogadtatása és betarttatása a gyermekkel.
16. Kapcsolatfejlesztés segítése. A bizalom erősítése a társ felé. A gyermek barátkozásainak megsegítése.
17. A csoport nyújtotta biztonság kialakítása. A szeretet, összetartozás, biztonság átélése. A társas kapcsolatok javítása, az egymást segítő közösségi közeg megteremtése. A feloldódás megsegítése. Rokonszenv, ellenszenv, bajtársiasság kifejezése, kezelése. Gyors szociometria játék a pedagógus tájékozódására (szóban vagy írásban: Veled szívesen...).
18. Egymás iránti figyelem, tapintat fejlesztése, a rosszallás vagy elismerés megfelelő kifejezése. A tapintatos közlés, kérés elsajátítása. A helyes kommunikáció tanítása a problémás esetekben. A feszült állapot megkönnyítése tematikus szavakkal, kifejezésekkel. Tapintat a társakkal tanulás közben.
19. Az egyéni teljesítményének elismerésének fontossága a tanulócsoporthoz.
20. Konfliktustűrő, -kezelő, -megoldó képesség fejlesztése. Csúfolódások, bántások kezelése, az agresszivitás kezelése. A düh levezetésének módjai. Egyéni bánásmód az agresszivitás visszaszorítására. Mások haragjának megértése. A bocsánatkérés módjai.
21. A kommunikációs és kooperációs készség fejlesztése a közösségben. Vitázó és érvelő képesség erősítése közös munkavégzés közben. Együttműködési készség és döntéshozatal fejlesztése a közösen végzett munkálatok során.
22. A társakkal, másokkal szembeni előítélet-mentes magatartás megsegítése. A gyermek személyes és társadalmi identitásának megerősítése. A szegényekkel való szolidaritás érzésének megtapasztalása.
23. A gyermek magatartási zavarainak enyhítése. Magaviseletének megfelelő kezelése.
24. A gyermek iskolai rendezvényeken való részvételének megsegítése. Közösségi élmény átélése. A megbeszélés igényének kialakítása.

SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Fejlesztési feladatok a tanuló szociális hátrányainak enyhítésére:

25. A gyermek verbális és kommunikációs készségének fejlesztése (szereplés vállalása, beszédfejlesztés, előadásmód fejlesztése, vélemény-nyilvánítás gyakorlása). Mesemondással, mesehallgatás utáni véleménynyilvánítással, mondókákkal, kiszámolókkal, versekkel, szólásokkal, közmondásokkal. A verbális kreativitás fejlesztése (pl.: a mese kitalálásában, folytatásában, versírásban). Szövegértési-szövegalkotási készség fejlesztése. Szókincs

- fejlesztése: szavak gyűjtése, megmagyarázása, körbeírása, tulajdonságok gyűjtése, rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavak gyűjtése. Gyűjtőfogalmakhoz tartozó szavak gyűjtése. Relációszókincs fejlesztése.
26. Életkorának megfelelően érzelmek tudatos felvállalásának megsegítése. Az érzelmi intelligencia fejlesztése nonverbális eszközökkel. A száj és a szem mozgásának, a mimikai kifejezések jelentősége az előadásban. Imitációs készség fejlesztése. Indulatok, érzelmek kifejezésének gyakorlása mozgással, mimikával. A jelentésolvasás gyakorlása. A mozgások, nézések fontossága, közlő értékük.
 27. Szokás és hagyománytisztelet fejlesztése családjában, környezetében, a magyar népszokások megismerésével és a multikulturális tartalmak megjelenítésével is.
 28. A megfelelő reagálás kialakítása jutalmazások és büntetések esetén. A tehetséggondozás, a művészetek fontossága, művészeti nevelés. (Buzdítás a szakkörökre, a versenyekre, a megmérettetésekre.)
 29. Az érzelmi intelligencia fejlesztése: A családi szokások, családi kötődések által. A család, a kölcsönös megbecsülés fontossága. Az összetartozás, a segítség fontossága. Példaképek fontossága a családban. Az érzelmekből fakadó gondolatok kifejezése.
 30. Az érzelmi intelligencia fejlesztése: kötődés a szülőhelyhez. A település ismerete életkori szinten, szeretete, értékeinek megőrzése.
 31. Az érzelmi intelligencia fejlesztése: Az illemszabályok ismerete. A szabályok tudatos betartásának igénye. Egymásra figyelés és tapintat az illemben. Az ünnepi öltözet, a szép beszéd, éneklés, a helyes testtartás fontossága ünnepségeken. A helyes viselkedés-kultúra elsajátítása.
 32. Az érzelmi intelligencia fejlesztése: kommunikáció idegen felnőttel (bolt, könyvtár, telefon). Kommunikáció és cselekvőkészség vészhelyzetekben.
 33. A napirend fontossága. Tudatos tervezés fontossága a napirendben. A szabadidő hasznos eltöltése. Igényesség fejlesztése a televízió műsorválasztásban. Az értelmes időtöltés fontossága.
 34. A higiéniai szabályok ismerete és betartásának igényessége. Az ápoltság és az ápolatlanság következményei. Igényesség az ápoltság és a tisztaság megőrzésében. A tiszta környezet fontossága.
 35. A tudatos egészséges és biztonságos élet. A fizikai állóképesség megőrzése, erősítése. Tartózkodás az egészségkárosító rossz szokásoktól.

TANULÁSI KUDARC, NEHÉZSÉG ENYHÍTÉSE

Fejlesztési feladatok a tanuló tanulási kudarcainak, nehézségeinek enyhítésére:

36. A tanulás, tudás értékének tudatosítása. A gyermek kötelességtudatának fejlesztése. A gyermek tanulási motivációjának előhívása, fejlesztése, erősítése, fenntartása. A tanulás céljának tudatosítása.
37. Rendszabályok kialakítása és betartása a tanulásban. Tapintat a társak önálló munkavégzésében.
38. Tanulási módszerek megismertetése, azok használatának tudatosítása, a tanulási technikák jelentősége az eredményességbe (az írásbeli házi feladat elkészítésének módjai, ellenőrzése, a javítás helyes technikájának elsajátítása, a szorzótábla tanulása, vers tanulása, szöveg tanulása, szabályok tanulása, idegen nyelv tanulása).
39. A gyermek képességeinek megfelelő tanulás fontossága, ennek igényének tudatosítása.
40. Az önálló tanulás képességének kialakítása. Önértékelés, önellenőrzés igényének kialakítása. Gazdálkodás az idővel.

41. Mások tanulási technikájának megismerése, tanulópárok hasznos együttműködésének megtapasztalása (kooperatív tanulási próbák).
42. A gyermek szociokulturális hátrányainak kompenzálása a tanulás folyamatában. A gyermek családi kultúrájához igazodó tanítás-tanulás. A multikulturális tartalmak megjelenése a tanulás folyamatában.
43. A gyermek érzékszervi működésének segítése: a hallásérzékelés, a beszédhallás fejlesztése, hangfelismerések fejlesztése.
44. A gyermek érzékszervi működésének segítése: A látás fejlesztése. Mozdulatok, pozíciók megfigyelése. Színfelismerés fejlesztése.
45. A gyermek tanulási kudarcainak enyhítése fejlesztő feladatokkal. A gyermek sikerélményhez juttatása.
46. A gyermek tanulási képességeinek fejlesztése játékos feladatokkal: az írás-mozgás koordináció fejlesztése; a beszédészlelés fejlesztése; a beszédértés fejlesztése; a szövegértés fejlesztése. A gyermek nyelvi hátrányainak enyhítése. A beszédprodukció fejlesztése (szókincs, mondókák, versek, kérdésfeltevés, válaszadás, beszélgetés, a nyelv helyes használata, tartalomelmondás, vélemény megfogalmazása, ...). Ritmusérzék fejlesztése (szótagolás, mondókázás, ritmustapsolás, ...). A fantázia fejlesztése (meseírás, versírás, mesebefejezés, játékok, ...). A vizuális, motorikus, verbális emlékezet fejlesztése(feladatokkal, játékokkal, ...). A kreatív gondolkodás fejlesztése (önállóan, csoportosan, játékokkal, feladatokkal). A figyelem, a megfigyelő és összpontosító képesség fejlesztése (feladatokkal, játékokkal). A testkép-tudat, testkép-ismeret fejlesztése. A téri tájékozódás fejlesztése (térhasználat, térérzékelés, térkihasználás, észlelésérzékenyítés).
47. A gyermek mozgásának fejlesztése játékokkal, feladatokkal, mozgásfejlesztés játékosan (mozdulat és mozgásutánpótlás, éneklés mozdulattal követése). Nagymozgások fejlesztése (ügyesség, gyorsaság fejlesztése). A mozgáskoordináció fejlesztése. A finommozgások fejlesztése (praktikus mozgások, ízlés, pontosság, tisztaság igénye, eszközök tulajdonságai, balesetveszély elkerülése).

A képesség-kibontakoztató felkészítés keretében a pedagógus feladata az I.-IV. bekezdésben foglalt pedagógiai rendszernek megfeleltethető tevékenységek megvalósítása, így különösen:

- hátrányok feltérképezése,
- egyéni fejlesztési terv készítése,
- ennek alapján történő kompetenciafejlesztés,
- az önálló tanulást segítő tanulói fejlesztés,
- az együttműködésen alapuló módszertani elemek alkalmazása tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon,
- a tanulói teljesítmény értékelése,
- értékelő esetmegbeszéléseken történő részvétel,
- mentori, tutori tevékenységek ellátása,
- a tanuló családjával történő rendszeres kapcsolattartás.

A különleges pedagógiai célok megvalósításához igazodó nevelés- és oktatásszervezési megoldások részletes szabályait a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet tartalmazza.

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése és oktatása esetén a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő program

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók személyiségfejlődési zavara, akadályozottsága, az idegrendszer különféle eredetű, öröklött vagy korai életkorban szerzett sérülésével és/vagy funkciózavarával függ össze. Az enyhe fokú értelmi fogyatékoság (mentális sérülés) diagnosztizálása elsősorban orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat.

Pszichodiagnosztikai vizsgálatokkal megállapítható a kognitív funkciók lassúbb fejlődése, valamint más, nem intellektuális területeken jelentkező eltérések.

A nevelésükhöz szükséges feltételek – a köznevelésről szóló törvény szerint:

- a) a fogyatékoság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár foglalkoztatása,
- b) speciális tanterv, tankönyv és más segédletek, illetve
- c) a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakmai szolgáltatások biztosítása. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelési igényeinek megfelelő gyógypedagógiai nevelés és terápia hatására fejlődésük a mentális képességek területén is számottevő lehet.
- d) Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése nevelési igényeinek megfelelő gyógypedagógiai nevelés, oktatás és terápia, amely hatására a mentális képességek területén is számottevő lehet a pozitív eredmény.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók pedagógiai és egészségügyi célú habilitációja, és rehabilitációja

A gyógypedagógiai nevelés egészét átható habilitációs, rehabilitációs nevelés célja az értelmi fogyatékos fiatalok szocializációja, eredményes társadalmi integrációja. A fogyatékoságból eredő hátrányok csökkentését segítő tevékenységek.

A gyógypedagógus, esetenként más szakember véleményének figyelembevételével - készíti el a fejlesztő programot, amely a tanuló különleges gondozási igényére épül, és egyedi tulajdonságainak fokozatos kibontakozását szolgálja.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység során a fejlesztő programok készítésekor és elemzésekor elsődlegesen azt kell figyelembe venni, hogy

- a gyógypedagógiai nevelés, a terápiás eljárás és eszközrendszer miként tud vagy tudott hozzájárulni a pszichikai, a fiziológiai funkciók zavarának korrigálásához, kompenzálásához,
- a funkcionális képességek csökkenéséből,
- a funkciók fejletlenségéből eredő zavarok kezeléséhez,
- a szociális szféra akadályozottságából származó hátrányok csökkentéséhez.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység lényeges eleme:

a fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul, és a programokon, tréningeken keresztül valósul meg,

- a folyamatos vagy szakaszos pedagógiai diagnosztizálás,
- a pszichés funkciók, mint az érzékelés, észlelés, figyelem, koncentráció, gondolkodás fejlesztése,
- reális énkép megalapozása, az önismeret fejlesztése,
- a közösségi tudat fejlesztése, az érzelmi élet gazdagítása élményadással,
- a kommunikáció fejlesztése,
- a személyiség értelmi, érzelmi, akarati oldalának fejlesztése,
- a szociokulturális hátrányok csökkentése, felzárkóztatás,
- a szakasz végére a írás, olvasás, matematikai alpműveletek eszközszintű elsajátíttatása.
- az önálló tanulásra való felkészítés,

- szocializációja, eredményes társadalmi integrációja.

A beszéd fogyatékos tanulók

Beszéd fogyatékos az a tanuló, akinél veleszületett vagy szerzett idegrendszeri működési zavarok és a környezeti hatások következtében jelentős mértékű a beszédbeli akadályozottság. Ennek következtében átmeneti, illetve tartós zavarok léphetnek fel a nyelvi, kommunikációs és tanulási képességekben, a szociális kapcsolatok kialakításában.

Beszéd fogyatékos tanulók fejlesztése

A fejlesztésben meghatározó a sokoldalú perцепciós fejlesztés, melynek során a kinezteziás, a hallási, látási, a beszédmotorikus benyomások egymást erősítve fejlődnek.

Fontos a transzferhatások tudatos kihasználása. Mivel a nyelvi és kognitív képességek kölcsönhatásban állnak, komplex fejlesztéssel a terápia hatékonysága fokozható.

A módszerek megválasztásakor az életkor, a kognitív készségek, a szocioadaptív viselkedés és a szociokulturális környezet sajátosságainak figyelembevétele szükséges.

A beszéd fogyatékos tanulók beszéd és nyelvi fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történik.

A fejlesztést a szülők támogató együttműködése kell hogy segítse.

A terápiában – minél gyorsabban automatizált, jó beszéd szint elérése érdekében – a tanulóval kommunikáló valamennyi felnőtt legyen partner.

Beszéd fogyatékos tanulók rehabilitációja

Valamennyi beszéd fogyatékos tanulónál alkalmazható a:

- logopédiai egyéni és csoportos terápia (beszéd technikai és tartami fejlesztése)
- bábterápia (személyiség és önértékelés fejlesztése, konfliktuskezelés kommunikációs zavar esetén)
- kommunikációs tréning (beszéddel és kommunikációval kapcsolatos tudatosság kialakítása)
- drámaterápia (olyan gyerekek számára, akiknél a beszéd- és nyelvi problémák háttérben vagy következtében pszichés problémák állnak)
- gyógytorna lehetősége.

A beszéd fogyatékos eltérő kórformái szerint a rehabilitációs feladatok eltérőek.

Egyéb pszichés fejlődés zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek fejlődése, a kialakult képességzavarok előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott, pszichológiai, pedagógiai, gyógypedagógiai megsegítést igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk **specifikus tanulási zavar**. Tanulási, beilleszkedési, magatartási zavarok háttérben részképesség zavarok, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar és/vagy figyelemzavar kialakulatlansága vagy fejletlensége áll fenn.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkozik, hogy:

- ezek a tanulók érzékenyebbek az időjárás változására,
- fáradékonyabbak, nehezen viselik a várakozást, a kivárást okozta feszültséget,
- aktivitás szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, egyedüllétre, támasznyújtásra,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint
- a pozitív visszajelzést, sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Pszichés fejlődés zavar miatt a nevelési, tanulási folyamatban akadályozott tanulók fejlesztése

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni szükségleteik figyelembevételével történik.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, ellenőrizni szükséges a további célkitűzése megtervezését megelőzően.

Az iskolai nevelés, oktatás és fejlesztés során kiemelt feladat:

- a. a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás elősegítése,
- b. egészséges pozitív énkép, önértékelés kialakítása,
- c. a tanulás iránti motiváció és a kudarcűrő-képesség növelése,
- d. a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása,
- e. a társadalmi együttélés szabályainak követésére ösztönzés és az önállóságra nevelés.

A fejlesztés céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén

A pszichés fejlődési zavar körébe tartozó jelenségek, így az iskolai tanulási és viselkedési problémák kialakulását különböző tényezők idézhetik elő.

A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alapproblémája hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasással (diszlexia), a helyesírással (diszortográfia), az írásmozgással (diszgráfia) és számolással (diszkalkúlia) kapcsolatban a tanulás során feltűnő nehézségek jelentkeznek. Általános értelmi képességeik és a tanulási teljesítményeik között alulteljesítés formájában lényeges különbség van. Ennek hátterében a megismeri képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló (körülírt) vagy kevert típusú zavar (együtt járás) formájában jelenhetnek meg.

Diszlexia – az olvasási képesség zavara

A specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amelynek során az olvasásban, írásban elért eredmény lényegesen elmarad a gyermek adottságai, illetve a tanításra és gyakorlásra fordított idő által elvárható szinttől.

Terápiája:

A tanuló mindenkor osztályfokának megfelelő értő olvasás készségének kialakítása, amely elősegíti az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A szakszerűen végzett diszlexia-prevenziós, illetve -reedukációs terápiával a tünetek jelentősen enyhíthetők, bár a súlyos diszlexia végigkíséri az egyén egész életét.

Diszgráfia az írás grafomotoros jellemzőinek zavara

Jellemzője a rendezetlen, görcsös, hibás, nehezen olvasható írás, a szabálytalan betűalakítás. Értelmezése nem egységes; megkülönböztetnek önállóan vagy diszlexia mellett jelentkező diszgráfiát.

Diszgráfia esetén nehezen tanul meg írni. Az írómozgás egyenetlen, lendülete és ritmusa töredezett, fáradékonyabb.

Terápiája:

Képességfejlesztéssel jól befolyásolható:

- mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
- testséma biztonságának kialakítása
- vizuomotoros koordináció
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezése,
- ritmus, a nyomáserősség és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtésének elősegítése,

Diszortográfia, a helyesírási képesség zavara

Nagy gyakorisággal társul diszlexiával, de az együtt járástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavarnak. Jellemzője a centrális auditív feldolgozás zavara.

Terápiája, a fejlesztés feladatai:

- a tanuló mindenkor osztályfokának megfelelő helyesírási készségének kialakítása,
- az anyanyelvi kompetencia kialakítása,
- az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazása,
- fonológiai tudatosság és beszédészlelési képességfejlesztés,
- rövidtávú emlékezet fejlesztése,
- spontán és a tollbamondás utáni írás színvonalának javítása,
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

Diszkalkulia a számolási képesség specifikus zavara

Specifikus számolási zavar; a tanulási nehézségeket nem indokolja sem az értelmi fejlődés zavara, sem oktatási vagy egyéb környezeti probléma.

A diszkalkulia különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának a nehézsége. Ezenél a tanulóknál hiányzik a matematikai érdeklődés, kialakul a mechanikus számlálás képessége.

Terápiája, a fejlesztés feladatai:

Általános képességfejlesztés, a matematikai ismeretek elsajátítását segítő egyéni fejlesztőprogramok, fokozott szemléltetés (pl. Montessori-eszközök, színes rudak, ujjak használatának bevonása).

- érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- testséma kialakítás,
- a matematikai nyelv tudatosítása,
- szám-és műveletfogalom kialakítása,
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése,
- a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, képi, vizuális megerősítés,
- segítő, kompenzáló eszközök használata,
- egyéni sajátosságához igazodó gyakorlás.

Hiperaktivitás és figyelemzavar.

Már kisgyermekkorban kialakulnak a tünetei a csapongás, figyelmetlenség, szabályok megszegése, többszöri konfrontálódás társakkal, megfontolatlanság.

Terápiája, fejlesztése: figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése.

- speciális figyelem-tréning,
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,
- fokozott egyéni bánásmód
- feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése
- viselkedésmódosító technikák,
- mozgásterápia,
- motiválás, sikerélmény biztosítása
- esetleges gyógyszeres kezelés.

Magatartási zavarok- a szocio-adaptív folyamatok zavarainak következtében kialakuló viselkedészavar

Jellemzője az agresszív vagy dacos magatartás, az életkorban elvárható szociális elvárásokat durván áthágja, nagyfokú harcoság, társakkal, tárgyakkal, állatokkal szembeni durva bánásmód, erőfitogtatás, indulatkitörések, hazudozás.

Sokkal súlyosabb mértékben tapasztalható, mint egy hagyományos gyereksíny vagy serdülőkori lázadás. A viselkedés tartós zavarára utal.

Terápiája, a fejlesztés feladatai:

Kezeléséhez többnyire komplex beavatkozás szükséges (pszichiátriai mellett jogi, szociális, gyermekvédelmi, intézményi/iskolai és családi). Lényege a biztonságos, megfelelő határokat szabó környezet kialakítása és tartós fenntartása.

- a tanuló helyének jó megválasztása az osztályban,
- figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése,
- a mindennapi tevékenységek végzéséhez, az iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása,
- egyénhez igazodó követelmény kialakítása
- az alkalmazkodó készség fejlesztése
- együttműködés családokkal, szakemberrel,
- pszichoterápia,
- sikerélmény biztosítás.

Az SNI tanulók tantárgyi teljesítményének értékelése

Alapvető cél a tanulók önértékelésének fejlesztése, kritikus gondolkodásuk kialakítása, egymás munkájának elismerése, a hibák kíméletes, javító szándékkal történő megfogalmazása. Elvünk, hogy az értékelés

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be,
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött,
- tartalmazza, hogy a gyerek a saját lehetőségeit mennyire aknáztta ki.

Az értékelési szempontok összetettek, egy-egy tantárgyra, illetve a gyermek egész személyiségének fejlődésére koncentrálnak.

Az SNI-s tanulók nevelése, oktatása, fejlesztése a NAT-ban megfogalmazottakra épül. Alapelveiben, céljaiban illeszkedik az abban megjelenő kulcskompetenciákhoz, a kiemelt fejlesztési tartalmakhoz.

Kulcskompetenciák fejlesztése

Anyanyelvi kompetencia

Kiemelt fontossággal bírnak az alábbi területek:

- a grammatikai rendszer tudatos felépítése, megerősítése, mind a beszélt, mind az írott nyelv területén
- kommunikációs stratégiák kiépítése, megerősítése, beszéd tudatosság kialakítása
- a beszédértés és olvasásértés fejlesztése a mindennapi és az irodalmi szövegek befogadását, továbbgondolását elősegítve
- amennyiben a szövegfeldolgozás is érintett, különösen fontos a tanulók tapasztalati úton, információhoz juttató oktatás
- a nyelvi kódrendszer értelmezésének, működésének folyamatos megtámogatása mind a bemenetelnél, mind a feldolgozásnál
- a mentális lexikon folyamatos fejlesztése, a fogalomalkotás kialakítása
- számítógépes programok használata (helyesírás ellenőrző program, stb.)
- a tanulók folyamatos motiválása érdeklődésük felkeltése

- nonverbális kommunikáció elemeinek közvetítése és használatának tudatosítása.

Idegennyelvi kompetencia

Cél az idegen nyelv szókincsének, fonológiai és helyesírási sajátosságainak, nyelvi kódrendszerének tudatos felépítése, a szóbeli és az írásbeli kommunikáció fejlesztése.

- a nyelvoktatás során a multiszenzoros technikák használata, valamint a verbális és nonverbális kommunikációs csatornák egyidejű alkalmazása kiemelten fontos
- a nyelvórákon szerepet kapnak a koncentrációt és az emlékezetet fejlesztő gyakorlatok (a szókincs, a nyelvtani szabályok, a kiejtés elsajátítása érdekében).
- fontos pedagógiai cél a tanulók természetes gátlásainak feloldása az idegen nyelv kommunikációs helyzetben történő használata során.

Matematikai kompetencia

A legfőbb cél a problémamegoldó gondolkodás minél több elemének fejlesztése, konkrét cselekvésekhez kötött helyzetekben. Számolni lehet a szövegértési nehézségekkel, a szimbólumok megértésének problémájával, illetve a verbális absztrakciónak a fejletlenségével

1. A mennyiségekkel és a számossággal kapcsolatban:

- a számok közötti viszonyok,
- a relációk megértési nehézségével, stb

2. A geometriai ismereteknél tekintettel kell lenni:

- a vizuális észlelés nehezítettségére
- a téri tájékozódás zavarára

Különös figyelmet kell fordítani a megfelelő tempó kialakítására és a tanulók együttműködésére.

A matematikai gondolkodás fejlesztése az interaktív tábla és digitális tananyagok lehetőség szerinti alkalmazásával valósulhat meg.

A matematikai szakkifejezések és a szaknyelv használatának fokozatos megkövetelése, a szóbeli használatának állandó gyakorlása fontos a tanítás, fejlesztés során.

Természettudományos és technikai kompetencia

Az oksági kapcsolatok felismerése a tanult összefüggések alkalmazása, a természettudományos értelmezése gondot okozhat azokban az esetekben, amikor az olvasott szöveg megértése akadályokba ütközik.

Ennek korrigálására alkalmazható:

- rövidített, tömörebb képekkel, segédeszközökkel támogatott szövegek használata,
- a mindennapi tapasztalatokból kiindulva történhet az ismeretszerzés,
- az összes érzékszerv bevonásával szerezzenek benyomást a természeti jelenségekről,
- a kritikai gondolkodás képességének fejlesztése kis lépésekben történhet.

Digitális kompetencia

Hozzásegítjük a tanulókat, hogy a rendelkezésükre álló információs társadalom technológiáit használják a maguk segédeszközeként a számukra szükséges területeken.

Feladatunk azoknak a digitális programoknak megismertetése, melyek megkönnyítik az ismeretszerzést, az interperszonális kapcsolatépítést.

Az információgyűjtés – és keresés számukra jól teljesíthető feladat, ezért építhetünk erős motivációjukra. Ezáltal megtanulnak önállóan tájékozódni a digitális világban.

Szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Cél az adaptív viselkedés kialakítása, fejlesztése a fogyatékos támogatása abban, hogy az őt körülvevő társadalmi és gazdasági környezet eseményeit képes legyen feldolgozni, szükség

esetén azok menetébe bekapcsolódni.

Az oktatás folyamán fontos a mindennapi tapasztaláshoz köthető társadalmi feladatok szemléltetése.

A tanuló lássa maga előtt a folyamatot, értse benne szerepét, esetleg feladatát, képes legyen az őt személyesen érintő ügyekben érdekeit érvényesíteni (vitában, eszmecserében ütköztetni, egyeztetni).

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség, kreativitás

Az esztétikai tudatosság, a művészeti kifejezőképesség egy kifejező eszközt ad a fogyatékos tanulók kezébe.

A kreativitás, a problémafelismerő és – megoldó képesség, a képzelet, a képi gondolkodás fejlesztésére jó lehetőséget biztosít a művészeti nevelés.

Ezen a kompetenciaterületen az ízlés a nyitottság, az empátia, minden szintjét fejleszti, így az érzelmi életüket gazdagítja. Lehetőséget biztosít a fogyatékos tanulók speciális készségfejlesztésére:

- a látvány és a mozgás ábrázolásával a megfigyelőképesség, tér- és időérzék, a térbeli rendezés fejlesztésével,
- szín-, forma- és szerkezeti érzék alakításával.

A hatékony, önálló tanulási kompetencia

A fogyatékos tanulók esetében az önálló tanulás elengedhetetlen feltétele a könyvtári ismeret, informatikai tudás, az értő olvasás, szövegfeldolgozás.

Egyénre szabott módszerekkel, a mindennapi életből vett gyakorlati helyzetek cselekvéses vagy vizuális modellezésével segíthetjük:

- az önálló ismeretszerzést
- az információ megfelelő szűrését, feldolgozását.

A szövegfeldolgozás, az új információk rendezése során fontos szerephez kell jutnia a gondolkodási képességek fejlesztésének, a képzeleti, egyben a fogalmi gondolkodás terén.

Feladatunk az új ismeretek megszerzése iránti ösztönössé váló motiváció kialakítása.

Tantárgy	Beszédben akadályozott tanuló	Pszichés fejlődési zavar
Magyar nyelv és irodalom	A nyelvi, kommunikációs készség fejlesztése. Az anyanyelvi fejlesztés hosszabb gyakorlási idővel. Hangoztató-elemző, ill. diszlexia-prevenációs olvasástanítás. Helyesírás fejlesztése. Több idő biztosítása a gyakorlásra. Logopédiai, drámaterápiai fejlesztés. Komplex nyelvi fejlesztés speciális feladatokkal.	Látás, hallás mozgás koordinált működésének fejlesztése. Beszédfejlesztés, aktív szókincs fejlesztése. Helyes ejtés gyakorlása. Verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése. Hangoztató-elemző, ill. diszlexia-prevenációs olvasás-tanítás. Hang-betűkapcsolat fonéma-hallás, kialakítása és az alkalmazás fejlesztése. Betűtévesztések kiküszöbölése. A figyelem-megosztási képesség fejlesztése: az olvasástechnika és a szöveg tartalma között

Tantárgy	Beszédben akadályozott tanuló	Pszichés fejlődési zavar
Idegen nyelv	A beszédfigyelmetlenség típusához igazodó módszerek, pl.: - dadogók esetében az írásbeliség, - diszlexiásoknál az auditív módszerek alkalmazása	Speciális módszerek alkalmazása auditív segédeszközökkel. Egyszerű élethelyzetek, szituációk játékos modellezése.
Informatika	Az informatikai eszközök tanulás során történő megfelelő és tudatos alkalmazásának tudatosítása, különösen az írás és olvasási nehézséggel küzdő tanulók esetében. Az informatikai eszközök segítő szerepének megismerése, használata	A számítógép működési elvének megismerése, a folyamatok megértése. Az informatikai eszközök tanulás során történő megfelelő és tudatos alkalmazásának tudatosítása, különösen az írás és olvasási nehézséggel küzdő tanulók esetében. A számítógép felhasználhatósága a mindennapokban. Önuralom, önfegyelem fejlesztése.
Matematika	Sokoldalú, érzékleti megerősítés. Fogalmi gondolkodás fejlesztése. Gondolkodási műveletek segítése. Szövegértés, lényegki-emelés fejlesztése.	Az elsajátított matematikai fogalmak alkalmazása. Gyakorlati tevékenységre épülő, az életkornak megfelelő számfogalom kialakítása. A számok világának leképezése tárgyakkal, rajzokkal, majd a számok szimbolikus szintjén. Matematikai nyelvi relációk tudatosítása. Az alpműveletek fogalmi kialakítása, képi (vizuális) megörökítés. Sokoldalú gyakorlás.

Tantárgy	Beszédben akadályozott tanuló	Pszichés fejlődési zavar
Történelem és Hon Etika, népismeret	A feladatok, a fejlesztendő képességek megegyeznek a Nat-ban leírtakkal. A fejlesztés útjai, módjai, és kialakításuk időtartama módosulhat.	Önismeret, reális önértékelés fejlesztése Korszerű, rugalmas szervezeti keretek és módszerek előtérbe helyezése mindenkor a tanulók egyéni fejlettségének függvénye. A feladatok, a fejlesztendő képességek megegyeznek a Nat-ban leírtakkal. A fejlesztés útjai, módjai, és kialakításuk időtartama módosulhat
Környezetismeret. Földrajz	Életszerű helyzetek megtapasztalása. Szituációs helyzetek eljátszása. A természetben meglévő és megfigyelhető dolgok, jelenségek megtapasztalásához lehetőség nyújtása, valamint azoknak visszaadása saját szavaikkal. Ezáltal szókincsüket is bővítjük. Tér- és idői viszonyok, tájékozódási ismeretek kialakítása, képes legyen mindezeket a megfelelő formában leképezni. Olyan módszerek alkalmazása, hogy képes legyen grafikonok, képek, diagramok, ábrák információit feldolgozni.	Tér- és idői viszonyok, tájékozódási ismeretek kialakítása, képes legyen mindezeket a megfelelő formában leképezni. Életszerű helyzetek megtapasztalása. Szituációs helyzetek eljátszása. A természetben meglévő és megfigyelhető dolgok, jelenségek megtapasztalásához lehetőség nyújtása, valamint azoknak visszaadása saját szavaikkal. Ezáltal szókincsüket is bővítjük. Olyan módszerek alkalmazása, hogy képes legyen grafikonok, képek, diagramok, ábrák információit feldolgozni.

Tantárgy	Beszédben akadályozott tanuló	Pszichés fejlődési zavar
Biológia, Fizika. Kémia	Rajzos vázlatok készítése. Kész vázlatok biztosítása a lényeg-kiemelés megkönnyítése érdekében. Számonkérésnél több idő biztosítása. Lehetőség a választásra (írásbeli felelet helyett szóbeli, vagy szóbeli helyett írásbeli) Feleletnél a vázlat használatának engedélyezése. Esetlegesen a számítógép használatának engedélyezése. Elemi elsősegély-nyújtási ismereteket szerezzen a veszélyhelyzet elkerülése, ill. elhárítása érdekében gyakorlati módszerek alkalmazásával.	Rajzos vázlatok készítése. Kész vázlatok biztosítása a lényegkiemelés megkönnyítése érdekében. Számonkérésnél több idő biztosítása. Lehetőség a választásra (írásbeli felelet helyett szóbeli, vagy szóbeli helyett írásbeli) Feleletnél a vázlat használatának engedélyezése. A természetben meglévő és megfigyelhető dolgok, jelenségek megtapasztalásához lehetőség nyújtása, valamint azoknak visszaadása saját szavaikkal. Ezáltal szókinsüket is bővítjük. Elősegíteni, hogy a mindennapokban előforduló fizikai jelenségeket tudja értelmezni. Esetlegesen a számítógép használatának engedélyezése. Elemi elsősegély-nyújtási ismereteket szerezzen a veszélyhelyzet elkerülése, ill. elhárítása érdekében gyakorlati módszerek alkalmazásával.

Tantárgy	Beszédben akadályozott tanuló	Pszichés fejlődési zavar
----------	-------------------------------	--------------------------

Ének-zene	Ritmusérzék, hallási figyelem fejlesztése. Kapcsolatteremtő képességek kibontakoztatása. A kommunikációs és metakommunikációs képességek fejlesztéséhez alkalmak, lehetőségek teremtése. Lehetőségek, alkalmak teremtése az egészséges önbizalom erősítésére, alakítására, fejlesztésére. Hangszerek megszólaltatása, folyamatos ritmizálás. Zenei interakció segítségével a preverbális készségek fejlesztése	Ritmusérzék, hallási figyelem fejlesztése. Kapcsolatteremtő képességek kibontakoztatása. A kommunikációs és meta-kommunikációs képességek fejlesztéséhez alkalmak, lehetőségek teremtése. Önkifejezés, önbizalom erősítésének biztosítása. Gyors időbeli feldolgozást követelő feladat, illetve a dalok ritmusának elköpogása. Zenei olvasáskor a fonológiai tudatosság a zenei hangzás összes eleme iránti érzékenységgel jelölhető meg, amely megjelenhet például repetált, vagy imitált hangmintázatok, szekvenciák, oszcinatók felismerésében, azonosításában, vagy a zene szerkezeti, stilisztikai elemeinek azonosításakor, megértésekor. A fonológiai tudatosság egy speciális formája, a fonématudatosság mind az olvasás, mind a zenei olvasás elsajátítása során a beszélt nyelv, illetve a zene legkisebb egységeire irányul. H Az olvasástani kezdeti szakaszában újszerű lehetőséget nyújthat olyan fejlesztő zenei program kidolgozása, amely az éneklést, a különböző zenei tevékenységeket, középpontba állítja. Transzferhatás.
Vizuális kultúra	Önkifejezési eszközhöz juttatás a sérült szociális-kommunikáció kompenzálására és annak érdekében, hogy az alkotások elkészítése örömforrást is jelent. Kezdeményező, alkotó magatartás kialakítása. Téri orientáció, mozgás, a ritmus alkalmazásával elősegíthetjük azok beszéd-del való koordinálását.	Az önkifejezés lehetőségének megteremtése. Alkotó magatartás kialakítása. Érezzenek rá arra, hogy az alkotások elkészítése öröm-forrást is jelenthet. A fegyelem szükségszerűségének felismertetése, annak belátására nevelés. Türelmes munkavégzésre szoktatás. A tantárgy lehetőséget biztosít a megfigyelőképesség, a tájékozódás, a rendszerezés, a kommunikációs, a problémamegoldó képesség alakítására, fejlesztésére, valamint az együttműködésre szoktatásra.

BAPTISTA OKTATÁS

Tantárgy	Beszédben akadályozott tanuló	Pszichés fejlődési zavar
Dráma és színház	Az önkifejezés eszköze lehet, amelyekre alapozhatunk, és amelyet fejlesztésükhöz ki kell használnunk. Alkalmat teremt, de fontos is az ön-, és társismeretre, a kommunikáció, a szókincsük bővítésére. Lehetőséget nyújt a látás, hallás, mozgás koordinált működésére, amelyet sokoldalúan kell biztosítani számukra. A komplex dráma-pedagógia terápiás lehetőséget nyújt számukra és ehhez alkalmat, eszközöket is szükséges biztosítani.	Az önkifejezés eszköze lehet, amelyekre alapozhatunk, és amelyet fejlesztésükhöz ki kell használnunk. Alkalmat teremt, de fontos is az ön-, és társismeretre, a kommunikáció, a szókincsük bővítésére. Lehetőséget nyújt a látás, hallás, mozgás koordinált működésére, amelyet sokoldalúan kell biztosítani számukra. A komplex drámapedagógia terápiás lehetőséget nyújt számukra és ehhez alkalmat, eszközöket is szükséges biztosítani.

Tantárgy	Beszédben akadályozott tanuló	Pszichés fejlődési zavar
Technika és tervezés	Az önkifejezés eszköze lehet, amelyekre alapozhatunk, és amelyet fejlesztésükhöz ki kell használnunk. Alkalmat teremt, de fontos is az ön-, és társismeretre, valamint az együttműködési készség fejlesztésére. A kezdeményező, A tantárgy lehetőséget biztosít a megfigyelő-képesség, a tájékozódás, a rendszerezés, a kommunikációs, a problémamegoldó képesség alakítására, fejlesztésére Olyan tevékenységek tanítása, amelyeket a szabadidejében, valamint a későbbi pályaválasztás esetleg hasznosítani tud.	Az önkifejezés eszköze lehet, amelyekre alapozhatunk, és amelyet fejlesztésükhöz ki kell használnunk Alkalmat teremt, de fontos is az ön-, és társismeretre, valamint az együttműködési készség fejlesztésére. A fegyelem szükségszerűségének felismertetése, annak belátására nevelés. Türelmes munkavégzésre szoktatás. A tantárgy lehetőséget biztosít a megfigyelőképesség, a tájékozódás, a rendszerezés, a kommunikációs, a problémamegoldó képesség alakítására, fejlesztésére. Olyan tevékenységek tanítása, amelyeket a szabadidejében, valamint a későbbi pályaválasztás esetleg hasznosítani tud.
	Alkalmat teremt, de fontos is az ön-, és társismeretre, valamint az együttműködési készség fejlesztésére. Lehetőséget nyújt a látás, hallás, mozgás koordinált működésére, amelyet sokoldalúan kell biztosítani számukra. A személyiség formálása a csoport, ill. csapatjátékokon keresztül. A kudarcűrő képességük növelése. Szükség esetén gyógytorna beiktatása a fejlesztés mellett.	Alkalmat teremt, de fontos is az ön-, és társismeretre, valamint az együttműködési készség fejlesztésére. A fegyelem szükségszerűségének felismertetése, annak belátására nevelés. A helyes magatartás kialakítása a megfelelő módszerekkel. Lehetőséget nyújt a látás, hallás, mozgás koordinált működésére, amelyet sokoldalúan kell biztosítani számukra. A személyiség formálása a csoport, ill. csapatjátékokon keresztül. A kudarcűrő képességük növelése. Szükség esetén gyógytorna beiktatása a fejlesztés mellett.

Alapfokú művészetoktatásban

Az alapfokú művészetoktatásban lehetőséget biztosítunk a sajátos nevelési igényű tanulók számára is. A művészetpedagógiai módszerekkel, a megélt sikerekkel és örömeikkel jelentős mértékben hozzájárulunk az SNI-s tanulók fejlődéséhez. A sajátos nevelési igényű tanulókat nyilvántartjuk, megkülönböztetett figyelemmel és a differenciálás módszerével segítjük előmenetelüket.

A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít, vagy
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy
- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy
- iskolai, ill. iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt, vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, **az iskola jutalomban részesíti.**
- Rákóczi-díj
- Nevelőtestületi dicséret (legalább 5 tantárgyi dicséret esetén)

Az iskolai fegyelmi büntetés formái

Fegyelmező intézkedések

A fegyelmező intézkedés nem megtorló jellegű, hanem a súlyosabb fegyelemsértések megelőzésére szolgál, mint nevelési eszköz.

szaktanári figyelmeztetés,

- napközis nevelői figyelmeztetés,
- tanulószobai nevelői figyelmeztetés
- osztályfőnöki figyelmeztetés
- osztályfőnöki intés,
- főigazgatói figyelmeztetés,
- főigazgatói intés,
- tantestületi figyelmeztetés,
- tantestületi intés,

Az iskolai fegyelmező intézkedések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni. A fegyelmező intézkedést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, fegyelmi eljárás során, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető:

A fegyelmi büntetés lehet:

- megrovás
- szigorú megrovás
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása,
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoporthoz vagy iskolába,
- kizárás az iskolából.

Tíz év alatti tanulóval szemben fegyelmi eljárás nem indítható. Tanköteles tanulóval szemben az „eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától” nem alkalmazható, és a „kizárás az „iskolából” csak rendkívüli vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetén alkalmazható.

Ekkor a szülő köteles új iskolát keresni a tanulónak. Abban az esetben, ha az iskola, a fegyelmi büntetés megállapításáról szóló határozat véglegessé válásától számított nyolc napon belül a tanulót fogadó iskolától, kollégiumtól nem kap értesítést arról, hogy a tanuló más iskolában történő elhelyezése a szülő kezdeményezésére megtörtént, a fegyelmi büntetést hozó iskola három napon belül köteles megkeresni a köznevelési feladatot ellátó hatóságot, amely három munkanapon belül másik, az állami közfeladat-ellátásban résztvevő iskolát, kollégiumot jelöl ki a tanuló számára. Az „áthelyezés másik iskolába” fegyelmi büntetés akkor alkalmazható, ha az iskola főigazgatója a másik iskola főigazgatójával megállapodik a tanuló átvételéről. A „meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése ,megvonása” fegyelmi büntetés szociális kedvezményekre és juttatásokra nem vonatkozik.

Fegyelmi eljárás szabályai:

- a kötelezettségszegéstől számított három hónapon belül indítható (kivétel ,ha büntető – vagy szabálysértési eljárás indult és az nem végződött felmentéssel),
- fegyelmi büntetés megállapításánál a tanuló életkorát és értelmi fejlettségét, az elkövetett cselekmény súlyát figyelembe kell venni.
- Intézményünkben a fegyelmi büntetés meghozatalát a nevelőtestület a fegyelmi bizottságra ruházta át.
- be kell szerezni az iskolai diákönkormányzat véleményét,
- a fegyelmi eljárás megindításáról a tanulót, ha kiskorú, szülőjét is értesíteni kell, be kell vonni,
- ha a tanuló vitatja a terhére rótt kötelezettségszegést, vagy a tényállás tisztázása miatt indokolt, fegyelmi tárgyalást kell tartani.

Fegyelmi tárgyalás:

A fegyelmi tárgyalás lefolytatására legalább háromtagú fegyelmi bizottságot kell létrehozni a nevelőtestület tagjaiból.

A fegyelmi tárgyalás lefolytatására a 20/ 2012. EMMI rendelet 53-62.§ rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az iskolai írásbeli, szóbeli ,gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei – jogszabály keretei között – a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formái

Az iskolai beszámoltatás, a tanulók tudásszint mérésének alapvetően két fő követelménye van:

- Tájékoztató a készségek fejlesztésének, a tananyag elsajátításának a szintjéről, a gyakran előforduló hibákról és hiányosságokról.
- Rendszeres munkára szoktat, motivál, felkészít a továbbtanulásra.
- Az ellenőrzés formái:
- *Szóbeli számonkérés:* pl.: feleltetés, kiselőadás, beszélgetés, stb.
- *Írásbeli számonkérés:*
 - *témazáró:* egy nagyobb tematikus egységet lezáró írásbeli ellenőrzés, melyből évente legalább kettőt kell íratni. Beszámítása meghatározó a félévi és év végi osztályzatot illetően.
 - *számonkérés:* kisebb tematikus egységet lezáró írásbeli ellenőrzés, melyből a tanár saját belátása szerinti mennyiségben és gyakorisággal íratthat.
 - *írásbeli felelet:* 1-2 leckét számon kérő írásbeli ellenőrzés. Az ezért kapott érdemjegy egy szóbeli felelet súlyával azonos.

- *Gyakorlati számonkérés:* pl.: sportteljesítmény értékelése, munkadarabok készítése, gyűjtőmunka, stb.
- *Önálló kiselőadás, szóbeli felelet:* Egy adott téma önálló feldolgozása és előadása.
- *Órai munka:* Az órai munkába való bekapcsolódás, órai munkavégzés minősége.
- *Versenyezen való eredményes részvétel*

Mindezekből kiválasztva a pedagógus maga tervezi meg az ellenőrzést, értékelést, ügyelve a szóbeli és írásbeli formák helyes arányára.

Az órai írásbeli felelet (röpdolgozat)

A tanárnak lehetősége van arra, hogy felelet értékű röpdolgozatot írasson. A röpdolgozat kidolgozásánál a rendelkezésre álló idő maximum 20 perc lehet. A röpdolgozat célja, hogy a diákokat rendszeres tanulásra szoktassa, valamint az, hogy a tanár a továbbhaladáshoz szükséges legfontosabb ismeretek elsajátításának szintjéről, és a továbbhaladás lehetőségéről tájékozódhasson.

A röpdolgozatot nem szükséges előre bejelenteni.

A témazáró dolgozat:

A témazáró dolgozat a tanulóknak egy nagyobb témakör végére kialakuló tudását méri fel. A tanár törekedjék annyi témazáró dolgozatot íratni, ahány nagyobb témát a haladási terv (ütemterv) szerint megtanított.

Mivel ez az ellenőrzési forma a diákoktól alaposabb szintű felkészültséget igényel, a tanár a témazárót nem íratathatja meg váratlanul. A több anyagrészből is álló érdemjegy, nagyobb súllyal esik latba az év végi osztályzatok kialakításánál átlagszámítás esetén dupla jegynek számít.

A dolgozat időpontjának kitűzésekor az alábbi előírásokat kell betartania:

- Az osztály egy napon nem írhat kettőnél több témazáró dolgozatot.
- A dolgozatírás időpontját a tanár egy héttel korábban köteles a diákokkal közölni.
- A megírt dolgozatokat a tanárnak a megírást követő két héten belül kijavítva és értékelve (osztályozva) ki kell adnia. Az osztályzatot a diák kérésére szóban is köteles indokolni.
- Ha a tanár két hét elteltével sem adja ki a kijavított dolgozatokat, az azokra adott érdemjegyek elévülnek, azokat a tanár az elektronikus naplóba nem írhatja be, az év végi osztályzat megállapításánál sem veheti figyelembe.

Az elmaradt dolgozatok pótlása:

Amennyiben a diák betegség, illetve egyéb hiányzás miatt nem írta meg a témazáró dolgozatot, akkor azt köteles pótolni a következő feltételek mellett:

- A pótdolgozat azonos hosszúságú és témájú legyen, mint az eredeti volt. A tanár azonos időtartamot biztosítson, mint amit a többi diáknak biztosított a dolgozat megírására.
- Amennyiben a diák hosszabb időn keresztül hiányzott és elmaradása felhalmozódott, úgy a tanár köteles megfelelő időt biztosítani az elmaradtak pótlására.
- Az összefoglaló órát követő egy-két napos hiányzás esetén a témazáró bármikor pótolható.

Az elmaradt dolgozatok pótlása a művészetoktatásban:

- az elmulasztott projektek, beszámolók, év végi vizsgadolgozatok pótlása az általános iskolai oktatásnál meghatározott elvek szerint történik.

Az otthoni, napközi, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Iskolánk nevelőtestülete azt az elvet vallja, hogy a diákok kapjanak rendszeresen házi feladatot.

A házi feladat, az otthoni felkészülés célja:

- az egyes tantárgyi anyagok elsajátításának könnyítése, gyakorlása (újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat)

- készségszintig gyakorolni a tanult algoritmusokat
- a tantárgyakhoz kapcsolódó alapkészségek fejlesztése
- biztosítja a diák számára az önellenőrzést
- fejlődjön a tanulók problémamegoldó képessége
- a motiváció növelése
- az önművelés igényének kialakítása; a tananyaghoz kapcsolódó információk bővítése
- a tanulói teljesítmény javítása
- a pontosság, a kötelességtudat a rendszeres, önálló munkavégzés fejlesztése
- a leszakadó, alulteljesítő tanulók felzárkóztatása
- a tanulási technikák kiépítése
- az önálló ismeretszerzés stratégiájának kialakítása, az élethosszig tartó tanulás eszközeinek megismerés
- elősegíti a szülők tájékoztatását gyermekük iskolában végzett munkájáról, az iskolában folyó munkáról.

Törekednünk kell a házi feladatok tudatos megtervezésére, a mennyiségi, vagy minőségi differenciálására, célszerű, változatos formáinak alkalmazására és megfelelő előkészítésére.

A házi feladat ellenőrzésének, értékelésének nagy szerepe van mind a tanulók, mind a nevelők részéről. A pedagógus visszajelzést kap a tanítási óra hatékonyságáról. A gyerek szintén visszajelzést kap a munkájáról, ami őt motiválja, további erőfeszítésekre sarkallja. Ha a pedagógus nem ellenőrzi és értékeli a munkájukat jogosan érzik úgy, hogy fölöslegesen dolgoztak.

A házi feladat kijelölését az órát tartó nevelő feladata, a meglétének az ellenőrzését a megbízott tanulói felelős is végezheti. A minőségi ellenőrzés a pedagógus feladata.

A napközis nevelő feladata a mennyiségi, esetenként a minőségi ellenőrzés. Az alsó tagozaton az osztályt tanító két nevelő közt napi konzultációs kapcsolat van. Megegyezés tárgya lehet, hogy ki milyen ellenőrzést és értékelést végez.

A házi feladat hiányát a Kollegák többsége a szorgalom minősítésébe számítja be, majd pótolthatja azt. **A házi feladat hiányáért büntetésként** egyest és osztályfőnöki figyelmeztetést nem lehet adni a tanulónak, de a házi feladat rendszeres hiánya esetén (öt alkalom) szaktanári figyelmeztetés adható. Az ezzel kapcsolatos tudnivalókról a pedagógus tájékoztatja a tanulókat. A szülők felvilágosítást kaphatnak szülői értekezleten, illetve fogadóórákon. **Ahhoz joga van a pedagógusnak, hogy a házi feladat anyagát számon kérje szóbeli vagy írásbeli formában. Hiányzás esetén a tanuló kötelessége a pótlás.**

A hétfői házi feladat tekintetében a többség egyetért azzal, hogy adható szorgalmi házi feladat.

Őszi, téli, tavaszi szünetre csak szorgalmi feladatot kapjanak a gyerekek, mivel a szünetek célja és rendeltetése a pihenés, kikapcsolódás, föltöltődés.

Nyári szünet idejére – a kollégák és a szülők egyöntetű vélemény - nem adható kötelező házi feladat, csak szorgalmi jellegű (gyakorló feladatok, ajánlott/kötelező olvasmány, játékos, logikai fejtörők).

A szorgalmi feladat el nem készítéséért a tanulót semmiféle büntetés nem érheti!

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.
- Az otthoni tanulási idő (írásbeli és szóbeli feladatok elvégzésének együttes ideje) maximum 20-30 percet vehet igénybe egy tantárgyból.
- A napi felkészülés otthoni (napközis, tanulószoba) ideje nem lehet több 1,5-2 óránál.

A sajátos pedagógiai módszerek , projektoktatás alkalmazása

A 2.sz. melléklet tartalmazza.

A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

Biztonságos közlekedésre nevelés

Célja:

A tanulók felkészítése (életkori sajátosságaiknak megfelelően)

- a közlekedésben való biztonságos részvételre,
- a szabályos közlekedés képességének kialakítására,
- a közlekedési szabályok alkalmazására,
- a helyes magatartási formák elsajátítására,
- a veszélyes helyzetek elkerülésére.

Feladataink:

- megismertetni a gyalogos, kerékpáros, segédmotor-kerékpáros közlekedés alapvető szabályait és azok alkalmazásait a mindennapi közlekedés során
- közlekedési helyzetek elemzésére és gyakorlati megoldására való felkészítés
- a közlekedéssel kapcsolatos helyes magatartási szokások kialakítása és udvariassági szabályok megismertetése.

Biztonságos közlekedésre nevelés a tanórákon, főleg a technika és tervezés tantárgy kereteiben zajlik.

Tanórákon kívül heti egy alkalommal az erre igényt tartó tanulók külön foglalkozás keretei között mélyíthetik el mind elméleti mind gyakorlati tudásukat.

A tanórán kívüli foglalkozások és a velük kapcsolatos feladatok:

- KRESZ-elméleti és gyakorlati oktatása a tanulók számára rendelkezésre álló interaktív oktató játékok, tananyagok és a mobil tanpálya használata révén.
- Közlekedéssel kapcsolatos versenyekre való felkészítés.
- Versenyek szervezése és versenyeken való részvétel.
- Folyamatos kapcsolattartás a területi Rendőrkapitánysággal és a SULIZSARU-val.
- Drogprevenciós, elsősegély-nyújtási, bűnmegelőzési előadások megszervezése.
- Biztonságos Iskola Program melynek célja, hogy a 7-14 éves korú gyermekek körében bekövetkező balesetek számát csökkentse, azáltal, hogy a gyermekek a veszélyes helyzetekkel kapcsolatos hozzáállását, óvatosságát igyekszik formálni, kialakítani.
- Folyamatos kapcsolattartás és kölcsönös együttműködés a helyi polgárőrséggel.

Értékelés módja:

- évente több alkalommal teszt feladatok megoldása munkafüzetben és online
- gyakorlati feladatok értékelése évente több alkalommal
- évvégi elméleti és gyakorlati feladatok teljesítése, értékelése a Rendőrség munkatársával

A társadalmi bűnmegelőzés, és az áldozattá válás megelőzésének intézményi programja

Az osztályfőnöki munkaközösség a tanulókra leselkedő különböző veszélyforrások elemzése és az ellenük való viselkedési stratégia kidolgozása érdekében munkatervébe beépítettünk drogprevenciós témákat. Sok olyan veszély leselkedik tanulóinkra, amelyek viszonylag új keletűek (pl. diszkrét drogok), ezért tanárainkat fel kell vértetni a megfelelő ismeretekkel a probléma alapos megismerés érdekében.

Szerencsére több olyan szervezet, alapítvány vagy akár a bűnüldözési szervek által létrehozott csoport kínálja szolgáltatásait az utóbbi években, amelyeknek igénybevételével a témában

járatos szakemberek készíthetik fel az iskolás korosztályt a rájuk leselkedő veszélyek minél hatékonyabb elhárítására vagy még inkább megelőzésére.

Figyelemmel kísérjük a pályázatokat, amelyeket a témában érintett minisztériumok írnak ki. A tanártovábbképzés keretében a pedagógusokat készítik fel a probléma szakszerű kezelésére vagy közvetlenül a tanulók tájékoztatását célzó programokat kínálnak.

Szoros a kapcsolatunk a rendőrséggel, akik segítik a pedagógusok munkáját, szerveznek drogprevenciós, bűnmegelőzési programokat.

A társadalmi szervezetek is sok esetben vállalnak fel előadástartást, felvilágosító programok szervezését, lebonyolítását, melyen gyakorta **infokommunikációs technikákat** alkalmazva történik meg az ismeretek átadása.

A bőséges választékból tudjuk a tanrendbe, az osztályfőnöki órák tematikájába leginkább illeszkedő programot kiválasztani.

ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS

HELYI TANTERV

ZENEMŰVÉSZETI ÁG

Fafúvós tanszak tantárgyai: furulya, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, fagott

Rézfúvós tanszak tantárgyai: furulya, trombita, kürt, harsona-tenorkürt-baritonkürt, tuba

Akkordikus tanszak tantárgyai: cimbalom, harmonika, hárfa, gitár, lant, ütő

Billentyűs tanszaktantárgyai: zongora, csembaló, orgona

Vonós tanszak tantárgyai: hegedű, brácsa, gordonka, viola da gamba, nagybőgő

Főtárgy: hangszeres tantárgyak és magánének

Kötelező tantárgy: szolfézs kötelező*

Kötelezően választható tantárgyak: szolfézs, zeneismeret, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, improvizáció, kamarazene, zenekar, kórus

Választható tantárgyak: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, egyházzene, improvizáció, zeneismeret, második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, valamint a népzene, jazz-zene, elektroakusztikus-zene tantervi programjainak tantárgyai

Korrepetíció (zongorakíséret): a hangszeres (kivéve csembaló, zongora, orgona, harmonika, gitár, hárfa tantárgyak) és a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás.

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(0-2)	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra:	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak számai

(2)+6+4 évfolyam: furulya, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, fagott, trombita, kürt, harsonatenorkürt-baritonkürt, tuba, cimbalom, harmonika, hárfa, gitár, ütő, zongora, hegedű, gordonka

A tanítási óra időtartama

Főtárgy: „A” tagozaton 2x30 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: „A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 45 perc (csoportos)

Kötelezően választható tantárgy: 5-10. évfolyamig

Csoportos foglalkozás: 45 perc

(zenekar, kórus: minimum 9 fő; kamarazene, 2-8 fő)

Választható tantárgy: Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.

Egyéni foglalkozás: 30 perc, amely 0,5 tanítási óraként vehető figyelembe

Csoportos foglalkozás: 45 perc

Csoportos foglalkozások létszáma: zenekar, kórus: minimum 9 fő;
kamarazene, improvizáció: 2-8 fő

Korrepetíció ideje:

Hangszeres tanszakok: (minimum)

Ek.1-2. és 1. évfolyam 5 perc

2-3. évfolyam 10 perc

4. évfolyamtól 15 perc

Vokális tanszak: A teljes képzési időben 20 perc

A zeneoktatás általános követelményei

Kiemelt kompetenciák a zeneoktatás területén

- **Bemeneti kompetencia:**
- Azok az adottságok és képességek, amelyek alkalmassá teszi az oktatásba bekapcsolódó tanulót arra, hogy elsajátítsa a zenetanuláshoz szükséges kompetenciákat.
- **Szakmai kompetencia**
- A zenei képességek és készségek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység).
- A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.
- A hangszeres technikai készség, az improvizációs készség fejlesztése. Személyes kompetencia
- Érzelmi intelligencia, művészi kifejező készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom.

Társas kompetencia

- Együttműködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség) azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélésben.
- Esélyegyenlőség. Módszertani kompetencia
- Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség megalapozása.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
- A főbb zenei műfajok, stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének, az előadóművészet és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
- A kortárs zene befogadására nevelés.
- A tanulók zenei ízlésének formálása, a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- A társzművészetek iránti nyitottság kialakítása
- Tehetséggondozás
- esélyteremtés, szociokulturális hátrányok csökkentése
- A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra

A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

- Az alapfokú művészeti vizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.
- Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

- Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja
- Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsga tantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.
- Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. Az alapfokú művészeti vizsgát és a művészeti záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg.
- A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.
- Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.
- Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga vizsga tantárgyai
- Az alapfokú művészeti vizsga tantárgyai
- Az alapfokú művészeti vizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapfokú művészeti vizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. Gyakorlati vizsgát minden tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „A” tagozat: szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet-zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet-zeneirodalom

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „A” tagozat: szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet-zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet-zeneirodalom

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

3. Gyakorlati vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „A” és „B” tagozat, kamarazene főtárgy („A” tagozat): főtárgy Szolfézs „A” és „B” tagozat, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): tanult hangszer A művészeti záróvizsga tantárgyai

A záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. A záróvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos, valamint zeneelmélet főtanszakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát minden tanulónak kell tennie. A művészeti záróvizsga elméleti feladatai a főtárgyhoz, vagy a kötelezően választható tárgyhoz kapcsolódó elméleti témakörökből is összeállíthatók.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténetzeneirodalom, vagy zeneelmélet, vagy a főtárgyhoz kapcsolódó elméleti témakörökből

összeállított feladatsor

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet-zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet-zeneirodalom

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): ha a tanuló szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténetzeneirodalom, vagy zeneelmélet, vagy a főtárgyhoz kapcsolódó elméleti témakörökből

összeállított feladatsor

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs

Zenetörténet - zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet - zeneirodalom

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténetzeneirodalom, vagy zeneelmélet

3. Gyakorlati vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” és „B” tagozat, kamarazene főtárgy („A” tagozat): főtárgy Szolfézs, zeneelmélet és zeneirodalom-zenetörténet főtárgy („A” tagozat): a tanult hangszer

A vizsgák ideje:

Hangszeres főtárgyak

Gyakorlati vizsga „A” tagozat minimum 10 perc

Elméleti tantárgyak

„A” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

Szolfézs főtárgy Gyakorlati vizsga:

„A” tagozat minimum 10 perc „B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti vizsga:

„A” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

Zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

Elméleti vizsga: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

Elméleti vizsga: írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 10 perc

Ha a tanuló az elméleti vizsgán a főtárgyhoz kapcsolódó témakörök feladataiból összeállított kérdések alapján ad számot tudásáról, a vizsga időtartama („A” tagozat)

Elméleti vizsga, írásbeli: minimum 45 perc, vagy szóbeli minimum 10 perc

Kamarazene főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

Előrehozott vizsga

- Az alapfokú művészeti iskola tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.
- Előrehozott alapfokú művészeti vizsga, illetve művészeti záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető.
- A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

- Menteshülhet az adott tantárgyból az alapfokú művészeti vizsga, illetve a művészeti záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - az adott tanévben döntőbe került.
- Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapfokú művészeti vizsgával, illetve a művészeti záróvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga minősítése

- A tanuló teljesítményét alapfokú művészeti vizsgán, illetve a művészeti záróvizsgán a vizsga tantárgyait külön-külön osztályzattal kell minősíteni.
- Amennyiben az intézmény előrehozott alapfokú művészeti vizsgát, vagy művészeti záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét az alapfokú művészeti vizsgán, illetve a művészeti záróvizsgán figyelembe kell venni.
- Az alapfokú művészeti vizsga, illetve művészeti záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.
- Eredményes alapfokú művészeti vizsgát, illetve művészeti záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.
- Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.
- Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG

A Képző- és iparművészet műfaj közös tanszaka az előképző évfolyamokon és az alapfok 1-3. évfolyamain:

– KÉPZŐMŰVÉSZETI TANSZAK

A Képző- és iparművészet műfaj hat egyedi szakmai tanszaka az alapfok 4. évfolyamától a továbbképző 10. évfolyamáig:

– GRAFIKA ÉS FESTÉSZET TANSZAK

Az előképző, az alapfok és a továbbképző évfolyamok tantárgyi felépítése

Főtárgyak

Előkészítő 1-2. évfolyam - *Vizuális alapozó gyakorlatok*

Alapfok 1-3. évfolyam - *Grafika és festészet alapjai*

Kötelező tárgy

Alapfok 1-6. és a továbbképző 7-10. évfolyam - *Vizuális alkotó gyakorlat*

Választható tantárgyak:

Alapfok 1-6. és továbbképző 7-10. évfolyam - *Népművészet*

Alapfok 3-6. és továbbképző 7-10. évfolyam - *Művészettörténet*

Óraterv

<i>Tanszakok</i>	<i>Képzőművészeti tanszak</i>	<i>Egyedi szakmai tanszakok</i>
------------------	-------------------------------	---------------------------------

Évfolyamok		Előképző (E)		Alapfok évfolyamok (A)						Továbbképző évfolyamok (T)			
		(1.)	(2.)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgyak	Vizuális alapozó gyakorlatok	2-4	2-4										
	Grafika és festészet alapjai			2	2	2							
	Tanszaki műhelygyakorlat						2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tárgy	Vizuális alkotó gyakorlat			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgyak	Népművészet			(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)
	Művészettörténet					(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)
Összes óra:		2-(4)	2-(4)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)

A tanítási órák időtartama: 45 perc

A képző- és iparművészet műfaj oktatás fejlesztési követelményei

Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges

Kiemelt kompetenciák az alapfokú képző- és iparművészeti oktatás területén

A kiemelt kompetenciaterületek a vizuális művészeti alkotótevékenység által a személyiség fejlesztését, az önkifejezés kibontakoztatását segítik. Olyan tulajdonság-együttest alakítanak ki, amely lehetővé teszi a változó élethelyzetekhez való rugalmas alkalmazkodást, a problémafelismerést, a problémamegoldást.

Szakmai kompetenciák

- A környezet által közvetített üzenetek befogadása
- A környezet által közvetített üzenetek értelmezése
- Tervezési-alkotási készség
- Kreativitás
- Vizuális gondolkodás és kifejezőkészség
- Manuális és digitális eszközhasználati készség
- Anyaghasználati készség
- Komplex szemlélet
- Az esztétikum iránti igény
- Problémaérzékenység
- Biztonságos munkavégzés képessége

Személyes kompetenciák

Nyitottság
Fejlődőképesség
Önállóság
Önkifejezés
Rugalmasság
Érzékenység
Kísérletező kedv
Interaktivitás (személyközi kapcsolatok aktivitása, kooperáció)

Társas kompetenciák

Motiválhatóság
Empatikus készség
Kezdeményezőkézség
Együttműködési készség

Módszerkompetenciák

Figyelem összpontosítás
Gyakorlatias feladatértelmezés
Ismeretek helyén való alkalmazása
Ötletgazdagság
Módszeres munkavégzés
A munkakörnyezet tisztántartása

A képző- és iparművészet műfaj oktatásának sajátosságai

- *Tevékenységek központúság* - a tanulók a vizuális tananyag tartalmakat, feladatokat különböző gyakorlati tevékenységek által, komplex témákba ágyazottan dolgozzák fel, amelyben a cselekvésből származó tapasztalat adja a tanulás alapját.
- *Feladattudatosság* - egy témával, témakörrel való hosszabb idejű elmélyült foglalkozás, mely elősegíti a tanulók türelmének, kitartásának fejlődését.
- *Alkotói magatartás* - amelyben fontos szerepet kap a nyitottság, az egyéni látásmód, a lényegkiemelés, a problémaérzékenység és problémamegoldás képessége.
- *Komplexitás* - amely átjárhatóságot biztosít a képző- és iparművészeti és médiaművészeti területek között, illetve az egyéb művészeti ágak között.
- *Folyamatszerűség* az egyes feladatok végigvitelében és a szervesen kapcsolódó, egymásra épülő feladatsorokban, projektekben.
- *Kreatív cselekvőképesség* - melynek fontos részterülete a kísérletezőkedv, lényeglátás, szituativitás, döntésképeség, nézőpontváltás.
- *Interaktivitás és együttműködési készség* - mely feltételezi a személyközi kapcsolatok aktivitását, a kooperációt és innovációt.

A képző- és iparművészet műfaj tantárgyainak tartalma

A vizuális alapozó gyakorlatok tantárgy az előképző két évfolyamának komplex művészeti tantárgya, mely sokszínű alkotó játékra ad lehetőséget. A legkülönbözőbb anyagok, eszközök, technikák megismerése segíti a tanulók kreativitásának kibontakozását és a tradicionális kézművesség értékeinek továbbadását.

Az alapfok és a továbbképző kötelező tárgya: a vizuális alkotó gyakorlat tantárgy, a főtárgy: az alapfok 1-3. évfolyamáig a grafika és festészet alapjai tantárgy, majd az alapfok 4. évfolyamától a tanszakonként különböző szakmai műhelygyakorlat tantárgy.

Szabadon választható tantárgyak: népművészet; művészettörténet.

A vizuális alkotó gyakorlat tantárgy a képző- és iparművészet, a kézműves tárgyformálás és a médiaművészet sokféle tevékenységének megismertetésére szolgál. Feladata a vizuális eszköztár bővítése, a művészi kifejezési formanyelv kialakítása, gazdagítása változatos kreatív feladatsorokon keresztül.

A grafika és festészet alapjai tantárgy a képi kifejezés változatos módjainak elsajátítását és alkalmazását teremti meg. Előkészíti és megalapozza a művészi igényű szakmai munkát.

A tanszakonként különböző műhelygyakorlat tantárgy lehetővé teszi az ősi, a hagyományos és a kortárs képző- és iparművészeti, valamint médiaművészeti szakirányú tevékenységek megismerését, elsajátítását. A tanuló a helyi intézményi lehetőségektől függően, a tanszaki műhelygyakorlatok közül érdeklődésének és képességének megfelelően választ. művészeti alap- és záróvizsga követelményeit

A művészeti alap- és záróvizsga tantárgyai

A művészeti alap- és záróvizsga követelményeit az egyes tantárgyi programok záró szakasza tartalmazza.

Az alapfokú művészeti vizsga és záróvizsga tantárgyak a Képző- és iparművészet oktatásban:

Vizuális alkotó gyakorlat

Tanszaki műhelygyakorlat:

- **Grafika és festészet tanszak:** *Grafika és festészet műhelygyakorlat*

Főtárgyak az egyedi tanszakokon az alapfok 4-6. és a továbbképző 10. évfolyamáig

- Fém- és zománcműves tanszak - *Fém- és zománcműves műhelygyakorlat*
- Fotó és film tanszak - *Fotó és film műhelygyakorlat*
- Grafika és festészet tanszak - *Grafika és festészet műhelygyakorlat*
- Környezet- és kézműves kultúra tanszak - *Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat*
- Szobrászat és kerámia tanszak - *Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat*
- Textil- és bőrműves tanszak - *Textil- és bőrműves műhelygyakorlat*

Választható tantárgyak:

A fentiekén felül szabadon választható vizsgatantárgyak:

- Művészettörténet
- Népművészet

TÁNCMŰVÉSZETI ÁG

NÉPTÁNC TANSZAK

Főtárgy

Népi játék (1-2. előképző évfolyamon)

Néptánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Kötelező tantárgy

Folklórismeret (3-6. alapfokú évfolyamon) önálló tantárgyként, **vagy**

Folklórismeret a néptánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható

Kötelezően választható tantárgyak az összevont osztályokban

Folklórismeret önálló tantárgyként, **vagy**

Folklórismeret a néptánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható

Választható tantárgyak

Népi játék (1-2. előképző évfolyamon)

Néptánc (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Népzenei alapismeretek (1-6. alapfokú és a 7-10. továbbképző évfolyamon)

Táncjelírás-olvasás (9-10. továbbképző évfolyamon)

Folklórismeret a néptánc tantárgyhoz integráltan (7-8. továbbképző évfolyamon)

Tánc történet (9-10. továbbképző évfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előkészítő (E)		Alapfok (A)						Továbbképző (T)			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	3-4	3-4	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)
Kötelező tantárgy					1-(0)	1-(0)	1-(0)	1-(0)				
Kötelezően választható tantárgy												
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	(1)-2	(1)-2	(1)-2	(1)-2
Összes óra:	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)

A tanítási órák időtartama: 45 perc

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és elméleti részből áll

A vizsga tantárgyai

Néptánc

Folklórismeret

A néptánc vizsga módja és időtartama

Csoportban 5-10 perc, gyakorlati vizsga, továbbá

Egyénenként, illetve párban: 2-3 perc, gyakorlati vizsga

A néptánc vizsga tartalma

Koreográfia: a szaktanár által meghatározott egy vagy két tanult koreográfia (koreográfia részlet, folyamat) csoportos bemutatása.

Improvizáció: A három táncdialektusból választott, a helyi tantervben szereplő tájegységek tanult táncából a nemének megfelelő szerepben kettő előadása kis csoportban (maximum 3 pár) illetve egyénenként vagy párban. Az egyiket a vizsgázók, a másikat a vizsgáztatók választják - a két tánc ne legyen ugyanabból a dialektusból.

A vizsga értékelése

Csoportban: a koreográfia ismerete, együttműködés a partnerekkel, színpadi jelenlét

Egyénileg: a tanult táncanyag tudatos alkalmazása az improvizáció során, a táncos mozgás és a zene illeszkedése, a partneri kapcsolat, páros viszony kialakítása, előadásmód

A folklórismeret vizsga módja és időtartama

Írásbeli vizsga csoportban 30-40 perc, **vagy**

Szóbeli vizsga, egyénileg, 5-8 perc

A folklórismeret vizsga tartalma

Az írásbeli vizsgateszt, vagy a vizsga feladatlapja, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését, valamint problémamegoldást, néhány mondatos értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz.

A szóbeli vizsgán a tanulók egy a tétel kihúzása és kidolgozása után önállóan számolnak be tudásukról.

Választható témakörök

Jeles napok

Munkavégző ünnepek

Emberélet forduló

A vizsga értékelése

Írásbeli vizsga

A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák. Az osztályzatra a pontok alapján a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

Szóbeli vizsga

A tanuló feleletének tartalmi és formai szempontok alapján történő értékelése.

Az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

Általános fejlesztési követelmények

A néptánc tanszak célja a magyar néptánc és népi kultúra iránti érdeklődés kialakítása és elmélyítése, hagyományaink, kulturális örökségünk továbbéltetése, a mozgáskultúra megalapozása és fejlesztése, a tánc, mint a közösségteremtés és közösségformálás lehetséges eszközeinek értelmezése.

Kiemelt kompetenciák a néptánc területén

- Szakmai kompetenciák

A táncos képességek – készségek – jártasságok kialakítása és fejlesztése

A hagyományos népi játékmód ismerete

Korszerű szemléletmód kialakítása a népi kultúra–népélet összefüggő rendszerének értelmezéséhez

A tánc általánosan jellemző vonásainak ismerete és gyakorlati alkalmazása

A zenéhez igazodó, alkalmazkodó táncos mozgás kialakítása

Az improvizáció és a táncszerkesztés törvényszerűségeinek, szabályainak az életkori sajátosságoknak megfelelő ismerete és tudatos alkalmazása

A térforma, stílusérzék és mozgásmemória fejlesztése, az alakzatok, formák gyakorlati alkalmazása

A táncokhoz kapcsolódó énekek, zenei kísérek, jellemző viseletek, szokások és a társasági táncélet alkalmainak megismerése

A színpad általános törvényszerűségeinek megismertetése

Előadói táncos magatartás kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően

A színpadi táncművészet legfontosabb ágazatainak, korszakainak és művészeti alkotásainak megismerése

- Személyes kompetenciák

Az esztétikai érzék fejlesztése

A rendszeres és következetes kitartó munkára nevelés

Nyitottságra, valamint a múlt és a jelen értékeinek befogadására nevelés

Folyamatos ismeretbővítésen keresztül a szintetikus látásmódra való nevelés

A vizuális memória és a képzelőerő fejlesztése

A kreativitás és a testi–lelki állóképesség fejlesztése
 A kommunikáció verbális és nonverbális módjainak alkalmazása
 - Társas kompetenciák
 A közösségi alkotás öröme, a közösségi kultúra értékei iránti fogékonyság kialakítása
 A másság elfogadásának képessége
 Az önálló döntéshozatal képessége
 Kezdeményezőkézség, egyéni feladat– és szerepvállalás
 A kapcsolatteremtő képesség fejlesztése
 A szabálytudat kialakítása
 A csoportnorma kialakítása
 A segítő életmódra nevelés, a szociális érzékenység fejlesztése
 A közösségi szemlélet kialakítása
 A környezet megóvásának fontossága
 Az egészséges életmód igénye
 - Módszerkompetenciák
 Az ismeretbefogadás képességének fejlesztése
 Az intelligens tudás megszerzésére irányuló igény kialakítása
 Az összefüggések megértésére, a következtetések levonására irányuló fejlesztések
 Az ismeretek alkalmazásának, újra fogalmazásának képessége
 A kreatív alkotói folyamatokban való részvétel igényének kialakítása
 A hatékony önálló tanulásra nevelés
 Az alkalmazott tudás kialakítása, a képzés során elsajátított ismeretek alkalmazása más környezetben is
 A tehetség azonosítása, tehetséggondozás, mentorálás, nyomon követés

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és elméleti részből áll

A vizsga tantárgyai

Néptánc gyakorlat és elmélet

Választható vizsgatárgyak: folklórismeret, **vagy** tánc történet

A néptánc vizsga módja és időtartama

Egyénenként, illetve párban: 8-10 perc, gyakorlati vizsga

A néptánc vizsga tartalma

- A helyi tantervben meghatározott tájegységek táncrendjeiből a szaktanár állít össze tételsort
- A tételsor legalább négy táncrendet tartalmaz, melyből a vizsgázó a nemének megfelelő szerepben improvizál
- Először a kihúzott tétel szerint, majd a vizsgázó által meghatározott táncrend szerint kell a táncokat bemutatni
- A tájegység táncrendjén kívül ismerniük kell még a tánc típusok nevét, a kísérő zenekari felállást, a jellegzetes viseleteket

A vizsga értékelése

- a táncrend ismerete, stílusos előadása,
- a tánc szerkezetének ismerete az improvizáció során,
- a tánc ritmikai, dinamikai, plasztikai megformálása,
- a táncos mozgás és a zene illeszkedése,

- a táncrendhez kapcsolódó táncfolklorisztikai ismeretek

A folklórismeret, vagy tánc történet vizsga módja és ideje

Írásbeli vizsga csoportban, 30-40 perc, elméleti vizsga, **vagy**
Szóbeli vizsga egyénileg, 5-8 perc, elméleti vizsga

A folklórismeret, vagy tánc történet vizsga tartalma (választható vizsgatárgyak)

- Az írásbeli vizsgateszt, vagy a vizsga feladatlapja, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését, valamint problémamegoldást, néhány mondatos értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz.
- A szóbeli vizsgán a tanulók a tétel kihúzása és kidolgozása után önállóan számolnak be tudásukról.

Választható témakörök folklórismeret tantárgyból

Jeles napok

Munkavégző ünnepek

Emberélet fordulói

Választható témakörök tánc történet tantárgyból

Az őskor táncművészete

A középkor jellemző táncformái

A reneszánsz és barokk kor táncélete

A romantika

A reformkor táncélete

A XX. század táncélete

Gyöngyösbokréta mozgalom

Amatőr és hivatásos együttesek Magyarországon

Hazánk jeles alkotói és műveik

A vizsga értékelése

Írásbeli vizsga

A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák. Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

Szóbeli vizsga

A tananyagtartalom elsajátításának mértéke

Az összefüggések ismerete

A szakmai kommunikáció fejlettsége

Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

A tantárgyi követelmények és témakörök az Alapfokú művészetoktatás alapprogramja 2.melléklete tartalmazza.

SZÍN MŰVÉSZETI – BÁB MŰVÉSZETI ÁG

Színjáték tanszak

Főtárgy: Dráma és színjáték

Kötelezően választható tantárgyak:

Beszéd és vers (1. alapfokú évfolyamtól)

Mozgás és tánc (1. alapfokú évfolyamtól)

Zene és ének (1. alapfokú évfolyamtól)

Színházismeret (3. alapfokú évfolyamtól)

Választható tantárgyak: a színjáték és bábjáték tanszak bármelyik tantárgya

Bábjáték tanszak

Főtárgy: Bábjáték

Kötelezően választható tantárgyak:

Bábkészítés (1. alapfokú évfolyamtól)

Beszéd és vers (1. alapfokú évfolyamtól)

Mozgás és tánc (1. alapfokú évfolyamtól)

Zene és ének (1. alapfokú évfolyamtól)

Színházismeret (3. alapfokú évfolyamtól)

Választható tantárgyak: a bábjáték és színjáték tanszak bármelyik tantárgya

Óraterv

Színjáték tanszak

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Kötelezően választható tantárgyak			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Választható tantárgyak	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Dráma és színjáték

A dráma és színjáték főtárgy elsődleges célja, hogy a színházművészet - ezen belül is elsősorban a színjáték - iránt érdeklődő tanulók számára lehetőséget biztosítson a drámán és színjátékon keresztül történő önkifejezésre, közösségi alkotásra, a kommunikációs és előadói képességeik fejlődésére, a színházi alkotófolyamaton keresztül a színpadi munka alapjainak elsajátítására, a színházon keresztül önmagukra és a világra vonatkozó kérdések megfogalmazására és a válaszok keresésére.

A tantárgy oktatása során a célokat a közösségben végzett dramatikus tevékenység élményén, a játék örömein keresztül érjük el. A dráma és színjáték főtárgy tevékenységközpontú élménypedagógia.

A tantárgy feladata, hogy a folyamatos fejlesztés eredményeképpen a tanuló váljon képessé a dráma és a színház értő befogadására, értelmezésére, illetve művészi együttműködésen keresztül, tanulótársaival együtt, drámai és színházi produktumok létrehozatalára.

Előképző évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a csoportos játék örömeit
- a csoportos játék szabályait
- az érzékszervek működésének jelentőségét
- az alapvető emberi, állati mozgássémákat
- a jelenet kezdetének és befejezésének fontosságát

- a szerepjátékokban való részvétel élményét
- a dramatikus munkához szükséges népi gyermekjátékokat, kiszámolókat, mondókákat, gyerekdalokat, énekes-táncos játékokat, gyerekverseket, népmeséket
- a jól érthető beszédet

Fejlessze a tanulók

- érzékszerveinek működését, érzékelését
- ritmusérzékét
- megfigyelő- és utánzókéességét
- mozgásos ügyességét, koordinációját
- együttműködési képességét
- hallási figyelmét
- koncentrálóképességét
- szabálytudatát
- közösségtudatát
- beszédképességét

Ösztönözze a tanulókat

- környezetük megfigyelésére, megismerésére, az arról való véleményalkotásra
- egymás elfogadására, megértésére
- mondókák, versek, mesék meghallgatására, értelmezésére
- a beszéd tisztaságra
- a hétköznapi szabályok és a csoportos játék szabályainak betartására és betartatására
- a játék örömeinek másokkal való megosztására

Tananyag

Bemelegítő mozgásos játékok

- Versenyjátékok, nagymozgásos játékok
- Népi kiszámoló- és fogócskajátékok
- Egyszerű mozgáselemeket is tartalmazó körjátékok, népi játékok
- Egyszerű mimes játékok tanári narrációra
- Mondókák, rövidebb, versek, mesék kísérése mozgással

Érzékelőjátékok

- Színek, formák, illatok, ízek felismerése, csoportosítása, megkülönböztetése
- Az érzékszervek által keltett érzetek megfogalmazása
- Az idő észlelésének fejlesztése

Ritmusgyakorlatok

- Egyenletes lüktetés érzékeltetése mondókázással
- Szöveges és mozgásos ritmusjátékok
- Tempótartás (gyors és lassú) különböző térformákban
- Természetes ritmusok felfedezése és mozgásos lekövetése

Beszédgyakorlatok

- Hangok utánzása
- Beszédszervek ügyesítése játékos formában (ajak-, nyelvgyakorlatok)
- Beszédre készítő játékok

Utánzó játékok

- Testtartás és mozgás utánzása
- Hétköznapi tevékenységek utánzása

- Állatok mozgásának utánzása

Memória- és koncentrációfejlesztő játékok

- Mondókák, kiszámolók, találós kérdések
- Mozgásos és szöveges figyelemfejlesztő játékok

Szerepjátékok, szabályjátékok

- Népi gyermekjátékok
- Énekes-táncos játékok
- Mozgásos (testnevelési) játékok
- Egyszerű szerkezetű drámajátékok

Csoportos improvizációs játékok

- Mondókák, gyerekdalok feldolgozása
- Gyerekversek feldolgozása

Komplex drámafoglalkozások

- Mesei motívum vagy meserészlet vagy rövidebb mese feldolgozása tanári közreműködéssel (térmeghatározás, szimuláció, a teljes csoportot megmozgató szerepjáték, a tanár szerepben, szertartás, állókép, némajáték)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- az érzékszervek működésének funkcióját, jelentőségét
- a jelenet kezdetének és befejezésének jelentőségét
- a dramatikus munkához szükséges népi gyermekjátékokat, kiszámolókat, mondókákat, gyerekdalokat, énekes-táncos játékokat, gyerekverseket, népmeséket (mindegyikből legalább egyet)

Legyenek képesek

- adottságaiknak megfelelően a látáshoz és halláshoz kapcsolódó differenciált és pontos érzékelésre
- a csoportos ritmusjátékokban való aktív részvételre
- alapvető emberi, állati mozgássémák utánzására, a csoportos utánzó játékokban való aktív részvételre
- minimum egy vers vagy rövid meserészlet önálló elmondására
- a beszéd és a mozgás összekapcsolására csoportos játék során
- a szerepjátékokban, csoportos improvizációkban való részvételre
- társaikkal való együttműködésre

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a csoportos improvizációs játékörömét
- a csoportos játék szabályait
- az alapvető emberi, állati mozgássémákat
- a bemelegítéshez használható mozgásos (testnevelési) játékokat
- az alapvető ritmushangszerek használatát
- a dramatikus munkához szükséges újabb népi gyermekjátékokat, mondókákat, gyerekdalokat, gyerekverseket, népmeséket

- a jól érthető beszédet
- egyes drámajátékok szabályait

Fejlessze a tanulók

- érzékszerveinek működését, érzékelését
- beszédképességét
- ritmusérzékét
- megfigyelő- és utánzókéességét
- mozgásos ügyességét, koordinációját
- együttműködési képességét
- hallási figyelmét
- koncentrálóképességét
- kifejezőképességét
- helyzetfelismerési képességét
- szabálytudatát
- közösségtudatát

Ösztönözze a tanulókat

- környezetük megfigyelésére, megismerésére, az arról való véleményalkotásra
- társaikkal való nyugodt kapcsolat kialakítására, egymás elfogadására
- beszéd tisztaságra
- versek, mesék meghallgatására, értelmezésére
- az önállóan olvasott versek, mesék élményének megosztására
- a hétköznapi szabályok és a csoportos játék szabályainak betartására és betartatására
- a játék örömeinek másokkal való megosztására

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Fogójátékok
- Versenyjátékok, nagymozgásos játékok
- Mozgáselemeket tartalmazó körjátékok, népi játékok
- Mimes játékok tanári narrációra

Érzékelőjátékok

- Az érzékszervek által keltett érzetek megfogalmazása
- Színek kompozíciók összehasonlítása
- Tájékozódás hangok segítségével, tapintással, szaglással
- Az idő észlelésének fejlesztése

Ritmusgyakorlatok

- Szöveges és mozgásos ritmusjátékok
- Tempótartás különböző térformákban
- Futások irányváltoztatással
- Ritmushangszerek és mozgás

Beszédgyakorlatok

- Beszédre készítő játékok
- Beszédgimnasztikai gyakorlatok
- Beszédszervek ügyesítése játékos formában

Utánzó játékok

- Egyszerű mozgástükrözések

- Hétköznapi tevékenységek és mesterségek jellemző gesztusainak utánzása
- Állatmozgások, természeti jelenségekhez kapcsolódó mozgások utánzása

Memória- és koncentrációfejlesztő játékok

- Versek, mondókák szöveg nélkül, csak mozgással
- Összetettebb mozgásos és szöveges figyelemfejlesztő játékok

Szerepjátékok, szabályjátékok

- Népi gyermekjátékok
- Mozgásos (testnevelési) játékok
- Egész csoportos és páros munkára épülő drámajátékok
- Vetélkedőjátékok

Komplex drámafoglalkozások

- Mesei motívum vagy meserészlet, vagy rövidebb mese feldolgozása tanári közreműködéssel
(térmeghatározás, közös rajzolás, üzenetek, szimuláció, a teljes csoportot megmozgató szerepjáték, a tanár szerepben, szertartás, állókép, némajáték)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a csoportos játék szabályait
- az alapvető emberi, állati mozgássémákat
- a bemelegítéshez során használt mozgásos (testnevelési) játékokat
- a megismert ritmushangszerek használatát
- a dramatikus munkához szükséges népi gyermekjátékokat, mondókákat, gyerekdalokat, gyerekverseket, népmeséket (az újonnan - tanultak közül mindegyikből legalább egyet)
- egyes drámajátékok szabályait

Legyenek képesek

- adottságaiknak megfelelően differenciált és pontos érzékelésre
- a csoportos ritmusjátékokban való aktív részvételre
- alapvető emberi, állati mozgássémák utánzására, a csoportos utánozó játékokban való aktív részvételre
- mondókák ritmikus hangoztatására
- legalább egy újonnan tanult vers és rövid meserészlet önálló elmondására
- a beszéd és a mozgás összekapcsolására a játékok során
- a szerepjátékokban, csoportos improvizációkban való részvételre
- társaikkal való együttműködésre

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a képzelet és az emlékezet szerepét, fontosságát
- az egyszerű mozgáselemek összekapcsolását
- a tér használatát és az abban való tájékozódást
- a helyszín fogalmát, jelentőségét
- a figyelemösszpontosítás fontosságát, alapvető technikáit
- a beszédtevékenység részeit (légzés, hangadás, kiejtés)

- a beszéd jól érthetőségét
- rövidebb prózai mesék dramatikus feldolgozásának folyamatát
- a hang tulajdonságait (pl. mélység, magasság)
- a legfontosabb légző- és hangképző gyakorlatokat
- a ritmikus mozgással kombinált koncentrációs gyakorlatokat

Fejlessze a tanulók

- együttműködő képességét
- beszédkészséget
- képzelőerejét
- mozgásos improvizációs képességét
- térbeli tájékozódását
- figyelem-összpontosító képességét
- megfigyelő képességét
- problémamegoldó képességét
- ritmusérzékét
- légzőkapacitását
- hangképzését
- artikulációs képességét

Ösztönözze a tanulókat

- maguk és környezetük egyre tudatosabb megfigyelésére
- a közlésformák egyre differenciáltabb alkalmazására
- társaikkal való együttműködésre
- gondolataik és érzelmeik pontos kifejezésére
- beszéd tisztaságra
- a csoporton belüli aktív és kezdeményező munkára
- kiscsoportokban önállóan végzett tevékenységre

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Összekapaszkodó, érintésére törekvő, érintés elől elhúzódó, a gimnasztika gyakorlatait játékos szituációba tevő gyakorlatok (pl. váll-, térdérintős játékok, nehezített speciális helyzetű fogók)
- Lazító és feszítő gyakorlatok
- Térformáló, térérzékelő játékok: játékos formában különböző térformák felvétele, formálása, kikerüléssel gyakorlatokban térérzék-fejlesztés körjátékok, lánc-típusú népi játékok
- Szabad mozgás zenére önállóan és a társakkal együttműködve

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok
- A saját és a társak légzésének megfigyelése nyugalmi állapotban, tevékenység során (pl. tüzfújás), beszéd közben; a tapasztalatok megfogalmazása
- Fúvójátékok (pl. lyukas kulcs, síp, szájharmonika fúvása) a kilégzés erejének és hosszának tanulmányozására; folyamatos és szaggatott fúvások
- Indirekt légzőgyakorlatok (pl. „lufi-fújása” és leeresztése)
- Hanggyakorlatok
- A hangadás megfigyelése (ásítás, nevetés, lelkiállapotok, hangulatok tükröződése a hangban)
- A hang tulajdonságairól szerzett tapasztalatok megfogalmazása (magas-mély, halk hangos)
- Egymás hangjának felismerése, utánzása

- Hangkitalálás (a saját hangtól eltérő hangzások játékos próbálgatása)
- Szavak, rövid mondat párok játékos variálása
- Játékos hangerő-gyakorlatok
- Artikulációs gyakorlatok
- A kiejtés, az artikulációs mozgások megfigyelése
- A beszédszervek mozgásának „ügyesítése” szavak, szólamok ismételt ejtésével
- Szájról olvasás - kezdetben hangok, majd szavak
- Szóláncok pontos hangzó- és szövégejtéssel
- Hangsúlygyakorlatok
- A szóhangsúly gyakorlása (az első szótag nyomatékos ejtésének gyakorlása egyre hosszabb szavakban)
- Az összetett szavak előtagjának és a teljes személynév első tagjának hangsúlya

Fantáziajátékok

- Elképzelt tárgyak, helyszínek, figurák részletes kigondolása csoportban
- A közösen kitalált figurák, helyszínek, tárgyak köré szervezett játék

Ritmikus mozgással kombinált koncentrációs gyakorlatok

- Játékos, mozgással és szöveggel összekapcsolt ritmikus koordinációs gyakorlatok (pl. versek, mondókák ütemezése tapssal, járással, mozgással különböző tempóban)
- Térkitöltő gyakorlatok
- Ritmikus, mozgással és szöveggel összekapcsolt számolás gyakorlatok
- Gyermekversek, mondókák ritmus- és mozgásváltással

Dramatikus játékok

- Mimetikus (egyéni és csoportos) improvizációk zenére
- Szituációs játékok pl. szó, mondat, helyszín megadásával

Komplex drámafoglalkozások

- Központi figura köré épülő dráma (hangaláfestés, szerep a falon, térképek és ábrák készítése, állókép, gyűlés, véletlenül meghallott beszélgetés, képaláírás, maszkok, beépített szereplő, gondolatkövetés konvenciók felhasználásával)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tér használatát és az abban való tájékozódást
- a helyszín fogalmát, jelentőségét
- a figyelemösszpontosítás fontosságát, alapvető technikáit
- a beszédtevékenység részeit (légzés, hangadás, kiejtés)
- a beszéd érthetőség alapjait
- a hang tulajdonságait (pl. mélység, magasság)
- a legfontosabb légző- és hangképző gyakorlatokat
- a ritmikus mozgással kombinált koncentrációs gyakorlatokat

Legyenek képesek

- egyszerű képzettársításra, annak játékbeli alkalmazására
- egyes érzelmi állapotok verbális és mozgásos kifejezésére
- a tanult mozgáselemek összekapcsolására
- az adott tér használatára és az abban való tájékozódásra
- a helyszín fogalmának alkalmazására, jelentőségének felismerésére
- a tanult beszédgyakorlatok tudatos alkalmazására
- tanári irányítás mellett zajló komplex dramatikus tevékenységben való részvételre

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a figyelem-összpontosítás tudatos alkalmazását
- a megfigyelés és önfigyelés fontosságát
- a bizalomra épülő kapcsolatteremtés és kapcsolattartás szabályait
- a tiszta, érthető beszéd alapjait
- a történet, a jelenet, jelenet kezdete és vége, a főhős, a szereplők fogalmát
- a szereplők ábrázolását segítő egyes technikákat (pl. beszédstílus, testtartás)
- a beszédtevékenység részeinek egymásrautaltságát
- a feszítés-lazítás alapgyakorlatait
- a mimikai bemelegítés gyakorlatait

Fejlessze a tanulók

- figyelem-összpontosító képességét
- megfigyelő képességét
- együttműködő képességét
- verbális megnyilvánulásainak tisztaságát
- fogalmazási és kifejező képességét
- dramatizáló képességét
- rögtönzési képességét
- elméleti, drámaelméleti tudását

Ösztönözzé a tanulókat

- figyelmük tudatos összpontosítására
- a külvilág és önmaguk aprólékos megfigyelésére
- önálló és tudatos kapcsolatteremtésre
- a nemkívánatos viselkedésformák konstruktív visszajelzésére, megváltoztatására
- önálló verbális megnyilvánulásra
- pontos és kifejező szerepjátékra
- önálló dramatizálásra

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Gimnasztikus gyakorlatok játékos helyzetekben, nehezített járásmóddal, fordított testhelyzetben
- Indítás és megállás különböző tempóban, helyzetben, magasságban történő gyakorlása versenyjátékok segítségével (pl. tapsos fogó, csendkirály - típusú játékok)

Lazító gyakorlatok

- Feszítés-lazítás fekve, állva, ülve
- Az arc ellazítása, „kirázása” kilégzés közben

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok
- A különböző légzéstípusok megfigyelése (váll, mellkas, rekesz)
- A célszerű beszédleégzés folyamatának ismertetése
- Saját légzés megfigyelése nyugalmi állapotban és beszéd közben
- Zörej nélküli belégzést követő kilégzés a laza testtónus megőrzése mellett
- Kapacitásnövelő gyakorlatok versekkel, mondókákkal a laza testtónus megtartása mellett (legfeljebb 40-50 szótag)

- Hanggyakorlatok
- Játékos hangerőpróbálgatás
- Hangok próbálgatása az erős érzelmi-indulati állapotok kifejezésére
- Artikulációs gyakorlatok
- Az áll nyitó mozdulatát megerősítő gyakorlatok
- Nyelvmozgást ügyesítő gyakorlatok
- Ritmus és tempógyakorlat
- Versek ütemezése kötött mozgással
- Hangsúly- és hanglejtésgyakorlatok
- Számnevek, évszámok hangsúlya
- A kijelentés hanglejtése

Koncentrációs gyakorlatok

- Játékok számokkal
- Kérdés-felelet típusú játékok
- Mozgáskoncentrációs játékok
- Kapcsolatteremtő és bizalomgyakorlatok
- Kapcsolatteremtés szemkontaktussal, érintéssel, kézfogással, hanggal
- Vakvezető játékok alapváltozatai

Improvizációs játékok

- Mimetikus improvizációk (mozdulatra, hangeffektusokra, tárgyakkal)
- Hétköznapi élethelyzetek felidézése mozgással és beszéddel
- Szituációs játékok (pl. befejezetlen történetre, képzőművészeti alkotások reprodukcióival, a szereplők jellegzetes vonásainak megadásával)
- Rövid történetek (ismert mesék) elmesélése zenére, kisebb csoportokban előkészített improvizációkkal

Komplex drámafoglalkozások

- Reális (de eltávolított) szituációk kibontása drámán keresztül
- Csoportról szóló drámaóra (a jelmezöltés, befejezetlen anyagok, interjú, forró szék, szerepcsere, kiscsoportos improvizáció, mimes játék, az igazság pillanata, belső hangok, szertartás, vita konvenciók felhasználásával)

Drámaelméleti alapok

- Verses mesék, mesék, elbeszélések szerkezetének érzékeltetése (történet, jelenet, jelenet kezdete és vége, főhős, szereplők, helyszín)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a figyelem-összpontosítás tudatos alkalmazását
- a megfigyelés és önmegfigyelés fontosságát
- a bizalomra épülő kapcsolatteremtés és kapcsolattartás szabályait
- a tiszta, érthető beszéd alapjait
- a történet, a jelenet, jelenet kezdete és vége, a főhős, a szereplők fogalmát
- a szereplők ábrázolását segítő egyes technikákat (pl. beszédstílus, testtartás)
- a feszítés-lazítás alapgyakorlatait
- a mimikai bemelegítés gyakorlatait

Legyenek képesek

- figyelmük tudatos összpontosítására
- társaik, önmaguk és a felnőtt világ megfigyelésére

- a bizalom megélésére
- érzékeny kapcsolatteremtésre és a kapcsolat megtartására
- tiszta és kifejező verbális megnyilatkozásokra
- egy nagyobb lélegzetű vers vagy próza pontos, tiszta, érthető elmondására
- aktív szerepjátékra

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- az együttérző beleélés szükséges voltát
- a szavak nélküli közlések jelentőségét
- a nonverbális kommunikáció csatornák működését
- a kommunikációs jelek jelentéshordozó erejét
- a feszültség élményét és fogalmát
- az analógiás gondolkodás alapjait
- a karakter fogalmát
- a gyakran alkalmazott páros és kiscsoportos kooperációs játékokat

Fejlessze a tanulók

- légzéskapacitását
- térhez igazodó beszédét
- artikulációs képességét
- empátiás képességét
- verbális és nonverbális kommunikációs képességét
- fantáziáját és kreativitását
- differenciált kifejezőképességét
- fogalmi gondolkodását
- kooperációs készségét

Ösztönözze a tanulókat

- elfogadó együttműködésre
- érzelmeik és szándékaik pontos kifejezésére, tisztaságára
- a nonverbális kommunikációs jelek tudatos használatára
- a nonverbális kommunikációs jelek minél pontosabb értelmezésére

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Versenyjátékok, különböző típusú fogójátékok, nehezített fogó és üldözéses játékok a megfelelő intenzitású jelenlét megteremtésére és a feszültség elvezetésére
- Különböző tempójú, karakterű és funkciójú futástípusok
- Testrész-vezetési futások, páros fogó, a vezetőt követő futás
- Lazító gyakorlatok
- Feszítés-lazítás testrészenként

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlat
- A be- és kilélegzett levegő mennyiségének fokozatos növelése a laza testtónus megtartása mellett kapacitásnövelés versekkel, mondókákkal (legfeljebb 50-60 szótag)
- Hanggyakorlatok
- A térhez igazodó hangerő gyakorlása

- Az emelt hangvétel gyakorlása a test megfelelő tónusának összehangolásával (pl. rikkancs, piaci árus, idegenvezető)
- Artikulációs gyakorlatok
- Nyelvtörő mondókák
- A hosszú magánhangzók pontos ejtésének gyakorlatai
- Szájról olvasási gyakorlatok (versek, verssorok)
- Ritmus és tempógyakorlat
- Ütemezés változó tempóban kitalált mozgássorral, tánccal, tapsjátékkal
- Hangsúly- és hanglejtésgyakorlat
- A kérdés hangsúlya kérdőszóval és anélkül
- A kérdés hanglejtése kérdőszóval és anélkül

Kapcsolatteremtő és kommunikációs játékok

- Az arc, tekintet, gesztusok kifejezőképességét fejlesztő játékok, gyakorlatok
- Érzelmi állapotok kifejezése testtartással, gesztusokkal
- Üzenetek (pl. utasítások, parancsok, kérések) küldése tekintettel és gesztusokkal

Fantáziajátékok

- Tárgyjátékok, tárgyak megszólaltatása, képzeletbeli tárgyak
- Képzelt lények megszemélyesítése, beszéltetése
- Belső képek megjelenítése mozgással és beszéddel

Improvizációs játékok

- Szituációs játékok vázlat megadásával
- Különböző karakterek megjelenítése páros vagy kiscsoportos improvizációkban
- Feszültségteli hétköznapi helyzetek megjelenítése és értelmezése
- Látott vagy hallott történetek feszültségteli jeleneteinek felidézése improvizációkban

Páros és kiscsoportos kooperációs játékok

- Tükörjátékok
- Távolságtartó játékok
- Szoborjátékok

Ön- és társismereti játékok

- Tulajdonságok megfogalmazásával járó játékok (apróhirdetés, tulajdonságok vására)
- Egyszerű visszajelzésekre építőjátékok

Komplex drámafoglalkozások

- Erkölcsei dilemmákat vizsgáló drámaórák (pl. a szakértő köntösében, telefonbeszélgetés, az élet egy napja, fórum-színház, Hogyan történt? konvenciókkal)

Követelmények

A tanulók ismerjék

- az együttérző beleélés szükséges voltát
- a szavak nélküli közlések jelentőségét
- a nonverbális kommunikáció csatornák működését
- a kommunikációs jelek jelentéshordozó erejét
- az analógiás gondolkodás alapjait
- egyes karakterjellemzőket
- a gyakran alkalmazott páros és kiscsoportos kooperációs játékokat
- a belső feszültség élményét, szerepét a drámai történetekben

Legyenek képesek

- a szavak nélküli közlések különböző élethelyzetekben való felismerésére
- a nonverbális kommunikációs csatornák használatára
- aktív részvételre különböző élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban, komplex drámaórákban
- feszültségteremtő drámai jelenetek létrehozására
- beszédüket a térhez igazítani és abban a beszéd tisztaságra figyelni
- pontosan körülírt feladatok kiscsoportokban történő elvégzésére

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- az elemző gondolkodás lényegét, használatát
- különböző hétköznapi élethelyzetek és morális problémák dramatikus megjelenítésének egyes módjait
- a konfliktus és a feszültség fogalmát, különbözőségét
- a színpadi tér kreatív használatának alapjait
- az artikuláció ritmus- és tempóformáló szerepét
- verbális megnyilvánulás tisztaságát
- az időmértékes versek ritmizálását
- a tagadás hangsúlyát
- az improvizáció szabályait
- a színpadi létezés alapszabályait
- a figyelem felkeltésének és megtartásának eljárásait

Fejlessze a tanulók

- légzőkapacitását
- kifejező beszédét
- testkontrollját
- elemző gondolkodási képességét
- szóbeli és nem szóbeli kifejezőképességét
- verbális megnyilvánulási tisztaságát
- fogalmazási képességét
- helyzetfelismerési képességét
- problémamegoldó képességét
- együttműködési képességét
- megfigyelési képességét
- analógias gondolkodását
- előadói képességét
- improvizációs képességét

Ösztönözze a tanulókat

- önmaguk és környezetük tudatos megfigyelésére
- mérlegelő és önfejlesztő gondolkodásra
- különböző élethelyzetek és morális problémák erőszakmentes kezelésére
- beszédük és mozdulataik koordinált, kifejező és tiszta használatára
- a különböző közlésformák differenciált alkalmazására
- egy-egy életkoruknak megfelelő rövid vers vagy prózai mű részletének bemutatására
- a munkaforma önálló megválasztásra egy-egy probléma feldolgozása során
- életkoruknak megfelelő rangos színházi előadások, színházi nevelési programok, filmek megtekintésére és a látottak közös feldolgozására a dráma eszközeivel

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Futásos és kikerüléssel gyakorlatok: ritmus és irányváltásos futások (szituációval), testrészes futások
- Egyensúly-játékok: toló és húzó mozdulatok játékos formában
- Lazítógyakorlat
- Feszítés-lazítás testrészenként

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok
- Légzőkapacitás növelése a laza testtónus megtartása mellett (legfeljebb 60-70 szótag)
- Hanggyakorlatok
- Hangkitalálás
- Artikulációs gyakorlatok
- Nyelvtörők, versek pontos, pergő kiejtéssel
- Magánhangzók gyakorlatai (különös figyelemmel az időtartamra)
- Szinkronizálási (leolvasási) gyakorlatok versekkel
- Ritmus- és tempógyakorlat
- Időmértékes versek ritmizálása
- Hangsúlygyakorlat
- A tagadás hangsúlyai

Bizalomgyakorlatok

- Vakvezetési gyakorlatok

Improvizációs játékok

- Rögtönzések életkori témákra
- Hétköznapi szituációkat feldolgozó páros rögtönzések
- Rögtönzések közmondásokra
- Rögtönzések megadott konfliktusra
- Rögtönzések megadott témára
- Rövid monológok különböző élethelyzetekben

Komplex drámafoglalkozások

- Erkölcsei, életkori és társadalmi problémák feldolgozása drámával
- Ismert történetek, regények részleteinek feldolgozása drámán keresztül (pl. riportkészítés, montázs, újrajátszás, stílusváltás, analógia, mélyítés konvenciók által)

Színjátékos gyakorlatok

- A színpadi létezés alapszabályai
- Rövid vers vagy próza mű részletének önálló előadása
- Rögzített kiscsoportos improvizációk nézők előtt
- A figyelem felkeltése és megtartása

Követelmények

A tanulók ismerjék

- különböző hétköznapi élethelyzetek és morális problémák dramatikus megjelenítésének egyes módjait
- a konfliktus és a feszültség fogalmát, különbözőségét
- a színpadi tér kreatív használatának alapjait
- az időmértékes versek ritmizálását

- a tagadás hangsúlyát
- az improvizáció szabályait
- a színpadi létezés alapszabályait
- a figyelem felkeltésének és megtartásának eljárásait

Legyenek képesek

- mozgásuk, testtartásuk kontrollálására a csoportos gyakorlatok során
- véleményalkotásra a látott színművek, filmek és improvizációk elemző megbeszélésekor
- kifejező szóbeli és mozgásos megnyilvánulásokra
- különböző élethelyzetek realisztikus elemzésére
- részvételre különböző élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban, tanítási drámákban
- konfliktushelyzetek erőszakmentes megoldására
- a tér tudatos használatára
- a ritmus és tempó tudatos alkalmazására
- jól érthető verbális megnyilvánulásokra

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a bizalom fontosságát
- a legfontosabb bizalomgyakorlatokat
- a kontraszt fogalmát, tudatos, jelentést hangsúlyozó és jelentésteremtő használatát
- a beszédszervek tudatos, célszerű és pontos használatának fontosságát
- a dramatikus tevékenységek alapvető munkaformáit

Fejlessze a tanulók

- megismerő, önmegismerő képességét
- önfegyelmét, színpadi fegyelmét
- asszociációs képességét
- konstruktivitását
- elemző gondolkodási képességét
- reflektáló, önreflektáló képességét
- előadói képességeit
- beszédkésztségét
- improvizációs képességét
- problémamegoldó képességét
- együttműködési képességét
- analógiás gondolkodását
- előadói képességét

Ösztönözze a tanulókat

- önálló döntéshozatalra
- hiteles és őszinte színpadi jelenlétre
- verbális megnyilvánulások tisztaságára
- mérlegelő gondolkodásra
- a feszültségteli helyzetek, konfliktusok elemzésére, a konfliktusokkal való szembenézésre
- más csoportok munkájának beható megismerésére
- színházi és mozgásszínházi előadások megtekintésére
- színházi előadásokat bemutató tévéfelvételek, videofilmek, dokumentumfilmek megtekintésére

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Egyensúlygyakorlatok
- Vezetékes gyakorlatok
- Forgás, gurulás, támaszhelyzetek talajon

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok
- Nyelvtörő mondókák légzésszabályozással
- Hanggyakorlat
- Erős érzelmek, indulatok hangjának próbálgatása versekkel
- Artikulációs gyakorlat
- Szinkronizálás
- Ritmus- és tempógyakorlat
- Az időmértékes versek gyakorlása tetszőleges ritmuskísérettel
- Hangsúly- és hanglejtésgyakorlat
- Számnevek, évszámok, összetett szavak, nevek, ikerszavak hangsúlya
- Az összetett mondatok hangsúly- és hanglejtés-variációi

Fantáziajátékok

- Irodalmi művek „új címe”
- Képzőművészeti alkotások „előzménye”
- Kevéssé ismert irodalmi művek befejezése, folytatása
- Tárgyak nem rendeltetésszerű alkalmazása

Bizalomgyakorlatok

- Dőléses, billenéses gyakorlatok

Improvizációs gyakorlatok

- Versek indulati tartalmaira épülő improvizációk
- Versek által keltett hangulatokra épülő improvizációk
- Mozgáselemekből építkező improvizációk
- Rögtönzés zenei effektek beépítésével
- Rögtönzések szimbólumok, ellentétek megadásával
- Etűdök (indulatok, hangulatok, érzelmek megadásával)

Komplex drámafoglalkozások

- Erkölcsi, életkori és társadalmi problémák feldolgozása drámával
- Ismert történetek, regények részleteinek feldolgozása drámán keresztül (az eddig tanult konvenciók alkalmazásával)

Ön- és társismereti játékok

- Vélemények közlését és fogadását lehetővé tévő szabályjátékok (pl. Mi lenne, ha?, telefon, ilyennek látlak)

Színjátékos gyakorlatok

- Rövid monológ önálló előadása
- Rögzített páros improvizációk nézők előtt
- Kapcsolattartás a partnerrel

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a legfontosabb bizalomgyakorlatokat

- a kontraszt fogalmát
- a beszédszervek tudatos, célszerű és pontos használatának fontosságát
- a drámák alapvető munkaformáit

Legyenek képesek

- ellentétek tudatos, jelentést hangsúlyozó és jelentésteremtő alkalmazására
- egy-egy drámai szöveg mozgásban és szóban való megjelenítésére
- a beszéd folyamat részeinek tudatos irányítására, tisztaságára
- bonyolultabb feladatok kiscsoportokban történő elvégzésére
- a munka eredményének bemutatására
- véleményalkotásra a látott színművek, filmek és improvizációk elemző megbeszélésekor
- kifejező szóbeli és mozgásos megnyilvánulásokra
- részvételre különböző élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban, tanítási drámákban
- a tér tudatos használatára
- a ritmus és tempó tudatos alkalmazására

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- különböző színházi terek jellemzőit
- a dobozszínházi tér hangsúlyos pontjait és irányait
- a színházi formanyelv alapelemeinek alkalmazását egy adott drámai szöveg megközelítésében
- a tanult drámai konvenciók alkalmazási lehetőségeit a szerepépítés folyamatában
- a mindennapi és a színpadi beszéd különbségeit
- a különböző szerkezetű tanítási drámák lényeges jegyeit
- az alárendelő mondatok hangsúlyozását, hanglejtését
- a „félre” és a monológ technikai alapjait

Fejlessze a tanulók

- színházi fogékonyságát
- véleményalkotó, önreflektáló, önelemző képességét
- más művészetek iránti fogékonyságát
- önállóságát, magabiztosságát

Ösztönözze a tanulókat

- az előző évek során tapasztaltak, tanultak alkalmazására
- kísérletezésre, rugalmas gondolkodásra
- konstruktív együttműködésre
- drámai művek olvasására
- színházzal rokon művészeti tevékenységek megismerésére, gyakorlására
- önálló, magabiztos megnyilvánulásra
- jól érthető beszédre
- más, hasonló művészeti tevékenységet folytató csoportok tevékenységének megismerésére
- őszinte, fejlesztő hatású megnyilvánulásokra
- nyilvánosság előtti fellépésre

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

- Lassított mozgás (különböző helyzetekben)
- A mozdulat megállítására vonatkozó gyakorlatok

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok
- Koncentrációs légzőgyakorlatok mozgás közben
- Hanggyakorlatok
- Szöveges hangerő-gyakorlatok
- Életkorok hangadási karakterének tanulmányozása, próbálgatása
- Artikulációs gyakorlatok
- Pontos, laza pergő artikuláció járás, mozgás, fizikai terhelés közben
- Egymás artikulációjának megfigyelése, utánzása
- Ritmus- és tempógyakorlatok
- Ritmusgyakorlatok tempóváltással
- Hangsúly-, hanglejtésgyakorlatok
- Az alárendelő mondatok hangsúly- és hanglejtés variációi

Színházi alapismeretek

- Színházi térformák (pl. dobozszínház, körszínház)
- Mozgás a dobozszínház terében (a tér hangsúlyos pontjai és irányai)
- A „félre” technikája
- Monológ

Színjátékos gyakorlatok

- Különböző drámai konvenciók (pl. állókép, gondolatkövetés) alkalmazása az improvizációk és egy adott színdarab megjelenítésének előkészítésében
- Különböző drámai konvenciók (pl. belső hangok, „forró szék”) alkalmazása a szerepépítés folyamatában
- Rögtönzések érzelmi állapotok, színjátékos stílusok, szöveg megadásával
- Rögtönzések drámarészletek alapján, a mögöttes tartalmának és a szereplők érzelmi állapotának kibontásával

Felkészülés a vizsgára

- Improvizációk létrehozása és javítása tanári segítséggel
- Jelenet létrehozása és javítása tanári segítséggel vagy rövid előadás létrehozása tanári irányítással

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a különböző színházi terek jellemzőit
- a dobozszínházi tér hangsúlyos pontjait és irányait
- a tanult drámai konvenciók alkalmazási lehetőségeit a szerepépítés folyamatában
- a mindennapi és a színpadi beszéd különbségeit
- a különböző szerkezetű tanítási drámák lényeges jegyeit
- az alárendelő mondatok hangsúlyozását, hanglejtését
- a „félre” és a monológ technikai alapjait
- az előző évek tapasztalatainak alkalmazási, hasznosítási lehetőségét
- a fejlesztő és szinten tartó beszédes játékokat, beszédgyakorlatokat

Legyenek képesek

- alkotó és eredeti módon hasznosítani az előző évek tapasztalatait
- munkaformát választani az adott gondolat, érzelem kifejezése érdekében
- a munkaformák alkalmazására egy kötött drámai szöveg megjelenítésének előkészítésében
- a munkaformák tudatos alkalmazására egy komplex drámafoglalkozás során
- részvételre egy adott mű színpadi feldolgozásának előkészítésében

- a helyes színpadi beszédre dramatikus és színpadi munkájukban egyaránt
- az alapfokon elsajátított képességeiknek megfelelő improvizációban, jelenetben vagy színházi előadásban való közreműködésre

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

- saját testük lehetőségeit, illetve annak érzékszervei hatékonyságát
- a különböző verbális és gesztusnyelvi megnyilatkozásokat, illetve saját eszköztára ez irányú fejlettségének mértékét
- a különböző, szerepjátékokban alkalmazható mozgásformákat, illetve saját eszköztára ez irányú fejlettségének mértékét
- az empátiás képesség szerepét társas helyzetekben, kortársaival és másokkal való kapcsolatában
- a kreatív dramatizálás alapvető eszköztárát, a dramatizálás egyes lépéseit
- a megismert munkaformák tudatos és kreatív alkalmazásának lehetőségeit saját ötletei, gondolatai kidolgozásában, illetve egy kötött drámai szöveg megjelenítésének előkészítésében
- azokat a dramatikus technikákat valamint a társművészetek alapvető kifejezőeszközeit, amelyek a körülöttük lévő világról való gondolkodásban, véleményalkotásban, s azok kommunikációjában segítséget nyújtanak

Legyenek képesek

- a figyelmük tudatos összpontosítására, fegyelmezett feladatvégzésre
- társaik, önmaga és a felnőtt világ érzékeny megfigyelésére
- a verbális, vokális és nonverbális kommunikációs csatornák tudatos használatára
- a bizalom átélésére, az empátiás képesség működtetésére társas helyzetekben
- személyes élményeik felszínre hozására és a szerepjátékokban való alkalmazására
- drámában és színjátékokban a szerepnek és a helyzetnek megfelelő kapcsolatteremtésre
- pontos és érzékletes szerepjátékokra társaival és egyénileg
- a dramatizálás alapvető eszköztárának önálló alkalmazására, kreatív dramatizálásra
- saját testük, mozgásaik, illetve a tér és a térben mozgó társak differenciált és pontos érzékelésére, a tér kreatív használatára
- a megismert munkaformák tudatos és kreatív alkalmazására saját ötletei, gondolatai kidolgozásában, illetve egy kötött drámai - szöveg megjelenítésének előkészítésében
- társadalmi, életkori és erkölcsi problémákról szóló drámajátékokban való aktív közreműködésre, valamint a problémák életkorának megfelelő szintű vizsgálatára és megfogalmazására

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Dráma és színjáték

improvizáció 2-3 perc színpadi produkció

- jelenet 3-5 perc

vagy

- előadás 15 perc

A vizsga tartalma

A dráma és színjáték gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

1. Improvizáció

Az improvizáció megadott instrukciók (pl. a jelenet témája, szereplői/karakterei tárgyai/eszközei, helyszíne, ideje) alapján rögtönzött szöveges vagy szöveg nélküli 2-3 fős jelenet lehet. A szaktanárnak a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, legalább tíz tételből álló tételsort kell összeállítania. A tételsor tartalmazhat szöveg nélküli vagy szöveges feladatokat.

Az egyes tételeknek tartalmazniuk kell a jelenet eljátszásához szükséges instrukciókat (helyszín, szereplők, cselekmény, konfliktus).

A felkészülési idő 5 perc.

2. Színpadi produkció

A produkció szabadon választott drámai vagy dramatizált mű, illetve rögzített improvizáció alapján tanári irányítással készített prózai színházi produkció (2-3 fős jelenet/csoportos előadás) vagy szerkesztett játék lehet. A tanuló a csoportban, közös feladatban, együttes játékban, páros gyakorlatokban illetve egyéni színpadi feladatok megoldásával egyaránt számot adhat a tanulmányai során megszerzett képességeiről, jártasságáról.

A vizsga értékelése

- Improvizáció
- Az instrukciók megértése, követése
- Együttműködés (közös jelenetépítés, társak ötleteinek elfogadása, cselekménybe illesztése),
- Színpadi jelenlét
- Figyelem, koncentráció (játékban maradás képessége, egyértelmű szerepbe lépés, szituációban maradás, egyértelmű kilépés a szerepből)
- Sűrités képessége
- A jelenet szerkezete, íve (a jelenet indítása, zárása, jelenetépítés)
- Színpadi produkció
- A színpadi helyzetek megértése
- Együttműködés (a partner impulzusainak elfogadása, a partner felé irányuló impulzusok erőssége, közös cselekményvezetés, társakkal összehangolt váltások, közös játéktípus kialakítása, tartása)
- Figyelem, koncentráció
- Színpadi jelenlét
- Ritmusérzék (a jelenet tempójának közös kialakítása, együttes tempóváltás)
- Atmoszférateremtés
- Verbális kifejezőeszközök használata

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a túlzó karakteres ábrázolás formajegyeit
- a figurába lépés, kilépés, figuraváltás törvényszerűségeit, hatásmechanizmusát
- az intenzitás fogalmát
- a bemelegítés, ráhangolás gyakran alkalmazott szabályjait
- a koncentráció, az együttműködés jelentőségét a színjátszásban

- az alkat, a személyiség szerepét a színházi alkotómunkában
- a fokozás, kiállítás, váltás gyakorlatát
- a foglalkozás legfontosabb munkaformáit
- a kollektív alkotás „játékszabályait”, a közös munka meghatározó normáit
- a társak játékát blokkoló vagy előmozdító megnyilvánulások különbségét
- az idő múlását, a helyszínváltozást, a figuraváltást jelző alapvető színházi konvenciókat (etűdön belül)
- a feszültség, a fordulat, a jelenetnyitás és -zárás szerepét, fontosságát

Fejlessze a tanulók

- koncentrációját
- kezdeményezőkészségét
- megfigyelőkészségét önmaga és a társak reakcióinak megfigyelése terén
- arányérzékét hatás, idő, tempó, játékmód vonatkozásában
- együttműködési készségét

Ösztönözze a tanulókat

- az együttműködésre, a társak játékából való építkezésre
- közösségi alkotásra
- diákszínjátészó előadások megtekintésére
- drámai művek olvasására
- a színjátékos tevékenységen keresztül az önkifejezésre és a valóságra való reagálásra
- közösségi alkotásra
- színházi előadások megtekintésére felvételtől

Tananyag

Ezen az évfolyamon az alapfokot elvégző, többnyire kamaszkorú fiataloknak a valóságtól a színpadig vezető út megkezdését kívánjuk lehetővé tenni. Önmaguk megismerése, saját személyiségük, képességeik adta lehetőségeik és korlátaik felismerése, a körülöttük lévő világ és a másik ember megfigyelése jelenti a munka első szakaszát. Ehhez szükséges, hogy félelem és gátlás nélküli légkör jöjjön létre a foglalkozásokon, amelyben mindenki képes felszabadultan játszani, ugyanakkor kíváncsian és türelemmel tudja követni társai játékát. Alkotó közösséggé kell, hogy formálódjon a csoport, ahol ki-ki kiteljesítheti a játékban személyiségét. Számos szabályjátékra, koncentrációs gyakorlatra, csoportépítő- és bizalomjátékra van szükség, hogy mindenkinél kialakuljon a felszabadult, egyben koncentrált színjátékos állapot.

Az alapfokú képzés során elsajátítottak tapasztalatait figyelembe véve a hétköznapi életanyagból építkező, kevés szereplős, rögtönzésre épülő etűdök létrehozása, kidolgozása jelentheti a színpad, a színpadi munka felé vezető út, következő fázisát.

Szabályjátékok

- Ismerkedő játékok
- Csoportépítő játékok
- Önismereti játékok
- Verbális és mozgásos koncentrációs játékok
- Bizalomjátékok
- Agresszióvezető gyakorlatok
- Feloldó, felszabadító gyakorlatok
- Fantáziajátékok

Szobrok, állóképek

- Egyéni szobrok

- Páros szobrok
- Csoportos állóképek (pl. szobrok, megadott helyszínek, megadott figurák, megadott hangulatok, kapcsolatok pillanatai - két- és háromszereplős állóképek)
- Történetmesélés állóképekkel
- Drámai tartalmú állóképek (tablók)

Szabályokhoz kötött szituációs játékok

- Szinkronjátékok
- Hotelportás
- Ismételd a mozdulatot
- Lavina
- Stoppos játékok

Hangjátékok

- Történetmesélés hangokkal
- Atmoszférateremtés hangokkal
- Hangjátékok helyzetre, témára

Spontán improvizációk

- Csoportos (egyidejű, egyénre épülő) improvizációk
- Spontán improvizációk egyéni vagy páros munkában, az improvizáció alapszabályainak betartásával (légy jelen; tartsd a szabályokat; tartsd a kapcsolatot; abba ne hagyd; ne nézz ki)

Etűdök

- Etűdök szöveg nélkül
- Etűdök szöveghelyettesítő eszközökkel
- Etűdök tárgyak használatával
- Etűdök megadott szövegre
- Etűdök vágyképekre, álmokra, félelmekre, konfliktusos élethelyzetekre
- Etűdök indítása, fordulatai, tetőpontja, lezárása
- A kontraszt szerepe, alkalmazása; az ellenpont-technika
- Etűdök túlzó, elrajzolt, szélsőséges játékmódban
- Etűdsorozatok szerkesztési elvei
- Etűdsorozatok összeállítása önálló munkában

Mozgásgyakorlatok

- Versenyjátékok és egyéb játékfajták: különböző típusú, a korábbi évek anyagában szereplő játékok ismételt feldolgozása a színházi jelenlét elvárásainak megfelelő intenzitással
- Lépés- és járásgyakorlatok: karakterformák keresése, ritmikai és dinamikai szempontok figyelembevétele különböző típusú lépés anyag és járásgyakorlat esetén
- A gerinc hullámmozgása, a láb karakteres vezetése, a kar plasztikus lehetőségeinek kibontása tervezési feladatban

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok
- Kapacitásnövelés (90-100 szótag)
- Légzésszabályozás növekvő szólamokkal
- Koncentrációs légzőgyakorlatok a figyelem megosztásával (pl. kötött mozgássor végrehajtása közben)
- Hanggyakorlatok

- A hangerőt szabályozó gyakorlatok (folyamatos és fokozatos erősítés és halkítás)
- A hangmagasságot szabályozó gyakorlatok
- Fizikai állapotok és azok változásának tanulmányozása hangadásban
- Artikulációs gyakorlatok
- A pontos, pergő artikuláció gyakorlása folyamatos szövegmondás közben
- Artikulációs gyakorlatok suttogva és hang nélkül
- Ritmus- és tempógyakorlatok
- Időmértékes versek gyakorlása néma szövegmondással, ritmizálva
- Verssorok fölismerése ritmusképük hallatán
- Saját és a társak nevének fölismerése azok ritmusa alapján
- Gyakorlatok a tempó fokozásával és csillapításával
- Hangsúlygyakorlatok
- Az értelmi-, érzelmi hangsúly tanulmányozása

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a figurába lépés, kilépés, figuraváltás szabályszerűségeit
- a koncentráció, az együttműködés jelentőségét a színjátásban
- a bemelegítés, ráhangolás gyakran alkalmazott szabályjait
- az alkat, a személyiség szerepét a színházi alkotómunkában
- a fokozás, kiállítás, váltás eljárásait, hatását
- a foglalkozás legfontosabb munkaformáit
- a kollektív alkotás „játékszabályait”, a közös munka meghatározó normáit
- a társak játékát blokkoló vagy előmozdító megnyilvánulások különbségét
- az idő múlását, helyszínváltozását, figuraváltást jelző alapvető színházi konvenciókat
- a feszültség, a fordulat, a jelenetnyitás és -zárás szerepét, fontosságát

Legyenek képesek

- a túlzó, szélsőséges, elrajzolt játékmód verbális és nem verbális eszközeit a kifejezés érdekében mozgósítani
- gesztusok felnagytételére, túlzó mimikára, karakteres megszólalásmódokra
- saját testi adottságaik, személyiségük szerint fogalmazni
- alkalmazni az idő múlását, a helyszín változását, illetve a figuraváltást jelző alapvető színházi konvenciókat egy jeleneten (improvizáción) belül
- csendben figyelni társaik játékát
- a kollektív alkotás „játékszabályait”, a közös munka meghatározó normáit figyelembe véve társaikkal együtt dolgozni
- a szituáció alapelemeit figyelembe véve improvizálni

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a típus fogalmát, jelentőségét a színház művészetében
- a tipizáló és egyénített ábrázolásmód sajátosságait, eszközkészletét
- a túlzó ábrázolásmód sajátosságait, eszközkészletét, fokozatait
- az egyes színészi kifejezőeszközök (pl. arcjáték, gesztus, megszólalásmód) együttes és elkülönített használatának jelentését, hatását, az ebben rejlő kifejezőerőt
- a történetmesélés színházi lehetőségeit
- a kollektív játék formái jegyeit (pl. kórusmegszólalás, kóruscselekvés, helyszínek közös megjelenítése, a narráció formái)
- az előadásra készülés, a néző elé állás „játékszabályait”, morálját

- a szerepek kontextusba ágyazottságának fontosságát

Fejlessze a tanulók

- képességét a koncentrált állapot megtartására
- a befelé figyelési képességét
- a helyes önértékelését, önreflexióját
- az odaadó, önfeledt, mégis tudatos játékképességét
- a vitakészségét, az érvelés kultúráját
- az ötleteinek, gondolatainak artikulációját
- a nyitottságát, empátiáját
- a felelősségérzetét a közösségi alkotás és annak produktumai iránt

Ösztönözze a tanulókat

- az együttműködésre, a társak játékából való építkezésre
- saját ötleteik megfogalmazására, megvalósítására, önálló alkotásra a foglalkozásokon
- a színjátékos tevékenységen keresztül az önkifejezésre és a valóságra való reagálásra
- közösségi alkotásra, azok bemutatására
- diákszínházi előadások, fesztiválok megtekintésére
- színházi előadások megtekintésére
- a színházi portálok figyelemmel követésére
- a látottak, olvasottak értelmezésére, megbeszélésére

Tananyag

A 8. évfolyam során végzett munka célja, hogy a tanulók legyenek képesek típusfigurákat, tipikus élethelyzeteket megjeleníteni improvizációkban és rögzített jelenetben egyaránt. Ismerjék meg és bátran használják a túlzó játékmód színjátékos eszközkészletét. Tudjanak lényegi vonásokat sűríteni és kiemelni. Előtérbe kerülnek az együttes játék, a közösségi alkotás munkaformái, mint a kórusos megszólalás, csoportos improvizáció.

Szabályjátékok

- Összetett, többirányú figyelmet követelő koncentrációs gyakorlatok
- Ön- és társismereti játékok
- A bizalomgyakorlatok összetett változatai

Improvizációk típusfigurákkal

- A lélektani típusok a hétköznapiakban, típusfigurák megfigyelése
- Hétköznapi típusok megjelenítése: jellemzőik sűrítése
- Egyéni típusfigura-tanulmányok
- Hétköznapi típusfigurák különböző szituációkban
- Típusfigurák típushelyzetei

Színjátékos eszközök fejlesztése

- A színészi kifejezőeszközök elkülönített használatára rávezető gyakorlatok
- A gesztusok felerősítésének, a megszólalások felhangosításának gyakorlatai
- A váltás technikái
- Kórusgyakorlatok
- Térérzékelés, térhasználat gyakorlatai

Etűdök, improvizációk

- Csoportos improvizációk
- Etűdök típusfigurákkal
- Etűdök tipikus élethelyzetekkel

- Páros, hármas és csoportos improvizációk felkészüléssel és felkészülés nélkül, a szituáció több alapelemének megadásával
- Etűdök műalkotás (festmény, fotó, zene) alapján
- Etűdsor adott figurákra
- Jelenet építése

Drámaórák

- A színpadra állított alkotás erkölcsi problémáit feldolgozó drámamunka
- A próbamunka során felmerült problémákat feltáró drámamunka

Mozgásgyakorlatok

- Gyakorlattervezés: különböző típusú gyakorlatok gyakorlatsorrrá fűzése, a színpadi elvárások figyelembevételével
- Tréningtervezés: egy adott feladathoz szükséges tréning megtervezése, s önálló levezetése, önálló, a saját színházi feladatának megfelelő bemelegítő mozgássor megtervezése és elvégzése

Beszédgyakorlatok

- Légzőgyakorlatok
- Kapacitásnövelő gyakorlatok legfeljebb 100-110 szótag
- Légzőgyakorlatok fizikai igénybevétel közben
- Légzőgyakorlatok a suttogott és a hangos beszéd váltogatásával)
- Hanggyakorlatok
- Szöveges hangerőgyakorlatok
- Szöveges hangmagasság gyakorlatok
- A lágy/meleg hangvétél; a kemény/hideg hangvétél; a hangerő és a hangmagasság váltásai szöveges gyakorlatokban
- Az érzelmek, indulatok hangformáló szerepének tanulmányozása, megszólaltatása
- Artikulációs gyakorlatok
- A suttogott és a halk beszéd célszerű artikulációja
- Gyakori artikulációs hibák fölismerése hallás útján
- A beszédtempótól, hangerőtől és -színtől független, pontos, kifejező artikuláció gyakorlása
- Ritmus- és tempógyakorlatok
- Ritmusjátékok hangos és néma szövegmondással
- A hangsúlyos verselésű és az időmértékes versek gyakorlása; egyszerű prózai szövegek ritmizálása
- Hangsúly és hanglejtés gyakorlatok
- Az érzelmek hangsúlyai
- A szórend és a hangsúly kapcsolata

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a tipizáló és egyénített, a túlzó és személyes ábrázolásmód sajátosságait, különbségeit, viszonyát, eszközkészletét
- az egyes színészi kifejezőeszközök (pl. arcjáték, gesztus, megszólalásmód) együttes és elkülönített használatának gyakorlati alkalmazását
- a kollektív játék formai jegyeit (pl. kórusmegszólalás, kóruscselekvés, helyszínek közös megjelenítése, a narráció formái)
- egy előadás feszültségének, fordulatainak, a kezdetnek és végnek jelentőségét
- a történetmesélés színházi eszköztárát
- az előadásra készülés, a néző elé állás „játékszabályait”, morálját

Legyenek képesek

- alkalmazni a tipizáló ábrázolás eszközeit
- a színészi váltás alapttechnikáinak alkalmazására
- egyes színészi kifejezőeszközök együttes és elkülönített használatára
- személyes élményeiket, gondolataikat figurába, jelenetbe fogalmazni
- a kontextust figyelembe véve rögtönözni
- instrukciókat az improvizációba építeni
- különböző munkaformákban együtt dolgozni társaikkal
- ötleteiket az alkotófolyamathoz igazítani, mások ötleteit eljátszani
- jelenet nyitni és zárni, jelenetet építeni

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- tipizáló ábrázolásmód mélyítésének, egyénítésének lehetőségeit
- a kellékhasználat szabályszerűségeit, alapelveit
- a jelmez figurateremtő jelentőségét
- a realista-naturalista játékmód sajátosságait, eszközkészletét
- az élményfelidézés (pl. belső képek, emlékek, mozdulatok) lehetőségeit, technikáit
- a színjáték hitelességét, személyességét, mélységét szolgáló módszereket (csendek, belső hang, belső monológ, mozdulatlan - „eszköztelen játék”, ellenpontoszó játék, elhallgatottat feltáró cselekvés)
- az elmélyítés technikáit (figurák előélete, jelenet előzményei, feszítő körülmények, cselekvések, döntések következményei)
- szó és gesztus ellentmondásának jelentését és hatását
- a drámai dialógus sajátosságait
- az egyszerű státuszjátékokat

Fejlessze a tanulók

- képességeit az érzetek felidézése terén
- verbális kifejezőerejét
- érzékenységét
- toleranciáját
- konfliktuskezelő képességét
- megjelenítési képességét az összetett, ellentmondásos figurák és helyzetek ábrázolása során

Ösztönözze a tanulókat

- önálló alkotásra egy előadás elkészítésének során
- a diákszínjátás legfontosabb eseményeinek figyelemmel kísérésére
- különböző műfajú színházi előadások megtekintésére
- jelentős színházi alkotások megtekintésére felvételtől
- az ismertebb színházi folyóiratok olvasására

Tananyag

A típusfigurák egyéni vonásokkal való felruházása (egyénítése) a jellemábrázolás felé tett jelentős lépés: a tanév első szakaszában ezzel foglalkozunk- tudva azt, hogy az egyénített típus nem azonos a jellemmel. Az embert megmutatni változásai folyamatában, fejlődésében, a vágyaival és törekvéseivel, kinyilvánított akaratával és titkaival, érzelmeivel és gondolataival - mindez a színészi munka magasiskolájához tartozik. Ezt az alapfokú művészeti képzés során csak elemeiben sajátíthatják el a tanulók.

A jellemábrázolás felé törekedve ismerik meg a realista-naturalista játékmód színészi

eszköz-készletét, és azokat az eljárásokat, amelyek segítségével elmélyíthetik, gazdagíthatják és árnyaltabbá tehetik az ábrázolást. Megtapasztalják a szöveg és a nem verbális jelek ellentmondásainak jelentését, az ebben rejlő kifejezőerőt, és képessé válhatnak összetett jelentés színjátékos megfogalmazására, annak megértésére. Ellentmondásos és szélsőséges érzelmeket követelő élethelyzetekben hitelességre törekedve tudnak megnyilvánulni. Megvizsgálják az emberi cselekedetek mozgatórugóit, a kommunikáció természetét, ezáltal gazdagodik önismeretük és emberismeretük.

A típusfigurák egyénítése improvizációkban

Típusfigurák atipikus helyzetben

Egyéni jellemrajz-tanulmányok

Egyazon figura különféle helyzetekbe helyezésével

Jellem változását ábrázoló etűdsor

Etűdök a figura „háttérének” kidolgozására

A realista-naturalista játékmód sajátosságai, eszköz-készlete

A drámai feszültség növelésének technikái

Egy drámai mű jelenetének kapcsán a lélektani háttér kidolgozása

Az élményfelidezés (pl. belső képek, emlékek, mozdulatok) lehetőségei, technikái

A színjáték hitelességének feltételei, törvényszerűségei

A színjáték hitelességét, személyességét, mélységét szolgáló módszerek (csendek, belső hang, belső monológ, mozdulatlan - „eszköztelen játék”)

„belülről kifelé”: az érzetektől a kifejezésig

„kívülről befelé”: a cselekvéstől az érzetelig, állapotig

A kellékhasználat szabályszerűségei, alapelvei

A kellékhasználat gyakorlatai

Etűdök kellékekkel

A jelmez figurateremtő jelentősége

Színjáték jelmezben

Szó és gesztus ellentmondása a színészi kifejezésben

A drámai dialógus természete

Emberi taktikák és stratégiák: páros vagy csoportos improvizációk egy cél elérésének különböző stratégiáira

Emberi taktikák és stratégiák: fórum-színház

Egyszerűbb státuszjátékok

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a kellékhasználatra épülő rögtönzések gyakorlatát
- a jelmez figurateremtő jelentőségét
- az élményfelidezés (pl. belső képek, emlékek, mozdulatok) lehetőségeit, technikáit
- a színjáték hitelességét, személyességét, mélységét szolgáló módszereket (csendek, belső hang, belső monológ, mozdulatlan - „eszköztelen játék”, ellenpontosító játék, elhallgatottat feltáró cselekvés)
- a drámai feszültség növelésének technikáit
- egy-egy jelenet lélektani háttérének jelentőségét
- a realista-naturalista játékmód sajátosságait, eszköz-készletét
- a drámai dialógus sajátosságait

Legyenek képesek

- egyszerűbb státuszjátékokat játszani
- a rögtönzések visszaidézésére, újraformálására, csiszolására
- önállóan, tanári instrukciók nélkül alkalmazni a sűrítés, drámai feszültség növelésének

- egyes technikáit
- kelléket használva improvizálni
- jelmezben improvizálni
- hitelességre törekedve játszani
- a színjáték hitelességét, személyességét, mélységét szolgáló módszerek valamelyikének alkalmazására
- emberi taktikák és stratégiák jelentbe emelésére
- típusfigurák elmélyítésére

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a stilizáció eljárásait
- szimbolikus ábrázolás eljárásait
- a szerepépítést elősegítő egyes munkamódszereket, eljárásokat (pl. belső monológ, szereplők elő- és utóéletének megírása, emblematis tárgy, gesztus)
- a szerep felépítésének nélkülözhetetlen feltételeit (pl. szereptudás, darabismeret, háttérismeretek)
- a jellemábrázolás legfontosabb követelményeit
- a cselekvő elemzés alapjait
- egy előadás stílári egységének jelentőségét, a stílári elmozdulásban rejlő kifejezőerőt
- a drámai alapanyag színrevitelének állomásait és ezek célját
- egy előadás hatásdramaturgiájának alapvető tényezőit (pl. tempó, kontraszt, várakozás)
- a státuszok jelentőségét
- a különböző státuszjeleket

Fejlessze a tanulók

- közös célért, közösségben végzett tevékenységének lelki feltételeit
- szimbolikus színpadi jelek alkotására és értelmezésére irányuló képességeit
- szerepformálási képességeit
- a jeleneteken átívelő folyamatos jelenlét képességét

Ösztönözze a tanulókat

- rendszeres színházlátogatásra (ezen belül diákszínpadi előadások megtekintésére)
- a diákszínjátszás és az alternatív színházi világ legfontosabb eseményeinek figyelemmel kísérésére
- színházi irodalom és szaksajtó olvasására
- az elsajátított színjátszói képességek, készségek, ismeretek közönség előtt történő bemutatására
- legalább egy - a tanultak elsajátítását segítő - színvonalas (élő) színházi előadás megtekintésére

Tananyag

A záró évfolyamon a tanulókkal magasabb szinten ismételjük a továbbképző legfontosabb gyakorlatait, ezáltal tudatosítjuk bennük az általuk és velük bejárt utat, lehetőséget nyújtunk a színjátszói készségek, képességek és ismeretek szintetizálására. Új elem, hogy stilizációval, szimbolikus ábrázolással tudjanak összetettebb, ambivalensebb, egyetemesebb jelenségek kifejezésére kísérletet tenni. Ezáltal elmélyülnek a művészi ábrázolás, színházi jelentésképzés kérdéseiben.

A tanulók megismerkednek a státuszjátékok alapjaival és a bonyolultabb szerkezetű, hosszabb időt igénybe vevő improvizációkkal.

A tanév során készülő jelenetek, ezekből szerkesztett játék vagy előadás egyfajta szintézisre ad lehetőséget, ezzel együtt a képzés során megszerzett tudás alkalmazására: a következetes, igényes színházi alkotómunka megismerésére, annak megtapasztalására, hogy a színházi jelek rendszerében minden elemnek tudatos alkotói szándékot kell tükröznie. Ennek részeként a tanulók a színészi munka mellett kapjanak módot arra, hogy egy produkció létrehozásához szükséges más színházi tevékenységekben is (csoport szinten: az összes alapvető fontosságú színházi munkában) kipróbálhassák magukat.

Szabályjátékok

Ön- és társismereti játékok („helyem a csoportban”)

Összetettebb, nagyobb koncentrációt igénylő bizalomgyakorlatok

Fantáziát fejlesztő feladatok a szimbolikus kifejezés jegyében

Státuszjátékok alapjai, „sajátstátusz”-játékok, státuszok váltogatása

Etűdök különböző stílusokban - stílusgyakorlatok

A szerepek, a kontextus, az atmoszféra tartása hosszú improvizációkban

Hosszú improvizációk a stílus, a státusz, a színpadi kapcsolat tartásával, illetve ezek tudatos váltásával

A színész játéka - amikor a mozgásé, a gesztusé a főszerep

Gesztikus tartalmak a szimbolikus kifejezés érdekében)

A vokális kifejező eszközök színpadi használata

Etűdök zenei motívumok alapján

A különböző auditív színházi eszközök alkalmazása (pl. emberi és zenei hang, zörej)

A szöveg, mint a stilizáció kiindulópontja (asszociációkeltő alapanyag)

A szöveg, mint vokális alkotás alapja

Követelmények

A tanulók ismerjék

- a drámai alapanyag színrevitelének állomásait és ezek célját
- a cselekvő elemzés alapjait
- egy előadás stílárís egységének jelentőségét, a stílárís elmozdulásban rejlő kifejezőerőt
- a szimbolikus ábrázolás és a stilizáció gyakorlati jelentőségét, hatását
- a szerepépítést elősegítő egyes munkamódszereket, eljárásokat (pl. belső monológ, szereplők elő- és utóéletének megírása, emblematikus tárgy, gesztus) illetve feltételeket (szereptudás, darabismeret, háttérismeretek)
- a státusz jelentőségét
- a különböző státuszjeleket
- egy előadás hatásdramaturgiájának alapvető tényezőit (pl. tempó, kontraszt, várakozás)
- a stilizáció és a szimbolikus ábrázolás színpadi lehetőségeit

Legyenek képesek

- a megszerzett készségek alkalmazására a kifejezés érdekében
- a kifejezés érdekében az „eszköztelen” színpadi létezésről az expresszív játékmódig tartó skálán különböző megnyilvánulásokra
- több jeleneten áthúzódó szerepív ábrázolására
- különböző státuszú figurák megformálására
- jeleneten belül státuszt módosítani
- jellemfejlődés alapszintű bemutatására
- társaikkal kisebb csoportokban önálló jelenetalkotási munkára
- az improvizáció stílárís egységének megőrzésére, a stílárís váltás tudatos használatára
- ötleteiket az éppen készülő jelenethez, illetve a színre állított produkcióhoz, a színre állítás folyamatához igazítani

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

- a leggyakoribb drámai/színházi konvenciókat, azok alkalmazását
- a legfontosabb kortárs és/vagy történeti színházi stílusokat, színházi műfajokat
- egy jelenet indításának, zárásának, fordulatainak, feszültségének, tétjének gyakorlati jelentőségét és hatását
- a színházi alkotófolyamatot, illetve az együttjátszást szolgáló cselekvésformákat, technikákat
- a szerepépítés legfontosabb módszereit, a színészi játék alapvető iskoláit
- a színészi alkotómunka fázisait, főbb összetevőit

Legyenek képesek

- koncentráltan, társaira figyelve, velük együttműködve részt venni tréningeken, próbamunkában, előadásokon
- a színjátskót, mint kommunikációs formát használni az önkifejezésre, a valóság tanulmányozására,
- színházi improvizációra
- az improvizációk elemzésére, értékelésére
- egyes színészi technikák tudatos alkalmazására
- karakterábrázolásra mozgásos, nyelvi, beszédtechnikai eszközökkel
- alkattól, képességektől függően különféle szerepek megformálására
- rendezői instrukciók mentén végzett munkára
- drámai szövegek értő, színházi megközelítésű olvasására

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Dráma és színjáték

improvizáció 3-5 perc

színpadi produkció

- jelenet 5-7 perc

vagy

- előadás 15-30 perc

A vizsga tartalma

A dráma és színjáték gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

1. Improvizáció

Az improvizáció megadott instrukciók (pl. a jelenet témája, figurái, tárgyai, helyszíne, időpontja) alapján rögtönzött szöveges és szöveg nélküli kétfős jelenet lehet. A szaktanárnak - a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő - legalább tíz kétfős improvizációs feladattal álló tételsort kell összeállítania. A tételsornak szöveggel és szöveg nélkül elvégzendő feladatokat egyaránt kell tartalmaznia. Az egyes tételekben meg kell adni a jelenet eljátszásához szükséges instrukciókat. A vizsgán a tanulók szabadon vagy a szaktanár irányításával párokat alkotnak, és közösen húznak a feladatokat tartalmazó tételek közül. Az etűd bemutatása után a vizsgabizottság instrukciók alapján variációk bemutatását kéri. A felkészülési idő 5 perc.

2. Színpadi produkció

A produkció szabadon választott drámai vagy dramatizált mű, illetve rögzített improvizáció alapján készített prózai színházi produkció (2-3 fős jelenet/csoportos előadás) vagy szerkesztett játék lehet. A produkcióban a tanulónak egyéni feladatok, önálló akciók végrehajtásával kell közreműködnie.

A vizsga értékelése

- Improvizáció
- Az instrukciók megértése, követése
- A színpadi megjelenítés alapvető szabályainak alkalmazása (érthetőség, láthatóság)
- Együttműködés (közös jelenetépítés, társak ötleteinek elfogadása, cselekménybe illesztése, rugalmasság - reakció váratlan történésekre)
- Stílusérzék (közös játéktípus kialakítása, a választott stílus megtartása, illetve együttes stílusváltás, vagy a játéktípusok tudatos ütköztetése a kifejezés érdekében, az egyes elemek - gesztus, beszédmód, nyelv, mozgás -egysége)
- Figyelem, koncentráció
- Karakterábrázolás (a karakter tartása, a karakter tipikus jegyeinek kiemelése, a karakterépítés eszköztárának gazdagsága)
- A színjáték hitelessége (az ábrázolás mélysége, igazságtartalma, személyessége, a figurák közti viszonyok, viszonyváltozás érzékletes ábrázolása)
- Az improvizáció „dramaturgiája” (a jelenet indítása, jelenet zárása, cselekményépítés, sűrítés képessége, feszültségteremtés, fordulatok)
- Atmoszférateremtés
- Színjátszói kifejezőeszközök, intenzitás
- Fantázia, ötletesség, humor
- Színpadi produkció (előadás, jelenet)
- Koncentráció, figyelem
- Együttműködés (a jelenet tempójának közös kialakítása, a partner impulzusainak elfogadása, erős impulzusok küldése a partner felé, közös cselekményvezetés, társakkal összehangolt váltások, közös játéktípus kialakítása, tartása)
- Hiteles játékmód (nyelvi és nem nyelvi kifejezőeszközök hiteles alkalmazása, személyessége, életélmények, tapasztalatok játékká formálása, a figurák közti viszonyok, viszonyváltozás érzékletes ábrázolása)
- A játék intenzitása
- Karakterábrázolás (a karakter tartása, a karakter tipikus jegyeinek kiemelése, a karakterépítés eszköztárának gazdagsága, a karakterábrázolás elmélyítése, személyessé tétele)
- Stílusérzék (alkalmazkodás a produkció játéktípusához, közös stílushoz illeszkedő színjátékos kifejezőeszközök)
- Ritmusérzék (a játék tempójának érzékelése, tartása, pontos, társakhoz igazodó tempóváltás)
- Feszültségteremtés
- Atmoszférateremtés
- Verbális kifejezőeszközök használata

A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

A tanuló az alapfokú és továbbképző tanulmányi szakaszok végén művészeti alap- és záróvizsgát tehet. A továbbképző évfolyamain az a tanuló tanulhat tovább, aki sikeres művészeti alapvizsgát tett. A vizsga eljárásrendjét, módját, a vizsga tételsorait az iskola határozza meg önálló szabályzatban, vagy a helyi tanterv részeként.

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett. Az alapfokú művészeti vizsga, záróvizsga az adott tanév végi vizsgával összevontan is megszervezhető.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, az erre épülő konkrét vizsgafeladatokat az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. Amennyiben elméleti tantárgyból is kötelező vizsgát tenni, az iskola a helyi szabályozása szerint határozza meg, hogy az írásban, vagy szóban történik. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírállható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja. A vizsga tantárgyait a művészeti ágak és ezen belül tanszakok - főtárgyai és kötelezően választható, vagy választható tárgyai alkotják.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet elérte.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

Záró rendelkezések

A Pedagógiai programot a főigazgató a nevelőtestület bevonásával készítette el.

A pedagógiai program érvényességi ideje:

- Az intézmény 2025. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját a kidolgozott pedagógia program alapján.
- Ezen pedagógiai program érvényességi ideje addig tart, amíg a törvényi változások az átdolgozást szükségessé nem teszik.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

- A pedagógiai programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja, és ha szükséges, módosítja.
- A nevelőtestület minden tanév végén írásban értékeli a pedagógia programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.
- Különös tekintettel kell lenni az esélyegyenlőség, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos célok és feladatok megvalósulására, a kompetenciák fejlesztésének a megvalósulására.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- a fenntartó
- főigazgató
- a nevelőtestület tagjai

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

- Az intézmény pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.
- A II. Rákóczi Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programjának mellékletei nyomtatott formában a főigazgató irodájában (4243 Téglás, Úttörő u. 15. sz.) megtekinthetők.
- A pedagógiai program az intézmény honlapján is megtekinthető.
- A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél is megtekinthető:
 - főigazgató
 - fenntartó

Mellékletek:

- 1.melléklet: Tanulmányok alatti vizsga szabályzata
- 2.melléklet: Sajátos pedagógiai módszerek
- 3.melléklet: Fejlesztő program
- 4.melléklet: Szöveges értékelés
- 5.melléklet: Fogyasztóvédelmi oktatás
- 6.melléklet: Tantárgyi kerettanterve

BAPTISTA OKTATÁS

1.melléklet Tanulmányok alatti vizsga szabályzat

A vizsgaszabályzat célja

Az oktatás szereplői számára a vizsgák szervezésével kapcsolatban korrekt, követhető, pontos elvárásokat fogalmazzon meg.

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- *osztályozó vizsgákra,*
- *különbözeti vizsgákra,*
- *javítóvizsgákra,*
- *pótló vizsgákra,*
- *tantárgyi vizsgák (matematika, magyar),*
- *művészeti alapvizsga, záróvizsga,*
- *iskola tanszaki vizsga,*
- *két tanítási nyelvű osztályok belső vizsgája negyedik évfolyamon (célnyelven oktatott tantárgyakból), hatodik évfolyamon és nyolcadik évfolyamon (angol nyelv) vonatkozik.*

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- aki a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- a különbözeti vizsgát tenni köteles tanulókra
- a két tanítási nyelvű osztályokban tanuló negyedik, hatodik és nyolcadik évfolyamos tanulókra,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít,
- akit felmentettek a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- akinek engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- hatodik évfolyam tanév végén minden hatodik évfolyamos tanuló, nyolcadik évfolyam félév előtt minden nyolcadik évfolyamos tanulóra,
- aki adott idegen nyelvet nem tanulja, de a főigazgató határozata alapján osztályozó vizsgát tehet,
- az alapfokú művészeti iskolai tanulóira.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- *akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény főigazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.*

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Osztályozóvizsga

1. Az első félévet követő osztályozó vizsgák intézményünkben az osztályozó értekezlet előtti héten zajlanak, melynek pontos időpontjáról – több tantárgy esetén beosztásáról – írásban értesítjük a szülőt:

2. A vizsganapon maximum három tantárgyból szervezhető a tanuló számára vizsga.

3. Az osztályozó vizsgán a kérdező tanár szerepét a tantárgyat tanító szakos tanár látja le.

Javítóvizsga

1. Intézményünkben a javítóvizsgát minden évben augusztus 21-30 közötti időszakban a délelőtti órákban szervezzük meg.
2. Egy vizsganapon egy tanuló maximum három tantárgyból vizsgázhat.
3. A javítóvizsgán a kérdező tanár szerepét a tantárgyat tanító szakos tanár látja le. Jelen van még egy pedagógus, aki jogosult az adott tantárgy tanítására, és a főigazgató helyettes, vagy a munkaközösség-vezető.

A vizsgabizottság munkáját és a vizsga megszervezését a főigazgató utasítása alapján a főigazgató helyettesek felügyelik.

Az írásbeli feladatlapokat a főigazgató helyettesek összegyűjtik és egy évig megőrzik. A vizsgát követően annak eredményét a szaktanárok a „Javítóvizsga” nyomtatványra felveszik. A törzslapra és a bizonyítványba az osztályfőnökök vezetnek fel a megfelelő záradékot a vizsga utáni napon.

A vizsga eredményét lehetőleg már a vizsga napján, de legkésőbb másnap a szaktanárok hirdetik ki a vizsgán részt vettek számára.

Pótló vizsga

Ha a tanuló a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné, pótló vizsgát tehet. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. A főigazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

Intézményünkben a normál tantervű osztályok tanulói a szülő írásbeli kérelme alapján, sikeres különbözeti vizsga letételét követően kerülhetnek be a két tanítási nyelvű program szerint működő osztályokba.

Művészeti alapvizsga, záróvizsga

A művészeti alapvizsga a továbbképző évfolyamokon való továbbtanulás alapfeltétele. A szülők és a tanulók február 10-éig írásban kapnak tájékoztatást a vizsgáról. A tanulók március 10-éig írásban jelentkezhetnek az alapvizsgára, záróvizsgára, melyek a tanév utolsó hetében szervezhetők, időpontját az iskolai munkaterv tartalmazza.

Tanszaki vizsga

A zeneművészeti ágon félévkor és év végén, a csoportos művészeti ágakban / színjáték, a néptánc, a társastánc, a képzőművészet, a grafika és festészet év végén kell vizsgázniuk a tanulóknak. A tanszaki vizsgák a szorgalmi időszak utolsó 3 hetében szervezhetők.

Belső vizsga a két tanítási nyelvű osztályok negyedik évfolyamán

Angol nyelvből szintfelmérő vizsgát tartunk. Ötödik évfolyamon a tanulók már a vizsgaeredmények alapján kerülnek csoportokba. Hatodik évfolyamon és nyolcadik évfolyamon szóbeli vizsgát tartunk a két tanítási nyelvű programban részt vevő tanulók részére.

Tantárgyi vizsgák

Matematika belső vizsga:

A vizsga célja: a matematika tananyag körkörös felépítéséből adódóan folyamatos ismétlés szükséges. Minden országos felmérés a gyerek magyar nyelv és irodalom, illetve matematikai tudását vizsgálja (az utóbbi években rendszeres a kompetenciamérés, PISA felmérés), másrészt 8. osztályban a középiskolai felvételi vizsgák zöme is ennek a két tárgynak az ismeretanyagát kérdezi. Egyfelől egy bizonyos magabiztosságot is szerezhet a gyerek egy ilyen vizsgán való részvétel során, másrészt a tudásanyaga felfrissül.

A vizsga típusa: szóbeli-írásbeli. A szóbeli tételekből előre készülhet, kidolgozza, a feladatokkal viszont csak a vizsga alkalmával találkozunk.

A jegy a mutatott együttes teljesítmény alapján születik meg, témazáró jegy értékű.

A vizsgázó tájékoztatása: Tanév elején minden vizsgázó megkapja a szóbeli tételsort, amelyet folyamatosan kidolgoz, mi ellenőrizzük, esetenként értékeljük, javítjuk.

A vizsgázóknak joguk van a vizsga előtt pontos felvilágosítást kapni a vizsga lebonyolításával kapcsolatban:

- a vizsga nyilvános,
- közöljük a vizsga időpontját,
- a megengedett segédeszközöket, a vizsga helyszínét, a vizsgafeladatok (szóbeli és írásbeli) értékének pontos kritériumait,
- a vizsgaeredményt a vizsga végén azonnal közöljük.

A vizsgák szervezésének szabályai: Szóbeli vizsga: az előre megkapott tételsor egy tétele jelenti a szóbeli vizsgát.

Az írásbeli dolgozatok javítása: Írásbeli vizsga: a kapott feladatokat a tanulók a helyükön megoldják, majd javítjuk. Amennyiben úgy ítéljük meg, hogy a hibás feladatot a tanuló javítani tudja, megengedjük. Teljes tájékoztatatlanság esetén viszont erre nincs lehetőség.

A szóbeli vizsga adminisztrációja: A vizsgázó osztályok névsorát használjuk, a lapon feltüntetjük az egyes feladatokra adható értékeket. Ezek alapján (+ , - ,) születik az érdemjegy.

Az eredmények kihirdetése: Minden vizsgázó a felelete után értesül az érdemjegyről.

A vizsgadolgozatok megtekintése: A vizsga nyilvános. A tanulók munkája megtekinthető.

A vizsgadolgozatok megőrzése: A vizsgadolgozatok 2 évig megőrzendők.

A vizsgaeredmények nyilvántartása: A vizsgaeredmények az elektronikus naplóban rendelkezésre állnak.

Magyar nyelv és irodalom belső vizsga

A vizsga célja: Iskolánkban több mint egy évtizede folynak vizsgák a 6. és 8. évfolyamon magyar nyelv és irodalomból.

A vizsga elsődleges célja, hogy a tanulók önálló, összefüggő, logikus feleletet adjanak az adott témáról. A tételek a törzsanyagot tartalmazzák: Petőfi, Arany, Csokonai, Fazekas, Vörösmarty, Kölcsey, Mikszáth, Gárdonyi, Ady, Móricz, és József Attila műveit.

Az irodalmi fogalmakra a „b” tételek kérdeznek rá. Úgy gondoljuk, hogy ezeknek az íróknak és költőknek illetve műveiknek az ismerete az általános műveltség részei, tehát az általános iskolából kikerülő gyerekeknek ismerniük kell őket.

A vizsga típusa: Szóbeli és írásbeli részből áll. Magyar nyelvből feladatlapot írnak a gyerekek, míg irodalomból szóban felelnek.

A vizsgázók tájékoztatása: A 6. és 8. évfolyamos tanulók az adott tanítási év kezdetén megkapják a tételsorokat magyar irodalomból.

A tételek kidolgozása folyamatos. A kidolgozott tételeket ellenőrzik a szaktanárok, javítanak, kiegészítenek, esetlegesen értékelik is a folyamatot.

A vizsgázóknak joguk van még a vizsga előtt pontos felvilágosítást kapni a vizsga lebonyolításával kapcsolatban.

A vizsga nyilvános. Az osztályt tanító szaktanár és egy szintén szakos tanár a vizsgáztató.

Egyszerre öt gyerek húz tételt, kb. 20 perc felkészülés után felelnek a gyerekek.

A vizsgák várható ideje: 6. évfolyamon a nyelvtan írásbeli feladatlapok megoldása az év vége előtti 3. hét péntekje. Egységesen írja meg az egész évfolyam az 1. órában.

A szóbeli vizsgák időpontja az év vége előtti második hét eleje, a beosztásnak megfelelően.

8. évfolyamon a vizsgák félévkor vannak. Pontosan a téli szünet előtti héten. Közel a félévhez és a felvételihez, de nem befolyásolva azok fontosságát.

A nyelvtan írásbeli vizsga egységesen az előtte való pénteki nap első órájában íratandó meg.

A megengedett segédeszközök használata: Nyelvtanból csak a feladatlap és íróeszköz.

Irodalomból a tételekhez tartozó versek fénymásolata, papírlap a felkészüléshez, íróeszköz.

A vizsga várható helyszíne: Az iskola Úttörő utcai épületében elkülönítve valamelyik emeleten, ahol a tanítás és a szünetek nem zavarják a vizsgázókat.

A vizsgafeladatok értékelésének pontos kritériumai

Nyelvtanból: a javítókulcsnak megfelelően pontozunk, majd az ismert százalékoknak megfelelően osztályozunk.

Irodalomból: a kihúzott tétel kidolgozása után az önállóságot, az összefüggéseket, a logikát, az összeszedettséget és a folyamatosságot, a szóhasználatot, a kifejezőkészséget mérlegelve értékelünk. Törekszünk az objektív megítélésre, lehetőleg kerülve a szubjektív véleményalkotást.

Abban az esetben, ha a tanuló az általa kihúzott tételt nem tudja, másikat húzatunk vele. A tételeket magyarból folyamatosan visszatesszük, hogy a választás lehetősége ne csorbuljon. Ha a tételt visszaadja a tanuló, és új tételt húz, jeles osztályzatot már nem kaphat. A felelete legjobb esetben jó lehet.

A vizsgaeredmények várható időpontja: Az eredményeket a szóbeli vizsgák alkalmával a feleletek után közvetlenül kihirdetjük. A nyelvtan írásbeli dolgozatok eredményét egy héten belül közöljük.

A vizsgák szervezésének szabályai: Írásbeli vizsgát csak magyar nyelvtanból tartunk. Ezt minden esetben az adott évfolyam egységesen ugyanabban az időben írja 1 x 45 perc időtartamban. Felügyeletet az iskola saját hatáskörében oldja meg, lehetőség szerint nem szakos tanár képviselésében.

A szóbeli vizsgák szabályai: A tanulók a vizsga napján $\frac{3}{4}$ 8-ra jönnek, a névsor első öt tanulója. Az öt gyerek kihúzza a tételét, majd a tételszámok bediktálása után helyet foglal és kidolgozza a feladatát. Ha a tételéhez szükséges szemelvény, azt megkapja.

Magyar irodalomból más segédeszközt nem használhat. A kb. 20 perces felkészülés után a tanári asztal elé ül, és elmondja a feleletét.

A felelet után meghallgatja az értékelést és kimegy. Ezután új gyerek jön be, így a névsor végéig folyamatosan váltogatják egymást.

A vizsgák adminisztrációja: A nyelvtan írásbeli vizsgák eredményjegyeit a feladatlapról írjuk be az elektronikus naplóba. Az irodalom szóbeli vizsgák érdemjegyeit egy előre elkészített nyomtatványon – ami tartalmazza a tanuló nevét, a kihúzott tétel számát és az érdemjegyet – tüntetjük fel, majd azt követően kerül bele az elektronikus osztályozási naplóba.

Az eredmények kihirdetése: A vizsgaeredmények közvetlenül a feleletek elhangzása után megismerhetők a szóbeli vizsgák során. Az írásbeli vizsga eredményének kihirdetése a dolgozatok megírása után egy héten belül osztálykeretben történik.

A vizsgadolgozatok megtekintése: A dolgozatok javítását és az eredmények nyilvánosságra hozását követően történik meg. Ekkor az esetleges kérdések, a javítással kapcsolatosan felmerülő problémák jogorvoslata lehetséges.

A vizsgadolgozatok megőrzése: A dolgozatokat (feladatlap) és a szóbeli vizsgák felkészülésének vázlatait, illetve matematikából a feladatok megoldásait két évig őrizzük meg.

A vizsgaeredmények nyilvántartása: Az eredményeket a mindenkori 6. és 8. évfolyam a, b, c, d, osztály elektronikus osztálynaplójában tartjuk nyilván.

A tanulmányok alatti vizsga lebonyolításának részletes szabályai:

- Tanulmányok alatti vizsgát, független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll.
- A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.
- Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén a főigazgató, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a kormányhivatal vezetője engedélyezheti, hogy a vizsgázó az jogszabályban meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.
- Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben lehetőség van rá, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust van, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.
- A tanulmányok alatti vizsga – ha azt az iskolában szervezik – vizsgabizottságának elnökét és tagjait a főigazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízza meg.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel:

- a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért,
- meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére,
- teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket,
- szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
- vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,
- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat,
- a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
- a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja.

A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklete szerint taníthatja.

A főigazgató felel:

- a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.
- dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
- írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
- minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

Írásbeli vizsga:

- A vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató pedagógus úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessék.
- A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható.
- Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni.
- A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.
- A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet a vizsgaszervező intézménynek kell biztosítania.
- Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését.
- Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.
- A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként hatvan perc.
- Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani.

A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani.

A pótló vizsga – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – harmadik vizsgaként is megszervezhető.

Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát.

A vizsgáztató pedagógus a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola főigazgatójának, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést.

Az iskola főigazgatója a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató pedagógus nyilatkozatát, az esemény leírását, továbbá minden olyan tény, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató pedagógus, az iskola főigazgatója és a vizsgázó írja alá.

A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

Az iskola főigazgatója az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat – az üres és a piszkosított tartalmú feladatlapokkal együtt – a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztató pedagógusoktól.

A jegyzőkönyveket aláírásával – az időpont feltüntetésével – lezárja és a vizsgairatokhoz mellékel.

Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.

Ha a vizsgáztató pedagógus a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az iskola főigazgatóját.

Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola főigazgatójából és két másik – a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő – pedagógusból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságának mérlegeli, és

- a. a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,
- b. az adott tantárgyból – ha az nem javítóvizsga – a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy
- c. amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy eredménytelennek nyilvánítja, vagy az a) pontban foglaltak szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.

A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

Szóbeli vizsga:

Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.

A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdí a vizsgát, amelybe beosztották.

A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és – amennyiben szükséges – kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.

Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania.

Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.

A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.

A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.

A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett.

A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.

Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.

Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.

Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti.

A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében a főigazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

Sajátos nevelési igényű tanuló:

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, a főigazgató engedélye alapján.

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le.
- Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát.
- A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.
- A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, a főigazgató engedélye alapján:
 - a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,
 - a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le,
 - a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.
- ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen vagy a szóbeli vizsgát írásban tegye le, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételeket kell kifejtenie.
- A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani.
- A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Szilágyi Bodnár Erzsébet

Szilágyiné Bodnár Erzsébet
főigazgató

2.melléklet

Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

Projektoktatás

A projektmódszerről röviden

Napjainkban egyre többet hallunk annak fontosságáról, hogy az iskolának a mindennapi életben jól hasznosítható tudást kell közvetítenie. Megváltozott a tanulók tudáshoz való viszonya, így nem csak a szülők, de a tanulók is egyre gyakorlatiasabb, naprakész információk átadását várják el oktatási intézményeinktől. A tanár szerepe is egyre inkább megváltozik: az egyirányú ismeretközlés helyett a tanulási folyamat megszervezésére, támogatására, a diákok aktív részvételére helyeződik a hangsúly. Erre az új kihívásra lehet - többek között - kiváló válasz a projektmódszer alkalmazása.

A módszer megalkotója

A projektpedagógia kidolgozója John Dewey, amerikai filozófus és pedagógus, a Chicagói Egyetem tanára, aki a XIX. század utolsó éveiben teremtette meg kísérleti iskolájában a módszer alapjait. Itt dolgozta ki és alkalmazta először újtó gondolatait. Pedagógiai elképzeléseit a *The School and Society* (Iskola és társadalom, 1899) és a *Democracy and Education* (Demokrácia és nevelés 1916) című műveiben fejtette ki.

A projektmódszer lényege

A projekt egy olyan sajátos tanulási egység, tanulási technika, amely a megismerés fő forrásává az önálló és csoportos tapasztalást teszi. Más szóval a projekt egy ismeretszerzési folyamat, amely az elsajátítást egy alkotó folyamat részeként és eredményeként valósítja meg. A módszer lényege nem kizárólag az, hogy a tanulók egy-egy problémára megoldást találjanak, hanem az, hogy a lehető legtöbb összefüggést és kapcsolódási pontját is felfedjék. A passzív befogadó és feldolgozó magatartás helyett a diáknak lehetősége van saját meglévő képességeinek, viselkedési formáinak kipróbálására, és újak kialakítására. A projektmódszer fő értéke, és egyben leginkább hasznosuló eleme, maga a munkafolyamat, a munka konkrét eredményei és végtermékei mellett. Vagyis a projektmunka során megvalósuló ismeretsajátítás mellé fontosságban felzárkózik maga a gondolkodási folyamat, valamint az egyéb gyakorlati tevékenységek megvalósítása során szerzett tapasztalatok, élmények szellemi és érzelmi hatása.

A tanulási folyamat megváltozása

Az aktív ismeretszerzés közben, a tanulási folyamatot keretek közé szorító tudományos határok feloldódnak. Ez annál is inkább hasznos, mivel a tanuló a világot a tanulási folyamat közben is globális szemszögből, tudásának egész spektrumát kihasználva szemléli. A projektmódszer alkalmazása során az ismerettartalom nem veszít tudományos jellegéből, minőségéből, de a megismerés módozatai jelentősen eltérnek a hagyományos ismeretátadáson alapuló passzív tanulói megközelítéstől. Egy-egy kérdés megválaszolásánál különböző képességstruktúrák azonos szerephez jutnak. A tehetség és sikeresség fogalma más definíciót nyer, hiszen az iskolába eltérő képességekkel érkező gyerekek a felmerülő feladatokat saját kompetenciáiknak és képességeiknek megfelelően oldhatják meg, így adott esetben olyan tanulók is hatékonyan részt vehetnek a projektmunkában, hozzájárulhatnak annak sikeréhez, akik a hétköznapi tanulási tevékenységben kevesebb sikerélményhez jutnak.

Új kompetenciák, képességek

A projektmódszer alkalmazásakor hierarchikus munkamegosztás helyett, a kooperativitás, az együttműködés kerül előtérbe. Mindenki saját élményei, képességei, tapasztalata alapján járul hozzá a csoport eredményességéhez, így a diákok bekapcsolódhatnak a célorientált mozzanatokba, és személyiségfejlődésük adott szakaszában meglévő ambícióik, tehetségük függvényében találják meg és végzik a projektfeladatokat. Minden tanuló az egész részeként cselekedve, csoportjának hasznos tagjává válik, és saját képességeinek kibontakoztatásával a társadalom keretein belül zajló életére is felkészülhet. A társadalom és az egyén nem különválasztott, a társadalom az egyének organikus egysége, ha tehát a tanulók osztoznak a

közösségi és társadalmi tudatosság formálásában egy adott tanulási folyamat megvalósításakor, az életre való felkészülésük is hatékonyabban valósulhat meg.

Közvetlen hasznosulás

A diákok a munkavégzéshez és a mindennapi élethez nélkülözhetetlen képességeket fejlesztenek ki, úgymint a szolidaritás, együttműködés, felelősségvállalás, önértékelés, az idegen nyelvi kommunikáció és az informatikai készségek, amelyek mind hozzájárulnak a munkaerőpiacon sikerességükhöz és érvényesülésükhöz.

A tanári szerep átalakulása

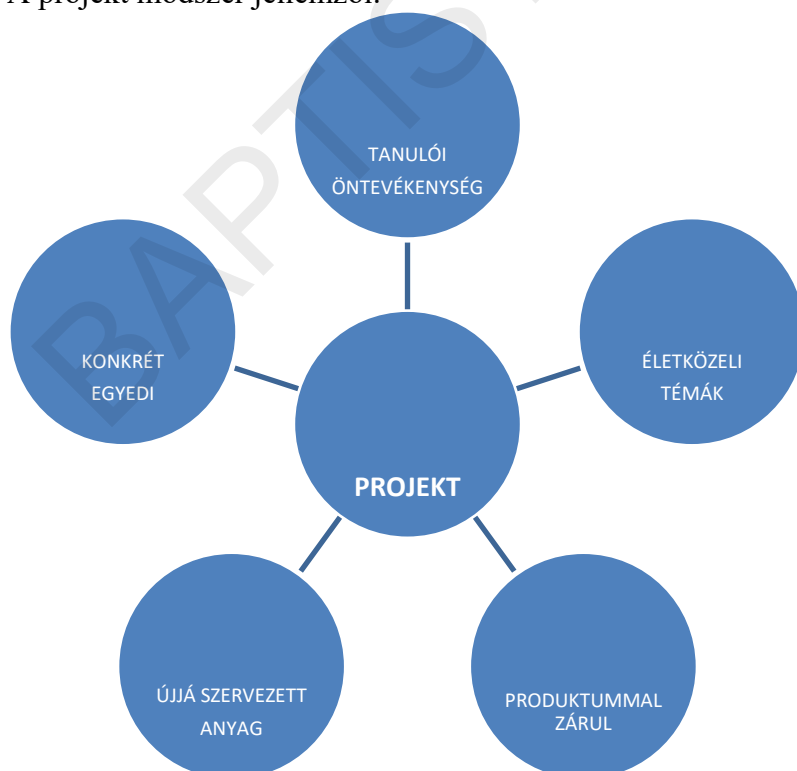
A projektmunka során megváltozik a tanár szerepe is. Az irányítás helyett, inkább az együttműködést elősegítő, az egyes munkafolyamatokat koordináló és tanácsadói szerepkörök kerülnek előtérbe. Ez azt is jelenti, hogy a projektmunkát segítő és/vagy abban részt vevő tanár gyakran az iskolai közegtől eltérő, a mindennapi élethez hasonlatos szituációkban nyilvánul meg, így legtöbbször a diákok partnerévé válik az "első az egyenlők között" elvet követve. Mindazonáltal rendkívüli szerepet nyer a tanár tudatossága, munkaszervező képessége, mivel a projektmódszer, nagyfokú szervezőkészséget, lényeglátást és folyamatos szakmai fejlődést kíván meg. Nemcsak a diákokat kell összefognia, de meg kell teremteni az egyes műveltségi területek, mint például a hon- és népismeret, a környezeti nevelés, az információs és kommunikációs kultúra közötti összhangot.

A projektmódszer segítségével az egyik legnehezebb feladatunk válik lehetségessé: felkelthetjük a diákok érdeklődését, beindítva vagy éppen fokozva intellektuális kíváncsiságukat, ösztönözhetjük önálló felelősségvállalásra, önálló tanulási célok kitűzésére és azok megvalósítására irányuló erőfeszítéseiket. Eközben megváltozhat a tanulók tudáshoz és tanuláshoz való viszonya, sikereket és közös élményeket szereznek, önbecsülésük és önismeretük magasabb szintre léphet.

A projekt módszer célja:

ISKOLAI TANULÁS ⇔ KÜLSŐ TÁRSADALMI KÖRNYEZET

A projekt módszer jellemzői:

A produktum lehet:

- Gyakorlati feladat, pl. hasznos tárgy tervezése, kivitelezése
- Esztétikai élmény átélése
- Egy gyakorlati probléma megoldása
- Valamilyen tevékenység, tudás elsajátítása

Projekt módszer megvalósulása a magyar irodalom tanításában

5. osztály

Óra száma	Téma	Megvalósuló projekt
4-5. ó	Fehérlófia Tündérszép Ilona és Árgyélus	- Szereplők rajzos megjelenítése, tulajdonságai felsorolása - Fehérlófia modellszerű elkészítése - Társasjáték készítése a tanult mesék alapján - Akadályverseny feladatsor összeállítása
17. ó	János vitéz	
	6. ének	- Pásztorok, betyárok életének bemutatása - Pásztorélethez kapcsolódó tárgyakból kiállítás rendezése
	8-9. ének	- Mesetérkép készítése - Jelöljük rajta ábrákkal az adott területre vonatkozó éghajlati, időjárási jellemzőket a műben lévő bemutatás alapján
34. ó	Összefoglalás	- „Szerencsekerék” készítése. Az egyes körök kérdéseket tartalmaznak a műről.
46. ó	Petőfi S.: A tintásüveg	- Vándorszínészek életének bemutatása
50. ó	Népi imádság a világ teremtéséről	- Világfa falitabló formájában történő elkészítése
56. ó	A Biblia	- Előre megrajzolt fénymásolatok színezése, kiállítása az osztályteremben
71-72. ó	Rendszerező ismétlés	- „Legkedvesebb könyvem” darabjaiból gyűjtemény elhelyezése a falipolcon.

6. osztály

Óraszám	Tananyag	Megvalósítandó projekt
6. ó	Arany J.: Toldi	- Nagy Lajos korának bemutatása, királyi udvar élete, szokások
24-25. ó	Tizedik ének	- Lovagi torna bemutatása
44. ó	Janus Pannonius: Pannónia dicsérete	- A XV. századi Italia bemutatása
51. ó	Csokonai Vitéz Mihály pályaképe Zsugori uram	- Debrecen a XVIII. sz. elején - Református Kollégium bemutatása, cívisvilág
67. ó	Versek az édesanyához	- Édesanyám és én - Dalok, énekek, versek gyűjtése a témához kapcsolódóan - Filmek, színházi darabok bemutatása az adott témakörben

7. osztály

Óraszám	Tananyag	Megvalósuló projekt
2. ó	A reformkor	- A korszak jelentős alakjairól, eseményeiről, eredményeiről képes, szöveges beszámoló - Megjelent újságok írásából „Lapszemle” készítése - Korabeli divat rajzos bemutatása
3. ó	Kölcsy Ferenc pályaképe	- A költő életéhez fűződő helyszínek bemutatása képi, szöveges formában. - Himnus tartalmi elemeihez rajzkészítés - Szónoklat készítése a Paraineisis valamelyik témájához fűződve.
8. ó	Vörösmarty pályaképe	- Tanuló által készített riodalmi térképek a költő élete főbb állomásainak jelölése.
	Szózat	- A Szózatban felismert szóképek és alakzatok definíciójának idézettel való megjelenítése falitablón.
12. ó	Szabad sajtó	- „Sokszínű sajtó” - Újságok, folyóiratok címének felragasztása a sokféleség bemutatásának szemléltetésére.
16. ó	Petőfi Sándor: A Tisza	- Rajzos térképen a folyó vonulatának ábrázolása - Jelentős árvizek a Tiszán a történelem során - A Tiszáról írt más versek keresése, leírása - Tiszai halakból készült halételek receptjeiből gyűjtemény készítése
18. ó	Reszket a bokor, mert Szeptember végén	- Versekből kigyűjtött szóképek megjelenítése falitablón - Apró ajándék kedvesemnek - Kedvenc szerelmes versem
	Arany pályaképe Fülemile	- Címmagyarázat, a madár bemutatása - Naptáron Péter-Pál nevének megkeresése - Madárhang meghallgatása

8. osztály

Óraszám	Tananyag	Megvalósuló projekt
2. ó	A Nyugat írói	- A Nyugat sokszínűségének bemutatása
	Ady Endre költészete	- Párizs a XX. század elején
7-8. ó	Móricz Zs. Légy jó mindhalálig	- Különböző kiadások kiállítása falipolcon - Színházlátogatás előkészítése, bemutatása, fogadtatása
7. ó	A Hét krajcár	- Képregény mozzanatainak csoportokban történő elkészítése
	A Nyugat költészete	- Választott költő bemutatása sokféle módszerrel
29. ó	Tamási Áron	- A székhelyek világa (mesék, viccek, szokások, építészet, turizmus...)
42. ó	Újabb irodalmunk Kertész Imre pályaképe	- Élete, munkásságának bemutatása minden területtel
69-70. ó	A műnemek és műfajok áttekintése	- Táblázatkészítés példákkal

Projekt módszer alkalmazása a magyar nyelvtan órákon

5. osztály

Óraszám	Tananyag	Megvalósítandó projekt
9. ó	Kommunikáció Nem nyelvi jelek a beszédben	- Tanult jelek rajzos ábrázolása „kártyákon”
	Hangok és betűk	
17. ó	Hogyan keletkeznek a beszéd hangjai	- Falitabló készítése a hangképző szervekből
18. ó	Betűrend	
37. ó	Ismerkedés segédkönyvekkel	- Falipolcon könyvgyűjtemény elhelyezése
59. ó	Közlésfajta Leírás	- Ismert emberekről képek gyűjtése- jellemvonások kép mellé felsorolása

6. osztály

Óraszám	Tananyag	Megvalósítandó projekt
7. ó	Könyvtári ismeretek Sajtótermék	- Újságok tematikus gyűjtése
12. ó	Szóbeli és írásbeli szövegfajták – Ismeretterj.	- Szabadon választott ism. szöveg keresése, hozzá kapcsolódó kérdések, feladatok szerkesztése
22. ó	A tulajdonnév	- Egy-egy személynév történetének felkutatása
61. ó	A határozószók	- Kakukktójasos feladatsor elkészítése

7. osztály

Óraszám	Tananyag	Megvalósítandó projekt
3. ó	A kommunikáció típusai	- Kommunikációs modell készítése
4. ó	A nyelv, mint jelrendszer	- A delfinek nyelve
5. ó	A mondat	- A kontextus értelmezése - Meghatározások, magyarázatok gyűjtése
10. ó	Az alany – közmondások szövegének elemzése	- Magyar szólások és közmondások gyűjtése, ismertetése, magyarázata
21. ó	Határozószók szerepe a mondatban	- Grétsy László: Anyanyelvünk játéka c. könyvből az adott határozóhoz kapcsolható feladatok gyűjtése
43. ó	Jelzők szerepe a mondatban	- A tanult jelzőkhöz kapcsolódó nyelvtani rejtvények, feladatok, totók készítése

8. osztály

Óraszám	Tananyag	Megvalósítandó projekt
1-2. ó	A kommunikáció és az információ értelmezése	Packard: Feltörekvés, reklám, szexualitás Amerikában c. könyv alapján
4. ó	A tömegkommunikációs eszközök	A tévé és a család
5. ó	A beszédhangok képzése	Beszédképző szervek ábrájának elkészítése
9. ó	A szófajok rendszere	Szófaji felosztás falitérképen való bemutatása
38-39. ó	Az idézés	Idézetgyűjtés a tanult ismeretek felhasználásával
57. ó	Sajtószövegek	Példák gyűjtése, közös tablóra felragasztása
67. ó	Anyanyelvünk eredete	Nyelvrokonság térkép készítése
71. ó	Nyelvújítók harca és öröksége	Látogatás Széphalomra előkészítése

Technika és tervezés tantárgy

A projekt témák tartalmukban kapcsolódnak a tananyag témaköréhez, beilleszkednek az éves munkatervbe. A tantárgyak ismereteit integrálják (tantárgyi koncentráció). Az összeállításnál a cél, hogy a mindennapi életbe (valós probléma köré rendeződjen), és a tanulók érdeklődéséhez közel álló témákat jelöljünk meg. Mozgósítsa, illetve felhasználja a tanulók adekvát élettapasztalatait. A probléma megközelítése szükségképpen integratív a felhasznált és újonnan szerzett ismeretek ne korlátozódjanak egy tantárgyi keret közé. Lehetőségét biztosítsunk annak, hogy a témakörön belül lehetőségük legyen altémák közül választani. Az eredménye egy közös alkotás (produktum).

Technika és tervezés órán alkalmazott témakörök

5. osztály

- Ház (kunyhó) makett készítése természetes anyagból
- Az építészet – technika történet tabló

6. osztály

- Szobám
- A technika történet jelentős feltalálói, találmányai.

7. osztály

- A megújuló energiaforrások
- Mesterségek régen és ma
- A világítás története

A projektmódszer alkalmazása a történelem és a hon- én népismeret tanításában

Mi a projekt?

Projekt alatt olyan tanulásszervezési formákat értünk, amelynek során a tanulók közösen, együttműködve egy produktum, termék létrehozásán dolgoznak.

A projektmódszer az Egyesült Államokban született a huszadik század elején. Kialakítása John Dewey elvein alapult, amelynek a következő összefüggéseket hangsúlyozzák:

- a tanuláshoz a személyes tapasztalaton kell alapulnia, hiszen a gyerekek valóságos tevékenység, tapasztalatszerzés során tanulnak
- a tanításnak figyelembe kell vennie a tanulók fejlődési szükségleteit
- a tanulónak aktívan részt kell vennie saját tanulási folyamatainak alakításában.

Már az Ókori kínaiak is így látták ezt

„*Mondd el és elfelejtem,*

Tanítsd meg és emlékezem,

Lehessek részese és megtanulom”

- A tanulót a közösség ügyeiben való aktív részvételre, a közösségért felelősséget érző polgárrá kell nevelni. S ez a pedagógiai módszer a gyerekek nevelésének, személyiségfejlesztésének nagyon hatékony eszköze.

Nagyon sokféle projekt képzelhető el. Pl.: technikai, művészeti, környezeti nevelési vagy oktatási.

A projekt eredeti filozófiája alapján ellentmond a megszokott iskolai viszonyoknak, mégis van lehetőség a normál iskolai munkába való integrálására. Pl.: projekthét, órai projekt, külső projekt vagy a tanítást kísérő projekt.

Az említett tantárgyakban ez utóbbi megvalósítási formáját alkalmazzuk. Ilyenkor a projekt részben a tanulók a szabadidejükben szervezik meg. Ennek során jórészt önálló munkával vagy projektcsoporton belüli belső munkamegosztással a tanórán kívül tevékenykednek. A témák összefüggnek az aktuális tananyaggal. A szükséges ismeretek egy részét az órákon sajátítják el más részét önálló kutatómunkával szerzik meg és osztják meg azután társaikkal.

Ez a tanulók körében népszerű feladat, hiszen a gyerekek egyéniségüknek megfelelően dolgozhatják ki az adott témát, témákat.

I. A projekt megszervezése, felépítése

1.) Témaválasztás

Itt elsődleges szempont, hogy a projekt témája kapcsolódjon a tananyaghoz. A fő témát ezért a tanár határozza meg, de a megvalósítás konkrét módját pl. az altémákat a gyerekekkel közösen lehet kialakítani.

2.) Tervezési szervezési feladatok

a.) Feladatok kiosztása, munkacsoportok megszervezése

Amikor megszervezzük a közösen dolgozó csoportokat figyelni kell arra, hogy olyanok kerüljenek össze, akik várhatóan nagy konfliktusok nélkül tudnak egymással dolgozni.

A feladatok kiosztásával kapcsolatban ügyelni kell arra, hogy a tanulóknak testhez álló feladatokat adjunk a fejlesztés szempontjait is szem előtt tartva.

b.) Kivitelezés

- adatgyűjtés történhet sokféle forrásból pl.: könyvtár, internet, ismeretterjesztő filmek
- a téma feldolgozása, az összegyűjtött adatok válogatása, rendszerezése
- a produktum összeállítása, a csoportoknak meg kell vitatnia és összegeznie a tagok által összegyűjtötteket
- csoportbemutató megszervezése: előnyben kell részesíteni a nem felolvasásszerű formákat. Ilyenek lehetnek pl.: viták, kiállítások, dramatikus megjelenítés. A tábla által audiovizuális anyagok felhasználására is lehetőség van. A produktumtól függően a gyerekek megmutathatják munkájukat akár a szülőknek vagy az iskola valamennyi tanulójának (év végi kiállítás tablóból, makettekől)

c.) Az értékelés

Már a produktum bemutatásával elkezdődik a projekt értékelési fázisa. Ez nem korlátozódik csupán az érdemjegyre. Fontos a cél és az eredmény összevetése, a végtermék minősége és a munkafolyamathoz kapcsolódó megjegyzések figyelembe vétele.

II. Tervezett projekttémák történelemből

5. évfolyam:

- Az őskőkori ember mindennapjai
- Az őskori művészet
- Az egyiptomi piramisok és a halottkultusz
- Az ókori olimpiák
- Népgyűlés Athénban és Spártában
- Az ókori világ csodái
- Egy római légiós tábor élete
- Városnézés az ókori Rómában
- Mindennapok a honfoglalók szálláshelyén
- Az ősmagyarok hitvilága

6. évfolyam:

- Lovagvárok és lovagias lovagok
- Hétköznapi és ünnepek a középkori Európában
- Koronázási jelvényeink
- Élet egy Árpád-kori faluban
- Mátyás udvarában jártam
- Indiánkultúrák Amerikában
- Élet a tengereken

- XIV. Lajos és kora
- Erdély aranykora
- A „nagyságos fejedelem” élete

7. évfolyam:

- A függetlenségi háború
- A kis korzikai
- A Habsburgok
- Egy reformkor nagyjai
- Az aradi 13 vitéz utolsó estéje
- Polgárháború É-D ellen
- Életmód a dualizmus időszakában
- Világváros születik: Budapest
- Új fegyverek az első világháborúban

8. évfolyam:

- A náciizmus születése
- Tudomány és művészet a két világháború között
- Haditechnikai újítások a II. világháborúban
- A holokauszt
- A berlini fal
- Nyilas terror hazánkban
- '56 diákszemmel
- A mindennapok '56 után
- Vita egy aktuális politikai eseményről

III. Tervezett témák hon- és népismeretből

- A parasztház
- A parasztudvar
- A népviselet
- Advent és karácsony (jelképei, szokások eredete)
- Paraszti ételek
- Falusi lakodalom
- Húsvét (jelképei, eredete, szokások)
- Gyerekjátékok
- Világörökségeink
- Nobel-díjas magyarok

A projekt módszer az angol nyelv tanításában

Története:

A módszert a XX. század eleji amerikai reformpedagógusok, Dewey és Kilpatrik nevéhez köthetjük. Lényege, hogy a gyerek tapasztalatát tekinti a tanulás legfontosabb forrásának.

Dewey az 1896-ban Chicagóban megnyitott kísérleti iskolájában ezt a módszert alkalmazta. Itt a gyerekek valóságos tevékenység, tapasztalatszerzés során tanultak. Az iskolában szerzett és a már meglévő tapasztalataik általánosításából vonták le a következtetéseket, gondolkodtak. Dewey szerint a gyerekek megfelelő motiváció nélkül nem figyelnek, a motiválásnak pedig a cselekvés a legjobb módja.

A módszert sokféle módon, sok definícióval próbálták már meghatározni, de egy dologban mindenki egyetért: ez nem csak tanulási technika, pedagógiai módszer, hanem a gyerekek nevelésének, személyiségfejlesztésének nagyon hatékony eszköze.

Jellemzői:

A projektpedagógia szakirodalma a módszer két ellentétes tulajdonságát emeli ki. Egyrészt kollektív, mert sok gyerek sokféle megközelítésből, tapasztalatából, tehetségéből születik meg

az eredmény. Másrészt egyéni, mert mindenki a saját érdeklődése, tempója, tehetsége szerint vesz benne részt.

A módszer lényege, hogy elméleti konstrukciók meghallgatása és megtanulása helyett a tanulók valami konkrét, kézzelfogható „terméket” készítenek el. Egy adott témában mélyülnek el. Ennek során önálló munkával a tanórai és a tantárgyi keretektől függetlenül tevékenykednek.

A projektoktatás különböző tantárgyak tudását integrálja. A tanár a munka során nem valamennyi megoldás tudója, sokkal inkább olyan vezető, aki a többieknek több tapasztalattal rendelkezik.

A projekt felépülése:

- ⇒ témaválasztás,
- ⇒ tervkészítés,
- ⇒ adatgyűjtés,
- ⇒ a téma feldolgozása,
- ⇒ a termék, a produktum összeállítása,
- ⇒ a projekt értékelése,
- ⇒ a termék, a produktum bemutatása.

A **témaválasztás** olyan, amely a szűken vett tananyaghoz, a tankönyvben szereplő ismeretekhez kapcsolódik.

A **tervkészítésnél** csakúgy, mint a témaválasztásnál a tanárnak csupán irányító szerepe van. Minden gyereknek egyaránt biztosítja az értelmes tanulás és munka lehetőségét, hogy ne csak a tanteremben eminens gyerekeknek legyenek sikerei az oktatásban, hanem azoknak is, akik ennek az elvárásnak nem, vagy csak nagyon nehezen tudnak eleget tenni.

Az **adatgyűjtés** történhet az iskolában és az iskola falain kívül is. Az a szerencsés, ha a projektmunka kapcsán a gyerekek eddig ismeretlen helyeket keresnek fel és találnak meg.

A **téma feldolgozása** sokféle módon történhet, akár hagyományos órakeretben, akár az iskola időkeretén túl. Fontos, hogy a tanár itt már csak megfigyelő, segítő nem pedig irányító.

A **termék a produktum összeállítása** a munka befejező fázisának egyike. A végtermék fontos nevelési eszköz a projektmunkában. A gyerekek megmutathatják munkájukat a szülőknek és az iskola szűkebb vagy tágabb környezetének.

A **produktum bemutatásával** kezdődik a projektmunka értékelő fázisa, ahol fontos az önértékelés, egymás munkájának pozitív szemléletű mérése, szükség szerint a produktum korrigálása.

A bírálat mértéke nem csupán az érdemjegy-skála, hanem a cél és az eredmény összevetése, a végtermék minősége, és a munkafolyamathoz, előállításhoz fűzött reflexiók.

Mi az angol órákon is ezeket a szempontokat vesszük figyelembe az értékelésnél. A nyelvtani hibák csak másodlagos kérdések a produktummal szemben:

Témák:

1. Bemutatkozás, kedvencek bemutatása 4-8. osztály
2. Iskola, tantárgyak 4-5. osztály
3. Család 6-7. osztály
4. Szabadidő 5. osztály
5. Épületek, lakás, berendezési tárgyak 5. osztály
6. Kedvenc évszak 5-6. osztály
7. Kedvenc állat 5-6. osztály
8. Betegségek régen és ma 6. osztály
9. Ételek – kedvenc étel 6. osztály
10. Országok bemutatása 6-7-8. osztály
11. Szórakozás 6-7. osztály
12. Elképzelés a jövőről 7. osztály
13. Város bemutatása 7. osztály

- 14. Divat 7-8. osztály
- 15. Élet a múltban 8. osztály
- 16. Egészség 8. osztály
- 17. Környezetvédelem 8. osztály
- 18. Időjárás 8. osztály

Tapasztalat:

A gyerekek nagy része szívesen végzi azt a tevékenységet, mert kitűnő alkalom a jójegy szerzésére.

A projekt módszer alkalmazása a német nyelv tanításában

A projekt módszer egy tervező és kivitelező tevékenység, melynek során a tanulók egy a mindennapi életéhez kapcsolódó témát dolgoznak fel saját képességeiknek és fantáziájuknak megfelelően.

A módszer lényege, hogy elméleti konstrukciók meghallgatása helyett a tanulók valami konkrét, kézzel fogható „terméket” készítenek. Ennek során jórészt önálló munkával, esetenként projektcsoporton belüli belső munkamegosztással a tanórán kívül tevékenykednek. A téma választása általában összefügg az éppen aktuális lecke témakörével. A munka során szükséges tudnivalók egy részét az órán elsajátítják (szókincs) más részét az órán elsajátítják (szókincs) más részét maguk kutatják fel és osszák meg egymással a frissen megszerzett tudásukat. Ezután egyéni képességük és tehetségüknek megfelelően alakítják és felosszák egymás között a munkafolyamatokat (tervezés, kivitelezés).

Ez, a tanulók körében igen közkedvelt feladat, népszerűségét annak köszönheti, hogy a gyerekek egyéniségüknek megfelelően bontogathatják ki az adott témát, így a képességek háttérébe szorulnak, a kreativitás, a fantázia kerül előtérbe.

Az értékelés nem csupán érdemjegy – skála, hanem a cél és az eredmény összevetése, a végtermék minősége, továbbá az előállításához, a munkafolyamathoz fűzött reflexiók. A „terméket” a nyilvánosság elé kell tární, lehetőség szerint az iskola minél szélesebb köre elé állítsuk ki eredményüket, hiszen ezzel is értékeljük a munkát.

A tanár feladata, hogy csak moderátorként működjek közre, hagyja a gyerekeket önállóan megtervezni és véghez vinni a feladatot.

Mindenképpen a tanár feladata a kezdeményezés, a megbeszélés strukturálása, a diákok rávezetése a lehetőségekre, valamint a szabályok, technikák megmutatása és alkalmazása.

A német órán alkalmazott témakörök a Projekt munkánkhoz

4. osztály

⇒ Állatok az erdőben, az állatkertben, a faluban. – Tetszés szerint választ egyet.

5. osztály

- ⇒ A ház (szobák berendezési tárgyai)
- ⇒ Ruhaneműk
- ⇒ Élelmiszerek

6. osztály

- ⇒ Közlekedési eszközök
- ⇒ Magyarország vagy/és Brazília állatvilága

7. osztály

- ⇒ Az étteremben
- ⇒ Időjárás

8. osztály

- ⇒ Németország – Ausztria
- ⇒ Híres német – osztrák emberek

A projekt módszer alkalmazása a természettudomány és földrajz tantárgyak tanításában

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő tanulóknak fokozottan szükségük van olyan kompetenciákra, amelyek a mindennapi élet számos területén felhasználhatóak. Helyzetükből adódóan képességeik, előzetes ismereteik, tanulási stílusuk, motiválhatóságuk, együttműködési készségük, szociális képességeik fejlesztésre szorulnak. Erre nagyon alkalmas a projekt módszer, az az alkotó jellegű megismerési-cselekvési egység, amely egyben a differenciálás eszköze is. Speciális szükségleteket elégít ki és optimális fejlesztést biztosít.

A projektek összeállításánál az volt a cél, hogy a mindennapi élethez és a tanulók érdeklődéséhez közel álló témákat jelöljünk meg. A tanulóknak lehetőségük van a témák közül választani.

A projektek tartalmuk alapján kapcsolódnak a tananyaghoz, a témakörökhöz, beillenek az éves munkatervbe.

Időtartam tekintetében rövid (1-2 órás), ill. középtávúak (1-2 hét).

Produktumuk alapján: gyűjtemény
album
esszé
megfigyelés leírása folyamat elemzése

A projekt-témák a környezetismeret, természettudomány, biológia, földrajz, történelem, digitális kultúra és életvitel tantárgyak ismereteit integrálják (tantárgyi koncentráció).

A **témaválasztásnál**, a **tervkészítésnél** a tanárnak kezdeményező, irányító szerepe van. Az **adatgyűjtés**, és a **téma feldolgozása** önállóan, páros vagy kiscsoportos formában történik a tanár megfigyelő, segítő feladatát látva el. A **projektmunka bemutatása és értékelése** tanítási órán, az osztály előtt zajlik.

Az önálló vagy kiscsoportos munka alkalmas arra, hogy a tanulók képességüknek megfelelően, egyéni ütemben haladva dolgozzanak. Sikereket, közös élményeket szerezve önismeretük és önbecsülésük nőjön.

Az 5. osztályos Természettudomány tantárgy projekt – témái:

1. Levél- ill. növénygyűjtemény készítése
2. „Egészség” projekt: „Az vagyok, amit eszem”. A zöldségfélék és gyümölcsök szerepe az ember táplálkozásában.
3. Meteorológiai megfigyelés egy hetes időközben, az adatok grafikus ábrázolása.
4. A levegő (jelentősége, levegőszennyezés problematikája)
5. A folyó felszínalakító tevékenysége (modellezés terepasztalon)

A 6. osztályos Természettudomány tantárgy projekt-témái:

1. Termés- ill. maggyűjtemény összeállítása (hazai erdők-mezők növényei) vagy „Fűben, fában orvosság”. Hazai gyógynövények ismertetése.
2. Egy szabadon választott erdei állat ismertetése vagy Nemzeti Parkjaink védett állatai
3. A Naprendszer bolygói
4. „Ami a mienk”. Hazai termékek címkéinek gyűjtése, rendszerezése.
5. Ősi mesterségek rövid leírása.

A 7. osztályos Földrajz tantárgy projekt – témái:

1. A Kongó-medence földrajzi jellemzése (fekvés, felszín, éghajlat, vízrajz, természetes élővilág).

2. Amerika felfedezése, lakói.
3. Egy dél-amerikai ország érdekességeinek (szokások, nyelv, ételek, öltözködés, zene) bemutatása.
4. Ázsia a „legek” kontinense.
5. „80 nap alatt a Föld körül”. Útiterv készítése (Mivel? Hogyan?). Állomáshelyek érdekességeinek ismertetése.

A 8. osztályos Földrajz tantárgy projekt –témái:

1. Az Európai Unió megalakulása, tagállamai, intézményei.
2. Budapest történelmi áttekintése.
3. Lakóhelyünk és környékének megismerése (természetföldrajza, népessége, gazdasági élete, foglalkoztatás).
4. A Helytörténeti Múzeum értékei.
5. Itt élnék! Egy képzeletbeli város leírása.(Hova? Miért?)

6. CLIL módszer alkalmazása

A CLIL módszer lényege, hogy egyes tantárgyakat nem csak az adott ország nyelvén, hanem egy világnyelven is oktatnak.

A bilingvális (kétnyelvű) oktatás előnye az, hogy a diákok könnyedén sajátítják el a nyelvet azáltal, hogy azt egy másik tantárgy tanulására használják, valamint nehézség nélkül tudják olvasni az idegen nyelven megjelent szakirodalmat, vagy az őket érdeklő témával kapcsolatos legújabb kutatások eredményeit. A klasszikus idegennyelvórákon a nyelv egy eszköz, amelynek segítségével a nyelvtani szabályokat, kifejezéseket, és az adott nyelv országának kultúráját ismerhetik meg a tanulók.

A más tantárgyak idegen nyelven való elsajátításakor viszont a nyelv visszanyeri eredeti funkcióját, a kommunikációt. A tanulók tehát nyelvet tanulnak más tantárgyak tanulása közben, ugyanakkor más tantárgyakat sajátítanak el az idegen nyelv segítségével. A CLIL kifejezés az angol Content and Language Integrated Learning, azaz a Tartalomalapú nyelvoktatás rövidítése. A CLIL módszer négy alapelv szerint működik: Megértés, Tartalom, Kommunikáció és Kultúra.

A tanulók számára könnyebb elsajátítani az új tananyag témáját, ha azt a már meglévő tudásukra építhetik, valamint szívesen veszik fel a versenyt a kihívásokkal. Ezen kívül igen eredményes, ha a diák maga jön rá bizonyos összefüggésekre, más szóval aktiválja a magasabb rendű gondolkodását. Ezért a CLIL módszerét alkalmazó tanár ezeket figyelembe véve építi fel az óráját. A bevezető részben aktiválja a már meglévő tudást, majd köti azt az új tananyaghoz.

3.melléklet

Szöveges értékelés 1-2. évfolyamon

1. OSZTÁLY

Értékelések:

Magatartás: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)

Szorgalom: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)

Tantárgyi értékelés: kiválóan teljesített, jól teljesített, megfelelően teljesített, felzárkóztatásra szorul

Magatartás:

Társas kapcsolatok: Társas kapcsolataiban – *segítőkész, - együttműködő, - türelmes, - közömbös, - türelmetlen, - durva.*

Felnőttekhez való viszony: Felnőttekhez való viszonyában - *együttműködő, - udvarias, - segítőkész, - viselkedése gyakran kifogásolható.*

Tanórai magatartás: Tanórán - *aktív, - fegyelmezett, - együttműködő, - passzív, - fegyelmezetlen, - rendbontó.*

Tanórán kívüli magatartás: Tanórán kívül - *együttműködő, - fegyelmezett, - fegyelmezetlen, - rendbontó.*

Szorgalma:

Tanuláshoz való viszony: Tanuláshoz való viszonya - *aktív, - érdeklődő, - kötelességtudó, - felületes, - érdektelen, - hanyag.*

Tanulás: A tanulásban - *önálló, - kitartó, - néha segítségre szorul, - önállóan.*

Házi feladat: Házi feladatát - *elkészíti, - alkalmanként elfelejti, - gyakran nem készíti el.*

Felszerelés: Felszerelése - *hiánytalan, - néha hiányos, - gyakran hiányos.*

Magyar nyelv és irodalom:

Írás:

Betűk, betűkapcsolás: Betűi és betűkapcsolásai - *szabályosak, - kevésbé szabályosak, - hibásak.*

Írásképe: Írásképe - *igényes, - kevésbé igényes, - igénytelen.*

Írástempó: Írástempója - *lendületes, - megfelelő, - lassú.*

Írottról írottra másolás: Írottról írottra - *döntően hibátlanul, - kevés hibával, - sok hibával másol.*

Nyomtatottról írottra másolás: Nyomtatottról írottra - *döntően hibátlanul, - kevés hibával, - sok hibával ír.*

Tollbamondás: Tollbamondás után - *döntően hibátlanul, - kevés hibával, - sok hibával ír.*

Emlékezet: Emlékezetből - *döntően hibátlanul, - kevés hibával, - sok hibával ír.*

Beszéd:

Hangképzés: Hangképzése - *pontos, - javítást igénylő, - logopédiai fejlesztésre javasolt.*

Beszéd: Beszéde - *érthető, - nehezen érthető.*

Beszédtempó: Beszédtempója - *megfelelő, - lassú, - hadaró, - akadozó.*

Hangerő: Hangereje - *megfelelő, - halk, - harsány.*

Hallott szöveg megértése: A hallott szöveget - *önállóan megérti, - segítséggel érti meg, - nem érti meg.*

Szóbeli kifejezőkészség: Szóbeli kifejezőkészsége - *választékos, - jó, - nehézkes.*

Szókincs: Szókincese - *gazdag, - korosztályának megfelelő, - hiányos.*

Olvasás:

Betűismeret: Betűismerete - biztos, - kevésbé biztos, - bizonytalan.

Hangos olvasás: Hangos olvasása - folyamatos, - szavanként olvasó, - szótagoló, - szavakat betűző.

Szó- és mondathatárok: A szó- és mondathatárokat - tartja, - nem tartja.

Szövegértés: Szövegértése - pontos, - megfelelő, - bizonytalan, - hibás.

Memoriter: Memoritert - kifejezően, - pontosan, - kevés hibával, - pontatlanul ad elő.

Idegen nyelv

Beszédkésztség: Beszédkésztsége - folyamatos, - jó, - bizonytalan, - gyenge.

Szókincs: Szókinccse - gazdag, - jó, - megfelelő, - hiányos.

Szövegértés: Hallott szöveget - jól, - ismételten, - segítséggel, - nehezen ért meg.

Kiejtés, hanglejtés: Kiejtése, hanglejtése - kiváló, - megfelelő, - kissé pontatlan, - hibás.

Etika

Tudása: Tudása - magabiztos, - pozitívan értékelhető, - ingadozó, - képességei alatti, - nem éri el a korosztályától követelhető minimális szintet.

Teljesítmény: Teljesítménye - kiemelkedő, - jó, - az órákon passzív.

Órai aktivitás: Órai aktivitása - példamutató, - jó, - megfelelő, - passzív.

Munkavégzés: Munkavégzése - példamutató, - önálló, kevés segítségre szorul, - önállóan, irányításra szorul, - az órákon passzív, nem motiválható.

Matematika

Számfogalom: Számfogalma - kialakult, - kevésbé kialakult, - kialakulatlan.

Relációk: A relációkat - felismeri, - általában felismeri, - segítséggel ismeri fel, - nem ismeri fel.

Összeadás: Összeadásokat - hibátlanul, - kevés hibával, - sok hibával old meg.

Kivonás: Kivonásokat - hibátlanul, - kevés hibával, - sok hibával old meg.

Sorozatok: Sorozatok szabályát - önállóan felismeri, folytatja, - nem ismeri fel.

Sorozatok: Adott szabályú sorozatot - önállóan, - segítséggel, - nem folytat.

Geometria ismeretek: Geometria ismeretekben - kiemelkedő, - jártas, - bizonytalan, - gyenge.

Szöveges feladatok: Szöveges feladatokat - önállóan, - megfelelően, - bizonytalanul, - sok hibával old meg.

Logikai gondolkodás: Logikai gondolkodása - kiváló, - jó, - megfelelő, - gyenge.

Tanultak: A tanultakról - kiemelkedő a tudása, - biztos a tudása, - hiányosak az ismeretei.

Szokásrend: Szokásrendje környezetével szemben - igényes, - kevésbé igényes, - igénytelen.

Ének-zene

Tanult dalok: A dalokat - önállóan, - szívesen, - segítséggel, - csak csoportban énekli.

Ritmusértékek: A tanult ritmusértékeket - jól alkalmazza, - pontatlanul alkalmazza, - nem ismeri.

Dallam-, szövegismeret: A tanult dalok dallamát, szövegét - jól, - pontatlanul, - nem ismeri.

Zenehallgatás: Zenehallgatás során - csendben figyel a zeneműre, - megfogalmazza észrevételeit, - az ismert hangszereket megnevezi.

Vizuális kultúra

Festés-rajzolás: A festés-rajzolás iránti érdeklődése - kiemelkedő, - megfelelő, - mérsékelt.

Színhasználat: Munkáin - változatosan, - sajátosan, - visszafogottan használja a színeket.

Eszközhazsnálat: Eszközhazsnálata - kiemelkedő, - jó, - megfelelő, - bártortalan.

Térkihasználat: A rajzfelületet - megfelelően, - bártortalanul, - aránytalanul használja.

Kreativitás: Kreativitása - tele van ötlettel, - inkább az utasításokat követi.

Technika és tervezés

Órai tevékenység: Órai tevékenysége - érdeklődő, - biztatásra aktív, - változó, - passzív, - rendbontó.

Anyagismeret és megmunkálás: A tanult anyagokat, megmunkálási módjukat - jól, - megfelelően, - felszínesen ismeri.

Kézügyesség: Kézügyessége - kiemelkedő, - jó, - megfelelő, - fejlesztésre szorul.

Munkadarabok: Munkadarabjai - igényesek, - megfelelőek, - gyakran pontatlanok.

Eszközhazsnálat: Az eszközöket - jól, - biztonságosan, - megfelelően, - bátorralanul használja.

Testnevelés

Órai tevékenység: Órai tevékenysége - aktív, - biztatásra aktív, - változó, - passzív, - rendbontó.

Mozgás: Mozgása - harmonikus, - megfelelő, - fejlesztésre szorul.

Csapatjátékok: A csapatjátékokban - együttműködően, - közömbösen, - nem szívesen vesz részt.

A gyakorlatok elsajátítása: A gyakorlatokat - könnyen, - kevés segítséggel, - sok segítséggel sajátítja el.

Labdakezelés: Labdakezelése - kiemelkedő, - biztos, - megfelelő, - bizonytalan.

2. OSZTÁLY

Értékelések:

Magatartás: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)

Szorgalom: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)

Tantárgyi értékelés: kiválóan teljesített, jól teljesített, megfelelően teljesített, felzárkóztatásra szorul

Magatartás

Társas kapcsolatok: Társas kapcsolataiban - segítőkész, - barátságos, - együttműködő, - türelmes, - közömbös, - türelmetlen, - durva.

Felnőttekhez való viszony: Felnőttekhez való viszonyában - együttműködő, - udvarias, - segítőkész, - viselkedése gyakran kifogásolható.

Tanórai magatartás: Tanórán - aktív, - fegyelmezett, - együttműködő, - passzív, - fegyelmezetlen, - rendbontó.

Tanórán kívüli magatartás: Tanórán kívül - együttműködő, - fegyelmezett, - fegyelmezetlen, - rendbontó.

Szorgalom

Tanuláshoz való viszony: Tanuláshoz való viszonya - aktív, - érdeklődő, - kötelességtudó, - felületes, - érdektelen, - hanyag.

Tanulás: A tanulásban - önálló, - kitartó, - gyakran szorul segítségre, - önállótlan.

Csoportmunka: Munkája csoportban - aktív, - kezdeményező, - irányító, - kreatív, - együttműködő, - segítőkész, - passzív, - hátráló, - hátráltató.

Házi feladat: Házi feladatát - elkészíti, - alkalmanként elfelejti, - gyakran nem készíti el.

Felszerelés: Felszerelése - hiánytalan, - néha hiányos, - gyakran hiányos.

Magyar nyelv és irodalom

Magyar nyelv:

Írása

Írásképe: Írásképe - igényes, - kevésbé igényes, - igénytelen.

Írástempó: Írástempója - lendületes, - megfelelő, - lassú.

Füzetvezetés: Füzetvezetése - rendezett, - kevésbé rendezett, - rendezetlen.

Nyelvtani, helyesírási ismeretek

Betűrendbe sorolás: Betűrendbe sorolni - önállóan, - *segítséggel*, - *segítséggel sem tud.*
Szavakról tanult ismeretek: Szavakról tanult ismeretei - *biztosak*, - *kevésbé biztosak*, - *bizonytalanok.*
Mondatokról tanult ismeretek: A mondatokról tanult ismeretei - *biztosak*, - *kevésbé biztosak*, - *pontatlanok.*
Elválasztási szabályok: Az elválasztás szabályait - *biztosan*, - *kevés hibával*, - *sok hibával alkalmazza.*
Másolás: Másolás után - *döntően hibátlanul*, - *kevés hibával*, - *sok hibával ír.*
Tollbamondás: Tollbamondás után - *döntően hibátlanul*, - *kevés hibával*, - *sok hibával ír.*
Emlékezet: Emlékezetből - *döntően hibátlanul*, - *kevés hibával*, - *sok hibával ír.*

Magyar irodalom

Hangképzés: Hangképzése - *pontos*, - *javítást igénylő.*
Beszéd: Beszéde - *tiszta*, - *érthető*, - *nehezen érthető.*
Beszédtempó: Beszédtempója - *flyamatos*, - *megfelelő*, - *lassú*, - *hadaró*, - *akadozó.*
Hangerő: Hangereje - *megfelelő*, - *halk*, - *harsány.*
Memoriter: Memoritert - *kifejezően*, - *pontosan*, - *kevés hibával*, - *pontatlanul ad elő.*
Hallott szöveg megértése: A hallott szöveget - *önállóan megérti*, - *segítséggel érti meg*, - *nem érti meg.*
Szókinces: Szókinces - *gazdag*, - *korosztályának megfelelő*, - *hiányos.*
Kifejezőkészség: Szóbeli kifejezőkészsége - *választékos*, - *jó*, - *nehézkcs.*
Kérdések, utalások megértése: Kérdések, utalások megértése - *pontos*, - *megfelelő*, - *pontatlan.*
Válaszok: Válaszadása - *pontos*, - *nehézkcs.*, - *pontatlan.*
Olvasás
Hangos olvasás: Hangos olvasása - *flyamatos*, - *szótagoló*, - *betűző.*
Szövegértés: Szövegértése - *pontos*, - *megfelelő*, - *bizonytalan*, - *hibás.*

Idegen nyelv

Beszédkészség: Beszédkészsége - *flyamatos*, - *jó*, - *bizonytalan*, - *gyenge.*
Szókinces: Szókinces - *gazdag*, - *jó*, - *megfelelő*, - *hiányos.*
Szövegértés: Hallott szöveget - *jól*, - *ismétlés után*, - *segítséggel*, - *nehezen ért meg.*
Kiejtés, hanglejtés: Kiejtése, hanglejtése - *kiváló*, - *megfelelő*, - *kissé pontatlan*, - *hibás.*

Etika

Tudása: Tudása - *magabiztos*, - *pozitívan értékelhető*, - *ingadozó*, - *képességei alatti*, - *nem éri el a korosztályától követelhető minimális szintet.*
Teljesítmény: Teljesítménye - *kiemelkedő*, - *jó*, - *az órákon passzív.*
Órai aktivitás: Órai aktivitása - *példamutató*, - *jó*, - *megfelelő*, - *passzív.*
Munkavégzés: Munkavégzése - *példamutató*, - *önálló*, *kevés segítségre szorul*, - *önállótlan*, *irányításra szorul*, - *az órákon passzív*, *nem motiválható.*

Matematika

Számfogalom: Számfogalma - *kialakult*, - *kevésbé kialakult*, - *kialakulatlan.*
Relációk: A relációkat - *felismeri*, - *segítséggel ismeri fel*, - *nem ismeri fel.*
Összeadás: Összeadásokat - *hibátlanul*, - *kevés hibával*, - *sok hibával old meg.*
Kivonás: Kivonásokat - *hibátlanul*, - *kevés hibával*, - *sok hibával old meg.*
Szorás: Szorásokat - *hibátlanul*, - *kevés hibával*, - *sok hibával old meg.*
Osztás: Osztásokat - *hibátlanul*, - *kevés hibával*, - *sok hibával old meg.*
Becslés: Becslése - *biztos*, - *kevésbé biztos*, - *bizonytalan.*
Sorozatok: A sorozatok szabályát - *önállóan felismeri*, *flytatja*, - *nem ismeri fel.*
Sorozatok: Adott szabályú sorozatot - *önállóan*, - *segítséggel*, - *nem flytat.*

Mérések: Mérésekben - biztos, - kevésbé biztos, - bizonytalan.

Mértékegységek: A mértékegységek átváltásában - biztos, - megfelelő, - bizonytalan, - gyenge.

Geometria ismeretek: Geometria ismeretekben - kiemelkedő, - megfelelő, - bizonytalan, - gyenge.

Szöveges feladatok: Szöveges feladatokat - önállóan, - megfelelően, - bizonytalanul, - sok hibával old meg.

Logikai gondolkodás: Logikai gondolkodása - kiváló, - jó, - megfelelő, - gyenge.

Önellenzőrzés: Önellenzőrzése - kifogástalan, - jó, - elfogadható, - pontatlan, - kialakulatlan.

Ének-zene

Tanult dalok: A dalokat - önállóan, - szívesen, - segítségével, - csak csoportban énekli.

Ritmusértékek: A tanult ritmusértékeket - jól alkalmazza, - pontatlanul alkalmazza, - nem ismeri.

Dallam-, szövegismeret: A tanult dalok dallamát, szövegét - jól, - pontatlanul, - nem ismeri.

Zenehallgatás: Zenehallgatás során - csendben figyel a zeneműre, - megfogalmazza észrevételeit, - az ismert hangszereket megnevezi.

Vizuális kultúra

Festés-rajzolás: A festés-rajzolás iránti érdeklődése - kiemelkedő, - megfelelő, - mérsékelt.

Színhasználat: Munkáin - változatosan, - sajátosan, - visszafogottan használja a színeket.

Eszközhasználat: Eszközhasználat - kiemelkedő, - jó, - megfelelő, - bántortalan.

Térkihasználás: A rajzfelületet - megfelelően, - bántortalanul, - aránytalanul használja.

Kreativitás: Kreativitása - tele van ötlettel, - inkább az utasításokat követi.

Technika és tervezés

Órai tevékenység: Órai tevékenysége - érdeklődő, - biztatásra aktív, - változó, - passzív, - rendbontó.

Anyagismeret és megmunkálás: A tanult anyagokat, megmunkálásukat - jól, - megfelelően, - felszínesen ismeri.

Kézügyesség: Kézügyessége - kiemelkedő, - jó, - megfelelő, - fejlesztésre szorul.

Munkadarabok: Munkadarabjai - igényesek, - megfelelőek, - gyakran pontatlanok.

Eszközhasználat: Az eszközöket - jól, - biztonságosan, - megfelelően, - bántortalanul használja.

Testnevelés

Órai tevékenység: Órai tevékenysége - aktív, - biztatásra aktív, - változó, - passzív, - rendbontó.

Mozgás: Mozgása - harmonikus, - megfelelő, - fejlesztésre szorul.

Csapatjátékok: A csapatjátékokban - együttműködő, - közömbös, - nem szívesen vesz részt.

A gyakorlatok elsajátítása: A gyakorlatokat - könnyen, - kevés segítséggel, - sok segítséggel sajátítja el.

Labdakezelés: Labdakezelése - biztos, - megfelelő, - bizonytalan.

3. - 4. ÉVFOLYAM

Értékelések:

Magatartás: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)

Szorgalom: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)

Tantárgyi értékelés: kiválóan teljesített, jól teljesített, megfelelően teljesített, felzárkóztatásra szorul

Magatartás

Társas kapcsolatok: Társas kapcsolataiban - figyelmes, barátságos, együttműködő, türelmes, közömbös, türelmetlen, goromba.

Felnőttekhez való viszony: Felnőttekhez való viszonyában – együttműködő, -udvarias, -segítőképz, -viselkedése gyakran kifogásolható.

Tanórai magatartás: Tanórán – aktív, -fegyelmezett, -együttműködő, -passzív, -rendbontó.

Tanórán kívüli magatartás: Tanórán kívül – együttműködő, -fegyelmezett, -fegyelmezetlen, -rendbontó.

Szorgalom

Tanuláshoz való viszony: A tanulás során –aktív, -érdeklődő, -kötelességtudó, -felületes, -érdektelen, -hanyag.

Tanulás: A tanulásban –önálló, -kitartó, -gyakran szorul segítségre, -önállóan.

Csoportmunka: Csoportos munkában –aktív, -kezdemenyező, -irányító, -kreatív, -együttműködő, -segítőképz, -passzív, -hárító, -hátráltató.

Házi feladat: Házi feladatát –elkészíti, -alkalmanként elfelejti, -gyakran nem készíti el.

Felszerelés: Felszerelése –általában hiánytalan, -néha hiányos, gyakran hiányos.

Magyar nyelv és irodalom

Magyar irodalom

Kulturált nyelvi magatartás, beszédművelés:

Beszéd: Beszéde –tisztá, -érthető, -nehezen érthető.

Beszédtempó: Beszédtempója –folyamatos. -megfelelő tempójú –lassú, -hadaró, -akadozó, -dadogó.

Hangerő: Hangereje –megfelelő, -halk, -harsány.

Hallott szöveg megértése: A hallott szöveget - önállóan megérti, - segítséggel érti meg.

Kifejezőképesség: Szóbeli kifejezőképessége –választékos, -fecsegő, -nehézkés.

Szókincs: Szókincese –gazdag, -korosztályának megfelelő, -szegényes, -hiányos.

Kérdések, magyarázatok megértése: A kérdéseket, magyarázatokat -pontosan megérti, -jól megérti, -pontatlanul érti meg, -nehézkésen érti meg.

Válaszok: Válasza általában –választékos, -egyéni véleményt tükröző, -lényegre törő, -felületes, -bizonytalan, -értelmetlen.

Olvasás

Hangos olvasás: Hangos olvasása –folyamatos, -pontos, -pontatlan, -szótagol.

Hangos olvasás tempója: Hangos olvasása –közelít az élő beszédhez, -akadozó, -betűző.

Hangos olvasás előadásmódja: Hangos olvasása –érzelmeket kifejező, -írásjelekre figyelő, -nem kifejező.

Hangos olvasás tipikus hibái: Hangos olvasásának tipikus hibája -a szórészek megismétlése, -az újrakezdés, -a téves olvasás, -a betűbetoldás. -a betűkihagyás, -az elakadás, -az írásjelek figyelmen kívül hagyása.

Hangos olvasás hibáinak javítása: Hibáit –önállóan, -segítséggel képes javítan.

Szövegfeldolgozás: A szöveg feldolgozása során -pontosan kiemeli az információkat, azokat felhasználja új feladathelyzetben, -következtetésekre jut, -véleményét pontosan megfogalmazza, -képes a szövegnek saját értelmezést adni, -a megértést igazoló feladatok megoldása hibás.

Szövegértési problémák: -Olvasástechnikai nehézségekkel küzd, -Hosszú szöveget nehezen olvas, -Nem tudja megnevezni a szereplőt, -Nem tudja megnevezni a helyszínt, -Nem tudja megnevezni az eseményeket, -Hibás az időrend.

Memoriter felidézése: A memoriter felidézése -pontos, -bizonytalan, -pontatlan.

Memoriter előadásmódja: A memoriter előadásmódja –érzékletes, -monoton, -rosszul hangsúlyozott.

Magyar nyelv

Írás

Írásképe: Írásképe –*egyéni, -rendezett, -rendezetlen, -nehezen olvasható, -igénytelen*

Írástempója: Írástempója –*lendületes, -megfelelő, -lassú.*

Memoriter: Emlékezetből –*hibátlanul, -kevés hibával, -sok hibával ír.*

Füzetvezetés: Füzetvezetése –*esztétikus, -elfogadható, -rendezetlen, -hanyag.*

Nyelvtani, helyesírási ismeretek

Tollbamondás: Tollbamondás után –*hibátlanul, -kevés hibával, -sok hibával ír.*

Tanult szófajok: A tanult szófajokat –*biztosan felismeri, -segítséggel ismeri fel, -nem ismeri fel.*

Elválasztási szabályok: Az elválasztás szabályait –*biztosan, -kevés hibával, -sok hibával alkalmazza.*

j/ly-s szavak: A j/ly-s szavakat –*biztosan, -hibátlanul, -kevés hibával, -sok hibával írja.*

Mondatokról tanult ismeretek: A mondatokról tanult ismeretei –*biztosak, -pontatlanok.*

Írásmunkák gyakori hibái: Gyakori hibája írásmunkák közben: –*az ékezetek elhagyása, -az időtartam hibás jelölése, -a betűkihagyás, -a betűcsere, -a betoldás, -a szóköz hiánya, -a mondatatórások jelölésének elhagyása. -a nagybetűk nem megfelelő használata.*

Fogalmazás

Műfaji sajátosságok: A műfaji sajátosságokat –*jól ismeri és alkalmazza, -ismeri, -nem ismeri.*

Szövegalkotás: –*A mondatai értelmesek, összefüggőek, a kifejtés rendszerezett, -A szöveg a címről szól, -A szöveg igazodik a témához, -A szöveg élményszerű.*

Mondatalkotás: Mondatalkotása –*kiemelkedő, -megfelelő, -bizonytalan.*

Jellemző hibák: –*Tagolatlanság, -Nincs kapcsolat a mondatok között, -Nem követi az események időrendjét, -A kifejtés elkalandozik a témától, -Nehezen követhető, -Nem logikus a gondolatok közlése.*

Önellentőrzés: Önellentőrzése –*kifogástalan, -jó, -elfogadható, -pontatlan, -kialakulatlan.*

Idegen nyelv

Hallott szöveg értése: –*Rövid kéréseket, utasításokat megért, és cselekvéssel válaszol, -Rövid kéréseket, utasításokat megért, -Csak egyes szavakat ért meg, -Egyelőre szavakat sem ért meg.*

Beszédképesség: –*Képes mondatokkal kifejezni magát, kérdésekre válaszolni, -Ismert dolgokat meg tud nevezni, rövid kifejezéseket képes használni, -Mondókákat, dalokat, verseket képes elmondani, -Mondókákat, dalokat, verseket csak segítséggel képes elmondani.*

Olvasott szöveg értése: –*Egy-két mondatos szövegekben fontos információkat megtalál, -A néhány szóból álló mondatokat megérti, -Csak szavakat, kifejezéseket ért meg, -Egyelőre szavakat sem ért meg.*

Írás: –*Hibátlanul ír le egyszerű mondatokat, -Kevés hibával ír le egyszerű mondatokat, -Helyesen ír le ismert szavakat, -Írás közben gyakran hibát vét.*

Etika

Tudása: Tudása –*magabiztos, - pozitívan értékelhető, - ingadozó, - képességei alatti, - nem éri el a korosztályától követelhető minimális szintet.*

Teljesítmény: Teljesítménye –*kiemelkedő, - jó, - az órákon passzív.*

Órai aktivitás: Órai aktivitása –*példamutató, - jó, - megfelelő, - passzív.*

Munkavégzés: Munkavégzése –*példamutató, -önálló, kevés segítségre szorul, -önállótlan, irányításra szorul, -az órákon passzív, nem motiválható.*

Matematika

Számfogalom: Számfogalma a tanult számkörben –*kialakult, -fejlesztésre szorul.*

Számok tulajdonságai: A számok tulajdonságait –felismeri, –segítséggel ismeri fel, –nem ismeri fel.

Relációk: A relációkat –általában felismeri, –segítséggel ismeri fel, –nem ismeri fel.

Összeadás: Számok összeadásakor –pontos, –alkalmanként hibázik, –gyakran téved, –bizonytalan.

Kivonás: Számok kivonásakor –pontos, –alkalmanként hibázik, –gyakran téved, –bizonytalan.

Szorzás: Számok szorzásakor –pontos, –alkalmanként hibázik, –gyakran téved, –bizonytalan.

Osztás: Számok osztásakor –pontos, –alkalmanként hibázik, –gyakran téved, –bizonytalan.

Függvények, sorozatok: –Függvények, sorozatok szabályát önállóan megállapítja, folytatja. –Adott szabályú sorozatot önállóan képes folytatni, –Adott szabályú sorozatot segítséggel képes folytatni, –Adott szabályú sorozatban hibákkal folytat.

Mértékegységek: –A mértékegységeket a tanultak szerint jól ismeri, –A mértékegységek ismerete bizonytalan.

Mértékegységek átváltása: Mértékegységek átváltásában –biztos, –megfelelő, –bizonytalan, –gyenge.

Szöveges feladatok: Szöveges feladatok megoldásában –kreatív, –megfelelő, –bizonytalan.

Logikai gondolkodás: Logikai gondolkodása –kiváló, –kiemelkedő, –jó, –megfelelő, –gyenge.

Problémamegoldása: –Következtetései pontosak, –Nytott a matematikai problémákra, –Kerüli a kihívásokat.

Geometriai ismeretek: A síkidomokat, testeket –önállóan, –segítséggel ismeri fel

Geometriai ismeretek: Geometriai ismeretekben –kiemelkedő, –megfelelő, –bizonytalan, –gyenge.

Önellenőrzés: Önellenőrzése –kifogástalan, –jó, –elfogadható, –pontatlan, –kialakulatlan.

Környezetismeret

Természeti jelenségek: A természet iránt –érdeklődő, –érdeklődése felkelthető, –nem mutat érdeklődést.

Megfigyelés: Megfigyelései –a részletekre is kitérnek, –felületesek, –pontatlanok.

Tapasztalatok: Tapasztalatairól –önállóan, –kérdések segítségével képes beszámolni.

Ismeretek: A tanultakról –biztos a tudása, –bizonytalan a tudása, –hiányosak az ismeretei.

Tájékozottság: Tájékozottsága –átlagon felüli, –korának megfelelő, –hiányos.

Összefüggések: Az összefüggéseket –felfedezi, –rávezetéssel ismeri fel, –nehezen ismeri fel.

Szokásrend alakulása: Szokásrendje –kialakult, –kialakulatlan.

Ének-zene

Tanult dalok: A dalokat –önállóan, –szívesen, –segítséggel, –csak csoportban énekli.

Ritmusértékek: A tanult ritmusértékeket –jól alkalmazza, –megnevezi, –nem ismeri.

Dallam-, szövegismeret: A tanult dalok dallamát, szövegét –ismeri, –nem ismeri.

Dalos játékok: Dalos játékokban –szívesen, –passzívan, –rendbontóan vesz részt.

Vizuális kultúra

Festés-rajzolás: A festés-rajzolás iránti érdeklődése –kiemelkedő, –megfelelő, –mérsékelt.

Kreativitás: –Kreatív, tele van ötlettel, –Az utasításokat jól követi.

Színhasználat: Munkáin –változatosan, –sajátos módon, –visszafogottan használja a színeket.

Eszközhasználat: A rajzeszközöket –kiemelkedően, –megfelelően, –bátortalanul használja.

Térkihasználás: A rajzfelületet –maximálisan, –megfelelően, –bátortalanul, –aránytalanul használja.

Technika és tervezés

Anyagismeret és megmunkálás: A tanult anyagokat, megmunkálási módjukat -megfelelően, -felszínesen ismeri.

Kézügyesség: Kézügyessége -kiemelkedő, -jó, -megfelelő, -fejlesztésre szorul.

Munkadarabok: Munkadarabjai -pontosak, -esztétikusak, -gyakran pontatlanok.

Eszközhasználat: Az eszközöket -biztonságosan, -megfelelően, -bátortalanul használja.

Testnevelés

Mozgás: Mozgása -harmonikus, -megfelelő, -fejlesztésre szorul.

Szabályok betartása: A szabályokat -kiemelkedően, -megfelelően, -alig tartja meg.

Csapatjátékok: A csapatjátékokban -együttműködő, -közömbös, -önző.

A gyakorlatok elsajátítása: A gyakorlatokat -könnyen, -kevés segítséggel, -sok segítséggel sajátítja el.

Labdakezelés: Labdakezelése -biztos, -még megfelelő, -bizonytalan.

Mozgásos játékok: A mozgásos játékokban -aktívan, -szívesen, -nem szívesen vesz részt.

Terhelhetőség: A terhelést -kiválóan, -jól, -megfelelően, -alig bírja.

Digitális kultúra

Számítógép-használat: -Képes önállóan kezelni a számítógépet (a billentyűzetet, az egeret), - Gyakran igényel segítséget a számítógép-használathoz, -Csak segítséggel képes számítógépet használni.

Programhasználat: -Ismeri, önállóan használja az operációs rendszer lehetőségeit, -Csak segítséggel képes az alkalmazásokat használni.

Tájékozottság: -Ismeri az információhordozók szerepét a mindennapi életben, -Felületesen ismeri az információhordozók szerepét a mindennapi életben, -Tájékozatlan az információhordozók szerepét illetően.

Könyvtárhasználati ismeret: -Jól tájékozódik az iskolai könyvtár szabadpolcos állományában, -Kevés segítséggel képes tájékozódni az iskolai könyvtár szabadpolcos állományában, -Segítség nélkül nem tud dokumentumokat a könyvtárban megtalálni.

Fogyasztóvédelemmel összefüggő iskolai feladatok szabályozása

Jogi háttér:

Az **Egyesült Nemzetek Szervezete** 1985-ös **Fogyasztóvédelmi Irányelveiben** leszögezte, hogy minden állampolgár fogyasztóként a következő alapvető jogokkal rendelkezik:

- a.) az alapvető szükségleteik kielégítéséhez való jog
- b.) a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozás joga
- c.) a különböző termékek és szolgáltatások közötti választás joga
- d.) a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretének joga
- e.) a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez való jog
- f.) az egészséges és elviselhető környezetben való élethez való jog
- g.) a kormány irányelveinek meghatározásába és végrehajtásába való beleszólás joga
- h.) a tájékozott és tudatos fogyasztóvá váláshoz szükséges ismeretek és tudás elsajátításához való jog.

Az Országgyűlés 1997. december 15-én fogadta el a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvényt, melynek első része V. fejezet 17.§-a rendelkezik a fogyasztók oktatásáról.

E törvény írja elő a fogyasztók oktatásának szükségességét a fogyasztóvédelmi jogszabályok megismerése céljából. A törvény szerint a fogyasztók oktatása alapvetően állami feladat, amelyet az oktatási intézmények, a Fogyasztóvédelmi Felügyelőség és az érdekvédelmi szervezetek együttműködve teljesítenek.

Az EU 2002-2006 közötti időszakra szóló V. fogyasztóvédelmi akcióterve alapján a Kormány kidolgozta a középtávú fogyasztóvédelmi politikáját, melynek prioritásai az élelmiszerbiztonság, valamint az elektronikus kereskedelem és a lakossági szolgáltatások (pénzügyi és biztosítási) területe.

A Kormány 110/2012. (VI. 4.) számú rendeletével kiadott Nemzeti alaptanterv (Nat) értelmében a helyi tanterveknek biztosítani kell, hogy az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására. Kiemelt fejlesztési feladat a Nat-ban a **felkészülés a felnőtt életre**, amelyben a **fogyasztói kultúra kialakítása** is jelentős szerepet kap.

A fogyasztóvédelmi oktatás célja

“A fogyasztóvédelem célja a **fogyasztói kultúra fejlesztése**, és a **tudatos kritikus fogyasztói magatartás** kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.”(Nat)

A cél elérését a fenntarthatóság, azon belül a **fenntartható fogyasztás** fogalmának kialakítása, elterjesztése és a fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselése jelenti.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaiilag megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amelyek gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoznak magukban.

Szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakításának elősegítése, a jogukat érvényesíteni tudó, a közéletben részt vevő és közreműködő fiatalok képzése. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése, az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztése. (Nat)

Fogyasztói magatartásunk sokféle hatás mentén, a szociális tanulás útján alakul, fejlődik. A tudatos fogyasztóvá válás és az ennek megfelelő magatartás kialakítása hosszú, sokoldalú

folyamat. Ennek során az egyén megismeri a fogyasztási javakat és szolgáltatásokat, megtanulja, hogyan viselkedjen a piaci viszonyok között, hogyan legyen képes fogyasztói érdekeinek érvényesítésére a természeti erőforrások védelme mellett.

A fogyasztói mintáknak a fenntarthatóság irányába történő fejlődése szempontjából a nevelés-oktatás különösen nagy jelentőségű. Mivel ismereteket kell elsajátíttatni, készségeket, hozzáállást, értékrendet kell formálni a fenntartható fogyasztás érdekében, ezért a gyermekkorban elkezdett fejlesztés döntő hatású. Amíg a kisiskolás korban leginkább jellemző fogyasztói magatartások a kiválasztás, az áruismeret, a döntés, a kockázatvállalás, a bizalmi elv érvényesülése, addig a kamasz korban már megjelenik a jogérzék, kellő fejlesztés esetén a jogismeret, a szolgáltatásismeret, a fogyasztói értékrend és a vállalkozásismeret is.

A fogyasztás elemi meghatározója a család. A fogyasztói szokások tekintetében az otthonról hozott hatások a legélenkebbek, ezért is fontos a szülők, a családok bevonása a nevelési folyamatba.

A napi gazdasági tapasztalatok, a gazdasági élet mind alaposabb és tudatosabb megismerése és megértése segít a fenntarthatóság eszméjének elfogadtatásában. Az emberek sokszor az olcsó, akciós termékeket részesítik előnyben, általában keveset költenek kultúrára, utazásra, erősen differenciálódnak abból a szempontból is, hogy mennyire akarnak, vagy tudnak megtakarítani. E gyakorlattal szemben a fenntarthatóság irányába ható fogyasztói minták kialakítását segítheti a korrekt sokoldalú tájékoztatás és információ áramlás.

Az iskolai programokban a pszichológiai mozgatókra, és a helyes értékrend alakítására kell a hangsúlyt fektetni. A fenntartható fogyasztás nem annyira tudományos vagy technikai kérdés, hanem inkább az értékek választásával, a tudatos beállítódással kapcsolatos viszony.

Az értékek formálásában lényeges például:

- a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése
- az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- a természeti értékek védelme.

Fontos továbbá a fogyasztás során:

- a tájékozódás képessége,
- a döntési helyzet felismerése és
- a döntésre való felkészülés.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a **piac**, a **marketing** és a **reklám** szerepét, alkalmassá téve őket e területen való eligazodásra. Hangsúlyozni kell a **minőség** és a **biztonság** szerepét a fogyasztás során, valamint a **gazdaságosságot** és a **takarékosságot**.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében különösen fontos, hogy az általános és a középiskola befejezésekor a diákok értsék, valamint a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás: Olyan viselkedés, melyet a szuggesztív marketinghatásoktól való távolságtartás képessége, a fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése, továbbá a felmerülő fogyasztói problémák megértésének, kommunikálásának és megoldásának képessége és készsége jellemez.

Ökológiai fogyasztóvédelem: Az elmúlt években sokan felismerték, hogy a környezeti problémáink túlnyomó többségének gyökere a mai fogyasztói társadalmunkban keresendő. Mind a javak pazarló előállítási technológiája, mind pedig fogyasztásunk gyakran ön- vagy csupán vállalati profitcélú volta, mennyisége, valamint annak összetétele hozzájárul erőforrásaink feléléséhez és természeti környezetünk elszennyezéséhez. E szemlélet a környezet

szempontjait is figyelembe veszi, ökológiailag tudatos fogyasztókat nevel, akik vásárlási választásaikkal egyben ökológiai környezetük megtartására törekednek.

Környezettudatos fogyasztás: kiegyensúlyozottan dinamikus középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és a környezeti erőforrásokat nem kizsákmányoló fogyasztás között.

Fenntartható fogyasztás: A szolgáltatások és a hozzájuk kapcsolódó termékek olyan módon történő felhasználása, amely a jelenleginél jobb általános társadalmi életminőséget eredményez, de közben minimálisra csökkenti a természeti források és a mérgező anyagok használatát, valamint a hulladék- és szennyező anyagok kibocsátását az adott szolgáltatás, illetve termék teljes életciklusa során, annak érdekében, hogy a jövő nemzedékek szükségletei – és egészsége – ne kerüljenek veszélybe.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: Amikor a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei iskolánkban

- Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásaiba beépítjük a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmakat.

Például: Technika – áruismeret, a gyártás és a termékminőség összefüggései

Matematika – banki, biztosítási vagy üzemanyag-fogyasztási számítások

Fizika – mérés, mértékegységek, mérőeszközök (villany, gáz, víz mérőórák);

Földrajz: eltérő fogyasztási struktúrák és szokások;

Magyar: reklámnyelv, feliratok; a reklám kommunikációs csapdái

Biológia – génmódosított élelmiszerek (GMO), amíg egy élelmiszer a boltba kerül, táplálkozás

kiegészítők és divatjaik, egészséges táplálkozás

Kémia – élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok (E-számok), vegyszermaradványok, háztartási

vegyszerek, kozmetikumok célszerű és tudatos használatuk

Digitális kultúra – elektronikus kereskedelem (e-kereskedelem), internetes fogyasztói

veszélyforrások, telefónia

Történelem – EU fogyasztói jogok, fogyasztástörténet és fogyasztóvédelem, a reklám története stb.

Médiaismeret: a reklám képi nyelve és hatásai

Az osztályfőnöki órák tematikájába beépítjük a fogyasztóvédelmet: Hogyan készül a reklám? Zsebpénz?

- Tanórán kívüli tevékenységek (vetélkedők, versenyek, rendezvények)
- Iskolán kívüli helyszínek (piaci séták, üzletek, bankok látogatása)

Módszertani elemek

Hangsúlyt helyezünk a következő **készségek fejlesztésére:** kritikus gondolkodás, egyéni és csoportos döntéshozás és problémamegoldás. A készségfejlesztésnek tartalmazni kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és végrehajtás módszereit.

Hisszük, hogy a fogyasztói szokásalakítás egyik fontos célja a szülők és a helyi közösségek együttműködésének megnyerése és bevonása az iskolai nevelési programokba. Így a családok és közösségek fenntartható fogyasztásra való törekvése is kialakulhat.

A tudatos fogyasztóvá nevelés gyakorlatában a szülők a pedagógus legfontosabb segítői és viszont. Amennyiben rendszeresen adunk az áruismerettel, vásárlással, fogyasztói döntésekkel kapcsolatos házi feladatokat, bizonyos idő után segíthetünk abban, hogy a gyerekek minél tudatosabban éljék meg családjuk fogyasztói szokásait. Az adatkezelési szabályokat betartva ismereteket gyűjtünk a családok vásárlási szokásairól. Az információk adott esetben lehetővé teszik azt is, hogy a pedagógus pozitívan befolyásolja a család vásárlói magatartását.

Diákjaink e módszereket minél többször alkalmazzák, napjainkban tipikus helyi és globális problémákon keresztül.

- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól
- Riportkészítés az eladókkal
- Médiafigyelés, médiaelemzés, reklámkritika
- Egyéni és csoportos döntéshozatal
- Adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információörögzítés csoportmunkában
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel
- Szimulációs játék, esettanulmány
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, jellemző piaci magatartások felismerése és elsajátítása, fogyasztói kosár készítése)
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés)

Téglás, 2025. augusztus 27.

Szilágyi Bodnár Erzsébet
.....
Szilágyiné Bodnár Erzsébet
főigazgató

NYILATKOZAT

(Főigazgató)

A II. Rákóczi Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola főigazgatója nyilatkozom, hogy az intézmény *Pedagógiai Programja* a Nkt. 26. § (1) bekezdésben foglaltak szerint a nevelőtestület bevonásával készült el.

Téglás, 2025.08.27.

Szilágyi Bodó Gusztáv

főigazgató

NYILATKOZAT

(Munkaközösség/ek)

A II. Rákóczi Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola munkaközösség(ei) képviseletében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a munkaközösség(ek) a Pedagógiai program – adott szakterületet érintő kérdéseiben – véleményezési jogát gyakorolta/gyakorolták.

Téglás, 20. 25. 08. 27

.....
humán munkaközösség

.....
reál munkaközösség

.....
természettudomány munkaközösség

.....
osztályfőnöki munkaközösség

.....
napközis munkaközösség

.....
idegen nyelvi munkaközösség

NYILATKOZAT

(Fenntartó)

A fenntartó képviselőjében a **II. Rákóczi Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola** *Pedagógiai programját* az Nkt. 26. § (1) bek. pontja alapján jóváhagyom.

Kelt, *Bp., 2025. 08. 29.*

fenntartó